Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo bibliotekа

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 51-52 (1610-1611) 1980 GRUODIS - DECEMBER 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Vienišo berniuko vakaras

Šio apsakymo autorius yra WALTER BAUER, išleisdinęs kalėdinių apsakymų knygą vokiečių kalba "Wunderbare Nacht" Paderborne. Čia pateikiame vieno apsakymo vertimą atliktą kun. K. G. RED.

Namai nepriklausė prie tų, kuriuose žmonės ilgai gyvena. Kas čia įsikraustė, tas duonos turėjo jieškoti gelmės dugne, kaip narai brangių perlų. Man regis šitie namai tik todėl dar šiaip taip ir laikėsi nesugriuvę, kad turėtume pasaulyje vietos kur galvą priglausti. Kartais naktimis ten traškėdavo, šnabždėdavo . . . Bet tie garsai buvo ne žmonių.

Tie žmonės atsirado su žiema. Jie nebuvo daugiau pasiturintys už anuos, kurie anksčiau čia buvo gyvenę. Mes tai žinojome, nes jie gyveno patalpoje, esančioje mūsų viršuje, ir savo daiktus nešė pro mus. Tiesa, jie turėjo sofą, ant kurios turbūt miegojo berniukas. Aš tebeatsimenu ir jo vardą — vadinosi Nino Andreoli. Jis buvo trylikos, tamsiaplaukis, labai išblyškęs ir tylus. Niekad aš jo nemačiau kartu su kitais tų pačių namų berniukais, kur ir mes gyvenome. Mano mama sakė, kad jis visuomet sėdėdavęs troboje vienas nebyliuoje, šaltoje stalo ir kėdės, lovos ir spintos draugijoje, nes jo tėvas ir motina labai dažnai nebūdavo namie. Niekas nežinojo iš ko jie pragyveno. Kartais viršuje mes girdėdavom balsus; tai turbūt jie barėsi. Vyras kalbėdavo labai greitai. Jis nebuvo mūsiškis. Po kiek laiko jie vėl juokdavosi — buvo susitaikę.

Tais metais žiema buvo staigi ir žiauri. Statybos darbus reikėjo nutraukti, ir mano tėvas sėdėdavo prie mažos krosnelės, sustingusiu žvilgsniu žiūrėdamas į rankas. Jos buvo duotos žemėms kasti, plytoms nešti ir paduoti. Dabar jos buvo apmirusios ir nieko neuždirbo. Aš buvau pirmametis amato mokinys ir namo grįždavau labai išalkęs. Gerai, kad mano motina turėjo dvi vietas. Kartais ji parsinešdavo namo pavalgyti, tai tam vakarui užtekdavo. Ir kiti vyrai namuose neturėjo darbo. Naktimis namas pyškėjo nuo šalčio. Menkai kūrenama troba skleidė ledinį šaltį ir mažino krosnyse šilimą. Šaltis laikėsi ant laiptų, sprogdino vandentiekių vamzdžius, varė žmones vienus arčiau prie kitų. Kartais jie išeidavo, bet tik ėjimas juos trumpam laikui ir sušildydavo. Kitokio darbo nebuvo, išskyrus dienas, kai gatvėse reikėdavo nukasti sniegą. Tėvas tuomet irgi eidavo su kitais. Dienos rodėsi be galo ilgos. O naktis būdavo slegiama niūrios dienos ir baimės dėl ateinančios.

Kalėdų tada mes nelaukėme. Mano tėvai visai nelaukė, o aš vistiek truputį laukiau. Eglutės tėvas nenorėjo nė matyti, nes jis kaip dovaną galėjo padėti ant stalo tik tuščias rankas. Bet motina vistiek sakė, kad mažą eglutę reikėtų mums turėti. Aš užmiesčio miške suradau tokią ir parnešiau.

Visdėlto buvo gražiau, negu tikėjomės, nes iš tų vietų, kur motina eidavo padirbėti, ji parnešė gausybę valgomų daiktų, net sausainių, tėvui porą kojinių, man nertinį, kurio tik rankovės buvo striukos, o motina gavo dovanų juodo aksomo apikaklę. Aš ruošiausi motinai padovanoti lentelę su gembėmis, kurią pats buvau išdrožinėjęs; ten buvo galima pakabinti rankšluosčius ir indų šluostykles.

Po pietų tėvas liko su manim namie. Mudu ką tik buvome viską sumazgoję, išvalę ir pradėję puošti nedidelę eglaitę. Tėvas netikėtai pralinksmėjo; mat, švari, šilta virtuvė irgi įkvepia gerų minčių. Staiga išgirdome balsus. Jie kilo iš apačios. Girdėjosi atidarinėjamos durys, o iš viso triukšmo ir balsų aiškiai išsiskyrė lipančių augštyn žingsniai. Sustojo akimirkai prie mūsų durų ir nuėjo toliau. Buvo aišku, kad jie norėjo pas Andreolius, nes augščiau niekas kitas nebegyveno. Greit prišokau prie durų ir pamačiau, kaip du policininkai lipo laiptais augštyn. "Tėte, policija!" — sužnibždėjau. Man persmelkė širdį. "Ne pas mus, vaikeli," — atsiliepė tėvas. "Aš numaniau, kad taip bus, ten viršuje neviskas, kaip reikia."

Suklusome. Visi namai virto ausimis, nukreiptomis į viršų, kad tik viską išgirstume. Viršuje girdėjosi balsai — ramūs policininkų balsai ir skubūs, suerzinti Andreolio. Jų tarpe pasigirdo augštas, bet stiprus ir pašaipus moteriškas juokas. Paskui viskas nutilo. Dabar policininkų žingsniai bildėjo žemyn, tik jau apsupdami žingsnius ir Andreolio bei jo žmonos.

"Juos suėmė," — sušnibždėjau. "Ką jie padarė?" "Nežinau," — atsakė tėvas. "Kas gali žinoti, ką jie padarė. Vargas šioje žemėje, vaikeli," pasakė jis. "Yra visko užtenkamai pasaulyje, bet nėra teisingo paskirstymo."

O kas mums darbo? Mūsų pavardė ne Andreoli, mes nieko nepavogėme ir prie nešvarių darbelių pirštų neprikišome. Mes buvome neturtingi, bet teisingi.

Pagaliau parėjo motina dovanomis apsikrovusi, ir apie visą tą istoriją mes persimetėme tik keliais žodžiais. Norėjome atšvęsti Kūčių vakarą; nors kartą norėjosi užmiršti skurdą. Turėjome eglutę. Degė kelios žvakelės. Motina sudėjo ant stalo po eglute visus daiktus, kuriuos ji buvo gavusi dovanų, aš ištraukiau iš savo slėpynės tėvui penkis cigarus, o motinai lentutę su gembėmis. Gavau stebuklingą daiktą. Tie žmonės, kuriuos motina apskalbdavo, padovanojo man senas pačiūžas.

Susėdome prie stalo ir pradėjome valgyti. Staiga mano motina prabilo: "Ar tas berniukas viršuje irgi suimtas?" — "Ne, — atsakė tėvas, tik vyras ir žmona." Tai tas berniukas liko vienas. Ar jis viršuje?" Mes nežinojome. Nieko nesigirdėjo. Viršuje buvo tylu. "Užlipk," — paliepė man motina, — pažiūrėk, ar jis yra, ir atsivesk jį. Tegu pavalgys kartu su mumis." Mano mama pasižiūrėjo į tėtę. "Žinai, tėvai, man nesivalgo," — pasakė ji. "Eik ir atsivesk jį."

Aš atsistojau ir šaltoje tamsoje apgraibom lipau laiptais. Šaltis kaip šuo laikėsi kertėse ir tuoj mane puolė. Pro rakto skylutę matėsi silpnas šviesos ruoželis. Aš pasilenkiau pažiūrėti į vidų ir pamačiau tai, ko niekad daugiau nebeužmiršau. Pirmą kartą pamačiau, ką reiškia būti vienišu, taip vienišu, kad nėra nieko kito pasaulyje, kaip tik tamsa ir šaltis. Pamačiau ant stalo stovinčią žvakę, o jos šviesoje, kuri vos mirgėjo, berniuko veidą. Sustingusį žvilgsnį jis buvo įbedęs į šviesą, laikydamas rankomis paremtą galvą. Pasibeldžiau į duris ir įėjau. Palikau stovėti prie durų. Jis pažiūrėjo į mane, bet nepakilo.

"Nino, — sakau, — ateik pas mus, galėsi kartu pvalgyti." Jis pažvelgė į mane, jo veidas buvo

(Nukelta į 2-rą psl.)

Iliustracija — dail. Snaigės Valiūnaitės-Šileikienės

"Jėzus Kūdikėlis šiandien gimusis guli prakartėlėj, meiliai šypsosi" (A. Vaičiulaitis).

Sustojus prie prakartėlės

J. KUZMICKIS

"Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ėdžiose". Lk. 2, 12.

Kūdikėlio Jėzaus, besidairančio pašiurusiame tvartelyje, nestebino nei apdriskę piemenėliai, nei brangiomis dovanomis apdovanoję šilko drabužiais pasipuošę išminčiai, nei jų išmintingi žodžiai — — —

Šiandien labiau nei betkada jį skaudina gobšūs, savanaudžiai turtų telkėjai, kurie nenori atidaryti prikrautų skrynių ir išteklių gausa pasidalinti su kūdikiais, neturinčiais nė ryžių saujos; skaudina mokslūs, apsiskaitę, pasaulio prisižiūrėję išmintingieji, kurie, jo gimimo džiaugsmo nevaizduojančiais sveikinimo atvirukais apsikasę, išbraukia iš savo žodyno tikėjimo ir garbinimo žodžius.

Teisaus ir dievobaimingo Simeono, apšviesto Šventosios Dvasios, pranašystės žodžiai kimiai tebeskamba neatverčiamuose Šv. Rašto puslapiuose: "Štai šis skirtas daugelio nupuolimui ir atsikėlimui. Jis bus prieštaravimo ženklas, kad būtų atskleistos daugelio širdžių mintys" (Lk 2, 34-35).

Skausmo kalavijas nesiliauja vėręs dangaus išrinktos Marijos sielos, kuri, angelo nepaprastų žodžių ištikta, nepaisė susidarytų planų ir, žadindama egoizmu apsunkusias sąžines, atsakė: "Tebūna man, kaip tu pasakei!"

Nukrikščioninti Kalėdų atvirukai. Nieko bendro su Kūdikėlio gimimu neturinčios dovanos pasiturintiems. Skambančios taurės. Romantiškos dainos.

Betlėjaus tvartelyje

užgimęs Jėzus Kristus — vienų atmetamas, kitų persekiojamas — tebėra mūsų tarpe. Jo ženklais alsuoja astronomus stebinąs Saturnas, taikius žmones gąsdinanti atomo jėga, pirmojo smūgio ištikta širdis, neleisto užgimti kūdikio pirmas ir paskutinis siaubingas klyksmas.

Visi tie ženklai alsuoja nesuvokiama darna ir stebinančiu tikslingumu.

Visa, ką mes matome — judrus skruzdėlynas, paukščio numesta plunksna: visa, ką girdime — griausmas, lakštingalos lalavimas; kiekvienas auštantis rytas alsuoja tuo, kuris buvo prieš Augustą, Neroną, Sokratą, Mindaugą, Kalantą.

Be abejonės, pasitaiko laisva valia šūktelti: "Aš netikiu į Dievą!" Žmoguje glūdi galia netikėti, atmesti meilę, nustumti į kertę prisikėlimo ir atpirkimo viltį. Tačiau visur Esančiojo ženklai ir stebuklai nuolat beldžiasi į sąžinę, nuolat kelia nerimo klausimus, kol neužsimerkia pavargusios akys.

Tęsiant mąstymo prielaidas, be abejonės, galima laisva valia tratėti: "Aš nemačiau tavo asmens pažymėjimo ir netikiu, kad esi! Nepažįstu tavo tėvų, negirdėjau tavo motinos lopšinės. Gal tu iš Marso atskridai?!"

Deja, šitokiomis prielaidomis svarstant visur esančią Apvaizdą, neįmanu susirasti nei vidinės ramybės, nei džiaugsmo. Galbūt galima apsigaubti šalta rimtimi, juoda melancholija ar nirvanišku indiferentizmu.

Įspūdingos Kalėdos —

ne tik suaugusių, bet ypatingai vaikų šventės. Gimus Kūdikėliui Jėzui, Viešpaties angelas šią linksmą žinią pranešė ne Šv. Rašto žinovams ar politikams, bet paprastiems piemenėliams: "Nebijokite! Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai: šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas" (Lk 2, 10-11).

Nepaprastą žinią angelas nevisai vaikišku stiliumi paskelbė: gimimo džiaugsmas apimsiąs visą tautą, nes "kūdikis, suvystytas vystyklais ir paguldytas ėdžiose" esąs Išganytojas, Viešpats Mesijas. Tačiau piemenėliai pasirodė labai guvūs: "nutvieksti Viešpaties šlovės šviesa", tikėjo, kad pats "Viešpats jiems paskelbė" šią nepaprastą naujieną. Nusiskubinę ir radę Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ėdžiose, visiems "apsakė, kas jiems buvo pranešta apie šitą kūdikį" (Lk 2, 17).

Nustebę piemenėliai pirma nubėgo "pažiūrėti, kas ten įvyko", tikėdami Viešpaties jiems paskelbta žinia, o paskum apsakė ją ir kitiems: kas gi galėtų būti greitesni ir pareigingesni kaip vaikai?! Kas galėtų paskelbtą "didį džiaugsmą" gyviau išgyventi savo širdyse, jei ne šie piemenėliai, kurie "grįžo atgal, garbindami Dievą už visa, ką buvo girdėję ir matę"?!

Kad įmanu būtų suprasti

nuostabius ženklus ir jų prasmę, reikia įsijausti tarsi vaiko nusižeminusia nuolankia širdimi. Tai pabrėžė ir Jėzus Kristus, priminęs mokiniams Izaijo pranašystės žodžius: "Girdėti girdėsite, bet nesuprasite, žiūrėti žiūrėsite, bet nematysite! Šitų žmonių širdis aptuko. Jie prastai girdėjo ir užmerkė akis, kad. . . nesuprastų širdimi ir neatsiverstų" (Mt 13, 14-15).

Nevienas lengva ranka numoja į visatoje ir, Augustino žodžiais betariant, neramioje širdyje įspaustus ženklus ir, nesuprasdami širdimi, neskuba kaip piemenėliai pasidalinti gera naujiena su kitais.

Kai apie Jėzų susibūrę mokiniai, dar nesuvokę vargšams skelbiamos Evangelijos esmės, smalsaudami paklausė, kas didžiausias dangaus karalystėje, jis pasišaukė vaikutį ir, glostydamas jo galvą, atsakė: "Jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę. Taigi, kas laikys save mažu, kaip šis vaikutis, tas bus didžiausias dangaus karalystėje", ir "kas priima tokį vaikelį dėl manęs, tas mane priima" (Mt 18, 1-5).

(Nukelta į 2-rą psl.)

Didis džiaugsmas

GYVENIMAS, kuris skleidžiasi prieš mūsų akis, dažnai pasirodo liūdnuoju ir net tragiškuoju savo aspektu. Visdėlto yra momentų, kai tasai gyvenimas apsireiškia ir džiugiuoju požiūriu. Vienas tokių momentų yra Kristaus gimimo šventė — Kalėdos. Jų proga išgirstame skambiuosius Evangelijos žodžius: "Štai aš skelbiu didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai." Tie žodžiai buvo ištarti Kristaus gimimo proga. Jie pranašavo džiaugsmą tautai, bet tasai, kuris tą džiaugsmą atnešė, tai yra Kristus, buvo, žmogiškai žiūrint, tragiškas Išganytojas — kitiems nešė džiaugsmą, o pats nuėjo kančios ir Golgotos keliu.

* * *

PAVIRŠUTINIŠKAI žvelgiant atrodo, kad neštasis Kristaus džiaugsmas buvo tik trumpalaikė iliuzija, kuri sudužo ant Golgotos kalno. Bet šiuo atveju apgaulus yra ne skelbtasis Kristaus džiaugsmas, o paviršutiniškas mūsų žvilgsnis, ieškąs tikro džiaugsmo ten, kur jo nėra, būtent, jusliniame pasaulyje. Dėlto visi, kurie ieško juslinio džiaugsmo Kristuje, jo neranda. Evangelija, kalbanti apie "didį džiaugsmą" tautai, atrodo jiems bereikšmė. Tai žmonės, kurie gyvena tik vienos dimensijos pasaulyje. Džiaugsmas, apie kurį kalba Evangelija, yra visai kitos dimensijos apraiška. Tai džiaugsmas, ateinąs iš antgamtinio pasaulio ir konkrečiai gaivinąs kiekvieno žmogaus ir kartu visos žmonijos gyvenimą. Tai gelminis antgamtinio Išganytojo mostas, skaidrinantis, nušviečiantis visą žmogaus egzistenciją, pakeliantis ją į prasmės plotmę. Dėlto Kristaus atskleistoje dimensijoje nėra beprasmybės, nėra absurdo. Tiesa, joje neišnyksta kančia, bet ir jinai įsirikiuoja prasmės orbiton. Galutinėje perspektyvoje ir kančia tampa šviesiu gyvenimo momentu.

KAIKURIOS legendos pasakoja, kad kankinių kraujas, pralietas persekiojimo metu, pražysta rožėmis. Tai išraiška tos pačios krikščioniškos minties, skelbiančios žmogaus kančios pergalę. Dėlto krikščionis gali gyventi džiaugsmu visur ir visuomet — tiek kalėjime, tiek Sibiro lageryje, tiek ligoninėje, tiek šeimoje . . . Ir tai gelminio džiaugsmo dėka, džiaugsmo, apie kurį kalba Kalėdų Evangelija. Kai žmogus turi atramą antgamtinėje dimensijoje, visa pilkoji kasdienybė nušvinta nematoma dvasine šviesa, kurios nepastebi Kristaus priešininkai. Ji būna ryški tikinčiajam, bet nesuprantama ateistui. Dėlto netikintieji stebisi krikščionių laikysena kalėjimuose, teismuose, lageriuose, kur jie nepraranda savo optimizmo, ištvermės, geros nuotaikos ir pajėgia net džiaugtis gaunamais trupiniais. Netikintieji tai vadina užkietėjusiu prietaringumu, fanatizmu, bet iš tikrųjų tai aidas Kristaus Evangelijos, skelbiančios "didį džiaugsmą", suprantamą tiems, kuriuo jie gyvena. Tai aidas vidinės jėgos, suformuotos Kristaus atneštoje ir nuolat teikiamoje šviesoje. Tai augščiausias prasmingumas, kuris nesudūžta ir sunkiausiose gyvenimo situacijose.

* * *

DĖLTO ir sakoma, kad Kristus yra nuostabiausias džiaugsmo nešėjas, bet tokio džiaugsmo, kuris nesudūžta net kančioje. Jis atneša jį iš pasaulio, kuriame kančia neegzistuoja. Žemiškajame gyvenime tas Kristaus atneštasis džiaugsmas yra atšvaita amžinojo spindėjimo, neturinčio jokio šešėlio. Jis kviečia ir mus visus pakelti akis augštyn bei prisiminti, kad Kristaus atėjimas šin pasaulin yra pradžia to džiaugsmo, kuris, perėjęs per Golgotą, išsiskleidžia amžinuoju savo spindėjimu ir apglobia visą žmoniją bei mūsų tautą. **Pr. G.**

Su Kristaus gimimo

metinėmis pasklinda šventinis džiaugsmas, gaivinantis daugelio širdis. Nuoširdžiai linkime, kad jis pasiektų visus tautiečius — laisvoje išeivijoje, pavergtoje Lietuvoje ir sovietinės priespaudos plotuose —

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

Šiame numeryje:

Didis džiaugsmas
Krikščioniškasis džiaugsmas, kuris nesudūžta ir kančioje

Sustojus prie prakartėlės
Rašytojas kun. J. Kuzmickis žvelgia į žmogų ir pasaulį

Vienišo berniuko vakaras
Kalėdinė nuotaika kasdieniniame šeimos gyvenime

"Tai čia lietuviai?"
Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II sutikimas Vokietijos Mainze

Gražiausia dovana
Beletristinis A. Balašaitienės žvilgsnis į šeimos problemą

Lietuviai lenko atsiminimuose
Iš buvusio Sibiro kalinio ir kunigo parašytos knygos

Negi latviai neš Lietuvos vėliavą?
Pokalbis su buvusiu KLB pirmininku, grįžusiu iš Madrido

"Čičinskas" Toronte
Ketvirtasis "Dainavos" spektaklis ir pagrindiniai jo veikėjai

Romanas apie lietuvius ir žydus
Jaunosios kartos recenzentas apie A. Kairio kūrinį

Trys žymenys iš 5 — Kanadai
Čikagiškis teatrų festivalis ir kanadiečių įnašas

Tautodailė Pietų Amerikoje
Pokalbis su ten dalyvavusia dailininke A. Tamošaitiene

Lenkijos lakūnų svajonės
Paminklinė lenta Britanijos Londone su vilnietišku įrašu

Ne tik gailestingumas . . .
Pogrindžio "Aušra" atsikerta į sovietinius kaltinimus

Lenkijos darbininkų keliu
Mūsų bendradarbis Izraelyje apie įvykius Lenkijoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $14, pusmetinė — $7.50. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $14.00 per year, $7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Sustojus prie prakartėlės

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Rodos, taip lengva suvokti šią Jėzaus pastabą, tačiau nekartą jos nesupranta ar nenori suprasti ne tik išprusę išdidieji, bet ir tituluoti teologai, statydami tikėjimo rūmus ant lekiančio savo ambicijos smėlio.

Ilgintis Dievo karalystės,

būtina nuolankia širdimi suprasti Viešpaties tvyskančią šlovės šviesą, įsiminti, ką Neregimoji Būtis kalba didžiule gausa ženklų, kurių šviesoje plūduriuojame kaip vandens lašelis vandenyne, kaip virpąs lapas tankioje girioje, kaip smėlio grūdelis nesibaigiančioje dykumoje.

Trokštant suprasti ne tik Viešpaties ženklus, bet ir gerąją Jo meilės Naujieną, būtina krūtinėje pajusti nusižeminusią, imlią, nesavanaudišką vaiko širdį.

Antžmogiškumo besivaikančiam protui net netopteli, kad Dievo sostas glūdi žmogaus širdyje, kad net tada, kai jis pradeda būti proto jaučiamas, galutinis atsakas surandamas Dievo ir artimo meilėje.

Tik mylėdami suprantame alkaną, benamį, juodų minčių prislėgtą, kai glaudus ryšys patampa spinduliuojančia meile.

Kai mylima, ženklai išryškėja ir juos įmanu suprasti, išaiškinti ir vykdyti.

Mylinčia širdimi apsidairome savo būste, ir jis pavirsta dangiškos būstinės ženklu.

Įsižiūrime į jaunavedžių nušvitusius veidus ir, atnaujinę savo širdyje Dievo vaikų meilę, jų glaudžiame ryšyje jaučiame Dievo ir jo vaikų intymaus ryšio ženklą.

Bernelių Mišios

paprastai sutraukia daugybę žmonių į šventoves. Prie prakartėlės šokinėja žvakučių liepsnelės. Pagauliai aidi kalėdinės giesmės, jaudinančios klausančias širdis prisiminimų bangomis.

Ta nakti šventovės slenksti peržengia ir tie, kurie šiaip jau nuo jos šalinasi.

Reiktų vaiko akimis įsižiūrėti į Kūdikėlį prakartėlėje ir, kaip nekalta jo motina Marija, "dėmėtis visus šiuos dalykus ir svarstyti juos savo širdyje" (Lk 2, 19).

Šventiškoje aplinkoje visi tie ženklai ir darnūs garsai padeda atgimti tikėjimui, nes ir prakartėlės Kūdikėlis, ir nusižeminusi Marija, ir maldose paskendę žmonės yra dangaus ženklai, žiūrį į mus.

Vertėtų ne tik stebėti ir svarstyti savo širdyse, bet ir įsivaizduoti, kad Dievas stebi iš prakartėlės, iš amžinosios altoriaus liepsnelės, iš eglučių žvakelių, miesto šviesų, debesimis apgaubto dangaus. Jis paliečia mus šiurenančiu vėjeliu, smilkalų kvapsniu, giesmės melodija.

Kad visi tie didžiosios Dievo kūrybos ženklai neblaškytų, pravartu juos įprasminti Dievo visur esimu, ir jie prabils visai kita, pakilia kalba. Netgi gatvės nesibaigiančiame triukšme galima bus jausti vinguriuojantį kelią į amžinybę.

Gilus mokslo vyras, teisininkas, klasikas, politinės ir religinės vienybės įkvėpėjas kardinolas Mykolas iš Cusos "Dievo vizijoje" XV š. rašė:

"Stebint, kaip (Dievo) žvilgsnis nė vieno niekad neaplenkia, galima matyti, kaip Jis rūpinasi kiekvienu, tartum rūpindamasis tik juo, ne kitu iki tokio laipsnio, jog tas, prie kurio Jis apsistoja, negali nė suvokti, kad Jis rūpintųsi kuriuo kitu. Taipgi galima matyti, kad Jis ypatingai rūpinasi mažiausiu kaip ir didžiausiu kūriniu bei visa visata".

Vienišo berniuko vakaras

(Atkelta iš 1-mo psl.)

išblyškęs. Tamsiaplaukė jo galva taip staiga nusviro ant kairės alkūnės, tarytum ją būtų nukirtusi kokia baisi ranka. "Einam žemyn, — sakau, — mama liepė tave atsivesti. Mes ką tik pradėjome valgyti." Bet jis nepasijudino.

Tyliai išėjau, nusileidau tamsoje į apačią ir atsidariau duris. Stebuklingai padvelkė šilima. Ji glamonėjo mano veidą.

"Mama, jis neina, — pasakiau. — Jis tik sėdi prie stalo ir nieko nesako."

"Einu aš jo atsivesti, — tarė motina, — juk jis negali likti viršuj ten vienas, kai mes čia sočiai valgysime."

Ji atsistojo ir išėjo, o mudu tyliai sėdėjome prie stalo ir laukėme. Ar žino žmonės, kaip nekalbėjimas persimaino į tylą? Man džiugu, kad aš tai žinau; aš gi pats tai patyriau ir šiandien aš geriau galiu tai išreikšti negu anuomet. Šiandien aš mamą gerai suprantu. Ji turėjo taip padaryti, kitaip ji negalėjo. Tiesiog reikėjo, kad kas nors gelbėtų žmogaus orumą. Reikėjo, kad kas nors pasikeltų nuo stalo ir žengtų į tamsą, ir mano motina tai padarė. Ji neištarė skambių žodžių. Man regis, kad po skambių žodžių ir gražių kalbų susidaro nuotaika, kuri žmogui leidžia pasilikti sėdėti. Mano motina tiek tepasakė: "Tegu pavalgys kartu su mumis."

Mudu sėdėjome apčioje ir laukėme. Negirdėjome, ką mama sakė jaunajam Andreoliui. Tik netrukus atsidarė durys, ir iš tamsos ji išsinėrė kartu su juo. Ranka laikė apglėbusi jo pečius ir privedė prie stalo.

"Sėskis, vaikeli, — pakvietė tėvas, — ir pavalgyk kartu su mumis." Jis kartu valgė sriubą, o mano motina jam pridėjo dar pilną lėkštę bulvių su mėsa. Apie jo tėvus nekalbėjome.

"Šiandien pasiliksi pas mus," — tarė mama. O man:

"Judu galite kartu permiegoti."

Mes gėrėme ir kavą, kuri šiandien buvo kiek juodesnė, ir mano motina kiekvienam įdėjo po pilną arbatinį šaukštelį cukraus. Užvalgėme ir sausainių. Aš armonikėle pagrojau senas Kalėdų giesmes.

"O gal ir Nino moka pagroti?" — paklausė motina. Sudaviau armonikėle kelis kartus sau per kelius, norėdamas ją geriau išvalyti, ir padaviau jam. Jis pažiūrėjo į mane ir nusišypsojo. Buvo tai švelnus, truputį drovus šypsnis, nušvitęs jo veide. Jis pridėjo armonikėlę prie lūpų ir užgrojo, pirma nedrąsiai, bet paskui nuostabiai balsingai, tik akis į žemę nuleidęs. Mes sužiurome į jį. "Jis gerai groja," — tarė tėtė. "Bravo, Nino!" "Taip, pritariau ir aš, — jis daug geriau groja už mane."

Ačiū, ačiū! Jis grojo. Aš nesu vienas. Nebesu vienas, ačiū!

● Šv. Raštas yra šio pasaulio — kalėjimo langas, pro kurį galime matyti amžinybę (T. Dwight).

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

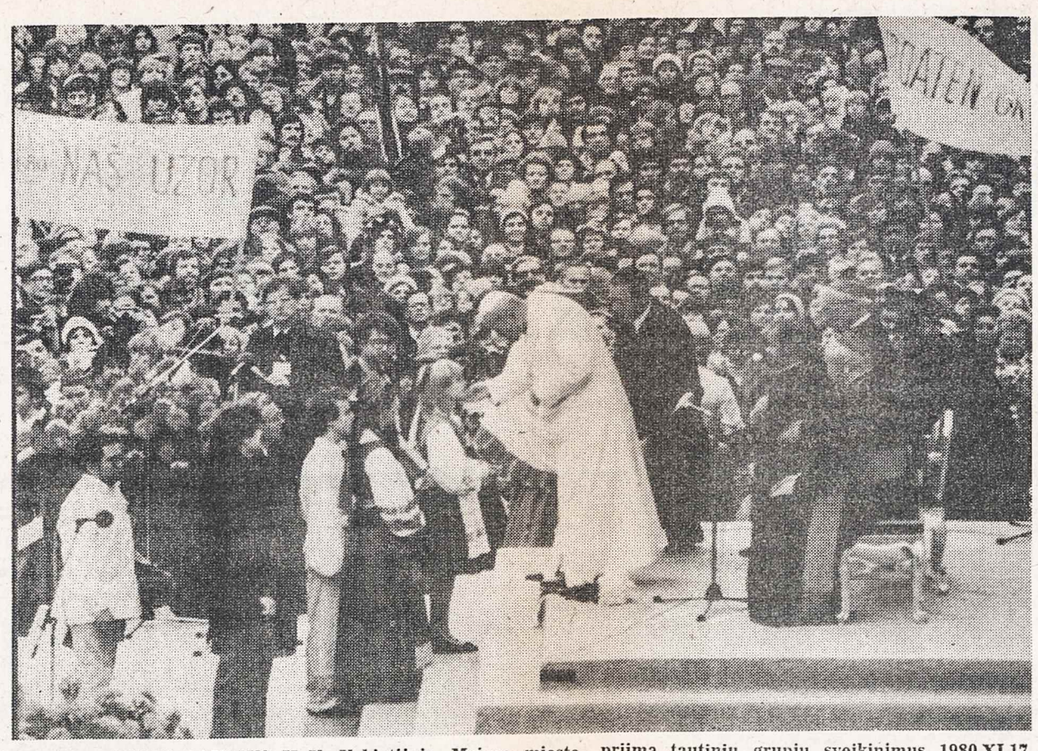

Šv. Tėvas JONAS PAULIUS II V. Vokietijoje, Mainzo mieste, priima tautinių grupių sveikinimus 1980.XI.17. Nuotraukoje — lietuvių delegacija sveikina garbingąjį svečią. Pirmoji — Jūratė Baronaitė, Vasario 16 gimnazijos I kl. mokinė, toliau — Sigutė Kazakevičiūtė VI kl., Arvydas Herbstas IV kl., — kairėje gimnazijos direktorius Jonas Kavaliūnas, dešinėje — VLB pirm. Andrius Šmitas. Ši nuotrauka įdėta leidinyje "Der Besuch"

"Tai čia lietuviai?"

Gausi lietuvių grupė dalyvavo Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II sutikime V. Vokietijoje

J. LUKOŠIUS

Milijonai žmonių visame pasaulyje, tarp jų ir tūkstančiai lietuvių, per televiziją stebėjo Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II lankymąsi V. Vokietijoje 1980 m. lapkričio 15-19 d. d. Šimtai tūkstančių vokiečių, nepaisydami blogo oro, atskubėjo jo sutikti: apie 380.000 lapkričio 15 Koelne, per 200.000 lapkričio 16 Osnabruecke. Tą pačią dieną Šv. Tėvas atskrido į Mainzo aerodromą, kur pavakariais aukojo šv. Mišias. Visur su juo meldėsi minios vokiečių. Toje daugybėje buvo ir lietuvių, bet jie tose miniose dingo kaip lašas jūroje.

Prie Mainzo katedros

Lapkričio 17 d. priešpietė buvo skirta susitikimui su užsieniečiais aikštėje prie Mainzo katedros. Daugelį žmonių nuo vykimo į šį susitikimą atbaidė šeštadienį ir sekmadienį be perstojo žliaugęs lietus. Tačiau pirmadienio naktį dangus pragiedrėjo ir visą dieną buvo gražiausias oras — nė lašo lietaus, o termometras pakilo iki 15°C. Įvairių tautybių žmonės pradėjo rinktis jau 8 v. r. Iki 10 v. prisirinko pilnutėlaitė aikštė — apie 10.000. Bet ir anksti atskubėjusiems nuobodžiauti neteko: visą laiką vyko įvairių tautybių folklorinių grupių pasirodymai.

Šiame susitikime lietuviai dalyvavo organizuotai, tad buvo pastebėti ne tik pačių dalyvių katedros aikštėje, bet ir gausių televizijos žiūrovų. Susirinko apie porą šimtų. Iš Romuvos (Huettenfeldo) atvyko du autobusai po 50 keleivių. Vienas atvežė 50 Vasario 16 gimnazijos mokinių bei mokytojų, o kitas — tiek pat vyresniųjų tautiečių. Dar apie šimtas Mainze ir jo artimesnėse bei tolimesnėse apylinkėse gyvenančių lietuvių susispietė apie plakatus su užrašais LIETUVA, LITAUEN ir apie didžiulę trispalvę. Kadangi didesni plakatai į aikštę nebuvo įsileisti, kad netrukdytų matomumo, tai mūsiškiai atsigabentą didžiulę drobę su lietuvišku užrašu "Šv. Tėve, lietuviai myli Tave" pritvirtino prie augštos aikštės tvoros. Jis patraukė televizijos dėmesį — televizijos aparato akis dažnai krypo į jį ir aiškiai rodė žiūrovams.

Prieš Šv. Tėvui atvykstant, savo tautinius šokius daugiatūkstantinei miniai demonstravo italai, portugalai, latviai, ispanai, lietuviai, ukrainiečiai ir kroatai. Visi buvo gerai pasiruošę. Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama mokyt. Joanos Vaičiulaitytės, pašoko Malūną ir Gyvatarą. Akordeonu grojo Arvydas Herbstas.

Sveikino grupių atstovai

Šokiams pasibaigus, religines giesmes vokiškai ir lotyniškai giedojo garsusis Limburgo katedros berniukų choras, susidedąs iš 80 giesmininkų. Gerokai po 10 v. pasirodęs popiežius buvo sutiktas triukšmingais plojimais ir valiavimais. Po trumpų maldų ir muzikos jam prisistatė įvairios tautybės alfabeto tvarka. Lietuvių grupelę sudarė Vasario 16 gimnazijos direktorius Jonas Kavaliūnas, Vokietijos LB valdybos pirmininkas Andrius Šmitas, dvi mokinės — buv. hamiltonietė Jūratė Baronaitė (I kl.) iš Huettenfeldo, Sigita Kazakevičiūtė (VI kl.) iš Los Angeles ir IV kl. mokinys Arvydas Herbstas, evangelikas.

Pirmoji prie Šv. Tėvo priėjo Jūratė. Ją išvydęs popiežius paklausė: "Tai čia lietuviai?" Jūratė atsakė: "Taip". Uždėjęs rankas ant galvos, Jonas-Paulius II ją palaimino, o ji prie jo kojų padėjo bronzinį Aušros Vartų Dievo Motinos medalį. Pažymėtina, kad lapkričio 17-oji yra Aušros Vartų Dievo Motinos diena. Tada dir. Jonas Kavaliūnas angliškai jam tarė: "Šventasis Tėve, maloniai prašau palaiminti lietuvių gimnaziją Vokietijoje, vienintelę laisvajame pasaulyje, jos mokinius, mokytojus, tėvus ir visus tuos, kurie ją remia." Šv. Tėvas atsakė: "Aš laiminu Jūsų mokyklą". Andrius Šmitas, pasisveikinęs, vokiškai kalbėjo: "Aš prašau palaiminti persekiojamus tikinčiuosius Lietuvoje ir ištremtuosius į Sibirą." Šv. Tėvas pasakė: "Kiekvieną dieną aš meldžiuosi už Lietuvą". Po maldų ir giesmių lekciją vokiškai perskaitė VII kl. mokinė Lydija Kairytė.

Šv. Tėvo kalba

Šv. Tėvas netrumpoje kalboje, skaitytoje vokiškai, kreipėsi į susirinkusius, atvykusius į Vokietiją dirbti, studijouti arba naują gyvenimą čia kurti. Jo žodžiais, dalis čia atvyko iš tėvynės išvyti politinės ar religinės priespaudos. Nelengva buvo savo tėviškės palikti. Daugelis tikėjosi nuoširdaus priėmimo. Nevisų viltys pasiteisino. Vieniems trūksta žmoniškos pastogės, kitiems mokyklų gimtąja kalba ar tinkamo darbo. Užsieniečiai padėjo šio krašto žmonėms susikurti gerovę, tad vyriausybė turėtų stengtis jų padėti gerinti. Bažnyčia prie tų pastangų prisidės. Tam reikalui ji yra įsteigusi punktus su kunigais, vienuolėmis bei vienuoliais ir socialiniais patarėjais. Jais reiktų pasinaudoti. Kviete steigti religines bendruomenes.

Šv. Tėvas neaplenkė nė Mahometo išpažinėjų — kvietė juos garbinti Kūrėją savitu būdu ir nepasiduoti politiniam išnaudojimui. Į didžiausias užsieniečių grupes — italus, ispanus, kroatus ir slovėnus prabilo dar ir jų kalbomis.

Maldos ir užbaiga

Maldavimus kiekviena grupė skaitė savo kalbomis. Lietuviškai VIII kl. mokinys Robertas Slavinskas kalbėjo: "Dieve, stiprink mūsų brolių ir sesių tikėjimą, grąžink laisvę Lietuvai, užtariant Aušros Vartų Dievo Motinai."

Palaiminęs susirinkusius, varpams gaudžiant, orkestrams grojant ir miniai plojant bei šaukiant "Viva el papa", Šv. Tėvas su palyda tuo pačiu automobiliu, kuriuo ir atvažiavo, paliko aikštę.

Tvarkdariams pranešus, kad po pusvalandžio jis vėl čia pravažiuos, niekas nesiskirstė. Pakilioje estradoje tautinės šokėjų grupės tęsė savo pasirodymus. Kai pasigirdo orkestro garsai, visų žvilgsniai nukrypo į pravažiavimus per aikštę paliktą taką. Pravažiuodamas popiežius vėl visus sveikino ir laimino.

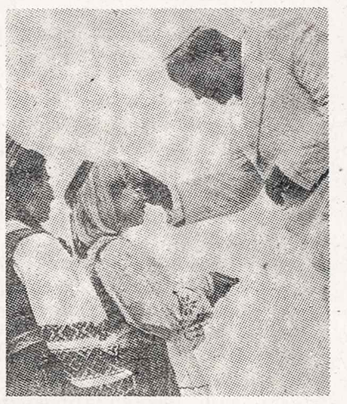

Šv. Tėvą JONĄ-PAULIŲ II V. Vokietijoje sveikina Vasario 16 gimnazijos mokinės. Pirmoji jų — buvusi hamiltonietė JŪRATĖ BARONAITĖ, I kl. mokinė. Ši nuotrauka buvo įdėta vokiečių spaudoje

Sveikiname

pavergtos Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuvius vyskupus, kunigus, seseles ir visus tikinčiuosius KRISTAUS GIMIMO šventės proga, linkėdami, kad naujieji metai būtų lietuvių tautos laisvės metai.

BETLĖJAUS ŽVAIGŽDĖ teveda mus visus į viltingą ateitį, pažymėtą Kristaus pergalės ženklu, o brolišką meilę tejungia visus vienon grandinėn.

KANADOS
LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS
VALDYBA

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga nuoširdžiai sveikiname

visus Kanados lietuvius, krašto tarybos atstovus, Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybas, brolius ir seseris pavergtoje Tėvynėje ir laisvame pasaulyje. Linkime ištvermės bei ryžto kovoje ir darbuose už Tėvynės laisvę—

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

Kanados
Lietuvių
Fondas

SVEIKINA NARIUS IR VISĄ LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ, LINKĖDAMAS

malonių šventų Kalėdų ir gražių bei taikingų naujų metų—

KLF TARYBA

TAUTOS
FONDO
apylinkių

atstovybes bei įgaliotinius, lėšų vajaus talkininkus, KLB apylinkių valdybas, lietuviškas organizacijas ir visus tautiečius, gausiomis aukomis remiančius pavergtos Tėvynės laisvinimo darbą

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų

proga nuoširdžiai sveikina —

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

ŠVENTŲ

Kalėdų

proga linki

kančių palengvėjimo ir greito sugrįžimo į laisvę bei savo kraštą visiems lietuviams, kurie yra uždaryti Sovietų Sąjungos kalėjimuose, psichiatrinėse ligoninėse arba palikti tolimoje tremtyje už tai, kad myli Lietuvą.

KANADOS LIETUVIŲ ŽMOGAUS TEISĖMS GINTI KOMITETAS

GRAŽIAUSIA DOVANA

AURELIJA BALSAITIENĖ

Daktaras Jonas Vilmantas stabtelėjo ties auksakalio krautuvės langu, kuriame įvairiausiomis vaivorykštės spalvomis žėrėjo deimantai, įmantriai įliedinti į aukso žiedų guolius, apyrankes ir kitus papuošalus, įguldytus į juodo ir žydro aksomo pagalvėles. Vitrinos viršuje suposi sidabrinis angelas, o raudoni varpeliai, įpinti į dirbtines pušų šakeles, skelbė prieškalėdinę nuotaiką. Artėja penkioliktos Kalėdos Amerikoje, o su jomis vedybinė sukaktis ir Dainutės gimtadienis. Banko sąskaita perdaug nenukentėtų, mąstė daktaras, jei Verutės pirštus papuoštų deimantinis žiedas šalia kuklaus vestuvinio, iš senų rusiškų auksinių rublių nuliedinto pas senuką vokietį auksakalį. O ir Dainutės aštuonioliktas gimtadienis turi būti tinkamai atžymėtas. Gal laikrodukas su deimantu šone, o gal soliterio pavidalo apyrankė. . .

Pagalvojęs apie Dainutę, daktaras Jonas pats sau nusišypsojo, ir jo širdy sklido maloni šilima, kurią jis jausdavo kiekvieną kartą, galvodamas apie savo vienturtę. Prisiminė jis seniai pamirštas dienas, kai jiedu su Verute po penkerių vedybinių metų dar Vokietijoje patyrė, kad neturės vaikų, tai Dainutė, kaip tikra Dievo palaima, atėjusi į jų gyvenimą, tapo jų gyvenimo centru ir prasme.

Prieš išvykdami į Ameriką, Vilmantai pasirūpino dokumentais, kurie įgalino juos Dainutę pasiimti su savimi kaip savo tikrą kūdikį. Kai Dainutei buvo vos dveji metukai, Verutė ją rado globojamą vienos geraširdės daugiavaikės šeimos, kuri vargšės Dainutės ateitimi pasirūpinti negalėjo. Bėgant iš Lietuvos, Dainutės tėvą vokiečiai paėmė Rytprūsiuose apkasų darbams, o ji su savo motina keliavo traukiniu į Vokietijos gilumą. Pasakojo žmonės, kad traukiniui sustojus ties Šarlotenburgu, jaunoji motina, padavusi savo mergytę palaikyti bendrakeleiviam, išėjo iš traukinio verkiančiai mergaitei pajieškoti ko nors atsigerti. Tuo tarpu prasidėjęs oro puolimas, ir toji vieta, kurioje buvo Dainutės motina, liko vien degančių griuvėsių krūva. Ir taip toji našlaitė atsidūrė tremtinių stovykloje.

Verutė, sužinojusi Dainutės gyvenimo tragišką istoriją, įtikinėjo Joną, kad Dainutę jiedu turėtų įsidukrinti. Nesunku buvo Jonui pamilti tą smulkutę, išblyškusią šviesiaplaukę gležnutę būtybę. Netrukus Dainutė apsigyveno su jais. Amerikai atidarius tremtiniams duris, Jonas ir Verutė be jokių sunkumų įrašė Dainutę į dokumentus kaip savo tikrą kūdikį. . .

Jei pirmieji įsikūrimo metai nebuvo lengvi, Jonui ruošiantis laikyti valstybinius gydytojo egzaminus, o Verutei dirbant fabrike naktimis, — tai šios dienos prabanga atrodo sąžiningai užtarnauta, ramaus gyvenimo šiluma teisėtai užpelnyta. Dainutė buvo jų gyvenimo gražiausia dovana.

Jonas žingsniavo klinikos link, ant kurios šalutinių durų jo pavardė buvo išrašyta didelėmis auksinėmis raidėmis. Kruopščioji Evelina, ilgametė jo asistentė, jau buvo atrakinusi duris ir uždegusi šviesas. Laukiamasis kambarys buvo paruoštas pacientų miniai, o šalutiniame kambaryje monotoniškai ūžė tradicinė kavos mašinėlė.

— Gerą rytą, Evelina, — pasisveikino daktaras, kratydamas stambias snaiges nuo savo pilkos skrybėlės. — Daug pacientų šiandie? Tikėkime, kad pūga neužklups mūsų šiandieną, nes trečią valandą turiu važiuoti į miesto ligoninę operuoti.

— Gerą rytą, daktare, — atsakė Evelina, tvarkydama plačius pacientų ligos istorijos lakštus ant savo didelio, tvarkingo rašomojo stalo. Jos veidą perbėgo susirūpinimo šešėlis. — Daktare, pacientų bus pakankamai, kad tik suspėtumėte iki trečios valandos. Bet jūsų laukia čia vienas nepažįstamas žmogus, kuris nori su jumis pasikalbėti labai svarbiu reikalu.

— O? Ar jis pas mus klinikoje nėra buvęs? Kieno jis pacientas? — paklausė daktaras, nusiimdamas savo švarką ir vilkdamasis tradicinį baltą chalatą.

— Tai ne pacientas, daktare. Jis sakosi atvykęs iš Australijos su reikalu.

— Iš Australijos? Keista. Ar sakė, koks tas reikalas?

— Jis nekalbus. Nieko nesakė, tik kad tamsta jam skubiai reikalingas.

— Jis mano kambary? — ir, nelaukdamas atsakymo, daktaras Jonas nužingsniavo į savo privatų poilsio kambarį už kabineto. Prie plataus šviesia užuolaida uždengto lango stovėjo augštas, stambus vyriškis, apsirengęs savotiško kirpimo eilute, matyt, ne vietinės gamybos. Jis stovėjo sukryžiavęs rankas ant plačios krūtinės, o jo platūs, nuskarę antakiai beveik dengė nepaprastai šviesias, siauras akis. Jo veido oda buvo tamsi, lyg ilgai buvusi saulėje, surambėjusi nuo vėjo. Ant kėdės gulėjo siaurais kraštais žalia skrybėlė ir lengvas šviesus apsiaustas, visai nepriderintas prie Amerikos žiemos.

— Jūs daktaras Vilmantas? — paklausė nepažįstamasis.

— Taip, aš esu Jonas Vilmantas.

— Pranas Ingėla iš Sydnėjaus, — vis dar laikydamas rankas ant krūtinės prisistatė svečias.

— Kuo galiu jums patarnauti? Gal malonėsite prisėsti? — paklausė daktaras.

— Aš čia pas jus beveik tiesiai iš lėktuvo. Skridau daugiau kaip parą, taigi jaučiuosi nuvargęs, todėl norėčiau savo reikalą greičiau sutvarkyti.

— Ir aš neturiu daug laiko, nes už penkiolikos minučių pasirodys pirmas mano pacientas. Ir taip iki vakaro su maža pertrauka. O gal galėtume susitikti po mano darbo valandų? Jūs turėtumėte progos pailsėti, o vakare aš galėčiau pakviesti jus į savo namus. Esu tikras, kad mano žmona ir dukrelė maloniai pasitiks tolimą tautietį.

— Jei skubate, daktare, tai aš tiesiai prie reikalo. Paaiškinsiu viską vienu sakiniu: aš atvažiavau atsiimti savo dukros Ramunės, dabar vadinamos Daina.

— Kaip tai! — nustebo daktaras, staiga pamesdamas pusiausvyrą. Jo nugara perbėgo nemalonus šiurpas. — Jūs klystate. Aš nieko apie jūsų dukterį Ramunę nežinau. Aš ir mano žmona turime vieną vienintelę dukterį Dainą. . .

— Jūsų Daina yra mano duktė. Ji yra Ramunė Ingėlaitė, gimusi Tauragėje keturiasdešimt trečių metų lapkričio trisdešimtą dieną. Jos motina, mano amžiną atilsį žmona Valerija Dambrauskaitė-Ingėlienė, žuvo Berlyne per bombardavimą, o aš pabėgau iš Rytprūsių į Sileziją. Karui pasibaigus, emigravau į Australiją, praradęs viltį rasti savo šeimą. Tik po daugelio metų patyriau, kad mano duktė gyva. Jums mano gyvenimas nėra įdomus, tik norėčiau pasakyti, kad, sužinojęs apie savo dukrą, visas savo jėgas sukaupiau į du dalyku: jos atradimą ir sudarymą jai gerų gyvenimo sąlygų. Neslėpsiu, kad esu gerokai praturtėjęs ir man yra prieinami geriausi advokatai net keliuose kontinentuose. Būdamas Amerikoje, turiu dar sutvarkyti kaikuriuos finansinius reikalus, o mano kelionę apvainikuos mano dukra Ramunė, tapusi mano gyvenimo prasme.

Nežiūrint šiurkštokos išvaizdos, Ingėlos kalba darė įspūdį išsilavinusio žmogaus. Tačiau jis, matyt, nervinosi, nes kairės rankos pirštais nuolat segiojo savo švarko sagas. Daktarui Jonui apsvaigo galva. Jis instinktyviai uždengė veidą rankomis ir sukniubo minkštasuolyje. Dainutė, jo ateities džiaugsmas ir paguoda senatvėje, jo gyvenimo prasmė, nebebus jo. Ne, tai negali būti. Tai tik nemalonus sapnas, toks panašus į tuos, kuriuos kadaise sapnuodavo stovykloje. Ne, jis Dainutės neatiduos. Jis kovos už ją betkokia kaina. Jis neleis niekam sugriauti Verutės, Dainos ir savo paties gyvenimo idilijos.

— Jūs klystate, ponas Ingėla. Aš turiu savo dukros gimimo metrikus ir visus Vokietijoje sudarytus dokumentus. Ji yra mano žmonos Verutės ir mano duktė.

— Negaiškim laiko, daktare. Aš turiu liudininkus, kuriems betkurio pasaulio krašto teismas patikės. Prisimenat stovyklos kapelioną kunigą Tautvainį? Ar ne jis, prieš jums išvykstant į Ameriką, pakartojo Dainos-Ramunės krikštą? Ar prisimenate daktarę Jurčienę, kuri Ramunę-Dainą skiepijo jūsų žmonai prašant, nes nebuvo niekam žinoma jos sveikatos istorija? Ar norite daugiau faktų?

— Ne, nesakykit daugiau nieko, — desperatiškai atsakė daktaras Jonas, spausdamas smilkinius plonais chirurgo pirštais. Kaip tą išgyvens Verutė ir kas bus su jautria, gležna, romantiška Dainute, jo numylėta dukra? Staiga kažkas pasibeldė į duris. Evelina kyštelėjo galvą.

— Daktare, ką tik skambino ponia Mills. . . Ar jūs sergate? — susirūpinusi paklausė, mesdama nedraugišką žvilgsnį į nepažįstamąjį.

— Ne, Evelina. Nesergu. Tik padaryk man paslaugą ir taip susitvarkyk, kad man kurį laiką nereikėtų matyti pacientų. Paskambink kolegai, kad po pietų už mane padarytų operaciją. Daktaras Daugminas turi ligos istoriją, ir jūs dar papildomai jį painformuokit.

Netardama daugiau nė žodžio, Evelina tyliai išėjo pro duris. Kambaryje buvo tylu. Girdėjosi tik dviejų susijaudinusių žmonių alsavimas.

— Aš jums tikiu, pone Ingėla. . . Bet tai toks smūgis, kuris mane pritrenkė. Ir kaip tą smūgį pakels mano žmona, kuri į Dainą sudėjo visus savo motiniškus jausmus? Pagaliau reikia pagalvoti ir apie Dainą. Jos gyvenimas liks be šaknų, palaužtas. . . Nemanau, kad jūs turite teisę tą nekaltą padarą pažeisti.

(Nukelta į 6-tą psl.)

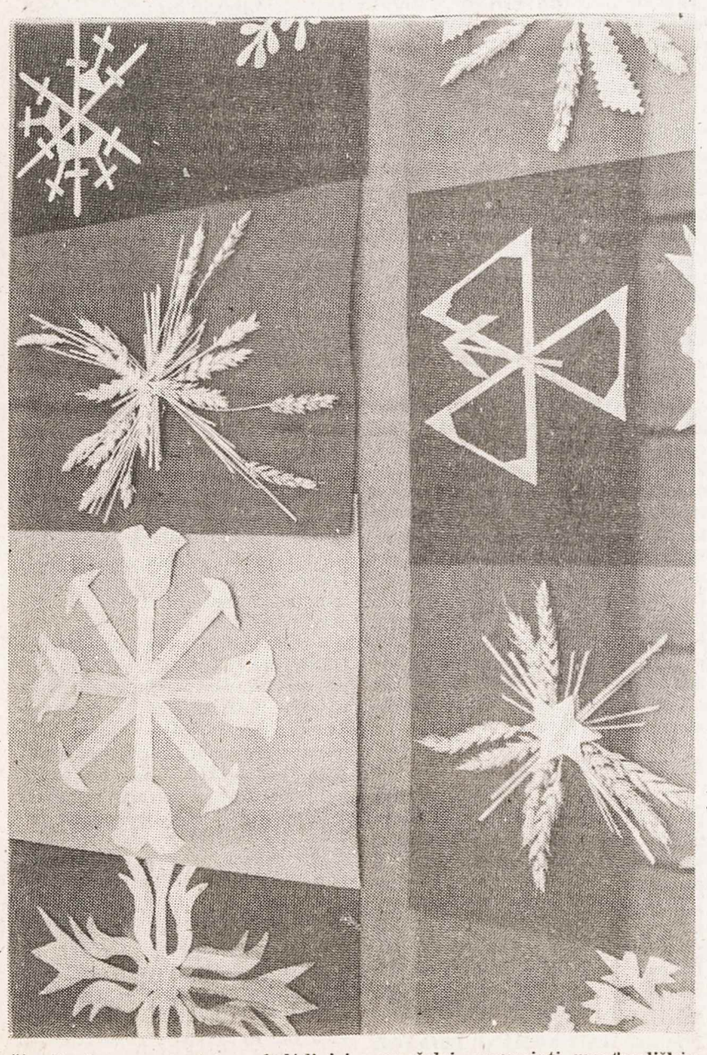

Šiaudinukų ornamentai — kalėdiniai papuošalai, pagaminti montreališkės "Vaivorykštės" Nuotr. B. Čeponkaus

Dainavos stovyklavietėje JAV-se yra pastatyta keletas lietuviškų kryžių. Nuotraukoje — vienas iš jų Nuotr. Vyt. Maželio

Lietuviai lenko

Kun. Wladyslaw Bukowinski yra išleisdinęs 1979 m. savo atsiminimų knygą "Kazachstano atsiminimai" (Wspomnienia z Kazachstanu, London, England). Čia pateikiamos kelios ištraukos. RED.

Kun. Vladislovas Bukovinskis (1904-1974) gimė Ukrainoje, Berdičeve; nuo 1920 m. iki 1939 m. gyveno Lenkijoje. Kunigo šventimus gavo Krokuvoje 1931 m. iš metropolito Sapiegos rankų. Nuo 1939 m., su trumpomis pertraukomis, gyveno Sovietų Sąjungos teritorijoje, ilgiausiai Kazachstane. Sovietų kalėjimose ir stovyklose išbuvo per 13 metų. Kazachstane ir vad. "religioznikų" stovykloje yra susitikęs su lietuviais kunigais. Pavardėmis mini tris.

* * *

1955-58 m. didžiausią misijonierišką teritoriją turėjo jėzuitas **kun. Jonas Paukštys.** Jis veikė nuo Uralo vakaruose iki Jakutijos šiaurės rytuose. Jakutijos joks misijonierius anksčiau nebuvo pasiekęs. Deja, vėliau kun. Paukštys, rodos, savo vienuolyno valdžios įsakymu, paėmė parapiją Vilniaus krašte ir keletą metų vėliau mirė. Kun. Paukštį mačiau tik vieną kartą, bet to užteko — jis man paliko kuo geriausią įspūdį.

Kitas lietuvis — salezietis kun. Juozas Gustas su dideliu užsimojimu ir labai vaisingai tuo pačiu metu darbavosi Krasnojarske, Sibire. Deja, jo darbas nutrūko visam laikui. Kun. Gustas staiga 1958 m. mirė nuo širdies smūgio. Jo laidotuvės, nors be kunigo, buvo labai įspūdingos. Dalyvavo daugybė žmonių. Aš pats kun. Gusto nepažinojau.

1962 m. Kirgizijoje buvo suimtas lietuvis kunigas **Antanas Šeškevičius.** Jis priklauso prie žymiausių mūsų zonos misijonieriu. Aš jo nepažinojau, bet jo misijonieriškos veiklos aidai dažnai mane pasiekdavo.

Kun. Šeškevičius pradžioje, nuo 1955 m., gyveno Slavgorodo mieste, Altajaus krašte, rytuose prie Kazachstano. Kadangi jis ten labai įsipyko vietinei valdžiai, nusprendė persikelti į Kirgiziją, kur apsigyveno Kant miestelyje, netoli to krašto sostinės Frunzės. Slavgorode, Kante ir apylinkėse jis intensyviai dirbo ganytojišką darbą. Vėliau valdžia jį ištrėmė į sovchozą, kur nebuvo nė vienos krikščioniškos "dūšios" — vieni kirgizai ir musulmonai. Kun. Antanas ten radо tokių kirgizų, kurie vietoj jo dirbo sovchoze, o jis pats pilnai pasišventė misijų darbui. Kaip nesunku buvo numatyti, visa tai kun. Antanui baigėsi kalėjimu. 1962 m. Kirgizijoje buvo suimtas. Nežinau kur buvo teistas — Kirgizijoje ar Lietuvoje. Gavo septynerius metus už spekuliaciją. Reikia pasidžiaugti, kad kun. Antanas visą laiką išbuvo Lietuvos sto-

vy
va
lie
le
m
ne
ta
to
n
v
p
n
k
s
e
l
v
n
d
j
v
ž

to universitete. Tuo metu ten gyveno daug lietuvių tremtinių šeimų. Didelė jų dalis grįžo į Lietuvą.

Tame mieste, aišku be registracijos, keletą metų sėkmingai dirbo lietuvis kunigas. Vytautas dažnai dalyvavo šv. Mišiose ir kartais patarnaudavo kunigui. Pagaliau apie tai ėmė kalbėti universitete.

Auklėjimo ir mokslo tikslu studentai sovietiniuose universitetuose yra paskirstyti į grupes. Kad išsaugotų studentų ideologiją ir mokslą, kiekviena grupė turi savo auklėtoją, dažniausiai docentą arba asistentą. Kartą Vytauto grupės auklėtojas surinko savo studentus ir pradėjo jiems išvedžioti, kad vyksta neįtikėtinas, bet tikras dalykas — dar esą tokių studentų, kurie tiki į Dievą ir meldžiasi. Negana to, yra tikras skandalas, kad esama net tokių studentų, kurie "popui" per pamaldas tarnauja. Visi studentai greit suprato, kad globėjas "čiulba" apie Vytautą, nors jo vardu nepavadino. O ką į tai Vytautas? Pastarasis netylėjo. Jis atsistojo ir nesivaržydamas tarė: "Pareiškiu, kad į Dievą tikiu ir kol gyvas nenustosiu į jį tikėjęs". Pasakęs atsisėdo, o jo draugai, kurių tarpe nebuvo nė vieno kataliko, už drąsą ir pasiryžimą ėmė jam ploti. Jis jiems užimponavo. Na, o vargšas globėjas, rusiškai sakant, "durakom astalsia" (pasirodė esąs kvailas).

Vilniaus klausimą kun. Bukovinskis po pasikalbėjimų su lietuviais kunigais 1961 m. "religioznikų" stovykloje išsprendžia taip: Turime sau aiškiai matyti alternatyvą — arba visa Lietuva, arba tiktai Vilnius. Kas yra svarbiau — ar geri santykiai su visa lietuvių tauta, ar Vilniaus miesto turėjimas? Manau, kad geri lietuvių-lenkų santykiai yra svarbiau negu tiktai vienas Vilnius. **j. b.**

Kristaus Gimimo šventė

skelbianti ramybę geros valios žmonėms, teprimena mums, kad pavergtoje Lietuvoje tebevyksta kova už tikėjimo ir tautos laisvę. Tesustiprina ši šventė ir laisvųjų tautiečių ryžtą dalyvauti toje kovoje, kad 1980-ji metai būtų laisvės pergalės ir tikrosios taikos atėjimo metai. Visus telydi šventės džiaugsmas ir viltis.

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRAS

Kalėdinė palaima ir sėkmė telydi 1981 metais kiekvieną geros valios sesę ir brolį lietuvį! Naujo ryžto tėvynės laisvinimo darbe, vienybės ir broliškos tarpusavio meilės Toronto lietuvių tarpe linki –

KLB TORONTO APYLINKĖS VALDYBA

Linksmų KALĖDŲ švenčių ir laimingų NAUJŲ METŲ

linkime sesėms bei broliams šauliams pavergtoje Tėvynėje ir laisvajame pasaulyje.

Visus 1981 metų šauliškus darbus skirkime nepriklausomos Lietuvos atstatymui —

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos valdyba

Visus parapijiečius, Prisikėlimo bažnyčios ir vienuolyno geradarius bei rėmėjus, visus kolonijos lietuvius

su šv. Kalėdomis ir naujais metais sveikina

TĖVAI PRANCIŠKONAI

Augustinas Simanavičius, OFM
Barnabas Mikalauskas, OFM
Pijus Šarpnickas, OFM
Eugenijus Jurgutis, OFM
Liudas Januška, OFM
Kun. B. Pacevičius

PRISIKĖLIMO PARAPIJA TORONTE

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

...JE TĖVYNĖJE

trys gydytojo A. Gudausko nusikaltimai. Priešlaikinį gimdymą vaistais jis sukėlė vienai ištekėjusiai moteriai iš kaimyninio Suvalkijos miesto, kai nėštumas jau buvo 18 savaičių, ir dviem merginom iš Šakių. Vienos nėštumas buvo 20 savaičių, kitos — net 27. Ištekėjusi moteris jau turėjo du mažamečius vaikus ir tuo metu buvo susipykusi su savo vyru. Pirmosios šakietės tėvui nepatiko būsimasis žentas, tad jis pats netuščiom rankom važinėjo pas A. Gudauską. Antroji šakietė prašėsi pagalbos, kai ją atsisakė vesti būsimo vaiko tėvas. A. Gudauskas esą suklastojo ligonio korteles, įrašydamas, kad moterys guldomos ligoninėn su skausmais ir kad joms būtina skubi medicinos pagalba. Jis teisinosi, kad jam pinigai nerūpėjo, kad turėjo gerą butą, automobilį, o žmona taip pat yra gydytoja. Teismas valstybės naudai iš A. Gudausko priteisė 1.610 rublių, kuriuos jis buvo paėmęs už savo paslaugas iš moterų. Bylos apeliacija buvo atmesta. Jaunasis gydytojas dabar turės atlikti teismo paskirtą bausmę. Tai pirmasis atvejis, kai kompartijos oficiozas "Tiesa" prašneko apie negimusių kūdikių žudymą, kuris yra dažnai atliekamas ligoninėse pagal sovietinį įstatymą. Atrodo, jam dabar įvesti didesni suvaržymai, o gydytojams — griežtesnė kontrolė.

NAUJA LIGONINĖ

Pirmoji respublikinės Vilniaus ligoninės dalis jau pastatyta Santariškėse, miesto pakraštyje. Keturių augštų pastatas yra skirtas diagnostinėms tarnyboms. Modernia aparatūra aprūpintuose kabinetuose bus atliekami širdies, galvos smegenų veiklos, kraujo apytakos bei kiti tyrimai. Devynių augštų gydomajame pastate įsikuria specializuoti skyriai. Čia ypač daug vietos skirta fizioterapijai ir hidroterapinėms tarnyboms su gydomaisiais dušais, voniomis, baseinais. Įrengtos ir gydomosios fizinės kultūros salės, refleksoterapijos kabinetai. Ateityje ligoninę papildys konsultacinė poliklinika, chirurginiai pastatai.

PALAIDI ŠUNYS

Apie palaidų šunų problemas "Valstiečių Laikraščio" 1980 m. lapkričio 4 d. laidoje prašneko Utenos rajono Vyžuonų apylinkės vykdomojo komiteto pirm. V. Dulkė. Už penkių palaidų šunų laikymą jau antro protokolo susilaukė kolchozo "Už taiką" narė A. Kvedarienė Pabuožės kaime. Ji teisinosi, kad tie šunys yra jos tėvo palikimas. Palaidų šunų gauja jai buvo sumažinta iki dviejų. Piniginių baudų už palaidus šunis neišvengė to paties kolchozo narės B. Juodgalvytė, L. Šovinienė, L. Puškinienė. Nuo palaidų šunų daugiausia nukenčia jų išgąsdinti vaikai, kartais net ir suaugusieji. Už palaidą šunį jų savininkai baudžiami 10 rublių. Bauda padidinama iki 50 rublių, kai šuo išgąsdina ar įkanda vaikus, suaugusius, gyvulius, sudrasko girios žvėrelius ir paukščius. Tokiu atveju atimamas ir pats šuo. V. Dulkė taip pat nusiskundžia, kad kaikurie gyventojai turi ir kačių "ūkius". Jų kačiukai dažnai išvežiojami po miškus, gyvenvietes, kai jaunikliams jau neužtenka vietos namuose. Taip tie gyvulėliai nugaišta badu arba papildo valkataujančių plėšrūnų gretas

AUTOMOBILIŲ PARODA

Vilniaus Kalnų parke buvo surengta senų ir dabartinių automobilių paroda. Didžiausio dėmesio susilaukė senieji. Lankytojai domėjosi vilniečio Mykolo Vaskelos atrastu ir atnaujintu 1934 m. automobiliu, seniausiu šioje parodoje. Juo jis sakosi dar kasmet Lietuvos keliais nuvažiuojąs 10.000 km. Panevėžietis Mindaugas Karpavičius parodon atvažiavo 1938 m. pagamintu "Škoda-Populiar" automobiliu. Jį radęs Ukrainoje, net už Karpatų kalnų. Automobilo atnaujinimas užtrukęs porą metų. Netrūko ir senųjų motociklų. Vilnietis Juozas Gudelis turėjo "BMW" motociklą. Parodos aprašyme minimi senieji "Sokolai", "Harley-Davidsonai'.

V. Kst.

PUSMILIJONINIS MIESTAS

Vilniaus miestas 1980 m. lapkričio 22 d. vakarą pasiekė pusę milijono gyventojų. Tuo pusmilijoniniu gyventoju tapo tada gimęs Onutės ir Algirdo Arlauskų sūnus, svėręs 3,5 kg. Jis jau turi penkiametį brolį Vykintą ir 13 mėnesių sesutę Gintautę. Naujagimiu vardas, skelbiant šį pranešimą, dar nebuvo parinktas. Jo tėvas Algirdas yra Eksperimentinio metalo pjovimo staklių mokslinio tyrimo instituto darbuotojas, motina Onutė — II-sios techninės mokyklos dėstytoja. Motinos tėviškė — Gabrielių kaimas Anykščių rajone, tėvo — Skuodo miestas. Abudu studijavo Kauno politechnikos institute.

SENIAUSIA GYVENTOJA

Seniausia Lietuvos gyventoja yra Barbora Jasaitė Plungės rajono Rietavo sovchozui priklausančiame Vitkelių kaime, praėjusą vasarą atšventusi 125-tąjį gmtadienį. Reportažą apie ją "Tiesos" 1980 m. spalio 29 d. laidoje paskelbė Danguolė Repšienė, pridėdama ir R. Eilunavičiaus padarytą senutės nuotrauką. Gimtadienio proga sukaktuvininkę aplankė iš Klaipėdos atvykusi jos sesuo Emilija Rekašienė, 85 metų amžiaus. Endriejavo apylinkėje tebėra kita ilgaamžė sesuo Cecilija Diglienė. Brolis Antanas žuvo I D. kare. B. Jasaitė nesukūrė savo šeimos, žengė samdinės keliu. II D. karo metais ją vokiečiai septynias savaites privertė žvyrą vežti. Pokaryje dirbo Rietavo rajono Vitkelių apylinkės "Pergalės" kolchoze. Iš 1952 m. darbo knygutės paaiškėja, kad B. Jasaitė, jau eidama 99-tuosius metus, dar verpė linus maišams, kaptuku ravėjo daržą, nukasė 4 centnerius bulvių. 1976 m. ją atsivežė mirusios sesers Petronelės Viržinskienės dukra Aldona Sauserienė, užleido savo motinos kambarį, įrengė senam žmogui patogią virtuvėlę. Prieš pusantrų metų kambaryje dar stovėjo ratelis, dabar jau išneštas, nes verpimą sutrukdė susilpnėjęs regėjimas. B. Jasaitė, rūpestingai globojama seserėčios Aldonos, kartais atsiklaupusi net kambario grindis išsišluoja, kai nemato šį darbą draudžianti globėja. Priprasti ji betgi negali prie elektros srovės: kai Sauserių šeimos kambariuose dega lempos, pas ją tamsu. Jai atrodo, kad senam ir nieko nedirbančiam žmogui šviesos nereikia.

MOTERŲ GELBĖTOJAS?

Centrinės Šakių ligoninės akušerinio-ginekologinio skyriaus vedėjas Antanas Gudauskas už nelegalius abortus gavo ketverius metus bendrojo režimo pataisos darbų kolonijoje. Kaune medicinos institutą jis yra baigęs 1972 m., porą metų dirbęs Vilkaviškyje. Reportažą "Pamynęs gydytojo garbę" 1980 m. spalio 29 d. laidoje paskelbė "Tiesos" darbuotojai Vanda Bogušienė ir Juozas Meškauskas, jaunąjį gydytoją aplankę jau kalėjime. Jų teigimu, sovietinis įstatymas nėštumo nutraukimą leidžia, kai jis nėra ilgesnis kaip 12 savaičių. Iš bylos konkrečiai minimi

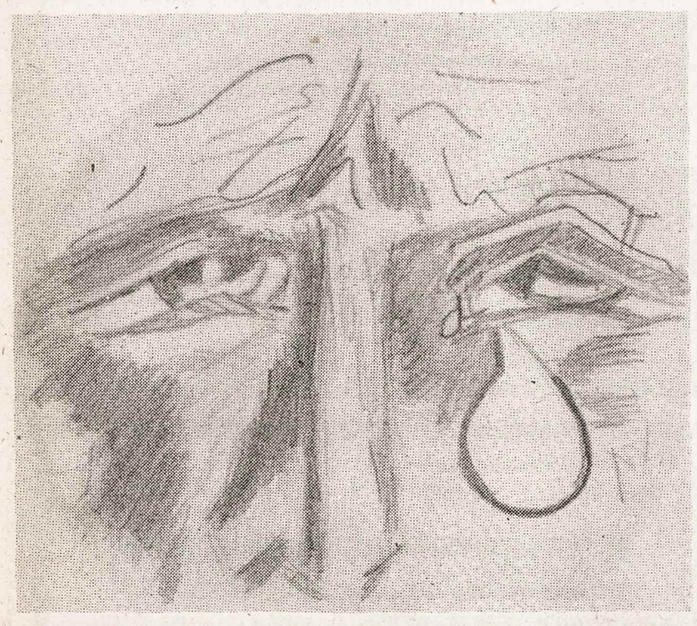

Iš pavergtos Lietuvos gautas šis atvirukas su piešiniu "Skausmo grimasa" 1980, Kaunas ir šiuo įrašu: "Sako, vasarą gėlės pagelsta, rudenį žydi klevai. Sako, žiemą vien vėjai šėlsta, o pavasarį stingsta ledai. Sako, žmonės nemoka mylėti, džiaugtis laimės ir saulės šviesa. Sako, žmonės nemoka kentėti, bet juk tai netiesa!"

Lai Viešpaties Sūnaus gimimo šventėje
atgimsta viltis ir meilė mūsų širdyse, teateina
į Rūpintojėlių žemę, į tėvų namus
šventa kalėdinė palaima . . .

Visa mūs' "Gintaro" šeima,
kalėdinių linkėjimų pilna,
per visus ateinančius metus
linki jums laimės, ištvermės,
lai spindi meilė gintarėliais . . .

(A. Vitkienė)

TORONTO "GINTARO" ANSAMBLIS
VADOVAI ir TĖVAI

Sveikiname lietuviškos dainos mylėtojus,

mūsų choro rėmėjus, bičiulius, artimuosius ir visus tautiečius, linkėdami jaukių

Kristaus gimimo švenčių ir sėkmingų naujų metų –

Jūsų "VOLUNGĖ"
Toronte

Jie dirba ir senatvėje

Čia pateikiamas sąrašas kunigų, kurie yra sulaukę 80 ir daugiau metų, bet dar dirba sielovados darbą (išskyrus ligonius) dėl kunigų trūkumo Lietuvoje.

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJOJE

1. **Baužys Danielius**, gimęs 1900.V. 1, Dieveniškių klebonas.
2. **Bekisz Paulius**, gimęs 1898.II 5, Vilniuje Šv. Dvasios bažn. klebonas.
3. **Chomski Leopoldas**, gimęs 1885. X.16, Baltosios Vokės klebonas.
4. **Kitauskas Henrikas**, gimęs 1893. V. 18, Eišiškių altaristas.
5. **Kulak Kazimieras**, gimęs 1896. III. 26, Lentvario mansionarius.
6. **Laucevičius Leonas**, gimęs 1895. XII.1, Rūdninkų klebonas.
7. **Malachovski Silvestras**, gimęs 1895.I.2, Eiminiškių klebonas.
8. **Pakalka Nikodemas**, gimęs 1893. VI.12, Marcinkonių klebonas.

KAUNO VYSKUPIJA

1. **Andriulaitis Pranciškus**, gimęs 1897. II. 17, Kauno Vytauto bažnyčios altaristas.
2. **Grinevičius Viktoras**, gimęs 1894.VI.20, Vilkijos altaristas.
3. **Gruodis Stanislovas, SJ**, gimęs 1896.II.12, Balninkų altaristas.
4. **Gudas Jonas**, gimęs 1896.VII.1, Raseinių altaristas.
5. **Jakubauskas Leonas**, gimęs 1900.XII.29, Kauno Karmelitų bažnyčios altaristas.
6. **Kamzūra Stanislovas**, gimęs 1899.III.19, Paliepių klebonas.
7. **Lygutas Stanislovas**, gimęs 1899. V.18, be pareigu.
8. **Martinkus Petras**, gimęs 1899.I. 30, Vandžiogalos altaristas.
9. **Matulevičius-Matulis Juozapas**, gimęs 1900.I.7, Lapių klebonas.
10. **Siekliuckas Antanas**, gimęs 1891.VIII.19, Žeimių altaristas.
11. **Simaška Vladas**, gimęs 1896.II. 9, Šiluvos altaristas.
12. **Valavičius Ladislovas**, gimęs 1893.II.8, Kelmės altaristas.
13. **Želvys Juozapas**, gimęs 1899. III.26, Kauno Šv. Antano bažnyčios altaristas.
14. **Žitkus Kazimieras**, gimęs 1893. XII.17, Vilijampolės altaristas.

TELŠIŲ VYSKUPIJA

1. **Kaubrė Antanas**, gimęs 1899. VI.28, ligonis, Mosėdyje.
2. **Kielas Antanas**, gimęs 1899.VII. 25, ligonis, Tirkšliuose.
3. **Zdanavičius Antanas**, gimęs 1895.II.5, Veiviržėnų altaristas.

PANEVĖŽIO VYSKUPIJA

1. **Mickevičius Juozapas**, gimęs 1900.I.1, Lėno klebonas.
2. **Mozūras Kazimieras**, gimęs 1898. XI.14, Pakruojo altaristas.
3. **Nagulevičius Jonas**, gimęs 1900. II.18, Naujamiesčio altaristas.
4. **Paškevičius Paulius**, gimęs 1892. VII.28, Viešintų altaristas.
5. **Pranskietis Augustinas**, gimęs 1886.VIII.29, Šeduvos altaristas.

VILKAVIŠKIO VYSKUPIJA

1. **Akelis Vincentas**, gimęs 1895. IV. 15, Alytaus altaristas.
2. **Dumčius Vincentas**, gimęs 1886. II.28, Veiverių altaristas.
3. **Leonas Pranciškus**, gimęs 1892. X.8, Garliavos altaristas.
4. **Šalčius Juozapas**, gimęs 1900.I. 13, Marijampolės altaristas.

KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA

1. **Kiškis Stanislovas**, gimęs 1900. X.20, Stirnių klebonas.
2. **Miknevičius Kazimieras**, gimęs 1890.VII.18, Molėtų altaristas.
3. **Švogžlys Nikodemas**, gimęs 1899. III.29, Vievio altaristas.

Gerbiamus klientus, bičiulius
bei pažįstamus

ŠV. KALĖDŲ
ir
NAUJŲ METŲ

proga nuoširdžiai sveikiname
ir linkime viso geriausio —

Gracius ir Elė Jasevičiai,
Rep. Edwards and Pauls Ltd.,
Real Estate Broker Hamiltone
Telephone 549-3668

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS socialinių reikalų komisija pradėjo vykdyti vieną didžiausių savo planų — lietuviškų sodybų statybos organizavimą prie didesnių lietuvių kolonijų. Finansinės paramos šioms senelių sodyboms tikimasi gauti iš Vašingtono, kai 1981 m. bus suorganizuota Baltųjų Rūmų konferencija senatvės reikalams. Jai bus pateikti įvairių tautybių projektai. Šiuo tikslu lietuvių kolonijose surašinėjami vyresnio amžiaus tautiečiai. Socialinių reikalų komisiją sudaro: dr. A. Butkus, dr. V. Bieliauskas, R. Kudukis, dr. R. Kulienė, J. Neimanienė, adv. A. Širvaitis, B. Snarskis, J. Šoliūnas, V. Staškus, G. Sužiedienienė ir V. Venclova.

PLB VALDYBOS PIRM. V. KAMANTAS, lankydamasis Romoje, popiežiui Jonui-Pauliui II įteikė Akademinio Skautų Sąjūdžio išleistą jubiliejinį Vilniaus universiteto medalį. Čikagoje dabr ji pasiekė Jono-Pauliaus II padėka, jo vardu parašyta Vatikano valstybės sekretoriato pareigūno mons. L. Scaccia.

A.a. POVILAS TAUTVAIŠAS, žymusis šachmatininkas, lapkričio 14 d. mirė Čikagoje, sulaukęs 64 metų amžiaus. Velionis teisę buvo studijavęs 1934-38 m. Kauno universitete, dirbęs Vilniaus savivaldybėje ir Kūno Kultūros Rūmuose Kaune. 1935 m. laimėjo Kauno universiteto šachmatų pirmenybes, o sekančiais metais su Lietuvos rinktine dalyvavo Muenchene olimpiadoje. 1937-39 m. buvo nuvykęs į SELL šachmatų varžybas Rygoje, Tartu, Helsinkyje, Buenos Aires. Visur laimėjo daug taškų prieš kitu valstybių šachmatininkus. Karo metu pasitraukęs Vokietijon, nesiskyrė su šachmatais. 1948 m. laimėjo tarptautinį turnyrą Oldenburge, kur dalyvavo 18 meistrų iš 8 tautų. Gyvendamas JAV, 1949 m. laimėjo Bostono pirmenybes. Kelis kartus tapo Čikagos miesto ir Illinois valstijos pirmenybių laimėtoju. Čikagoje jis tapo labiausiai pasižymėjusiu šachmatininku. Įsijungdavo ir į lietuvių rengiamas šachmatų pirmenybes.

DAUGELĮ POEZIJOS MYLĖTOJŲ nustebino 1980 m. pasirodžiusi Vinco Nekės knyga "Klajūno dalia". Tik iš recenzentų paaiškėjo, kad autorius yra Grand Rapids, Mich., gyvenantis Vincas Strolis, eilėraščius pradėjęs rašyti nepriklausomoje Lietuvoje, nors jam neteko baigti net gimnazijos. Tas rinkinys buvo jo 40 metų darbo vaisius. "Klajūno dalios" autorius, taip pat beveik nepastebėtas, mirė rugpjūčio 9 d., ištiktas širdies smūgio, sulaukęs 71 metų. Palaidotas rugpjūčio 12 d. Grand Rapids Šv. Petro ir Pauliaus kapinėse. Religines apeigas atliko kun. A. Treška, atsisveikinimo žodį tarė LB apylinkės pirm. V. Jonaitis, paskaitydamas du velionies eilėraščio posmus.

"LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ" radijo valandėlė Detroite, vadovaujama Algio Zaparacko, nuo š.m. gruodžio 1 d. pakeitė transliacijų valandą ir bangą. WMZK stoties savininkų sprendimu etninių grupių programos perkeltos iš 98 FM bangų į 1400 AM bangas. "Lietuviškų melodijų" valandėlė iš WMZK stoties dabar girdima 1400 AM bangų skalėje pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. vakaro.

PO ILGOS IR SUNKIOS LIGOS lapkričio 1 d. Detroite mirė a.a. Justinas Pusdešris, 73 metų amžiaus. Lietuvoje jis dirbo aktorium ir režisorium Marijampolės savivaldybės teatre, Detroite — Fordo fabrike, o laisvalaikiais teko scenai. Čia jis įsteigė kultūrinį "Alkos" ansamblį, su kuriuo kasmet paruošdavo kelis veikalus, talkino kitoms organizacijoms. 1979 m. gruodžio 1 d. surežisavo A. Gustaičio "Sekminių vainiką", kuris buvo suvaidintas ir Klevelande. Spektakliuose dalyvavo muz. S. Sližio vadovaujamas jaunimo choras ir tautinių šokių grupė "Šilainė" su vadove G. Gobiene. Velionis palaidotas lapkričio 4 d. iš Šv. Antano parapijos šventovės vietinėse Šventojo Kapo kapinėse.

Venecuela

KUN. ANTANO PERKUMO, SDB, atlaikytomis Mišiomis Maracay lietuviai prisiminė prieš devynerius metus mirusį visuomenininką ir lietuviškų reikalų rėmėją a.a. Jurgį Bieliūną. A. Vaisiūnienės pranešimu, kartu buvo prisiminti ir kiti mirusieji šios kolonijos tautiečiai — Gineikienė, Juodžbalis, inž. V. Venckus, Surušas, Petrusevičius. J. Bieliūną mirtis ištiko ne Venecueloje, bet Austrijoje Salzburgo mieste. Pamaldose dalyvavo visa šeima ir didelis būrys vietinių lietuvių. Po pamaldų velionies našlė Vanda Bieliūnienė juos pakvietė pietų.

Brazilija

"PALANGOS" VIETININKIJOS SKAUTAI lapkričio 15 d. Sao Paulo mieste paminėjo 7 metų įsikūrimo sukaktį. Šia proga įžodį atliko 5 paukštytės, 3 vilkiukai ir 6 skautai kandidatai. Paukštyčių draugovė, vadovaujama Liucijos Banytės, nutarė pasivadinti velionės ps. Onos Saulaitienės vardu. Ji prisiminta bendra visų šios sueigos dalyvių malda. Sueigoje dalyvavo ir skautų tėvai.

MALDAI UŽ LIETUVĄ buvo skirtos portugališkos Mišios lapkričio 23 d. Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje, laikytos vietiniams Sao Paulo gyventojams. Su katalikų kančiomis sovietų okupuotoje Lietuvoje juos supažindino po Evangelijos perskaitytos "LKB Kronikos" žinios, išverstos į portugalų kalbą. Plačiai buvo paskleista "Laisvės malda" portugalų kalba. Mišių dalyviai nutarė rašyti solidarumo laiškus Kalėdų proga lietuviams. Juos savo transliacijose Lietuvai panaudos lietuviškasis Vatikano radijo skyrius. Mišių metu surinkta 650 kruzeirų. Jie skirti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" išleidimui portugalų kalba.

Argentina

VEIKLOS PENKIASDEŠIMTMETĮ Buenos Aires mieste paminėjo lietuvių Šv. Cecilijos choras. Jo įsteigimu pasirūpino draugija "Lietuva", choro organizatoriumi ir vadovu pakvietusi muz. Vaclovą Rymavičių 1929 m. Pradžioje buvo galvojama apie pasaulietinį chorą, bet tuo laiku Argentinon atvyko lietuvis kunigas ir pradėjo laikyti Mišias. Oficialiu choro gimtadieniu tapo 1930 m. balandžio 20 d., kai jis giedojo lietuvių pamaldose Švč. Širdies bazilikoje. Vėliau jam buvo pasirinktas Šv. Cecilijos vardas, šūkis: "Dievui ir tėvynei!" Kai 1940 m. Lietuvą okupavo Sovietų Sąjunga, tą šūkį papildė antrasis: "Už Lietuvos laisvę!". Šv. Cecilijos choras nuolatos gieda Aušros Vartų parapijos pamaldose, visuose tautinių švenčių minėjimuose. 1931 m. pirmą kartą įsijungė į radijo programą, 1961 m. — į televizijos. Vėliau šie žingsniai buvo tęsiami. Choras taipgi tapo ir nuolatiniu P. Amerikos lietuvių kongresų dalyviu, įdainavo net 18 plokštelių. Beveik 40 metų jam iki savo mirties vadovavo muz. V. Rymavičius, o po mirties vadovybę perėmė P. Gudelevičius, MIC.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS, vadovaujamas pirm. Juliaus Mičiūdo, savo 54 metų sukakčiai skyrė visą 1980 m. sausio mėnesį. Pirmiausia spalio 5 d. kun. J. Petraitis, MIC, atnašavo AL Centro užprašytas Mišias už visus mirusius šios institucijos narius. Oficialioji minėjmo dalis įvyko spalio 12 d. AL Centro patalpose. Programą atliko jaunimas: vaikų ir jaunuolių chorai, mergaičių kvartetas "Gintarėlės" su vadove A. Čikštaite, tautinių šokių ansamblis "Inkaras". Argentinos Lietuvių Centrą sveikino kitų lietuviškų organizacijų bei institucijų vadovai. Apie 300 dalyvių susilaukė sukaktuvinė vakarienė spalio 25 d. Juos visus pasveikino pirm. J. Mičiūdas.

Australija

REKOLEKCIJAS SYDNĖJUJE lapkričio 21-23 d.d. vedė vysk. V. Brizgys, svečias iš Čikagos. Jų užbaigai jis buvo pasirinkęs temą "Kas yra žmogus, kas yra Dievas?" Jo klausėsi apie 700 tikinčiųjų. Sekmadienio Mišias vysk. V. Brizgys koncelebravo su kun. P. Butkum ir kun. P. Martūzu. Sutvirtinimo sakramentą svečias suteikė 20-čiai jaunuolių. Po pamaldų visi buvo pakviesti į bendrus pietus Lietuvių Klube. Vysk. V. Brizgį sveikino Sydnėjaus lietuvių kapelionas kun. P. Butkus, Katalikų Draugijos pirm. A. Vinevičius, ALB Sydnėjaus apylinkės pirm. dr. A. Mauragis, Lietuvių Klubo pirm. V. Simniškis. Duetų padainavo A. Storpirštienė ir E. Belkienė. Savo žodyje vysk. V. Brizgys pagrindinį dėmesį skyrė Australijoje gimusiam lietuvių jaunimui, primindamas mokslininkų pripažintą lietuvių kalbos turtingumą. Svečio pagerbime dalyvavo daug mišrių šeimų ir netgi australų.

TASMANIJOS SOSTINĖJE HOBARTE pasėdžiavo baltiečių organizacija "HELLP", kovojanti už Baltijos šalių išlaisvinimą. Iš 50 narių buvo išrinkta nauja 14 asmenų valdyba. Lietuviams joje atstovaus — A. Kantvilas, A. Taškūnas, N. Taškūnienė, R. Tarvydas, V. Mikelaitis ir J. Paškevičius. Kalbėtoju buvo pakviestas Tasmanijos universiteto prof. dr. Jan Pakulski.

Britanija

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE naujos lietuvių sodybos įsigijimą vidurinėje Anglijoje aptarė specialus komitetas, išrinktas D. Britanijos Lietuvių Sąjungos suvažiavime: pirm. E. Šova, nariai — Z. Juras, V. Danilevičius ir R. Šova, trūko tik susirgusio K. Bivainio. Posėdyje buvo pritarta sodybos įsigijimo minčiai, nes ji būtina lietuvybės išlaikymui Britanijoje. Naujoji sodyba turėtų būti tarp Nottinghamo ir Birminghamo. Jai reikėtų apie 30 akrų žemės su pastatais, kuriuose galėtų apsigyventi pensininkai, būtų pakankamai vietos apsilankančiam lietuvių jaunimui ir vyresniosios kartos tautiečiams. Reikėtų ir salės, talpinančios 400 asmenų. Ją betgi galima ir vėliau pastatyti. Tokia sodyba kainuotų apie 200.000 svarų. Ją būtų įmanoma įsigyti ir nepardavus dabartinių Londono Liet. Namų b-vės turimo turto. Lėšų problemas komitetas aptaria su DBL Sąjungos centro valdyba. Lig šiol apžiūrėta keletas parduoti siūlomų vietovių, sekami nekilnojamo turto siūlomi pardavimai.

Šveicarija

LUZERNO MIESTE VEIKIA organizacija "Europietiškoji konferencija žmogaus teisėms ir laisvam apsisprendimui", vadovaujama parlamentaro dr. E. Oehlerio. Paskutiniame posėdyje jos valdyba priėmė dr. Al-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Negi latviai neš Lietuvos vėliavą?

Pasakoja buvęs Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, grįžęs iš Madrido, kur vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija

J. V. DANYS

KLB pirm. J. R. Simanavičius išbuvo 9 dienas Madride, kur vyksta Helsinkio akto vykdymo peržiūrėjimas. Jis papasakojo savo įspūdžius ir atliktus darbus "TŽ" korespondentui.

— Kanados LB visuomeninių reikalų komisijos pasitarime Hamiltone 1980. X. 12, kur dalyvavo PLB pirm. V. Kamantas ir JAV LB pirm. V. Kutkus, galvota tik apie lietuvius Ispanijoje ar Europoje, kurie galėtų mums ten padėti Madride. Kaip kilo mintis pasiųsti KLB atstovą?

— Galutinai nusvėrė Kanados Latvių Bendruomenės vicepirm. dr. L. Lukss įtaigojimas: "Mes važiuojame devyni, tai važiuok bent vienas, kad būtų kam Lietuvos vėliavą nešti, negi mes, latviai, turėsime nešti jūsų vėliavą?" Jau gerokai anksčiau latviai mus informavo, kad jie rengiasi šiai konferencijai didesniu mastu, įskaitant ir demonstracijas, turės savo patalpas, kuriomis siūlė ir mums pasinaudoti. Krašto valdyba patvirtino mano kelionę, tai pasiėmiau Lietuvos vėliavą ir išskridau į Madridą 1980 m. lapkričio 8 d. Tuo pačiu lėktuvu į Ispaniją, be latvių delegacijos, skrido ir 3 Kanados oficialūs delegatai parlamentarai: senatorius Paul Yuzyk, parlamento nariai Jessie Fliss ir Fred King su savo žmonomis. Mirabel aerodrome, laukdami transatlantinio lėktuvo, daugiau valandos kalbėjomės su jais.

Madrido aerodrome parlamentarai buvo sutikti Kanados ambasadoriaus Ispanijoje, kuriam buvome ir mes pristatyti. Kiek pasikalbėjome, ir jis mums pasakė, kad galime kreiptis į ambasadą betkuriuo laiku, jei atsirastų problemų.

— Kokie buvo pirmieji žingsniai Madride?

— Pirmiausia užmezgėm ryšius su visais Madride tuo metu buvusiais Kanados parlamentinės delegacijos nariais. Be anksčiau minėtų trijų, dar buvo parlamento narys Charles Caccia, kuris yra nuolatinis Kanados parlamentinis delegacijos vadovas. Su visais šiais atstovais jau buvome daug kartų susitikę ir mūsų reikalus svarstę; šiuo metu tik prašėme, kad visais atvejais mūsų reikalus remtų. Sen. Yuzyk ir parl. narys Caccia yra Kanados Baltiečių Federacijos garbės nariai.

— Stipriausiai reiškėsi, rodos, latviai?

— Taip. Lapkričio 11 d. Pasaulio Latvių Bendruomenė, kartu su Latvių Bendruomenėmis įvairiuose kraštuose, suorganizavo dvi demonstracijas. Pirmoji buvo iš ryto prie Kongreso Rūmų, kur vyko konferencija. Ši demonstracija buvo laikoma didelėje paslaptyje. Buvo pakviesta daug spaudos, radijo ir televizijos atstovų, pranešant, kad 9 v. įvyks kažkas nepaprasto. Jų atvyko labai daug. Staiga pasirodė būrys jaunimo, patiesė vėliavą o kun. Maris Kirsons iš Filadelfijos ant jos atsistojęs mediciniškai atvėrė savo venas ir leido kraujui lašėti ant sovietų vėliavos, taip simboliškai protestuodamas prieš Latvijos okupaciją. Kiti latvių jaunuoliai iškėlė didžiulius protesto plakatus. Šiai demonstracijai leidimo neturėta, todėl ispanų policija, kurios visur, kaip ir karinių dalinių, buvo gausu, apsupo demonstrantus, miniai liepė išsisklaidyti ir bene 38 suėmė. Tarp jų buvo kun. M. Kirsons ir dr. L. Lukss, kuriuos po 3 valandų paleido. Buvo suimti dar 6 latvių jaunuoliai (iš Švedijos, Vokietijos, JAV ir Anglijos). Juos išlaikė suimtus 24 val. ir įsakė iš Ispanijos išvažiuoti per tris dienas.

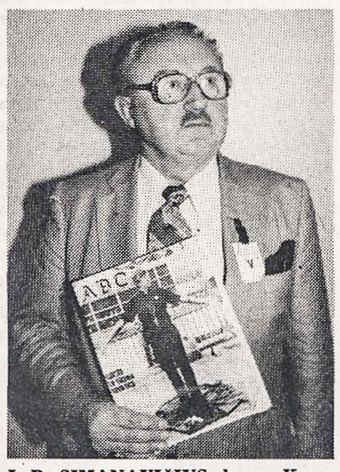

J. R. SIMANAVIČIUS, buvęs Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas, Madride, kur šiuo metu vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija

Antra latvių organizuota demonstracija įvyko Puerto de Moros aikštėje 2 v. p. p. Jai latviai, visų nustebimui, buvo gavę leidimą. Pasaulio Latvių Bendruomenės pirm. dr. Ilgvars Spilners tarė žodį anglų kalba, atstovas iš Venecuelos jį vertė į ispanų kalbą. Buvo kalbama ne tik apie Latviją, bet ir apie Lietuvą bei Estiją. Daugiau demonstrantų (per 100) buvo latviai iš JAV, Švedijos, Vokietijos, Anglijos, Venecuelos. Lietuvių buvome devyni.

Po kalbų latviai pirmiausia sugiedojo religinę-tautinę giesmę ir Latvijos himną. Nors buvome tik 9 lietuviai, bet ir mes sugiedojome Lietuvos himną. Sako gerai skambėjo (Simanavičius yra buvęs Lietuvos operos choristu, J. V. D.).

— Kaip baigėsi demonstracija?

— Po demonstracijos su vėliavomis ir plakatais aikštėje nutarėme žygiuoti į Kongreso Rūmus, nors leidimo gatvėmis eiti nebuvo duota. Paėjus apie 10 blokų, staiga atsirado gausus policijos būrys. Mus sustabdė, liepė vėliavas ir plakatus suvynioti ir eiti pavieniui šaligatviais. Demonstracijoje aktyviai dalyvavo Vladas Šakalys, neseniai atvykęs iš Lietuvos, kuris kartu su kitais sudegino sovietinę vėliavą.

— Kas daugiau buvo nuveikta?

— Disidentų komitetas suorganizavo keletą spaudos konferencijų "Eurobuilding Hotel" patalpose. Tarp pagrindinių disidentų, pakviestų į Madridą buvo: Ludmila Aleksejeva, Petras Grigorenka, Hambartsum Khlgatian (Armėnijos) ir Tomas Venclova. Pastarasis buvo paruošęs specialų pareiškimą spaudai, kuriame suglaustai atpasakojo Lietuvos Helsinkio akto sekimo grupės veiklą, išvardijo jos narius ir jų persekiojimus. Ilgiau pasakojo apie Viktorą Petkų. T. Venclovos kelionę finansavo JAV ir Kanados Liet. Bendruomenės.

Pasaulio Latvių Bendruomenės sušaukė gausią ir sėkmingą spaudos konferenciją "International Press Club" patalpose lapkričio 18 d. Jai vadovavo Ilgvars Spilners, kuris taip pat kalbėjo Pasaulio Baltiečių Santalkos vardu apie rezistencinį veikimą Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje, rusifikaciją ir Madrido konferenciją.

— Tai buvo žygiai į pasaulio opiniją. Ar nebuvo kreiptasi tyliu būdu į diplomatines delegacijas?

— Pasaulio Baltiečių Santalka stengėsi įteikti memorandumus ir informaciją eilei oficialių delegacijų. Mes iš Kanados — estų atstovė ponia Taul, latvių — dr. L. Lukss ir aš, kartu ir Kanados Baltiečių Federacijos nariai, Pasaulio Baltiečių Santalkos vardu buvome priimti Švedijos, Vatikano, Kanados ir V. Vokietijos delegacijų vadovų. Buvo paskirtas priėmimas ir Portugalijos ambasadoje, bet ambasadoriui susižeidus automobilių susidūrime, pasikalbėjimas neįvyko.

V. Vokietijos ambasadoje kartu buvo ir Vladas Šakalys, kuris plačiau kalbėjo apie Ribbentropo-Molotovo slaptus aktus. V. Šakalys, kaip naujausias rezistentas, pabėgęs sunkiomis sąlygomis, buvo labai populiarus Madride.

Kanados ambasadoje pastebėjome, kad Kanados spauda ir televizija mažai dėmesio teikia Madrido konferencijai. Mums atsakyta, kad ir spauda, ir televizija buvo pakviesti, bet vyriausybė negali jiems įsakyti.

— Jums esant Madride pasaulio latviai šventė savo nepriklausomybės paskelbimo metines. Ar jos buvo prisimintos Madride?

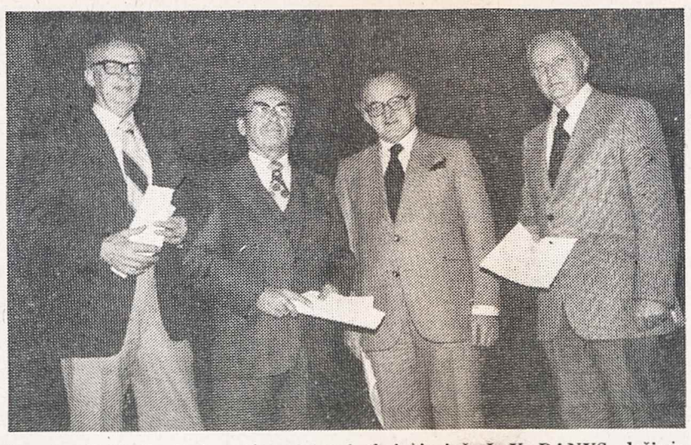

Kanados Baltiečių Federacijos atstovai (kairėje inž. J. V. DANYS, dešinėje latvis E. PARUPS) su Kanados senatoriais PAUL YUZYKU ir STANLEY HAIDASZU Ctavoje 1980.XI.6 svarstė Kanados delegacijos dalyvavimą Madrido konferencijoje. Abu senatoriai yra Kanados delegacijos nariai

— Lapkričio 18, taigi, Latvijos nepriklausomybės minėjimo dieną, Pasaulio ir kitos Latvių Bendruomenės surengė iškilmingą ir gražiai pravestą priėmimą "Castellano Hotel" patalpose, kur dalyvavo apie 80 kviestų svečių. Dalyvavo visi tuo laiku Madride esantieji Kanados parlamento nariai — delegatai: Charles Caccia, Fred King su žmona ir Jessie Fliss su žmona. Rimo Česonio, oficialaus atstovo JAV patariamojoje komisijoje, dėka atvyko ir JAV oficialios delegacijos vadovas Griffin Bell su žmona. Tai reikia laikyti dideliu laimėjimu.

— Ar buvo sunku gauti leidimus įeiti į Madrido konferencijos salės galerijas?

— Nesunku, nors procedūra buvo ilgoka. Gaudavau leidimus kaip stebėtojas iš Kanados. Kiekvieną kartą fotografavo pasą, tikrino kišenes ir t. t., reikėjo pereiti per elektroninius "vartus". Man einant beveik kiekvieną dieną, matyt, sekretorei nusibodo ta nuolatinė procedūra ir ji man patarė išsiimti nuolatinį arba, VIP, leidimą. Tai būtų nesunku gauti, nes pakako betkurio Kanados atstovo rekomendacijos, o visi ten buvę keturi buvo gerai pažįstami. Bet kadangi buvau numatęs būti neilgai, tai tokio leidimo nebuvau reikalingas. Ten dažnai susitikdavau su Rimu Česoniu.

Savotiška, neplanuota demonstracija įvyko, kai vieną dieną į galerijas atvyko 4 latvaitės apsirengusios tautiniais drabužiais (visos buvo iš Kanados). Fotografai ir televizija pradėjo jas fotografuoti ir atkreipė dėmesį visų posėdžiaujančiųjų delegatų.

— Kiek buvo Madride lietuvių?

— Iš viso 14, bet nevisi tuo pačiu laiku. Rimas Česonis, kaip oficialus JAV patariamosios delegacijos narys, išbus 6 savaites. Jis buvo paskirtas į dvi pakomises. Su Helsinkio akto reikalais jis yra jau seniai gerai susipažinęs, o JAV LB-nė yra jam parūpinusi daug papildomos medžiagos. Dr. K. Bobelis, VLIKo pirmininkas, atvyko porą dienų prieš konferencijos pradžią ir išvyko 1980.XI.16. Su juo buvo dr. K. Jurgėla, dr. J. Genys (ALTa) ir V. Šakalys. VLIKas buvo išsinuomojęs butą keliom savaitėm. Vėliau, 1980. XI. 13, atvyko dr. K. Šidlauskas, ALTos pirm., ir kun. J. Prunskis. Pradžioje buvo ir M. Rudienė, BALFO pirm., su marčia, J. Vilčinskas iš Anglijos, dalyvavęs tarptautiniams socialdemokratų suvažiavime, taip pat prisijungė prie mūsų. Mūsų būriui priklausė T. Venclova ir Artūras Mičiūdas iš Argentinos, žurnalistas, kuris yra Argentinos žinių agentūros TELAM tarnautojas. Madride jis atstovavo Argentinos žurnalui "Militar". Jis buvo ir VLIKo delegacijoje.

— Nors Kanados LB pradžioje nemanė siųsti savo atstovo į Madridą, bet vėliau pasiuntė. Ar nemanote, kad būtų buvę gera, jei ir PLB, ir JAV LB būtų pasiuntusios savo atstovus, nors joms buvo įtaigojama to nedaryti?

— Manau, kad tikrai būtų buvę naudinga; būtų parodytas didesnis visuotinis vieningumas. Juk iš JAV buvo ir ALTos atstovai.

— Atrodo, kad latviai labai sėkmingai suorganizavo savo pasirodymą Madride ir sugebėjo atkreipti pasaulinės spaudos ir televizijos dėmesį.

— Taip. Jie planingai ruošėsi bene 6 mėnesius, turėjo daug išlaidų. Visi paruošimai, demonstracijos ir pasirodymai buvo gerai apgalvoti iki detalių; paruošė gerai atrodančias brošiūras ne tik anglų, bet ir ispanų kalbomis; atsivežė daug jaunimo iš įvairių kraštų. Vienas iš jų iškabintų plakatų "Laisvę Latvijai" (ispaniškai) buvo 40 metrų ilgio. Jų atstovų buvo arti 100, atstovaujančių Amerikos, Kanados, P. Amerikos ir Europos Latvių Bendruomenėms.

Reikia pabrėžti didelį jų bendradarbiavimą su lietuviais ir estais. Visur kalbėdami apie Latviją, kartu primindavo ir Lietuvą su Estija; daug kas buvo daroma Baltiečių Federacijos vardu. Turėjo savo įstaigą — du kambarius, kuria ir mes naudojomės.

Latviai sugebėjo atkreipti dėmesį pasaulinės spaudos ir televizijos, daug daugiau nei buvo tikėtasi. Mums tai irgi labai naudinga, nes lietuviai, latviai ir estai yra žinomi kaip baltiečių grupė. Memorandumų ir informacinės medžiagos baltiečiai ir kiti yra pateikę daug. Kai lankėmės Kanados ambasadoje ir įteikėme atsineštąją medžiagą (aš įteikiau VLIKo informaciją), Kanados delegacijos atstovas parodė, kad jie jau turi vien santraukinės medžiagos keliolika bylų, apie žmogaus teisių pažeidimus.

Lietuviai pasaulyje

(Atkelta iš 4-to psl.)

berto Geručio pasiūlymą 1981 m. surengti Šveicarijoje konferenciją, kuri aptartų rusifikacijos problemas Sovietų Sąjungos kontroliuojamose nerusiškų tautų teritorijose. Dr. A. Gerutis buvo įgaliotas paruošti tos konferencijos programą ir su ja supažindinti valdybą sekančiame posėdyje. 1981 m. taipgi bus paminėta vengrų tautos sukilimo 25 metų sukaktis. Programon planuojama įtraukti svarstybas, kurios paliestų sukilimus bei kitus pasipriešinimo būdus Sovietų Sąjungos užvaldytose srityse. Šia proga bus prisimintas ir lietuvių sukilimas prieš sovietus 1941 m. bei partizaninė mūsų tautos kova pokaryje.

● **Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai**

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Lietuviški faktai italams

P. JATULIS

Naujo "Elta-Press" italų kalba Romoje leidžiamo biuletenio 8-9 nr. pirmajame puslapyje yra įdėtos trys nuotraukos, primenančios liūdną Vilniaus vyskupo Julijono Steponavičiaus 25 metų vyskupavimo sukaktį: vienoje nuotraukoje vysk. Steponavičius, antroje — Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos šventovė, trečioje — Vilniaus katedra, kurią sovietai pavertė meno galerija.

Biuletenyje spausdinama "LKB Kronikos" 41 nr. antroji dalis. Pirmame straipsnyje aiškiais faktais atsakoma J. Aničui ir J. Mačiuliui, kurie tvirtino, kad tikintieji už religiją nesą baudžiami nei persekiojami. Kitų straipsnių antraštės: Kaip Anilionis nori užgniaužti Bažnyčią; Tikinčiųjų studentų diskriminacija; Kova už Klaipėdos šventovę (tikinčiųjų prašymas su 148.149 parašais, kurių lapai buvo susiūti į knygą, turinčią 1.587 psl., pridedant 56 foto nuotraukas; visa tai nusiųsta L. Brežnevui); toliau antras raštas dėl Klaipėdos šventovės, siųstas LTSR ministerių tarybai.

Antrame biuletenio skyriuje "Politinės žinios" pranešama apie Vlado Šakalio pabėgimą iš Lietuvos per Suomiją ir Švediją ir jo atvykimą į JAV-bes. Spausdinamas V. Šakalio atviras laiškas, rašytas Vilniuje 1979. X. 26, siųstas LTSR komunistų partijos c. komitetui, protestuojant prieš žmogaus teisių laužymus. Pasakojama apie prezidento Carterio administracijos keblią padėtį, suimant ir teisiant lietuvių jaunuolius, kurie liepos 18 d. Vašingtone prie sovietų ambasados rūmų protestavo prieš Baltijos valstybių pavergimą (40 m. sukakties proga).

"Elta-Press" biuletenis pateikia žinių apie manifestaciją liepos 19-20 d. d. prie sovietų konsulato San Francisco mieste, protestuojant prieš sovietų įsibrovimą į Afganistaną. Manifestaciją surengė lietuviai, kartu reikalaudami Baltijos valstybėms laisvės. Jie kreipėsi ir į Jungtines Tautas, kad imtųsi žygių išlaisvinti iš rusų jungo pavergtas tautas.

San Francisco demonstracijoje dalyvavo ir kitų Maskvos pavergtų tautų atstovai. Ta proga afganistaniečių bendruomenės vadai išreiškė padėką lietuviams, linkėdami su jais glaudaus bendradarbiavimo. Afganistaniečiai mielai prisimena, kad po I D. karo nepriklausomos Lietuvos valdžia buvo viena pirmųjų Europoje, kuri su Afganistanu pasirašė draugiškumo ir bendradarbiavimo sutartį. Tas draugiškumas, be to, neseniai buvęs užantspauduotas krauju penkiolikos jaunų lietuvių, kurie, priverstinai įjungti į sovietinę armiją, atsisakė sušaudyti afganistaniečių patriotus.

Biuletenyje spausdinami pareiškimai valstybių, nepripažįstančių sovietinės Baltijos valstybių okupacijos, būtent: Jungtinių Valstybių, Kanados, Prancūzijos, Belgijos, Didžiosios Britanijos. Pranešama, jog Romos universitete daktarės laipsnį gavo jauna ponia Emanuela Mariani Bonsignori, kuri apgynė disertaciją apie Lietuvos sovietizaciją nuo 1945 iki 1952 m.

Religinių žinių skyriuje "Elta-Press" praneša apie liūdną 25-rių metų Vilniaus vyskupo Julijono Steponavičiaus vyskupavimo sukaktį, pateikia jo biografiją, kaip sovietai jį 1961 m. sausio mėn. nušalino iš pareigų ir ištrėmė į Žagarę. Spausdinamas ir paties vysk. J. Steponavičiaus protesto raštas, kurį siuntė 1975 m. LTSR ministerių tarybos pirmininkui J. Maniušiui.

Biuletenio pabaigoje pateikiama žinia, kad Nijolė Sadūnaitė po šešių kalinimo bei ištrėmimo metų 1980 m. liepos 9 d. galėjo grįžti į tėvynę. Cituojami tos pagarsėjusios savo drąsa ir kilnumu merginos žodžiai, pasakyti ją Vilniuje teisiant ir nuteisus. Ji buvo suimta 1974 m. ir kaltinama "antisovietine veikla bei propaganda". Jos nusikaltimas buvo tas, kad mašinėle perrašinėjo "LKB Kronikos" 11 nr. Teismo metu ji pareiškė: "Kadangi ne aš, o jūs esate nusikaltėliai, kurie laužote elementariausias žmogaus teises, garantuotas įstatymais, konstitucija ir visuotine žmogaus teisių deklaracija, ginate melą, prievartą bei smurtą, apšmeižę ir nuteisę nekaltus žmones, kankinate juos kalėjimuose ir lageriuose, — aš į betkokius teismo klausimus, kaip ir per tardymą, neatsakinėsiu, tuo protestuodama prieš šią bylą". Atsisakiusi advokato gynėjo, "nenorėdama užtraukti teroro tiems, kurie samdys man advokatą", ji pareiškė: "Tiesos ginti nereikia, nes ji visagalė ir nenugalima!" Pasmerkta 3 metams lagerio ir 3 metams ištrėmimo, ji tarė: "Su džiaugsmu eisiu į vergiją dėl kitų laisvės ir sutinku mirti, kad kiti gyventų . . . Iš teismo noriu paprašyti, kad išleistumėte į laisvę iš kalėjimų, lagerių ir psichiatrinių ligoninių visus žmones, kurie kovojo už žmogaus teises ir teisingumą".

Nuoširdūs sveikinimai
bei linkėjimai nariams, bičiuliams ir pažįstamiems
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga —
PASAULIO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS VALDYBA

Linksmų, prasmingų
Kalėdų bei Dievo palaimintų
Naujų Metų
linkime visiems Išganytojo liuteronų parapijos parapijiečiams bei visai lietuvių visuomenei.
"Garbė Dievui augštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms" (Luko 2, 14)
KUN. ALGIMANTAS ir RŪTA ŽILINSKAI

Šv. Kalėdų
O, Tėvyne, tolima, brangi! —
Tu pro skausmo pilką debesį švieti . . .
Šią Kalėdų naktį šventa išblaškyti nežinioj —
Už rytojų Tavo laisvą jungiamės maldoj . . .
proga sveikiname pasaulyje išsiblaškiusius lietuvius, šokėjų tėvelius ir rėmėjus, linkėdami laimingų 1981 metų. **Kristaus gimimo šventė tejungia mus, skleisdama taiką ir ramybę mūsų širdyse!**
Hamilton, Ontario
"GYVATARAS"

GRAŽIAUSIA DOVANA

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Ingėla tylėjo, vis dar stovėdamas ir nervingai sagstydamas švarko sagas.

— Ne, pone Ingėla, ne. Aš taip lengvai jums Dainos neatiduosiu, — atgaudamas pusiausvyrą pakėlė balsą daktaras Jonas. — Atminkit, kad reikia skaitytis ir su Amerikos įstatymais, kurie jaunam žmogui jau nuo keturiolikos metų leidžia apsispręsti su kuo jis nori gyventi, kaip tai daroma skyrybų atveju. Ne. Jūs Dainos negausite, nors turėčiau atiduoti visa, ką turiu. Ką jūs žinot apie Dainą, išskyrus tai, kad ji yra jūsų biologinis vaikas? Ar jūs žinot, kuo ji domisi, ko ji siekia, koks jos būdas? Ne, ne, ne. Ji nebėra jūsų.

— Atminkit, daktare, kad jūs tą mergaitę atsigabenote iš Vokietijos su klastotais dokumentais. Jūs nesate jos teisiškai įdukrinę, tik ją užrašę kaip savo vaiką be metrikų, tariamai prarastų karo metu rusų okupuotoje zonoje. . . Ir jos pilietybės klausimas bus neaiškus. Aš sukroviau Australijoje turtą nelengvai, sunkiai dirbdamas ir tik svajodamas apie savo tolimą dukrą. Aš metų metais apie ją svajojau ir viską dariau savo įpėdinei. Gyvenime aš jokių kitokių interesų neturėjau. Tačiau atsižvelgdamas į jus ir ją pačią, aš štai ką siūlau: sudarykite sąlygas man ją pamatyti. Gal geriausia būtų jūsų namuose, jos gyvenimo aplinkoje. Aš noriu ją pirma pamatyti, prieš eidamas teismo keliu.

— Ir jai viską išpasakoti? Atminkit, kad Daina nieko nežino. Ji yra užaugusi su įsitikinimu, kad mes esame tikri jos tėvai.

— Nežino? Bet argi tai nėra rizikinga? Kada nors kas nors jai pasakys teisybę. Ar jūs esate tikras, kad ji judviejų nesmerks už ilgus metus melo?

— Mūsų meilė išperka viską. Šeimos gyvenimo pagrindu yra pirmoje eilėje dvasinės vertybės. Būtume jai pasakę ištekant. Bet iki šiol nebuvo jokio reikalo.

— Daktare, aš jūsų jausmus suprantu, nors mano ilgesys ir svajonės gal prilygsta jūsų meilei. Susitarkime. Kvieskite mane į savo namus kaip bendratautį lietuvį iš tolimos Australijos, vienišą svetimame mieste. Aš iš savo pusės jums duodu garbės žodį, kad nė vienu žodžiu neišduosiu savo atvykimo tikslo. Ir aš nesu be širdies. Man pačiam dažnai atrodo, kad Ramunės arba Dainos jieškojimas tapo mano gyvenimo varikliu ir beveik nenusikratoma manija, kuri yra mane visiškai užvaldžiusi. Pamatęs jus, aš pradedu abejoti savo sugebėjimu prisiartinti prie Dainos. . . Ilgus metus gyvenau su aviganiais ir šunimis, su Australijos vietiniais, pusiau laukiniais žmonėmis, ir tik stebėjau bankuose savo augančią sąskaitą, pamiršdamas, kad gyvenime esama kitų vertybių. . . Aš savo laiku Lietuvoje buvau pradėjęs studijuoti architektūrą.

Ingėlos balsas virptelėjo. Slėpdamas savo susijaudinimą, jis kaire ranka perbraukė savo šviesius, retus plaukus ir dešiniąja galutiniu mostu užsegė švarko sagtį. — Papasakokit man apie ją. . . Kaip ji dabar atrodo, kur mokosi? Gal turi vaikiną? Štai čia jos labai sena nuotrauka, kai jai buvo šeši mėnesiai. . .

Ingėla iš kišenės ištraukė storą odinę piniginę, iš kurios kyšojo stambūs banknotai. Slaptoje kišenėlėje buvo pageltusi mažytė nuotrauka.

Ir taip ramiame daktaro Jono poilsio kambaryje, toli nuo pacientų skundų ir didmiesčio triukšmo, kalbėjosi du tėvai, likimo suvesti į vieną tragišką tašką.

* * *

Ant balta staltiese padengto stalo, įsmigusios į eglėšakių vainiką, padabintą raudono aksomo kaspinėliais, virpėjo liekmos gelsvos žvakės, mesdamos į baltas sienas plačius prie stalo sėdinčių žmonių šešėlius.

— Gal dar stiklelį konjako, mielas svety? — šyptelėjo ponia Verutė, prieš tai slaptai mesdama žvilgsnį į didžiulį ornamentuotą laikrodį, atsirėmusį į valgomojo kambario sieną. — Lauke gili žiema. Sniego beveik pėda, o Dainutė vis dar negrįžta. Reikia manyti, kad kelionė iš stadijono tokiame ore nėra lengva. Gal tu, Jonai, paskambintumei treneriui ir pasitikrintumei, ar Dainutė jau išvažiavo? — į vyrą kreipėsi Verutė.

— Aš irgi manau, kad vertėtų paskambinti, — atsakė Jonas, kildamas nuo kėdės. — Judu čia pasriubčiokite konjako su kava, o aš tuoj grįšiu.

— Mes turbūt neturėjome progos jums pasakyti, kad mūsų Dainutė nuo pirmųjų savo gyvenimo metų Amerikoje pradėjo čiuožti ir dabar svajoja patekti į Amerikos olimpiados rinktinę. Bet tai jums gal neįdomu.

— Labai įdomu, ponia, — beveik kilstelėjęs iš vietos atsiliepė Ingėla. — Aš mielai dar paragaučiau to kilnaus gėrimo, o jūs man daugiau papasakokite apie savo dukrą.

Tuo tarpu į kambarį grįžo daktaras.

— Daina jau čia. Tik ką įvažiavo į garažą. Nereikėjo skambinti.

Ponia Verutė pilstė kavą ir kurį laiką visi tylėjo, lyg Dainutės atvykimas būtų tapęs dėmesio centru. Po kelių minučių kambarin įsiveržė augšta, liekna šviesiaplaukė. Ji norėjo pribėgti prie motinos, tačiau pamačiusi svečią stabtelėjo.

— Gerą vakarą, tėveli, mamyte. . . Atleiskit, kad taip nemandagiai įsiveržiau. Matau, kad esama svečių. Bet aš tokia laiminga. . . Labą vakarą, ponas. . . — Žodžiai veržėsi pro jos lūpas.

— Dainute, čia ponas Ingėla iš Australijos. Susipažinkit, — prabilo ponia Verutė.

— Malonu, labai malonu, — prie svečio entuziastingai pribėgo pasisveikinti jaunoji mergina. — Bet aš turiu tokią puikią žinią: patekau į rinktinę, iš kurios atrinks galutinai į olimpinius žaidimus. Aš ir Saulius — figūrinio čiuožimo kandidatai. O, mamyte, ačiū, kad tu negailėjai laiko su manimi važinėti tiek metų į treniruotes, ir tau, tėveli, už lėšas ir paskatinimą. . . Atleiskit, aš skubu paskambinti savo draugėms. . . — Dainutė staiga dingo, kaip šviesos kibirkštis. Valgomajame buvo tyla. Ingėla, pridėjęs prie lūpų mažą stiklelį, jį išgėrė iki dugno. Jo kairioji ranka atsegė švarko sagą.

— Laikas ir man į mano viešbutį. Ryt laukia įvairūs reikalai. Turiu čia įvairių prekybinių įsipareigojimų. Ačiū už jaukų vakarą.

Nežiūrint daktaro Jono protestų, Ingėla paprašė pašaukti taksį.

— Aš jus dar matysiu, daktare. Gal ryt rytą. . . Labos nakties visiems.

* * *

Tą naktį daktaras Jonas ilgai negalėjo užmigti, o užmigęs buvo kankinamas sapnų, kurių rytą pabudęs neprisiminė, bet jutо nemalonią tų sapnų nuotaiką. Skubiai papusryčiavęs vienas, jis išvažiavo klinikos link anksčiau, negu paprastai. Judėjimas buvo didelis, ir druska pabarstytas greitkelis buvo pilnas lėtai šliaužiančių sunkvežimių, automobilių ir policijos mašinų. Pagaliau, pastatęs automobilį klinikos kieme, daktaras atsirakino kabineto duris. Dar buvo tuščia. Po jo kojomis kažkas sušlamėjo. Ant grindų buvo stambus vokas su viešbučio adresu. "Dr. Jonui Vilmantui, asmeniškai" bylojo stambiai išrašytos raidės.

Virpančiomis rankomis Jonas atplėšė voką. "Mielas daktare! Grįžęs į viešbutį, aš negalėjau miegoti, nes staiga prieš mano akis atsistojo visas mano gyvenimas ir aš pirmą kartą pajėgiau objektyviai pažvelgti į save. Kokią aš turiu teisę į tą nuostabią būtybę, kurią Jūs pavadinote Daina ir kuriai davėte namus ir aplinką, iš kurios aš jos negaliu išplėšti. Ji negali gyventi be sniego, kurio aplink mano namus nėra. Nėra ir ledo. . . Čia pas Jus žiema, kaip Lietuvoje. Bus Kalėdos su Bernelių Mišiomis, eglėšakių kvapais, plotkelėmis. . . Norėdamas sau pirmą kartą gyvenime pasidaryti kalėdinę dovaną savo ilgai jieškotos dukros pavidale, grįžtu namo, padarydamas dovaną kitiems. Ji yra Jūsų ir Jūsų žmonos, mielas daktare. Atleiskit, kad suteikiau Jums keletą nemalonių valandų. Bet gal dabar Jūs liksite visada ramus, nes Dainos ir Jūsų šeimos gyveniman jau niekada nebesibraus nežinios šešėliai. Jos gimimo paslaptis liks amžinai su manimi. Linkiu Jums daug laimės ir linksmų šventų Kalėdų. Jūsų Pranas Ingėla."

Kai už kelių minučių į patalpą įėjo nustebusi Evelina, daktaras Jonas vis dar tebestovėjo su skrybėle ir apsiaustu kambario vidury, rankose laikydamas apglamžytą popieriaus lapą. O jo besišypsančiu veidu taip nesiderinančiai riedėjo stambios ašaros.

— Daktare, kas jums yra? — paklausė Evelina.

— Nieko, Evelina. Ką tik gavau gražiausią kalėdinę dovaną. . . Kur mano chalatas?

Solistas RIMAS STRIMAITIS Čičinsko vaidmenyje Nuotr. St. Dabkaus

Kokybė ar kiekybė?

Anglų ir lietuvių kalbų vartojimas mūsų jaunimo gretose

AL. GIMANTAS

Šitas klausimas išeivijai yra aktualus ir kasmet labiau aktualėja: vis dažniau kalbame apie mūsų jaunimo tarpe vis platėjantį ir gilėjantį nelietuvių kalbos vartojimą. Ir tai, lyg tas hamletiškasis būti ar nebūti, stovi prieš mus kasdien. Rašome ta tema straipsnius. Svarstome ją stovyklų, suvažiavimų, seminarų, konferencijų metu, tačiau ar matome pažangą, ryškesnius pragiedrulius? Paklauskite mūsų šeštadieninių mokyklų mokytojus apie bendrąją padėtį. Iš jų atsakymų matysime, kad mokinių skaičius kasmet mažėja, o jų lietuvių kalbos mokėjimas menkėja. Gal net ir mokyklas lankančių entuziazmas kiek apgeseęs. Žodžiu, dabartinė būklė yra tik pusiau patenkinama.

Jaučiantieji tikrosios realybės šauksmą siūlo bei bando įvairius receptus, kurie neretai rikiuojasi į visiškai skirtingus polius. Turbūt pats lengviausias ir taikingiausias būdas yra priimtі siūlymą: norint išlaikyti jaunimą savo gretose, reikia į jį prabilti anglų kalba. Tai kiekybininkų nuomonė. Kokybės šalininkai tvirtina, kad atsisakant lietuvių kalbos, prarandama pačios gyvosios lietuvybės esme. Esą skaičiai nesvarbu, kur kas svarbiau turėti kietą ir tikrą bei užsigrūdinusį branduolį vietoje drungnų ir paviršutiniškų pseudolietuviukų.

Žinoma, šioje vietoje galima pradėti nesibaigiančias diskusijas. Greičiausiai abi nuomonės turėtų svarius ir kietus argumentus. Kokybės šalininkai pabrėžtų ypač kompromisų pavojingumą ir nurodytų liūdnus pavyzdžius.

Kartais daugelį tautiečių beveik siaubas apima, kai girdi mūsų jaunuosius sporto aikštėje tik angliškai kalbant, vadovus tik angliškai aiškinant. Taip pat jaudinamės, kai girdime šeštadieninių mokyklų mokinius pertraukos metu angliškai besikalbančius, stebimės, kad tiek mažai jaunimo stengiasi įsijungti į diskusijas, pašnekesius įvairių paskaitų, pokalbių, seminarų metu. . . Stebimės, nes "nežinome", kad jiems taip sunku suprasti, sekti visą eigą, teturint "virtuvinio" (ar dar mažesnio lygio) lietuvių kalbos žodyną.

Neperseniausiai teko pusiau netyčia užklysti vienan jaunimo susirinkiman. Kalbėtojas, rodos, visai įdomiai išdėstė savo temą. Pažvelgus į ten esančius 28 jaunuolius, buvo aišku, kad jiems persunku buvo suprasti paskaitos turinį. Jai pasibaigus bei prasidėjus diskusijoms, vos 3 ar 4 maždaug suprato dėstytų minčių esmę. Kitiems, atrodo, visa toji valanda nubėgo lyg vanduo nuo žąsino plunksnų. . .

Savo metu naujieji ateiviai sąmoningai ar ne atstūmėme (moraliai ir intelektualiai) netaip jau mažą Lietuvos vyčių būrį. Pastarųjų nusikaltimas — menkas lietuvių kalbos mokėjimas, nevisiškai pilnas Lietuvos istorijos, geografijos pažinimas. Vadinasi, nešdinkitės iš patriotiškai nusiteikusių lietuvių išeivių gretų! Keliems dešimtmečams praslinkus, gana ramiai sutinkame žinią, kai šeštadienio mokyklos kapelionas, paklausęs mūsų patrioto dukrą ar sūnų, kas yra šv. Kazimieras, išgirdo atsaką: "Casimeras, who is he?" Vadinasi, jei einame už kokybę, tuoj pat turime išjungti iš savo gretų bent 50% (jei ne daugiau) išeiviškojo lietuvių jaunimo. Tikrai bus lengviau tada pasiekti augščiausius kokybės vardiklius.

"Čičinskas" Toronte

Po dviejų spektaklių Čikagoje ir vieno — Klevelande "Dainavos" ansamblis lapkričio 29 d. pasirodė Toronte su 3 v. operine drama "Čičinsku". Toronto ir apylinkių lietuviai jau buvo girdėję įvairių atgarsių iš Čikagos bei Klevelando, bet norėjo pamatyti savo akimis. Dėlto 1.200 talpos Central Tech salė greitai prisipildė.

Šį sykį spektaklio rengėjas — Prisikėlimo parapija neturėjo vargo su bilietų platinimu, nors jų kainos buvo $12, $10, $8 ir $6. Jie buvo greitai išpirkti, ypač geresnės vietos. Rengėjai betgi žinojo, kad ir visų bilietų pardavimas negali padengti išlaidų, tad telkė papildomas sumas, ieškodami mecenatų. O jų surado net 70. Vieni jų aukojo po $100, kiti po $50 ir tuo būdu sudėjo trūkstamą sumą. Niekas tų išlaidų nesigailėjo, nes turėjo progos pasigėrėti Toronte retai tepasirodančia Čikagos "Dainava" ir jos atveztu nauju kūriniu. Mat, Toronto ir apylinkių lietuviai yra pasiilgę didesnių dalykų — eiliniai koncertai jiems yra kasdieninė duona.

Kiek teko patirti, žiūrovai buvo patenkinti spektakliu, skirstėsi pakilioje dvasioje, linkėdami "Dainavai" tęsti naujų muzikinių veikalų pastatymus. Daugelio nuomone, naujų kūrinių išvedimas scenon yra "Dainavos" stiprybė. Galimas dalykas, kritikai kitaip žiūri — jie ir "Čičinske", ir kituose "Dainavos" pastatymuose randa trūkumų, neigiamų pusių, pertempimų, neišbalansavimų ir t. t. Nėra abejonės, kad trūkumų būna kiekviename pastatyme, kad dainaviečiai galėtų ir geriau padaryti, bet neužmirština, kad tuo, ką jie iki šiol pasiekė su muziku A. Jurgučiu priešakyje, verta pasigėrėti. Jų įnašas į lietuviškąją kultūrą negalės būti užmirštas.

Čičinskas buvo Lietuvos dvarininkas, apipintas liaudies legendomis. Apie jį rašė A. Mickevičius ir Maironis. Juo susidomėjo ir Anatolijus Kairys Čikagoje. Susitaręs su "Dainava" jis parašė libretą operinei dramai, savaip interpretuodamas tą čičinskinę legendą. Muziką sukūrė A. Jurgutis ir pats dirigavo, pakvietęs režisoriumi P. Maželį iš Klevelando. Be to, solistais pakvietė torontiškį Rimą Strimaitį, taipgi torontiškį Vytautą Paulionį, Margaritą Momkienę, Valentiną Liorentą, Romą Mastienę, Julių Savrimą, Audronę Simonaitytę-Gaižiūnienę, Vytą Radį. Visi jie gana gerai atliko savo vaidmenis, tik sunkiau sekėsi (bent Toronte) Juliui Savrimui turbūt dėl užkimimo.

R. Strimaitis, dainavęs ir Čikagos Lietuvių Operoje bei turintis jau nemažą scenos patirtį, Čičinsko vaidmenyje jautėsi laisvai, dainavo bei vaidino energingai, stengdamasis perteikti žiūrovams 18 š. Lietuvos dvarininką. Bet tai gana sunkus uždavinys, nes A. Kairio Čičinskas yra dvilypis tipas — žiaurus dvarininkas, maištaujantis prieš Dievą, baudžiantis darbininkus ir kartu donžuanas, besimeilinąs nevienai moteriai. R. Strimaičiui, kaip lyriniam tenorui, lengviau sekėsi perduoti donžuaninį Čičinsko bruožą, bet sunkiau buvo su žiauriuoju. Jaunatviška solisto išvaizda taip pat sunkino žiauraus dvarininko tipo sukūrimą. Atrodo, būtų kiek galėjęs padėti atitinkamas grimas.

Visai nauju veidu pasirodė sol. Vyt. Paulionis Teologo vaidmenyje. Iki šiol publikai jis buvo pažįstamas kaip statiškas solistas, nelinkęs į vaidybinius mostus. "Čičinske" pirmą kartą jis pasirodė kaip gyvai rūstus reformatų dvasininkas, įtikinančiai priekaištaująs nemoraliam Čičinskui. Tiek savo vaidyba, tiek dainavimu V. Paulionis pasirodė iškiliai.

Gerai pasirodė V. Liorentas dvaro užvaizdos Kmitos vaidmenyje. Nestipriu, bet sodriu balsu ir nuosaikia vaidyba įtikino žiūrovus, kad jis yra stiprios rankos dvaro valdytojas.

V. Radys dvarininko Dubovskio vaidmenyje nestokojo spalvingumo, judrumo ir humoro.

Įspūdingos buvo moterys solistės, įsijautusios į atliekamus vaidmenis. Ypač giliu graduliu ir vidine įtampa padvelkė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė — Dubovskio duktė, kandidatė į vienuoles.

Mokyklos salė nebuvo tinkama dėl savo akustikos, ypač sunkino solistų dainavimą, tačiau choras skambėjo puikiai. Tik vietomis sunku jam buvo išvengti statiškumo. O tos dirbtinės choristų meilikavimosi scenos visai nereikalingos. Neįtikinančiai skambėjo satyriniai choro žodžiai, dvikovoje žuvus karininkui Bagdonui (J. Savrimui). Mirtis nesiderina su humoru ar satyra. Tas pats motyvas pasikartojo su Čičinsko mirtimi. Nors jis esąs nemarus, nesunaikinamas, tačiau scenoje nuduriamas ir po kelių sekundžių prisikelia lydimas Kmitos humoro. Tuos momentus scenoje reikėtų kitaip spręsti.

Torontiečiai ir iš kitur atvykę tautiečiai su dėkingumu plojo dainaviečiams, atvežusiems neeilinį lietuvišką kūrinį ir tiek daug darbo įdėjusiems į spektaklį. Reikia stebėtis jų ištverme keturiuose spektakliuose. Pvz. iš Čikagos autobusais jie išvažiavo penktadienį 10 v. v. ir pasiekė Torontą šeštadienio rytą. Čia vėl — repeticijos, pasiruošimas spektakliui, vėlyvas priėmimas ir vėl ilga kelionė atgal. Kol yra tokios ištvermės tautiečių, kultūrinis mūsų gyvenimas neišblės. **Dl.**

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga savo gimines, draugus ir pažįstamus sveikina —

Regina ir Petras Bražukai

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ

proga Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos klebonas ir taryba nuoširdžiai sveikina visus parapijiečius, rėmėjus bei visą lietuvių bendruomenę.

Gimusio Išganytojo šviesa tešviečia jūsų gyvenimo kelyje!

Toronto Lietuvių Jaunimo Ansamblis "Atžalynas" sveikina

su ŠV. KALĖDOMIS ir NAUJAIS METAIS visus šokėjus, mokytojas, meninius lietuvių vienetus, organizacijas, plačiąją lietuvių visuomenę, pavergtuosius tautiečius ir linki visiems ištvermės, jaunatviško džiaugsmo bei laimingos ateities

Romanas apie lietuvius ir žydus

ANTANAS ŠILEIKA

UNDER THE SWORD OF DAMOCLES, Anatole Kairys, translated from the Lithuanian by Nijole Grazulis. Lithuanian Literary Associates, 1980.

Kai "T. Žiburių" redaktorius atsiuntė man šią knygą, jo klausimas buvo: kokį pasisekimą ji turės kaip vertimas anglų visuomenėje, ar bus gerai įvertinta anglų skaitytojų?

Gana sunku vertimui pasiekti angliškai kalbančią visuomenę. Knygos autorius jau iš anksto turi būti išpopuliarintas, kad jo knyga būtų noriai perkama. Be to, didieji Kanados knygynai — Coles, W. H. Smith and Son, Classics, nors parduoda labai daug įvairių knygų, bet sunkiai priima (arba, galima sakyti, net visai neperka) knygas, išleistas mažų, nežymių leidyklų. Todėl, prieš kalbant apie vertimo kokybę, jau iš anksto galima pasakyti, kad knyga turės daug sunkumų pasiekti publiką ir nebus plačiai skaitoma.

Ši knyga laimėjo "Draugo" 1978 m. romano premiją ir, pagal Nijolės Gražulienės įvadą, susilaukė daug kontroversijos turbūt dėlto, kad vienas iš veikėjų yra žydas David Gordon. Jis gimė ir užaugo Lietuvoje, bet priklausė komunistų partijai, tapo enkavedistu, per pirmą rusų okupaciją išsiuntė daug lietuvių į Sibirą. Per vokiečių okupaciją jo vaikystės draugas kunigas Jonas Radvila Gordoną išgelbėjo, paslėpdamas jį Algirdo Daukaus daržinėje, nors per pirmą rusų okupaciją Gordonas ištrėmė Algirdo brolį, tėvą ir motiną į Sibirą. Taip pat jį prižiūri gydytojas Silvestras, kuris irgi dar saugo Gordono sūnų, nors Gordonas kankino Silvestrą per tą pačią pirmą okupaciją. Romane yra daug prisiminimų apie veikėjų jaunystę, pirmą okupaciją, apie Gordono mokymą komunistinės ideologijos ir taktikos.

Knygos vertėja turi vieną sunkiausių uždavinių. Dažnai beveik neįmanoma perduoti vienos kalbos ritmo, posakių kitoje kalboje. Jei kas nors nėra tiksliai išversta, tai arba autorius, arba kritikai puola vertėją. Bet tie maži netikslumai skaitytojui krinta į akis. Jų keletą ir aš pastebėjau. Vienoje vietoje rašoma: ". . . a small fire burned under his feet, which were blackened up to the knees". Tai fiziškai neįmanoma anglų kalboje, nes "feet" nesiekia "knees". Lietuvių kalboje koja gali buti nuo pėdos iki kelių, bet anglų kalboje "foot" tesiekia kulkšnį. Kitur vartojamas žodis "witnessing", kur reikėtų sakyti "bearing witness" Šalia to, dažnai vartojami išsireiškimai, kurie žodis į žodį yra tikslūs, bet skamba keistai. Pvz. sako "a basket of edibles", nors dažniausiai sakytume "a basket of food"; arba "it was dawning", vietoje "the sun was rising". Vertimas suprantamas, bet kartais skamba keistokai.

Grįžtant prie klausimo, ar publika skaitys šią knygą, ar bus gerai įvertinta, reikia pasakyti tikriausiai ne.

Knyga vietomis dvelkia romantišku stiliumi, kuris šiais laikais nebėra madoje. Pirmame puslapyje kunigas Radvila pabučiuoja alyvų žiedus, pagautas Dievo ir gamtos meilės. Per saldu! Lietuvių kalboje gal ir tinka toks stilius, bet šių laikų anglų literatūroje — jau ne.

Romane yra įvairių pasikartojimų, kurie skamba komiškai. Pvz.: ". . . night had already fallen. It was dark". Nors kitaip pasakyta, geriau pasakyti vieną kartą.

Romano veikėjai skiriasi į dvi grupes: lietuviai — visi geri, žydas — blogas. Sunku patikėti, kad tokie geri lietuviai gali egzistuoti. Gordonas baisiai kankino gydytoją Silvestrą, bet, nežiūrint to, Silvestras slaugo Gordoną ir jo sūnų. Gordonas išsiuntė Algirdo tėvą, brolį, motiną į Sibirą, Algirdo žmona beveik miršta iš baimės, kai Gordonas slepiamas jų daržinėje, bet Algirdas vistiek jį prižiūri ir saugo. Gordonas, kaip komunistas, eina prieš religiją ir atsisako kunigo Radvilos draugystės, bet Radvila vistiek jam padeda. Atrodo, kad lietuviai angelai, o ne žmonės.

Pats Gordonas, kai jis siunčia lietuvius į Sibirą, vartoja lietuvišką slapyvardį Pilypas Tarvydas. Ar tai reiškia, kad velnias bando slėptis tarp angelų? Atrodo, nors man nebuvo visiškai aišku, kad Gordonas nori keršyti už žydų kankinimą per visą krikščionių istoriją. Bet jis nebendrauja su kitais žydais, siunčia juos į Sibirą. Jis vartoja komunizmą kaip įrankį, baudžia priešus ir nepriešus, pats ciniškai netikėdamas į marksistų principus.

Nors romane yra labai aiškiai pasakyta, kad nevisi žydai yra kaip Gordonas, kad jis tik yra "blogas žydas", vistiek kyla mintis, kad kažkaip Gordonas turi atstovauti žydams, o Silvestras, Radvila ir Daukus — lietuviams. Jeigu skaitytojas taip supras romaną, tada veikėjai mažai kuo skirsis nuo alegorijos. Be to, angliškai skaitanti publika gali pamanyti kad romanas yra antisemitiškas ir pradėti pulti už tai.

Visi veikėjai nedaug tesikeičia romane — kokie jie buvo, tokie jie ir pasilieka. Nors Gordonas dažnai sapnuoja ir ginčijasi su savimi ir savo sąžine, bet jis irgi nė kiek nesikeičia. Nėra jokos pažangos, ir visi veikėjai yra arba blogi, arba geri. Tuo romanas pasidaro melodramatiškas. Šalia to, romane trūksta nors momento humoro. Ir tai prisideda prie melodramatiškumo.

Yra ir įdomių vietų. Pvz. Dauko žmonos laiškas pačiame gale yra tikrai liūdnas ir gražus. Šalia to, kaikurių veikėjų diskusijos apie religiją, filosofiją ir moralę kartais yra tiek pat įdomios, kiek ir diskusijos romane "Broliai Karamazovai".

Užbaigiant reikia paminėti, kad nors ši knyga sunkiai pasieks angliškai skaitančius, tačiau lietuviams verta bent bandyti pasiekti angliškai skaitančią publiką per vertimus.

Atsiųsta paminėti

RINKTINĖ JAUNIMUI I dalis: Jankutė, Kaupas, Spalis; II d.: Almenas, Andriušis, Jankus. 13-16 metų amžiaus skaitytojams. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba. Čikaga 1980.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1980 m. lapkritis. Redaktorius — kun. J. Vaišnys, SJ, leidėjas — Tėvai jėzuitai (2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA). Metinė prenumerata — $8,00.

William Wolkovich - Valkavičius, LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND. The Life, Struggles and Tragic Death of Reverend Joseph Žebris, 1860-1915. Published by Franciscan Press (341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207, USA). Brooklyn, N.Y. 1980, p. 214. Kaina $6,00 (plius $1,00 pašto išlaidoms).

Operinės dramos "Čičinskas" libreto autorius ANATOLIJUS KAIRYS ir solistė A. SIMONAITYTĖ-GAIŽIŪNIENĖ Nuotr. V. Bacevičiaus

Toronto "Aitvaras" po "Tėvo ir sūnaus" spektaklio Čikagoje. Sėdi: P. Šturmas, režisorė A. Dargytė-Byszkiewicz, L. Nakrošienė, St. Ramanauskas; stovi: M. Abromaitis, Vl. Nakrošius, A. Vekterytė, A. Pacevičius, V. Štuikys, V. Kuprevičiūtė-Jay, D. Jokūbaitytė, A. Jonaitis, R. Jonaitienė, R. Kuliavas Nuotr. Z. Degučio

Trys žymenys iš 5 - Kanadai

Penktasis teatrų festivalis Čikagoje — geriausiu teatru pripažintas "Aukuras"

1980 m. lapkričio 28 d., t. y. penktadienio vakarą, susirinko būrelis tautiečių su lagaminais, maišais ir kitokiais griozdais prie Toronto Lietuvių Namų. Tai buvo torontiečių teatras "Aitvaras", pasiruošęs vykti į Čikagą dalyvauti penktajame teatrų festivalyje. Susikrovę daiktus į atvažiavusį autobusą, pasukome Hamiltono link. Ten, prie Jaunimo Centro, radome belaukiančią, panašiais daiktėliais apsikrovusią Hamiltono teatro "Aukuro" grupę. Na, ir prasidėjo kelionė žmonių, pasiruošusių atstovauti Kanados lietuviams penktajame teatro festivalyje.

Gyvenimas autobuse

Dalinomės su aukuriečiais bendrais rūpesčiais, klausinėjome juos apie Čikagos sceną, salę, publiką; juk mes tik pirmą kartą pakėlę sparnus į tokią tolimą kelionę, o "Aukurui" tai jau ne naujiena.

Stebėjome pro langą krintančias baltas snaiges ir visi galvojome, kaip pasiseks. Suskaičiavome žmones, ir paaiškėjo, kad iš abiejų grupių yra po trylika žmonių. Nutarėme, kad tai geras ženklas, ir nuotaika pasitaisė. Atsirado akordeonas ir nuskambėjo daina — juk lietuviai be dainos nemoka keliauti.

Pervažiavę Kanados-JAV sieną, pradėjome snūduriuoti, nes jau buvo gerokai po pusiaunakčio, ir daugeliui nusibodo dainuoti, plepėti ar žiopsoti pro langą į krintančias snaiges, apklojančias laukus baltu pūkų patalu.

Klaidžiojame Čikagoje

Nejučiomis pradėjo švisti, ir mes atsiradome prie Čikagos ankstį rytą. Pirmiausia nuvažiavome prie Jaunimo Centro, kad šoferis lengviau surastų kelią tarp viešbučio ir mūsų kelio galo — Jaunimo Centro. Ak, tas mūsų šoferis! Ateitis parodė, kad kiekviena kelionė į Jaunimo Centrą jam darėsi klaidesnė, o mums vis daugiau ir daugiau baimės įvarydavo.

Pagaliau atsiradome viešbutyje. Pasistiprinę pusryčiais, kritome į lovas nors truputį nusnausti, nes juk vakare jau turėjome vaidinti. Pavydėjome "Aukurui", kad jų pasirodymas tik rytojaus dieną, o jie mums tvirtino, kad mums geriau, nes rytoj jie dar ruošis, o mes jau galėsime ilsėtis.

Ketvirtą valandą iškeliavome į Jaunimo Centrą. Šoferis paklydo ir jau buvome susirūpinę, kad laiku nenuvažiuosime, o to laiko taip maža. 7.30 jau turės pasikelti uždanga, o mes dar tebeklaidžiojame. Šiaip taip atsiradome apie 5 val. ir kaip tik laiku, nes Los Angeles teatras jau nešė laukan savo dekoracijas, tad mes galėjome pradėti savąsias tempti į vidų.

Ruošiantis scenai

Čia jau prasidėjo darbymetė, galima sakyti net ir panika kilo, kai paaiškėjo, kad prapuolė obuoliai ir kriaušės, reikalingi vaidinime, vienas lagaminas su apranga liko autobuse. Gerai, kad čikagiškiai atėjo į pagalbą ir automobiliu vijosi autobusą paimti paliktų daiktų.

Atsirado ir kitokių problemų — pianinas perdidelis, reikia keisti dekoracijas. Durys ne į tą pusę atsidaro — kad tik nepamirštume per vaidinimą. Pusė artistų dar be grimo, o jau tik valanda beliko. Kažkam prapuolė batai, ne tokios kojinės nupirktos. Kiek žmonių susirinko? Jau tik pusė valandos! Paveikslai krinta nuo sienos, suolo nėra, sijonas smunka ir. . . jau skambutis, atsidaro scena.

Pradedame vaidinimą. Čikagos publika šilta, maloni. Jaučiame, kad mūsų vaidybą atidžiai seka, reaguoja. Pajuntame nematomą ryšį tarp publikos ir mūsų, pasidaro smagu ir lengva. Retkarčiais girdime prasiveržiantį juoką, o kartais taip tylu — adatą girdėtum nukrintant.

Pagaliau uždanga nusileidžia paskutinį kartą, ir pasigirsta plojimas, šaukimas "bravo". Esame apdovanojami gėlėmis, sveikinami. Plojame čikagiečiams, kurių susirinko netoli 500.

Po įtampos

Po vaidinimo skubame kraustyti daiktus, nusivalyti dirbtinius bruožus, nes esame kviečiami vakarienei. Norime susikrauti dekoracijas ir daiktus į autobusą, bet jo nėra. Skambiname į viešbutį — jau prieš gerą pusvalandį išvažiavęs. Turėtų būti čia. Na, nutariame nebekankinti šeimininkų, kuriems vadovauja Anatolijus Kairys, ir sėdame prie gausiai apkrauto stalo. Besivaišinant pasirodo ir mūsų šoferis su policijos palyda. Vargšas nerado kelio ir taip paklydo, kad šaukėsi policijos pagalbos. Apsidžiaugiame ir jau apie 12 v. naktį parsibaladojame į viešbutį pavargę, bet kartu ir patenkinti. Belieka laukti žymenų vakaro, gal gi ir mums laimė nusišypsos, gal kokį "Oskarą" parvešim į Kanadą.

Kas laimėjo?

Pagaliau ir žymenų vakaras. Autobusas sugedo. Mūsų "gudrusis" šoferis užmiršo užgesinti šviesas — išsieikvojo baterija. Pašauktas vilkikas pasirodė bejėgis, reikia šaukti kitą, o laiko nėra. Viešbutis išgelbsti padėtį, pristatydamas visus savo autobusiuku. Čia randame pilną salę žmonių. Stalai padengti vakarienei, gi ant scenos, aiškiai apšviestos, ant stalo garbingai išrikiuotos penkios statulėlės. Tai žymenys — "Oskarai". Visų akys krypsta į tą apšviestą stalą, lyg magneto traukiamos, ir visų galvose tas pats klausimas — kam teks?

A. Kairys atidaro žymenų vakarą ir kviečia JAV LB pirm. V. Kutkų tarti žodį. Po trumpo sveikinimo A. Kairys pakviečia dalyvaujančių teatrų režisorius į sceną. Kiekvienas gauna prisiminimui iškilmingai atrodantį žymenį — lentelę, papuoštą teatro kaukėmis ir individualių režisorių bei teatrų vardais. Režisorių vardu padėkoja D. Mackialienė.

Vertintojų sprendimas

Pagaliau į sceną kviečiamas dail. Vl. Vijeikis — žymenų komisijos atstovas. Visi nutyla ir laukia. Vl. Vijeikis pradeda dėkodamas festivalio rengėjų komitetui už festivalio suruošimą, padejuoja, kad sunkus buvo darbas, ir pradeda skaityti laimėtojus.

Už geriausią spektaklį apdovanojamas Hamiltono "Aukuras". Pradedame ploti ir šaukti. Geriausias aktorius — Toronto "Aitvaro" Stepas Ramanauskas. Jau nebešaukiame, bet staugiame ir bandome Stepą užgnaibyti. Geriausia aktorė — Hamiltono "Aukuro" Marytė Kalvaitienė. Kad ir prikimę, bet vistiek dar šaukiame ir plojame, nors delnus skauda. Geriausios dekoracijos Los Angeles teatrui — dail. Algiui Žaliūnui ir Darijai Žaliūnaitei. Plojame, bet jau nebešaukiame. Geriausia apranga — Los Angeles Emai Dovydaitienei. Tebeplojame. Skaitomi toliau vertintojų komisijos nutarimai. Komisija pritrūko žymenų — nori pažymėti ir kitus sceninius laimėjimus, kuriuos gali tik žodžiu pareikšti ir prašyti, kad ateityje tokie žymenys būtų paruošti. Daugiausia žadanti grupė — Ročesterio jaunimo "Teatras Vienas". Geriausias pagalbinis aktorius — Vincas Dovydaitis iš Los Angeles. Geriausia pagalbinė aktorė — Antanina Žmuidzinaitė iš "Teatro Vienas". Geriausia lietuvių kalba — Toronto "Aitvaro". Vėl pradedame šaukti.

Komisijos paminėti aktoriai — "Aitvaro" Rimas Kuliavas, Ramūnė Jonaitienė, Lilė Nakrošienė. Staugiame ir plojame. Hamiltono "Aukuro" — Vyt. Staškevičius, Danutė Kudabaitė, Kęstutis Kalvaitis. Tęsiame šaukimą ir plojimą. Los Angeles — Raisa Urbanienė, Manfredas Prišmantas, Sigutė Petersonienė.

Paminėtinos dekoracijos: Čikagos jaunimo teatro — už įdomumą, Toronto "Aitvaro" — už nukėlimą į lietuvišką kaimą, Ročesterio — už skoningumą.

Pagaliau laimėtojams leidžia pasiimti žymenis. Kiekvienas dėkoja. Vėl plojimai, šaukimai, džiaugsmas.

Po vaišių prasideda trumpa meninė dalis — montažas, paruoštas A. Bagdono. Pralinksmino Vitalis Žukauskas, sveikindamas visus nieko nelaimėjusius ir pasakydamas prašmatnią visuomeninės veiklos kalbą, kurios niekas nesuprato dėl jo augštos terminologijos.

Baigiamąjį festivalio žodį tarė JAV LB kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, jautriais žodžiais išreikšdama savo linkėjimus.

Kelias atgal

Festivalis pasibaigė linksmoje ir pakilioje nuotaikoje. Dalyviai dar ilgai šnekučiavosi, dalinosi įspūdžiais. Aitvariečiai, kaip ir paprastai, pasigedo savo autobuso. Vėl buvo paklydęs. . . Atsisveikinę su šeimininkais,

(Nukelta į 17-tą psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DR. BRONIS KASLAS lapkričio 6-7 d.d. dalyvavo Filadelfijoje įvykusiame specialistų suvažiavime, kuriame buvo svarstomi R. Europos klausimai. Šia proga jis turėjo pasitarimą su JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantu Gečiu ir finansų tvarkytoju Feliksu Andriūnu. Paryžiaus leidykla jau yra surinkusi ir dar šiais metais išleis dr. B. Kaslo veikalą "La Lituanie et La Seconde Guerre Mondiale" (Lietuva ir II pasaulinis karas"), turėsiantį 400 puslapių. Šio leidinio pasirodymą finansuoja JAV Lietuvių Bendruomenė.

ASTROFIZIKAS DR. VYTENIS VASYLIŪNAS, dirbantis V. Vokietijoje, laisvalaikius skiria vargonų muzikai, kurioje jis yra pasiekęs profesinio meninio lygio. Po vasaros atostogų keli jo koncertai įvyko V. Vokietijoje ir Švedijoje. Spalio 14 d. V. Vasyliūnas vargonų muzikos koncertą surengė Danijos sostinėje Kopenhagoje, Sorgfri šventovėje. Danams jis pirmą kartą atliko dviejų lietuvių kompozitorių kūrinius — Juliaus Gaidelio "Meditaciją" ir Vilniaus įkūrimui skirtą Vytauto Barkausko veikalą "Gloria urbi".

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 1980 m. $1.000 dailės premija paskirta dail. Viktorui Vizgirdai. Premijos mecenatas — JAV Lietuvių Fondas. Vertintojų komisiją, vadovaujamą dail. Romo Viesulo, buvo sudariusi kultūros taryba.

DAIL. ANTANAS MONČYS, Paryžiuje gyvenantis skulptorius, su viena savo akmens skulptūra dalyvavo tarptautinėje Pietra "Citta di Marino" parodoje, kuri kas dveji metai rengiama Romoje.

DETROITO LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRE 1980 m. lapkričio 15 d. buvo pakartotas A. Gustaičio veikalas "Sekminių vainikas". Pagrindinius veidmenis jame atliko R. Kasputis, L. Tautkevičiūtė, L. Mikulionis ir R. Neverauskaitė, talkinami jaunimo choro narių ir "Audinio" šokėjų. Šiuo spektakliu buvo prisimintas neseniai miręs jo režisorius ir dekoratorius Justinas Pusdešris, taipgi pagerbtas muzikinio darbo trisdešimtmetį švenčiantis Stasys Sližys. Jis yra jaunimo choro vadovas, tvarkęs muzikinę "Sekminių vainiko" dalį.

NIUJORKIETĖ DAIL. ALEKSANDRA VITKAUSKAITĖ-MERKER spalio 4-17 d.d. dalyvavo grupinėje parodoje Caldwel, N.Y., seselių domininkonų patalpose. Ji buvo išstačiusi akmens ir geležies skulptūrą, tris kabančias ir judančias skulptūras. Toje pačioje vietoje lapkričio 4-17 d.d. jos vienos skulptūros darbų parodoje buvo išstatytos 5 kabančios ir apie 30 stovinčių skulptūrų.

SOL. IRENA STANKŪNAITĖ-SILVA, New Jersey grupės "Lyric Opera" sopranas, atliko Musetos vaidmenį G. Puccini operoje "Bohema", kurios du spektakliai lapkričio 15 ir 22 d.d. buvo suvaidinti augštesniosios mokyklos auditorijoje Cranforde, N.J.

DAIL. PRANAS GAILIUS, svečias iš Paryžiaus, su savo akvarelės ir grafikos kūriniais aplankė Detroito lietuvius. Jo paroda Detroitan buvo perkelta iš Klevelando.

"DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS PASAULINĖS LITERATŪROS ŽODYNĄ" italų kalba Romoje išleido "Edizione Paolini". Redaktoriaus Francesco L. Galati suredaguoti trys tomai turi 3420 puslapių, į kuriuos yra įtraukta 4.000 rašytojų. Lietuvių literatūros apžvalgą 1991-93 puslapiuose paruošė dr. Antanas Maceina ir Eva Uotila Arcelli. Jon įtraukti lietuviai rašytojai: Venancijus Ališas, Pulgis Andriušis, Jonas Avyžius, Antanas Bieliauskas, Kazys Binkis, Bronė Buivydaitė, Janina Degutytė, Jonas Grinius, Juozas Grušas, Motiejus Gustaitis, Juozas A. Herbačiauskas, Marius Katiliškis, Faustas Kirša, Algirdas Landsbergis, Vytautas Mačernis, Nelė Mazalaitė, Antanas Miškinis, Henrikas Nagys, Alė Rūta-Arbienė, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Petronelė Orintaitė, Juozas Paukštelis, M. Pečkauskaitė — Šatrijos Ragana, G. Petkevičaitė — Bitė, Stasys Santvaras, Mykolas Sluckis ir Juozas Tysliava. Atskiras biografijas turi: Jonas Aistis, Kazys Bradūnas, Bernardas Brazdžionis, Stasius Būdavas, Liūdas Dovydėnas, Jurgis Jankus, V. Krėvė-Mickevičius, V. Mykolaitis-Putinas, Henrikas Radauskas, Balys Sruoga, Antanas Vaičiulaitis, Jurgis Baltrušaitis, Kazys Boruta, Petras Cvirka, Eduardas Mieželaitis, Salomėja Nėris, A. Vienuolis-Žukauskas, Julija Žemaitė ir Oskaras Milašius. Biografijų autoriai — dr. A. Maceina, Michele Golucci, E. Uotila Arcelli ir Valeria Pompejano.

NAUJASIS BOSTONO KULTŪRINIŲ SUBATVAKARIŲ sezonas, pradėtas 1980 m. lapkričio 8 d., buvo skirtas Vytauto Didžiojo 550 metų mirties sukakčiai. Po rengėjų pirm. E. Cibo įvadinio žodžio įdomią paskaitą skaitė istorikas Simas Sužiedėlis. Kultūriniams subatvakariams ir toliau vadovaus ligšiolinė komisija: E. Cibas, O. Vileniškienė, M. Norkūnienė, A. Griauzdė, L. Lendraitis ir J. Bakšys.

TARPTAUTINĖ GEOLOGŲ KONFERENCIJA Vilniuje svarstė žemės sluogsnių giluminės sąrangos tyrimo rezultatus. Dalyvių eilėse buvo ir mokslininkai iš Lenkijos, R. Vokietijos, Rumunijos, V. Vokietijos. Geologiniai darbai yra atliekami pagal UNESCO programą. Konferencijos dalyviams rūpėjo žemės lūžių suformuota geologinė Rytų Europos pietvakarinio pakraščio teritorija, kuriai priklauso ir dalis Lietuvos.

LIETUVOS FILHARMONIJOS SCENOSE kiekvieną sezoną koncertuoja lietuviai studentai, lankantys augštąsias Maskvos ir Leningrado muzikos mokyklas. Šiemet jose mokosi daugiau kai 10, siekdami fortepijono, fleitos, smuiko, violončelės ir chorinio dirigavimo specialybių. Koncertų seriją Vilniuje ir Kaune pradėjo IV kurso studentė E. Perkumaitė, prof. T. Nikolajevos mokinė iš P. Čaikovskio vardo konservatorijos Maskvoje. Jaunoji pianistė atliko L. Beethoveno, J. Brahmso sonatas, S. Rachmaninovo pjeses. Kitų studentų pasirodymai numatyti pavasarį.

KAUNO PROFSĄJUNGŲ KULTŪROS RŪMUOSE buvo surengtos pirmosios pasakorių varžybos, susilaukusios beveik pusšimčio liaudies kūrybos garsintojų iš įvairių Lietuvos miestų bei rajonų. Vertintojų komisija, vadovaujama filologijos mokslų kandidato N. Vėliaus, Lietuvos liaudies buities muzėjaus prizą įteikė rietavietei Marijai Bytautienei, 84 metų amžiaus pensininkei, renkančiai liaudies pasakas, sakmes ir padavimus su Plungės rajono kraštotyrininkais. Laureatų vardai taip pat pripažinti: Dusetų vidurinės mokyklos mokytojai S. Vilytei, pensininkams — E. Juzėnienei iš Anykščių rajono Traupio kaimo, J. Prabuliui iš Alytaus.

LIETUVOS AKLŲJŲ DRAUGIJOS kultūrinių renginių savaitė įvyko Kaune. Jos metu koncertus surengė — A. Jozėno vadovaujamas kamerinis orkestras, pučiamųjų orkestras su vadovu A. Kupsčiu, sol. B. Grincevičiūtė, akordeonistai S. Stasiulis, J. Kairys bei kiti šios draugijos meno saviveiklos kolektyvai ir atskiri atlikėjai. Draugijos narių kūrybą ir veiklą atskleidė paroda "Šviesos ir darbo keliu".

ZAPYŠKYJE PIRMĄ KARTĄ apsilankė Vilniaus filharmonijos ansamblis "Estradinės melodijos". Lietuvių ir užsienio šalių kompozitorių kūrinius dainavo solistai — Nijolė Ščiukaitė, Onutė Karkauskaitė, Rimantas Dieninis, Tautvydas Bigota. N. Ščiukaitė papasakojo apie ansamblio keliones Čekoslovakijoje, jo dalyvavimą tarptautiniuose estrados festivaliuose.

KAIMIŠKIŲ KAPELŲ KONKURSAS "Žemaitiškas smuikelis" įvyko Naujosios Akmenės kultūros rūmų salėje. Dalyvių eilėse buvo muzikantai, dainininkai bei šokėjai iš Akmenės, Šiaulių, Šilutės ir Klaipėdos rajonų. Pirmąsias vietas ir "Žemaitiško smuikelio" prizus laimėjo Kuršėnų zoninių kultūros namų kapela, vadovaujama P. Mikučio, ir "Akmenės Cemento" gamyklos kultūros namų kapela su vadovu J. Gintausku.

TRADICINIUS POEZIJOS VAKARUS Kaune rengia XXVIII-ji vidurinė mokykla. Šiemetinis vakaras "Poezijos rudenėlis-80" buvo jau trečiasis jos renginys. Savo kūrinius moksleiviams skaitė vilnietis poetas Mykolas Karčiauskas, kauniečiai — Petras Palilionis, jaunosios poetės — Tautvyda Marcinkevičiūtė, Dalia Teišerytė ir Kristina Čiučiulkaitė. "Poezijos teatras", vadovaujamas rež. Mamerto Karklelio, atliko P. Palilionio kūrinį "Vėjuota saulė", kuriame vaizduojamas poeto Adomo Mickevičiaus gyvenimo Kaune laikotarpis.

PROF. VYTAUTO LANDSBERGIO, menotyros kandidato, monografija "Česlovo Sasnausko gyvenimas ir darbai", išleista Vilniuje 5.000 egz. tiražu, yra pirmas išsamus veikalas, skaitytojus supažindinantis su šiuo mūsų kultūrai nusipelniusiu muziku. Lig šiol V. Landsbergis daugiausia domėjosi M. K. Čiurlioniu (kelios knygos lietuvių ir rusų kalbomis), gerai susipažino su XIX š. pabaigos ir XX š. pradžios gyvenimu, kuris liečia ir Č. Sasnauską. Autorius daug įdomių detalių sutelkė iš pedagoginės Č. Sasnausko veiklos, kai buvo dainavimo mokytoju Petrapilio Šv. Kotrynos berniukų ir mergaičių mokyklose, organizavo chorą, rūpinosi muzikiniu gabesnių vaikų švietimu, dirbo dvasinėje Petrapilio katalikų akademijoje, parašė metodinį darbą "Patarimai ir nuorodos dainavimo mokymui, kaimo dvasininkijai ir ponams vargonininkams naudoti". Č. Sasnauskas taipgi talkino Lietuvių Mokslo Draugijai, ruošė muzikos terminologiją, leido "Lietuviškos muzikos" sąsiuvinius. Teisingai pastebima, kad jam teko būti dainininku, vargonininku, choro vadovu, kompozitorium ir mokytoju. Muzikinius Č. Sasnausko kūrinius V. Landsbergis apibūdina glaustai dėl jų negausumo. Tautinės muzikos tam tikrų žanrų ribose Č. Sasnauską laiko klasiku, davusiu Lietuvai ir šiandien nesenstančias dainas "Kur bėga Šešupė", "Jau slavai sukilo", "Karvelėli", "Užmigo žemė". **V. Kst.**

Tautodailė Pietų Amerikoje

Lietuvių kultūros savaitė Kolumbijoje ir kultūrinės dienos Venecueloje 1980 m. lapkričio 2-25 dienomis

Pokalbis su dailininke Anastazija Tamošaitiene

Anastazija Tamošaitienė tik prieš keletą dienų grįžo iš Pietų Amerikos į Kanadą. "TŽ" bendradarbiui teko pasikalbėti su ja apie kelionę į P. Ameriką ir dalyvavimą kultūriniuose renginiuose.

— Kas ėmėsi iniciatyvos rengti kultūrinę savaitę Kolumbijoje ir Venecueloje?

— Prieš lietuvių tautinių šokių šventę Čikagoje PLB vicepirm. V. D. Kleiza telefonu kreipėsi į Antaną Tamošaitį, prašydamas parengti paskaitą apie lietuvių kultūrą bei tautosaką, nuvykti į Kolumbiją bei Venecuelą, ten surengti parodą, parodyti filmą bei skaidres. Dėl įvairių kitų įsipareigojimų ir sveikatos dail. A. Tamošaitis atsisakė leistis į tolimą kelionę. Tada PLB pakvietė į P. Ameriką vykti mane ir tautodailės menininkę-audėją Aldoną Veselkienę.

— Kada ir kaip prasidėjo pasirengimas kultūrinei Bogotos savaitei?

— Lietuvių tautinių šokių šventės metu į Čikagą buvo atvykę iš Kolumbijos vyriausi organizatoriai Laima ir Algis Didžiuliai. Įvyko posėdis pas Aldoną ir Kazį Veselkas. Ten V. D. Kleiza, p. p. Didžiuliai ir aš aptarėme rengimo galimybes.

— Kaip vyko pats pasirengimas kultūrinės savaitės parodai?

— Į P. Ameriką pasiųsti rodinius atskira siunta jau buvo pervėlu. Todėl iš mūsų dailės ir tautodailės kraičių teko atrinkti lengvesnius paveikslus, kilimus, tautinius drabužius, spalvingiausias prijuostes ir juostas, kad būtų galima sutalpinti lagaminuose ir pasiimti su savim į lėktuvą. Taip pat turėjau pasiimti 16 mm filmą ir skaidres. Aldona Veselkienė į kelionę pasiėmė savo tautodailės kraitį, mano austus ir paskolintus iš p. Ringienės bei p. Šiaulienės tautinius drabužius.

— Kas rūpinosi jūsiškės parodos rengimu Bogotoje?

— Ten rūpinosi Lietuvių Moterų Draugija. Kas savaitę iš Bogotos arba Miami Laima Didžiulienė paskambindavo ir vis teiraudavosi naujų žinių, pageidavo paveikslų, kilimų lietuviškom temom, informavo apie galerijos didumą ir parodos įrengimo galimybes. Nusiunčiau savo parašytą paskaitą apie lietuvių tautinius drabužius, A. Tamošaičio žinias apie lietuvių liaudies meną, biografines žinias, katalogus, kad galėtų spausdinti programas.

— Kada pradėjote kelionę į Kolumbiją?

Su Jūratės Uleckaitės pagalba 1980 m. lapkričio 1 d. išskridau iš Toronto į Miami ir ten sutikau A. Veselkienę, jos dukrą Rasą ir solistę Neriją Linkevičiūtę. Vakare apie 9 v. jau buvome Bogotoje. Mus pasitiko moterų dr-jos valdybos narės: pirm. Nijolė Stasiukynienė, Laima Didžiulienė ir Reda Grigaliūnienė. Mūsų nustebimui visi muitinės formalumai jau buvo sutvarkyti. Skubiai vykome į erdvius p. p. Didžiulių namus, kur mūsų laukė pietų krašto vakarienė ir malonūs pokalbiai, užsitęsę iki 2 v. r. Moterų dr-jos mums skirtos gražiausių žiedų puokštės pamerktos žydėjo mūsų kambariuose. Kiekviename žingsnyje jautėme malonių p. p. Didžiulių globą. Sekančią dieną pietavome jų dvare, o vakare kviestiems svečiams ir parodos rengėjoms buvo parodytas filmas: "Spirits or an amber past", kilimų, tautinių drabužių ir lietuvių liaudies meno skaidrės.

— Ar Bogotos Lietuvių Moterų Dr-ja jau buvo pasiruošusi kultūrinei savaitei?

— Stebėjomės jų organizacijos veiklumu ir tikslumu. Buvo jau iš anksto atspausdintos programos, parūpinti įrėminimai A. Tamošaičio spalvotom litografijom, išsiuntinėti pakvietimai valdžios, mokslo bei kultūros asmenims, atspausdinti ir išsiuntinėti pranešimai spaudai, radijui, televizijai. Beliko tiktai įrengti parodą "Skandia" galerijoje.

— Atrodo, sklandžiai vyko Bogotoje kultūrinė lietuvių savaitė?

— Taip, nes vadovavo patyrusios organizatorės. Jos ne tik daug dirbo, bet ir nesigailėjo nei laiko, nei išlaidų, kad parodytų lietuvių kultūrą kolumbiečiams.

— Kaip atrodė parodos atidarymas?

— Parodą apibūdino ir mus pristatė prof. Barbara Rimgailaitė de Durana. Po to pakvietė dr. Andres Holguin ją atidaryti. Dr. A. Holguin jau buvo perskaitęs knygą "Lithuanian National Costume" ir prieš parodos atidarymą susipažinęs su rodiniais. Jam itin patiko paveikslai ir kilimai legendų temom: "Eglė žalčių karalienė", "Jūratė ir Kastytis". Profesorius su poetišku jausmingumu kalbėjo apie lietuvių simbolius, legendas, atvaizduotas parodoje graviūrose, kilimuose ir audiniuose. Programos vadovė pakvietė mane ir Aldoną tarti keletą žodžių. Pirmiausia padėkojau dr. Andres Holguin už parodos atidarymo kalbą ir moterų dr-jai už sklandžiai suorganizuotą kultūrinę savaitę, o Aldona Veselkienė, paprašyta V. D. Kleizos, perdavė Pasaulio Lietuvių B-nės sveikinimus. Buvo parodytas filmas "Spirits of an amber past", surengtos vaišės "Skandia" restorane. Paroda įvyko 1980 m. lapkričio 4-11 d. d.

— Kada ir kur vyko kiti savaitės renginiai — paskaitos, skaidrių bei filmų rodymas, audimo kursai?

— Lapkričio 5 d. St. Mickel parapijos salėje buvo parodytas filmas ir skaidrės su paaiškinimais. Andų kalnyno universitete lapkričio 7 d. parodyta filmas ir skaidrės universiteto tekstilės fakulteto auditorijoje, kur įvadą padarė prof. B. Rimgailaitė de Durana. Man rodant kilimų ir tautinių drabužių skaidres prof. Rimgailaitė vertė į ispanų kalbą. Tuo metu A. Veselkienė su studentėmis apmetė rinktinę juostą ir pamokė išrinkti jų raštus. Juostų audimo kursuose buvo kolumbietės. Iš lietuvių studentų dalyvavo Kazys Slotkus ir jo sesutė Danutė Mockienė, gerai kalbantys lietuviškai.

Kolumbijos sostinėje Bogotoje lietuvių dailės ir tautodailės parodoje 1980. XI.4-11 d.d. ALGIS DIDŽIULIS tarp svečių kolumbiečių

— Kokie kiti renginiai vyko kultūrinės savaitės metu?

— Lapkričio 6 d. Andų universitete prof. Juozas Zaranka kalbėjo apie lietuvių kalbą, lygindamas ją su kitomis kalbomis. Lapkričio 7 d. "Skandia" auditorijoje įvyko sol. Nerijos Linkevičiūtės ir sol. Bernardo Prapuolenio koncertas. Itin gražiai Nerija pasirodė antroje dalyje su augštaitišku tautiniu drabužiu. Šeštadienio vakare iškilmingos vakarienės metu dainavo sol. Bernardas Prapuolenis su Adriana Jocyte, palydint gitara. Ji atvyko iš Venecuelos, kur ji dalyvavo gražuolių konkurse ir laimėjo antrą vietą.

— Kas globojo kultūrinę savaitę, ją finansavo ir jai talkino?

— Bogotos kultūrinės savaitės parengimus inspiravo ir finansiškai rėmė Algis Didžiulis ir jo vadovaujama įmonė "Distral". Didžiulių šeima ne tik visus mus globojo, bet ir aprodė Bogotos muzėjus, galerijas, kultūrines įstaigas, miesto paminklus, senąsias ispanų statytas šventoves ir skulptorės N. Mockienės studiją. Prof. Barbara Rimgailaitė de Durana, antropologė Yolanda de Jarmillo paskyrė ištisą dieną aprodyti seniausiems pastatams Bogotos mieste ir meno turtams.

Iš Andų kalnų atvykę į Bogotą Slotkai (tėvas Vacys ir sūnus agr. Kęstutis) mus nuvežė į druskos kasyklų katedrą, aprodė apylinkėse savotiškus miestelius. Ten atradome beaudžiančius audėjus, iš kurių įsigijome reikalingus siūlus audimo kursams. Moterų dr-jos narės mokėsi austi kilimus ir horizontalinėse staklėse išmoko pakaišyti ir išrinkti raštų rinkinėlius.

— Iš šio pasikalbėjimo matyti, kad esate susižavėjusi Pietų Amerikoje, ypač Bogotoje, suorganizuota lietuvių kultūros šventė. Dabar pasakykite savo nuomonę apie tos srities renginius?

— Bogotoje visą savaitę spauda, radijas skelbė žinias apie lietuvių šventę. Gausūs parodos, koncerto dalyviai, filmo, paskaitos klausytojai ir skaidrių stebėtojai susikaupę gėrėjosi kultūriniais lietuvių laimėjimais. Daugelis jų pirmą kartą išgirdo Lietuvos vardą. Su kultūrine savaite sutapo laikraščio "El Tiempo" išspausdinta nuotrauka, kurioje Ronald Reagan laikė plakatą su įrašu "I love Lithuanians". Taigi manau, kad tokie renginiai reikšmingi mūsų tautinei kultūrai skleisti.

— O kaip atrodo Kolumbijos gamta — ar kuo nors primena Lietuvą?

— Kolumbija tai nepaprastai gražios gamtos kraštas su senoviškais kultūros paminklais. Ypač sostinės Bogotos apylinkės yra apsuptos tikrai fantastinių čiurlioniškų vaizdų. Kalnų kalneliai remiasi į dangaus skliautus, nušviesti-nuspalvinti saulės spinduliais, arba skęsta rūkuose ir pranyksta horizonte.

— Kaip sekėsi Venecueloje?

— Mums, atvykus iš Kolumbijos į Venecuelą, buvo pranešta, kad Venecuelos Lietuvių Bendruomenės vadovybė, sužinojusi, kad atvykstame į jų kraštą, sudarė programą. Ji skyrėsi nuo kolumbiečių tuo, kad Venecueloje ji buvo skirta daugiausia lietuviams, o Kolumbijoje — kolumbiečiams.

Mus pasitiko buvusios valdybos pirm. Vladas Mažeika su žmona Eugenija ir visi kiti Mažeikos palydėjo į Vlado namus. Ten jau radome atskridusius sol. N. Linkevičiūtę ir sol. B. Prapuolenį.

Sekantį rytą atvyko Karako apylinkės valdybos pirm. Marius Kvedaras, atvežė atspausdintas koncerto programas ir aptarėme audimo, filmo, skaidrių rodymo, paskaitų ir parodų planą, parengėme kultūrinių dienų darbotvarkę.

Lapkričio 15 d. Karake įvyko sol. Nerijos Linkevičiūtės ir sol. Bernardo Prapuolenio sėkmingas koncertas. Programos pranešėjas Marius Kvedaras pristatė mane ir Aldoną kaip atvykusias pravesti lietuvių tautodailės renginių.

— Kur įvyko audimo kursai?

— VLB krašto valdybos pirm. Juozas Kukanauza pakvietė surengti kilimų ir juostų audimo kursus, parodyti skaidres ir surengti parodą ištaiginguose jų namuose, Valencijos mieste. Ten mes buvome maloniai globojamos. Audimo kursus lankė 10 studenčių. Kiekvieną vakarą buvo rodomos skaidrės: kilimų, tautinių drabužių, senojo lietuvių liaudies meno, naujosios tautodailės bei Tamošaičių dailės darbai.

Valencijos kultūriniam gyvenimui vadovauja Kukanauzų šeima, tautinių šokių vadovė Aurelija Žalneriūnaitė, VLB centro valdybos vicepirm. inž. Linas Mažeika ir apylinkės valdybos pirm. J. Zavadzkas.

— Ar buvo kultūriniu renginiu ir Venecuelos sostinėje Karake?

— Lapkričio 22 d. "Tamanaco" viešbutyje įvyko mano ir Aldonos Veselkienės kilimų, tautinių drabužių, prijuosčių ir juostų paroda. Buvo parodytos Tamošaičių, A. Vaitonienės, Gr. Urbonienės, K. Pikūnaitės, G. Maciūnienės, A. Baltrušaitytės ir M. Girčiuvienės juostos bei prijuostės. Parodą organizavo Jūratė de Rosales, Marius Kvedaras, o įrengimo priemones parūpino Juozas, Vladas, Aras ir Darius Mažeikos. Parodą įrengti padėjo jaunimas, atvežė Dariaus Mažeikos pagamintas prieš trejus metus stakles, padovanotas Jūratei de Rosales. Dieną anksčiau staklėse užaudėme naują kaišytinį audeklą ir pamokėme austi Eleną Baronaitę.

Parodos metu programą pranešinėjo Marius Kvedaras, o ispaniškai pranešimus ir mūsų paskaitas vertė žymiausia Venecuelos vertėja Jūratės sesutė Danutė Statkutė de Rosales. A. Tamošaitienė skaitė paskaitą "Kilimų dailė". A. Veselkienė apibūdino visų Lietuvos apylinkių tautinius drabužius, kuriuos demonstravo: Elena Baronaitė, Birutė Ignatavičiūtė, Dalia Šulcaitė ir Rimas Rosales. A. Tamošaičio paruoštą paskaitą "Lietuvių liaudies menas — tautodailė" perskaitė A. Tamošaitienė. Parodytas filmas "Spirits of an amber past". Paroda itin domėjosi venecueliečiai ir baltietės, ypač žymaus dail. Oswaldo Vigas žmona, kilme prancūzė. Ją aplankėme su Jūrate de Rosales, apžiūrėjome dailininko didelės apimties studiją ir didžiulius paveikslus, išstatytus jo privačioje galerijoje.

— Ar minėtais renginiais domėjosi jaunimas?

— Kolumbijos ir Venecuelos lietuvių nuomone, kultūriniai renginiai visada patraukia ir tą lietuvių jaunimą, kuris jau mažai bekalba lietuviškai. Ypač Kolumbijoje pastebėjome, kad daugelis jaunimo, nekalbėdami lietuviškai, stengėsi su mumis kaip nors susikalbėti ir paklausinėti apie lietuvių kultūrines vertybes, apie darbą audinių srityje. Kitataučiai, pamatę mūsų tautodailės parodas, filmus, skaidres, žavėjosi mūsų liaudies meno grožiu ir tapo artimais lietuvių draugais.

Lietuvių dailės ir tautodailės parodoje Kolumbijos sostinėje Bogotoje po atidarymo 1980 m. lapkričio 4 d. "Scandia" galerijoje. Iš kairės: Aldona Veselkienė, Andres Holguin, Laima Didžiulienė, Nuria Macaya

• "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — $14, naujiem prenumeratoriam — $10.

Liūdnoji veiklos medalio pusė

A. VAISIŪNIENĖ

Mūsų bendradarbė Venecueloje

Pastaraisiais metais Venecuelą aplankė "Aido" choras, vad. V. Verikaičio, iš Kanados, "Nerijos" dainos vienetas, vad. R. Kliorienės, iš JAV, solistai — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis iš JAV.

Meninių renginių esame pasiilgę ir dažnai per spaudą kreipiamės į PLB, prašydami siųsti daugiau meninių pajėgų į P. Ameriką. Mums svarbu, kad tokiais koncertais pirmoje eilėje pasinaudotų kuo daugiausia lietuvių ir atsigaivintų tautiškai.

Deja, nevisuomet taip įvyksta dėl netinkamo vietinio planavimo. Nekartą buvo pageidauta tokiais atvejais sudaryti priėmimo komitetą, kuris organizuotų atvykstančių koncertus bei jų priėmimus, bet tai nebuvo padaryta.

Pirmas "Aido" koncertas buvo surengtas Karake "Bellas Artes" muzėjaus rūsyje. Kadangi buvo darbo diena, atsilankė mažai mūsų tautiečių. Antras "Aido" koncertas buvo surengtas savaitgalio dieną, kuri būtų labiau tikusi lietuviams, bet rengėjai nuvežė choristes į vietovę 50 km už Karako miesto koncertuoti tenykščio klubo nariams bei jo savaitgalio svečiams. Tiesa, koncerto klausėsi pilna salė žmonių, bet lietuvių jame dalyvavo tik geras tuzinas. "Aidas" ten koncertavo vien už maistą ir pasimaudymą.

Ta pati istorija pasikartojo su "Nerija": jos mergaitės buvo nuvežtos į tą patį venecueliečių klubą koncertuoti už tos dienos prasimaitinimą. Sakoma, tuo būdu buvo padaryta propaganda lietuviams. Taip, ji buvo padaryta, bet lietuvių sąskaiton. Tokie koncertai labiau reikalingi lietuviams kaip svetimtaučiams. Nutausta ne šie pastarieji, o mes, ypač jaunoji karta. Į minėtą "Nerijos" koncertą venecueliečių klube buvo nuvažiavusios tik trys lietuvių šeimos ir tie asmenys, kurie lydėjo "Nerijos" choristes.

1980 m. lapkričio 15 d. turėjome solistų Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Prapuolenio koncertą. Jin nevisi lietuviai galėjo pateikti, nes reikėjo mokėti po 24 dol. už asmenį, įskaitant maistą ir degtinę. Ši kaina, žinoma, nevisiem buvo perdidelė, bet daug kam — perdidelė. Pvz. yra tėvų, turinčių net kelis vaikus. Nors jaunimas mokėjo tik pusę kainos, tačiau tėvams susidarė stambios išlaidos.

Be to, ir šio koncerto dėmesys buvo nukreiptas į kitataučius, o ne lietuvius. Koncertą buvo galima rengti dienos metu, nes dalis mūsų tautiečių vengia važinėti naktimis. Bufetą (maistą ir gėrimus) reikėjo atskirti nuo mokesčio už koncertą — palikti dalyvių apsisprendimui. Seniau tokie koncertai buvo rengiami dienos metu, kad iš viso krašto galėtų atvažiuoti mūsų tautiečiai. Pvz. į ši koncertą iš Maracay neatvyko nė vienas lietuvis, iš Barquisimeto vienas, iš Valencijos tik keletas. Koncerte dalyvavo apie 200 asmenų, kurių didžioji dalis buvo svetimtaučiai.

Sekančią dieną lankiausi Maracay mieste ir paklausiau apylinkės pirmininką ir VLIKo įgaliotinį Henriką Gavorską apie koncertą. Jis turėjo paėmęs 10 bilietų platinimui, bet nė vieno nepardavė. Po pamaldų užkalbinau septynias lietuvių šeimas. Visi sakėsi nevažiavę į koncertą dėlto, kad buvo surengtas vakare, be to, perbrangūs bilietai. Vėliau paaiškėjo, kad H. Gavorskas už neišplatintus bilietus iš savo kišenės sumokėjo 230 dolerių.

Koncerto programa buvo išspausdinta vien ispanų kalba, išskyrus dainų pavadinimus. Visa tai rodo, kad ateityje svečių koncertus reikėtų padaryti lengviau prieinamus lietuviams pirmoje eilėje, neatsisakant pastangų išeiti ir į kitataučių visuomenę.

Nuoširdžiai sveikiname

visus mūsų rėmėjus ir visą lietuvišką bendruomenę

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga

Kristus nuolat su mumis! Tai tikint, mūsų šventės ir kasdienybė įgaus gilesnės reikšmės bei paguodos.

Visus ypatingu būdu prisiminsime kalėdinės novenos maldose. Kalėdinių sveikinimų išlaidas skiriame lietuviškai labdarai —

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys Toronte

Sveikiname

mielus savo gimines, bičiulius ir pažįstamus, linkėdami malonių bei džiugių KALĖDŲ ir sėkmingų NAUJŲ METŲ —

ANGELĖ ir SIGITAS KAZLAUSKAI

Jis tarė: Motina, ant tavo rankų
Parimo žemės laimė ir kančia.
Tegul malonė juos visus aplanko,
Tebūnie taip visur: ir ten, kaip čia.
(Faustas Kirša)

Kalėdų džiaugsmo šventėje sveikiname visus aukuriečius, buvusius ir esamus, rėmėjus ir žiūrovus.

Linkime visiems džiaugsmingų ir laimingų 1981-tų metų —

"AUKURAS"

TORONTO LIETUVIŲ TEATRAS "AITVARAS"

sveikina visus tautiečius šv. KALĖDŲ proga, linki malonių švenčių ir laimingų NAUJŲ METŲ,

nuoširdžiai dėkodamas ypač savo rėmėjams: Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai, KLB Toronto apylinkės valdybai, Kanados Lietuvių Fondui, Toronto Lietuvių Namams, Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvui "Parama"

Kiekvieno jų likimas - romanas

Asmenys, su kuriais teko gyventi repatriantų stovyklose

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

PENKTAS KAMBARYS

Ir šitame kambaryje gyveno dvi šeimos. Abiejų šeimų galvos — buvę finansų ministerijos mokesčių departamento inspektoriai. Abu akademinio išsilavinimo, jauni, guvūs lietuviai. Viena šeima turėjo trejų metų sūnų. Žmona — Šančių vokietaitė. Nuoširdi mergina, visiškai laisvai kalbanti lietuviškai ir vokiškai. Jos šeima — abu tėvai, broliai ir seserys nepertoliausiai gyveno kitoje repatriantų stovykloje. Jie palaikė artimus ryšius ir svajojo, išėję iš stovyklos, gyventi kartu. Vyras perdaug nesikišo į šeimos tvarkymą, nemažai laiko praleido bekortuodamas su kitais barako lietuviais. Jie priėmė vokiečių pilietybę.

Kita šeima atrodė aristokratiškai. Abu buvo tvarkingi, pasipuošę. Su jais neturėjau artimesnio ryšio.

ŠEŠTAS KAMBARYS

Čia gyveno dvi šeimos, abi lenkiškos. Tik vienos šeimos vyras buvo lietuvis iš Ukmergės pavarde K. Augštas, blondinas, garbianuotais plaukais. Nežinia kaip pakliuvęs į lenkų okupuotą Vilnių ir studijavęs Vilniaus universitete mediciną. Tetrūko vienerių metų gauti diplomui. Linksmas ir gyvas prie moterų, stikliuko ir kortų. Pasakojo, kad lenkų laikais dažnai po sėkmingų egzaminų linksminosi "Zacišoje", o po vidurnakčio su draugais gatvėse traukdavo "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka. . ." Anot jo, lenkų policininkai jų nesulaikydavo, nes nesuprato lietuvių kalbos. Jo žmona buvo Vilniaus krašto lenkaitė. Turėjo tris mažas dukreles. Vokiečiams vis giliau klimpstant į karą, gavo pagalbinio gydytojo tarnybą miestelio ligoninėje. Jis buvo antras mūsų barako gyventojas, kuris atsisakė vokiečių pilietybės, tvirtindamas, kad nei jis, nei jo žmona neturinti vokiško kraujo.

Antroji šio kambario šeima buvo lenkų kilmės. Vyras ir žmona arti 50 metų, sūnus 13-14 metų. Vyras buvo dailininkas, žmona šeimininkavo namuose. Sūnus dažnokai balsiai ginčydavosi su tėvais. Barako gyventojai komentavo, esą tėvai pavėluotai sulaukę vaiko. Atsiradęs didelis amžiaus skirtumas, ir tai vedė prie tėvų-vaiko konflikto.

SEPTINTAS KAMBARYS

Du šalia viens kito esančius kambarius užėmė 8 narių šeima — tėvai ir 6 vaikai. Visi sūnūs — nuo 14 iki 24 metų amžiaus. Vyrai — kaip ąžuolai. Malonu pasižiūrėti. Stovyklos komendantas labai žavėjosi ta šeima, kuri galės papildyti stipriais vyrais vokiečių Wehrmachtą ar Waffen SS. Jie buvo kilę iš šiaurinės Lietuvos. Tėvai — žemoko ūgio, o vaikai — kaip beržai.

Vieną saulėtą pavasario šeštadienį tėvas prašė stovyklos komendantą leidimo išeiti į miestą. "Kann ich in die Stadt gehen?", — paklausė jis sunkia vokiečių kalba. "Natuerlich", — atsakė stovyklos komendantas. Čia jis jam papasakojo, kad I D. karo metu, kaip rusų kariuomenės belaisvis, pateko pas vokiečius ir išbuvo dvejus metus Hamburgo belaisvių stovykloje. Ten kiek pramoko vokiečių kalbos. Kas su ta šeima atsitiko, nežinau.

LIKUSIEJI GYVENTOJAI

Likusieji gyventojai — lenkų kilmės. Jie buvo bailūs, bet, kiek pastebėjau, stiprūs lenkų patriotai. Daugumas kilę iš Vakarų Prūsijos, kuri tuojau po lenkų-vokiečių karo 1939 m. buvo prijungta prie Trečiojo Reicho. Jų artimi giminaičiai labai stebėjosi, kodėl mes atbėgome pas vokiečius. Jie vaizdavosi vokiečius aršiais pavergėjais, gi rusus — išvaduotojais. Vokiečiai jiems atėmė viską — namus, turtus, tarnybas. Buvę kariškiai ir tarnautojai tik sunkiausiu fiziniu darbu galėjo užsidirbti sau menką pragyvenimą. Maisto davinys — tik kruopelė, palyginus su valdančiais vokiečiais.

Kambaryje, kuriame mudu gyvenome, buvo dar bevaikė lenkų pora. Žmona vokietė iš Koelno, vyras — lenkas iš Torno, Vakarų Prūsijos. Jo brolis, buvęs lenkų aviacijos karininkas, po vokiečių-lenkų karo tegalėjęs gauti fizinį darbą. Su kastuvu dirbo prie aerodromo statybos.

Mūsų barake gyveno kurį laiką su šeima ir inž. Grossmanas, buvęs Vilniaus šiluminės elektros jėgainės direktorius, kurį taip vaizdžiai 1939 m. rudenį "Lietuvos Žiniose" pavaizdavo miręs žurnalistas dr. Pr. Ancevičius straipsniu "Kas yra ponas Grossmanas?"

TREČIOJO REICHO TIKSLAI

II D. karui prasidėjus, nacionalsocialistinė Vokietija pravedė vokiečių kilmės asmenų repatriaciją iš Baltijos kraštų ir iš vokiečių kariuomenės okupuotų sričių. Iš Rusijos pavyko tik labai mažą nuošimtį atgabenti, nes Stalinas, vokiečių-rusų karui prasidėjus, visus prie Volgos gyvenančius vokiečių kilmės asmenis ištrėmė į Sibirą. Tą patį padarė ir su totoriais, gyvenusiais Krymo pusiasalyje bei Juodosios jūros pakraštyje.

Aš nemanau, kad Trečiasis Reichas vien tik sentimentaliais sumetimais susigrąžino vokiečių kilmės žmones į Reichą. Hitlerinė Vokietija plėtros tikslu įsivėlė į karą. Jiems reikėjo žmonių padidinti vokiečių tautos kamienui. Tam geriausiai tiko vokiečių kolonistai, gyvenę už Reicho teritorijos ribų. Adolfo Hitlerio diplomatiniai ir kariniai laimėjimai iki 1942 m. spontaniškai patraukė užsienio vokiečius, kurie aklai pasidavė jo vilionėms. "Der Fuehrer hat uns gerufen, und wir kommen", — šaukė jie.

Tačiau Trečiojo Reicho tikslai turėjo gilesnius pagrindus: a. gauti užsidegusius nacionalsocialistine dvasia kovotojus frontui ir b. naujus vokiečius kolonistus apgyvendinti "Drang nach Osten" užimtose srityse. Iš Altreicho tik vienas kitas tiko kolonizacijai. Jie nuo amžių turėjo sėslią gyvenvietę ir užtikrintą pragyvenimą. Tuo tarpu repatriantai buvo išvietinti. Jie svajojo sugrįžti į savo prarastas gyvenvietes, atgauti turėtą turtą ir, nacionalsocialistinio impulso skatinami, veržtis į naujai užkariautus plotus Rytuose.

LIETUVIŲ TAUTOS LIKIMAS

Sunku pasakyti, koks būtų buvęs lietuvių tautos likimas, jei nacionalistinė Vokietija būtų laimėjusi II D. karą. Ar ji būtų buvusi pajėgi diktuoti savo absoliučią valią Rytų Europoje? Greičiausiai Baltijos kraštai būtų buvę įjungti į Vokietijos valstybės teritoriją. Aš nemanyčiau, kad Baltijos kraštų gyventojai būtų buvę iškelti toliau į Rytus, kur nors prie Uralo kalnų. Kryžiuočių ordinas užkariavo ir pavergė Prūsiją, įsteigė Prūsų kunigaikštiją, priėmė Liuterio tikėjimą ir prisijungė prie Brandenburgo kunigaikštijos. Nežiūrint karų ir marų, Vokietija iš prūsų padarė darbščius, drausmingus ir paklusnius piliečius. Vokiečiai davė Prūsijai Vakarų civilizaciją bei kultūrą. Taigi, nors kaimuose prūsų lietuviai iki XX š. pradžios kovojo dėl savo lietuvių kalbos teisių mokyklose ir šventovėse, tačiau gana augštas pragyvenimo lygis ir geresnės sąlygos traukė juos prie vokiečių.

Turėdami tą istorinį pavyzdį, nacionalsocialistinės Vokietijos valdovai, mano manymu, būtų taikę tą patį nutautinimo principą Baltijos tautoms. Kaikuriuos asmenis, kurie, jų manymu, būtų buvę pavojingi vokiečių valstybingumui, būtų izoliavę ir sunaikinę. Jie puikiai žinojo, kad lietuvių tauta, neturėdama jokių mineralinių turtų, yra gaji ir pajėgi. Lietuvių tauta savo istorijos laikotarpyje gana ilgai atlaikė Vakarų ir Rytų spaudimą. Dėlto vokiečiai neabejotinai laikė Baltijos tautas pajėgiais XX š. naujosios Europos nariais. **X. Y.**

(Pabaiga)

Rodney, Ontario

PADĖKA

Prisiminusiems mane ligos metu, lankiusiems ligoninėje ir namuose nuoširdžiai dėkoju: V. Kalendrienei, A. Kalendrai, Iškauskams (už gėles), A. Underiams, seseriai O. Budreikienei ir jos dukrai Danai su šeima. Taip pat dėkoju Rodney ir West Lorne apylinkės lietuviams už linkėjimus greitai pasveikti ir gėles.

Ypatingą padėką reiškiu J. Paketurienei ir V. O. Naruševičiams už dažną lankymą, paramą bei paguodą, fizinį ir dvasinį stiprinimą. Nuoširdus ačiū visiems — **A. Danėnienė,**

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų Metų!

linkime mūsų choro rėmėjams, draugams ir visiems tautiečiams, išsklaidytiems plačiame pasaulyje. TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS "ARAS"

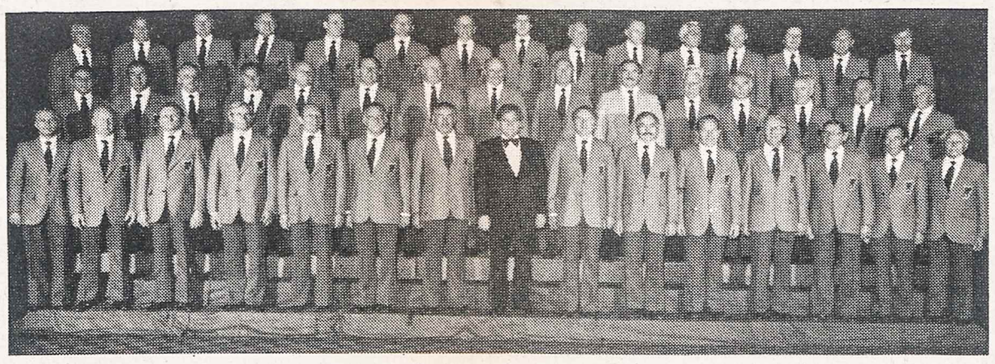

Lenkijos lakūnų svajonės

STASYS KASPARAS

Stepas Varanka rašė "T. Žiburiuose" 1980 m. 39 nr., kaip lenkai lakūnai karo metu svajojo apie Vilnių, net užsakė sau vėliavą su Aušros Vartų Marijos paveikslu. Tie lenkų lakūnai yra palikę Britanijos Londone savo lenkiškoms oro pajėgoms įvairių paminklinių ženklų, surištų su Vilniumi, anglikonų St. Clement šventovėje, kuri dabartiniu metu yra britų karo aviacijos šventovė su dalinių vėliavomis bei kitais reikšmingais ženklais tiems lakūnams, kuriuos W. Churchillis apibūdino: "Never in the field of human conflict was so much owed by so many to so few!"

Lenkai lakūnai kairiajame tos šventovės šoniniame take padarė Lenkijos karo aviacijos ženklą, kuriame yra išvadinti visi karo aviacijos vienetai, jų tarpe 317 naikintuvų vienetas City of Wilno, 307 naktinių naikintuvų vienetas city of Lwow ir t. t.

Šioje šventovėje ir lietuviams yra šiek tiek garbės. Žuvusiųjų lakūnų sąrašuose yra pažymėti lietuviai, kurie buvo pašaukti dalyvauti karo aviacijoje. Jų gretose buvo ir Lietuvos lakūnas kapitonas Romas Marcinkus, kuris pateko vokiečių nelaisvėn, buvo laikomas karininkų belaisvių Sagen lageryje. Iškastu tuneliu pabėgo apie 80 karininkų, jų tarpe ir Romas Marcinkus. Hitlerio įsakymu jų 50 buvo sušaudyti. Romas Marcinkus buvo pagautas prie Dancigo ir ten sušaudytas.

Grįškime prie lenkų lakūnų. 1944 m. kovo 15 d. Westminsterio katedroje, Dievo Motinos Marijos koplyčioje, dalyvaujant kardinolui Hinsley, atidengtas Aušros Vartų Marijos paveikslą su užrašu šonuose: "Nomine aviationis Polonae acies exploratoria Vilnensis tibi beatissima Mater hoc votum dedicat deprecans gratiam Vilnam redenudi ubi sorti patriae semper vigil favis d. 15 mart 1944 (Lenkų aviacijos Vilniaus žvalgybinės grupės vardu Tau, palaimintoji Motina, skiriame šį ženklą, melsdami malonės grįžti Vilniun, kur tėvynės likimą nuolat budriai saugoji).

Prieš to Aušros Vartų Marijos paveikslo atidengimą Westminsterio katedroje tuometinis Lietuvos ministeris D. Britanijai Bronius K. Balutis įteikė kardinolui Hinsley raštą, kuriame pareiškė, kad Vilnius ir Aušros Vartai yra Lietuvos etnografinė dalis ir kad lenkai neturi teisės savintis. Nažiūrint protesto, Westminsterio katedros taryba leido lenkams savo paminklinį paveikslą įrengti.

Westminsterio katedra metų laikotarpyje yra aplankoma vieno milijono turistų. Žinoma, lenkai tuo savo paminklu džiaugiasi.

Kad lenkai mums daro skriaudas, skaudu, bet nemalonu, kad yra lietuvių, bendradarbiaujančių su lenkiškomis organizacijomis, kurių tikslas yra ne vien Vilnius ir jo kraštas, bet ir Lenkija Liublino unijos ribose.

Londone veikia daug įvairių lenkiškų organizacijų su savo tremties vyriausybe priešakyje. Viena tokia yra Vidurio Europos Federalistų Sąjunga, kuri nori atkurti Pilsudskio ir Želigovskio Lenkiją, leidžia savo žurnalą "European Press". Jame minimas vykdomasis komitetas, kuriame yra ir lietuvių veikėjų pavardės.

Taip pat veikia European Liaison Group organizacija, kurią lenkai diriguoja jiems patinkama linkme. Tos organizacijos paruoštame memorandume Madrido konferencijai nerandame nieko apie Lietuvą, bet lenkai prašo tyrinėti Katyno žudynes ir kitus jų opius dalykus. Kadangi šiuo metu tos organizacijos pirmininkas yra jugoslavas, ten iškeliami Jugoslavijos saugumo reikalai. D. Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdyba šioms organizacijoms moka nario mokestį, kad galėtų jose dalyvauti

LINKSMŲ palaimos pilnų laimingų bei sėkmingų KALĖDŲ, NAUJŲ METŲ

klientams, giminėms, draugams ir pažįstamiems linki —

Tel. 537-9070
namų 763-6256

Lietuviška gėlių krautuvė "Petals" — savininkė V. Siminkevičienė

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

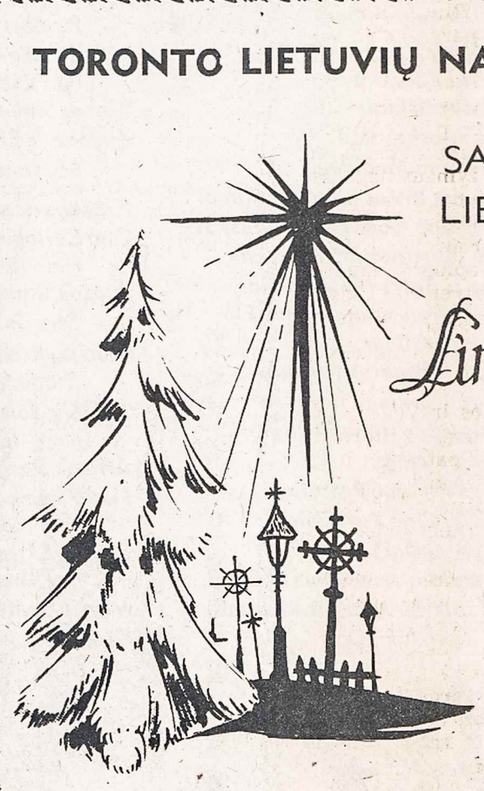

SAVO NARIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų Metų

Toronto Lietuvių Namų
valdyba

SKAITYTOJAI PASISAKO

ONTARIO ATEIVIŲ NAMAI

Sunerimau dėl netikslumų Jūsų korespondento B. M., aprašiusio Ateivių Namų atidarymą Toronte ("TŽ" lapkričio 6 d.). Jis nepaminėjo pagrindinių kalbėtojų, ministerio Douglas J. Wiseman, mano viršininko, kuris perdavė pastato raktus klientui kultūros ir pramogų ministerijai. Be to, oficialių atidarymo iškilmių atvejais, kai vietos būna mažai, dalyviai nesodinami. Pagal protokolą, garbės svečiai (platform party) gali sėdėti arba stovėti.

Korespondentas mini premjero šunis ir šeimą, bet tai nebuvo pagrindinė kalbos mintis, o tik įtarpas. Kortelės su pavardėmis buvo prisegtos ministerijos pareigūnams. Buvo tikėtasi, kad svečiai, juos kalbindami, patys pasisakys savo pavardes.

Kaip iš programos matyti, ten dalyvavo imigracijos grupių atstovas, kuris savo kalboje apėmė visas rases. Protokolas sako, kad kalba tiktai atstovas, neįžeisdamas nė vienos grupės.

Taip, lengviau būtų buvę mano tėvams 1948 m., jei tokia įstaiga būtų buvusi Ontario provincijoje, tačiau kaip gera, kad galime pasimokyti iš praeities ir palengvinti kultūrinį persilaužimą 1970 ir 1980 dešimtmečiuose.

Malonu man buvo pastebėti "Tėviškės Žiburių" spausdintose Vlado Šakalio nuotraukose, kad jis nešiojo "trilium" ženklelį (Ontario ženklas, Red.), kurį aš jam įteikiau, kai jis lankėsi Ontario parlamente 1980 m. spalio mėnesį.

Paslaugų ministerijos tarnautojai ir aš pati būtume mielai padėję bet-kuriam korespondentui, norinčiam informacijų apie šią Ontario provincijos iškilmę. Mes buvome lengvai atpažįstami.

Marija Mikelėnas-Soucie

KLAIDINANTI RETORIKA

Š.m. spalio 23 d. "TŽ" išspausdintas TF atstovo Montrealyje L. Girinio gražiai parašytas, patriotinis atsišaukimas, bet jis užbaigtas TF tikslą iškreipiančiais žodžiais ir keista sugestija, būtent: "Kiekviena Tautos Fondui skiriama auka, kiekvienas centas tevirsta į granito plytą statomam laisvės paminklui, kuris stovės savame uoste, šviesdamas kiekvienos kartos lietuviui, grįžtančiam iš betkokio pasaulio krašto aplankyti savo protėvių žemėje paliktų pėdsakų."

Argi mes aukojame Tautos Fondui ne Lietuvos vadavimo iš okupanto jungo tikslui, o pastatymui Laisvės paminklo, kuris šviestų kiekvienos kartos lietuviui (suprask išeiviui) aplankant savo protėvių žemėje paliktus pėdsakus? Kas gi neišvaduotoje tėvynėje tą Laisvės pamiklą pastatys?

P. Lelis

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Labai įdomu buvo skaityti I. N. ilgoką straipsnį apie buvusias ir būsimas tautinių šokių šventes. Tikrai vertinga tautinių šokių švenčių istorija. Tik norisi kaiką papildyti. Ten rašoma, kad penktoji tautinių šokių šventė pirmą kartą buvo filmuojamas. Primintina, kad antroji JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė buvo nufilmuota, paruoštas spalvotas garsinis 16 mm ½ valandos filmas. Ten matome aktorę Rūtą Kilmonytę, einančią per šokių grindų plotą atidaryti šventės su puikia, balta, labai ilga suknele. Matome ir girdime Bronių Nainį, sakantį atidaromąją kalbą. Po to seka patys šokiai . . .

Į trečiąją tautinių šokių šventę atvyko Europos, t.y. Vokietijos, grupė. Tuometinis Anglijos "Gintaras" buvo pasiruošęs dalyvauti, bet įvyko nelaimė: tuometinis D. Britanijos lietuvių Sąjungos pirmininkas panoro, kod "Gintaras" dalyvautų kaip Sąjungos vienetas. Tuo būdu ta grupė buvo suardyta. Jos vietoje gimė "Lietuva", kuri dayvavo paskutinėse dviejose šventėse.

Europos grupių įtraukimas į tautinių šokių šventes priklauso Leonui ir Irenai Kriaučeliūnams, nes jie, lankydami Europos grupes, sugebėjo įtikinti, kad nėra jau taip sunku joms pasiruošti ir kad finansiniai įsipareigojimai yra nugalimi.

Kad JAV LB krašto valdybos pirmininkas neįstengė paminėti Leono Kriaučeliūno, tai ne naujiena. L. Kriaučeliūno atlikti darbai tautinių šokių šventėms yra dideli, šviesūs ir be to.

Stasys Kasparas,
Londonas, Anglija

PADĖKA UŽ PADĖKA

Ilgai galvojau, kaip atsilyginti Pranui Vilimui, kuris dėkojo man "TŽ" 43 nr. už straipsnį "Organizacijos ir jų veiklą". Manau, kad padariau logišką sprendimą — jam taip pat spaudoje padėkoti už tą malonų "ačiū".

Mėginau atspėti — gal šis tautietis pažįsta mane — Alijošiūtę iš Suodžių, bet aš jokio Pr. Vilimo negaliu prisiminti. Juo maloniau, kad nepažįstamas įvertina — taigi jokio asmeniškumo.

Rašantiems spaudoje gauti padėkas nėra naujiena, bet jiems nėra naujiena gauti ir "pylos". Man prieš keletą metų yra tekę gauti "pipirų" iš komunistiško "Gimtojo Krašto" korespondentų, kurie, matyt, akylai seka "TŽ" ir kritikuoja, cituodami sau patinkamus sakinius ir iškreipdami mintį. Šiaipjau yra įdomu, kai tarp rašančių ir skaitančių užsimezga dialogas.

Moterys lietuviškoje spaudoje dar nėra populiarios, bet kai vyrai pradeda susidomėti jų straipsniais, tai, atrodo, einama į gerąją pusę — darnų lyčių sugyvenimą. Paskutiniu laiku moterys vis daugiau reiškiasi periodinėje spaudoje. Pavarčius "TŽ" 45 nr. krinta akin net trys: Aurelija Balašaitienė, Aleksandra Vaisiūnienė ir vokietė D. Treffert. Gal yra ir daugiau, bet nepasirašiusių. Kaskart jų vis daugėja spaudos puslapiuose. Nežinia, ar čia moterų teisių lyginimo pasekmės, ar lietuvės moterys (fabrikams atliekant mezgimo, bei rankdarbių siuvinėjimus) randa daugiau atliekamo laiko.

Alijošiūtė (iš Suodžių)

SKAITAU "TŽ"

Visad su malonumu ir pasigėrėjimu skaitau "Žiburius", itin domėdamasis vedamaisiais ir stengdamasis vis geriau pramokti savo lietuvių kalbą.

Labai pasigendu "Tėviškės Žiburių", kai paštas pavėluoja arba retkarčiais net visai neatneša.

Stasys P. Vaičaitis
Frackville, Pa.

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

$150: Vacys Slotkus; $100: Stasė Vasiliauskienė; $50: Klemensas Jūra, kun. Antanas Rubšys; $30: Vytautas Aušrotas; $25: Skautų tėvų komitetas; $22.50: P. Lubys; $20: KLB Vankuverio apylinkės valdyba, LFB centro valdybos vardu V. Ročiūnas, P. B. Racevičius, Elena Narbutaitė, Stasys Styra, A. Jakubauskienė; $16: A. Dombra, Jonas Pėteraitis; $15: S. Matus-Matušaitis, Marija Skučienė; $11: J. Grigonis, kun. D. Lengvinas.

$10: Al. Balsienė, B. Pakalniškienė, S. Matušaitis, V. Jasiulionis, Juozas Červinskas, Klemensas Galiūnas, dr. H. Šilinis, dr. J. Mališka, V. Lumbis, Vytas Bušmanas; $8: dr. G. Žymantienė, J. Greičiūnas, A. Obeliūnas; $7.33: E. Fedaras; $7: Ona Macijauskienė.

$6: M. Gudienė, F. Kurkulis, Vladas Armalis, Ch. Ambrasas, Feliksas Andriūnas, V. Karauskas, J. Vyšniauskas, J. Butkevičius, Pr. Juodaitis, A. Kasparitinienė, K. Sinkevičius, P. Liaukevičius, S. Damulis, P. Lukošius, E. Gocentas, J. Vaidotas, Juozas Kukanauza.

$5: J. Šeperys, R. Jaglowitz (Mrs.), Angelė Vakauzienė, Ed. Zlabis, E. Kerejevičienė, Br. Strikaitis, A. J. Deksnys, A. Dzirvonas, V. Brogienė, S. Markus, Jonas Jonikas, D. Kojelytė; $4: Pr. Gustas.

$3: Petras Maleckas, O. Choromanskis, K. Malaske; $2: Jonas Petraitis, A. Juška, L. Borusas, A. S. Kenstavičius, G. Bučmys, Jurgis Jakaitis, V. Bružas, V. Venckus, J. Kvietka, E. Gantautienė, kun. V. Krikščiūnevičius, J. Mejus, P. Dalinda, Vl. Adamonis, Pr. Šliteris.

$1: K. Šileika, A. Steponavičienė, A. Baronas, A. Štuikys, J. P. Juozaitis, V. Genienė, A. Jonelis, P. Aras, D. Mitkienė, B. Kemėžaitė, J. K. Andruškevičius, J. Baltaduonis, J. Tauteras, J. Botyrius, L. Jakaitis, J. Dunčia, N. Jakučinskaitė, A. Giriūnas, V. Mickevičius, dr. A. Gailius, J. Kriščiūnas, P. Kaziukonis, A. Kojalaitis, M. Yurkštienė, S. Vaičikauskas, J. Raguckas, E. Vaičekauskienė, St. Mureika, K. Arlauskas. S. Girdauskas.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — $60: B. Dabulskis, $30: Br. Ignatavičius; $25: Adolfas Ilmonis, Rūta-Kleva Vidžiūnienė, J. Domeika.

$20: A. Druseikis, Vincas Stankauskas, A. Dudaravičius, J. Macijauskas, J. Vieraitis, F. Bagdonas (Mrs.), Pr. Matulionis, Juozas Milius, St. Kazlauskas, Jonas Jasys, M. Andriulevičienė, S. Sinkienė, Mykolas Zirlys, J. Cicėnas, J. Šarūnas, J. Žukauskienė, Romas Dūda, A. Evans, J. Juodikis, E. Bulotienė, Marija Skučienė, Kazys Lembertas, K. Jasudavičienė, Simas Gudaitis, Jurgis Jakaitis, J. Krištolaitis, Juozas Červinskas, prel. J. Gutauskas, Ed. Drąsutis, G. J. Gliaudys, jn., Irena Brannan, Dana Chornomaz (Mrs.), V. Mickus, E. Kazickienė, A. Evask (Mrs.), John Kalan, J. Linkūnaitis, C. K. Jonys, Vyt. Gudaitis, V. Lenauskas, K. Kačiulis, J. Bakša, R. Jonaitienė, P. Bagdonas, B. Gylys, J. Driaunevičius, F. Mašalienė, P. Mazaitis, I. Meyn (Mrs.), Juozas Kozeris, K. Lukošius, O. Skėrienė, S. Monstvilas, N. Ardavičiūtė, S. Masionis, V. Meilus, A. Prunskus, A. Mikoliūnienė, Tėvai jėzuitai (Klevelandas), dr. Povilas Dambrava, V. Keršys, M. Leparskienė, dr. A. Lukienė, S. Kažemėkaitis, S. Markus, Pr. Gobis, dr. J. Mališka, A. Padolskis, G. Karl (Mrs.), Vytautas Moigis, A. Mitalas, S. R. Kurpiai, Stasys Styra, Simonas Žulpa, Vl. Vytas, dr. D. Degesys, V. Paulaitis, Adelė Pauliukonienė, K. Toliušis, J. Petrulis, K. Jurkštas, Vyt. Balsevičius.

Už trejus metus po $20 rėmėjo prenumeratą atsiuntė V. Povylius.

Nuoširdus ačiū visiems už paramą lietuviškajai spaudai.

Ne tik gailestingumas, bet ir teisingumas ...

"Aušra" 20-tame numeryje atsikerta į Žeimanto kaltinimus, liečiančius Joną Plungę ir kitus

1979 m. spalio 23 d. "Tiesoje" išspausdintas Vytauto Žeimanto straipsnis "Gailestingumas ar nusikaltėlio gelbėjimas?" Straipsnyje V. Žeimantas piktinasi Tarptautinės Amnestijos narių protestais dėl lietuvio **Jono Mečislovo Plungės** nuteisimo mirties bausme už tariamai masinį gyventojų žudymą, įvykdytą karinės tarnybos savisaugos batalione laikotarpyje. Autorius, atsakydamas į minėtos organizacijos narių priekaištus, kad toks sprendimas yra nepateisinamas šiuolaikinės visuomeninės moralės požiūriu, kategoriškai teigia, esą J. Plungė nuteistas objektyviai ir gavęs pelnytą bausmę. Beje, savo argumentus jis paremia tos pačios "Tiesos" 1979 m. liepos 26 d. straipsniu "Karinis nusikaltėlis atsakomybės neišvengė", pamiršdamas nurodyti, kad tai jo paties straipsnis. Būtų galima praeiti pro šį faktą negirdomis, jei už jo neslypėtų kur kas šiurpesni Lietuvos praeities ir dabarties dalykai.

Pasmerktoji kariuomenė

Kaip žinia, pirmasis bolševikmetis padarė didelių nuostolių Lietuvai, o ypač jos kariuomenei, performuotai tada į 29-ąjį Raudonosios Armijos šaulių korpą. Daug jo karininkų ir karių buvo suimta, nužudyta bei išvežta. Neabejotina, kad panašus likimas turėjo ištikti devynias dešimtąsias Lietuvos karių. Ypač masiškai lietuviai kariai buvo suiminėjami 1941 m. birželį, karo išvakarėse.

Pagal Kremliaus genocido planą Lietuvos kariuomenė, išugdyta "buržuazinio nacionalizmo" dvasia, kartu su inteligentija turėjo būti pirmiausia sunaikinta. Visdėlto, karui prasidėjus, verčiami kautis už okupantus ir trauktis su jais kartu į Rusiją, lietuviai kariai nepakluso ir ginklu išsipirko teisę likti gimtajame krašte.

Bet apie šiuos netolimos praeities faktus sovietinė spauda niekur nekalba. Sąmoningai ji nutyli ir pasmerktųjų karių išgyvenimus pirmajame bolševikmetyje, nulėmusius jų tolesnį gyvenimo kelią.

Pavyzdžiui, argi V. Žeimantui nieko nežinoma, kad jo smerkiamas ir koneveikiamas 12-ojo savisaugos bataliono vadas majoras Antanas Impulevičius prieš okupaciją buvo baigęs Paryžiaus karo akademiją ir dirbo Lietuvos kariuomenės generalinio štabo skyriaus viršininku, kad šis gabus 31 metų karininkas nepriekaištingai dirbo savo gimtajam kraštui, rūpindamasis jo saugumu? Kuo jis nusikalto, kad jau 1940 m. rugsėjį buvo įkalintas ir žiauriai tardomas 9 mėnesius? Juk tik karas jį išgelbėjo nuo mirties bolševikiniame kalėjime! Visa jo kaltė ta, kad netarnavo svetimiesiems kaip Antanas Sniečkus.

Tad kas nukreipė A. Impulevičių į kerštо ir atpildo kelią? Ar ne ta pati sovietinė sistema, pasikėsinusi į lietuvių tautos ir jo paties gyvenimą? Prieš keliolika metų vienas iš A. Impulevičiaus bataliono karių Matiukas teismo procese pareiškė, kad jis 1941 m. birželį atsikėlęs iš lavonų krūvos ir ėjęs keršyti už Rainius, Pravieniškes, Červenę. Taip, jei nebūtų buvę sovietinio genocido Lietuvoje, nebūtų Rusijos sienų peržengęs nei Impulevičius, nei Matiukas, nei Plungė. Todėl ir tikrieji kaltininkai šiuo atveju yra raudonieji pavergėjai, įvykdę žiaurius nusikaltimus Lietuvoje ir išprovokavę kaikuriuos lietuvius pasirinkti kerštо kelią.

Žinoma, galima priekaištauti, kad kerštas nėra tinkamiausia išeitis ir tik dar labiau komplikuoja padėtį, tačiau reikia suprasti ir tai, kad kalėjimų ir žudymų traumuotiems žmonėms dažnai būna sunku pasirinkti kitokį atpildo būdą. Savisaugos daliniuose kaip tik ir buvo nemažai žmonių, netekusių per pirmąjį bolševikmetį savo šeimų, artimųjų, kalintų ir žiauriai kankintų, šiaip taip išvengusių sunaikinimo ar tremties.

O kur sovetų nusikaltimai?

Pirmaisiais pokario metais sovietinė teisdaryba išsijuosus darbavosi, pasmerkdama miriop tūkstančius lietuvių. Tačiau tada spauda tylėjo. Ir tik po Stalino mirties, kai iškilo ir darėsi kaskart aktualesnis ir paties sovietinio režimo nusikaltimų klausimas, pradėta garsinti tariamus lietuviškųjų nacionalistų nusikaltimus.

Kam to prireikė? Ogi tam, kad už šių tariamų nusikaltimų būtų galima nuslėpti kur kas didesnius ir šiurpesnius nusikaltimus. Kad galėtų laisvi vaikščioti martavičiai, galinaičiai, todesai ir kiti stalininiai žudikai, ieškoma kokio Plungės ar panašaus žmogaus, kuris, neturėjęs jokių sadistinių polinkių, o tik minėtų aplinkybių buvo įveltas į karo žiaurumus. Tam, be abejonės, reikia ir žeimantų pagalbos, kurie už rublį sutinka betką apjuodinti.

Beje, pats V. Žeimantas išsitarė minėtame straipsnyje, kad iki šios dienos vien tik Austrijoje jau nuteista 130.000 nacistinių nusikaltėlių. O kiek gi, gerbiamasis Žeimantai, **nuteista stalininių ir berijinių bei suslovinių nusikaltėlių, įvykdžiusių žiauriausius nusikaltimus Lietuvoje?** — Nė vieno. O jei Berija ir Dekanozovas ir buvo sušaudyti, tai juk ne siekiant teisingumo, o tarpusavio grumtynėse bekovojant dėl valdžios. Tad faktiškai joks stalininis ar postalininis nusikaltėlis dar nebuvo patrauktas teisinėn atsakomybėn. Kad ir kaip uoliai besidarbuotų V. Žeimantas ir kiti panašūs žurnalistai, sovietinio genocido nusikaltimų jiems nepavyks nuslėpti! Istorija rengia ir jų procesą.

Reikalauja reformų

Kita vertus, šiandien šimtai disidentų, norėdami pasukti istorijos procesą teisingu ir normaliu keliu, įrodinėja reformų reikalingumą ir būtinumą. Šie taurūs žmonės nesiekia sau jokios asmeninės naudos, o jų pasiūlymų įgyvendinimas padėtų išvengti skaudžių ateities įvykių bei didelių visuomeninių katastrofų.

Tačiau kaip į tai reaguoja valdžia? Ji atsimoka jiems psichiatrinėmis, kalėjimais, gulago stovyklomis ir kitomis prievartos priemonėmis. O reikėtų visdėlto išgirsti protingą jų balsą — nutildyti žeimantus ir pradėti sistemos sanaciją. Laikas nelaukia, ir jei pernelyg ilgai bus uždelstos reformos, gali vėl pasikartoti istoriniai kataklizmai, ir dėlto daugiausia bus kalti tie, kurie šiandien kursto neapykantą.

Iš tiesų, jei netolimoje ateityje kiltų revoliucija, ji, be abejonės, būtų pati žiauriausia ir nusineštų milijonus gyvybių. Šiandien normalizuoti gyvenimą siekia juk ne tik keletas šimtų ar tūkstančių disidentų, o ištisos masės žmonių. Tad opozicijos rezervai nepaprastai dideli.

Jei humaniškos pastangos reformuoti visuomenę bus sužlugdytos prievartos priemonėmis, kažin ar tie kol kas pasyviai šią nelygią kovą stebintys rezervai patys nepasirinks prievartos būdo. Tada valdžia bus jau bejėgė susidoroti su tais įnirtusių žmonių milijonais. Neapykantos ugnyje suliepsnos tada ir visos dogmos, ir jų rėmėjai. Todėl ir panašūs teisminiai procesai, kaip šis, ką tik minėtas, ir jų gynimas yra tik žmonių erzinimas bei jų nuotaikų kurstymas.

Savo ruožtu Tarptautinės Amnestijos nariai, protestuodami prieš tokius procesus, siekia ne vien gailestingumo. Panaudotas smurtas prieš žmones, kurie patys buvo smurto aukomis, iš esmės yra neteisingas. O ir apskritai esamoje sistemoje kiek galima greičiau reikia atsisakyti betkurios prievartos ir neapykantos. To reikia ne tik skriaudžiamiesiems, bet ko gero dar daugiau skriaudžiantiesiems, kad virš jų galvų susikaupę audros debesys nepavirstų viską naikinančia liūtimi.

P. Vareikis

Pajieškojimas

Jieškau lietuvių, kurie dirbo su manimi prie Neuburg an der Donau elektros laidų pakeitimo nuo 1944 metų rudens iki 1945 metų gegužės mėnesio. Prašau skambinti tel. 743-9027 Toronte arba rašyti: Stasys Janušas, 9 Aura Lea Blvd., Weston, Ont., M9M 1K2.

SVEIKINAME

savo mielus artimuosius, gimines, draugus, bičiulius,

pažįstamus bei jų šeimas

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga, linkėdami visiems betlėjinės šviesos skaidraus džiaugsmo ir gausios palaimos bei didžios sėkmės naujaisiais metais

Jonas Araminas,
Montreal, P. Q.
Aleksas Andrulis
J. O. Ažubaliai ir sūnūs
Marija ir Antanas Aulinskai,
Oakville, Ont.
Elena Aukštakalnienė
A. B. E. Abromaičiai
A. K. Aperavičiai
Roma, Vytas ir dukra Daina Akelaičiai
V. V. Augėnai
Balys ir Ada Arūnai
Valerija Anysienė
Antanas, Monika Bumbuliai ir dukros
Antanas ir Marija Basalykai
J. N. R. Budriai
Birutė, Vytautas, Aldona ir Jūratė Biretos
Danutė ir Alfredas Bražiai
Jadvyga Barzdaitienė
J. Bersėnas ir šeima,
Hamilton, Ont.
Juozas Barzevičius
Apolinaras Čepaitis
Jonė Černiauskienė ir dukra Sigita
Kazimieras ir Birutė Čepaičiai
Julija ir Jonas Čegiai,
London, Ont.
Linda ir Edm. Cicėnai,
London, Ont.
Irena ir Petras Čiurliai
P. V. Dalindos
Petras, Aldona Dranginiai
Jonas, Ona Dirmantai dukros Vida ir Dana
J. J. Z. Didžbaliai
Ona Dementavičienė
K. Daunys
O. I. Delkai
Stasys Dabkus
Albina ir Jonas Didžbaliai,
Hamilton, Ont.
Lina ir Liudas Einikai
Antanas ir Marija Elijošiai
Petras Gaidelis
Simas ir Marija Gudaičiai
Sofija ir Kazys Gečai
Marija Gečienė
Ona ir Zigmas Girdauskai
E. K. Gudinskai ir šeima,
Hamilton, Ont.
E. J. Girėnai
Jonas Gimžauskas,
Hamilton, Ont.
Zenta ir Vilius Gvalda
Povilas ir Irena Girniai,
Hamilton, Ont.
Albinas Gačionis ir šeima
Vilma ir Kazys Gapučiai
S. Grizickas
V. I. Ignaičiai
M. ir A. Iškauskai
V. V. Ivanauskai
Jadvyga, Jonas ir Edvardas Ignatavičiai
Gertrūda ir Vladas Jocai
Ona Juodišienė
Antanas ir Ona Jakimavičiai
Stasys Jaseliūnas
A. A. J. S. Jagėlų šeimos
Stasys ir Marija Jokūbaičiai
V. Jasiūnienė
Monika Jasionytė
M. ir J. Jakaičiai,
London, Ont.
S. ir K. Juknevičiai
Julė ir Leonas Jakaičiai,
Hornby, Ont.
Stasys ir Albina Kavaliauskai
V. M. Kriščiūnai
Olga ir Mykolas Krivickai,
Oakville, Ont.
Bronius, Elena ir Alvinas Kišonai
Genė ir Eugenijus Kuchalskiai
Aldona ir Jonas Kutkos,
Welland, Ont.
Stasė ir Aleksas Kalūzos
Juozas Kvederys
Regina Klemkienė
Vytas Kulnys ir šeima
V. Kalendrienė
Alfredas ir Nora Kulpavičiai,
Burlington, Ont.
Stasė ir Vytautas Liuimos
Julija ir Klemensas Liutkai
Haris ir Gražina Lapai
Vincas Lukauskas,
Montreal, P. Q.
Bronius Mackevičius
V. F. Mockai ir šeima
V. Matulaitis
O. V. Marcinkevičiai
Br. Mikšys
Kostas ir Liucija Meškauskai,
Hamilton, Ont.
Marija ir Vladas Miceikos,
Simcoe, Ont.
Vincas Miškinis
M. S. Meškauskai
Genovaitė Mockienė
Liudvika ir Vaclovas Morkūnai
Ina, Bronė, Jonas Maziliauskai
Zosė Martinaitienė ir brolis
Stasė ir Balys Matulevičiai,
St. Petersburg Beach, Fla.
J. I. Nacevičiai
Morta ir Bronius Norkai
Birutė Norkienė ir dukra
Vytautas ir Irena Pečiuliai
S. A. Petraičiai
Mikas ir Stasė Petruliai
Jonas ir Ona Paviloniai
A. J. Puteriai
Romualda, Jeronimas Pleiniai, dukros Aušra ir Ramunė,
Hamilton, Ont.
Regina, Anita, Balys Pakalniškiai,
Hamilton, Ont.
Sofija Pyževienė
Jonė ir Stasys Paketurai,
West Lorne, Ont.
Aleksas ir Bronė Parėščiai,
Hamilton, Ont.
Vladas ir Levutė Pevcevičiai
B. A. D. Petkevičiai
Aldona ir Juozas Petrauskai su šeima
C. B. Pakštų šeima
Janina Pacevičienė
Joana ir Vladas Plečkaičiai
Irena, Edvardas, Edvardas, jn., Ričardas Punkriai
George ir Amelia Palmer,
Hamilton, Ont.
A. ir V. Poškaičiai,
Holland Centre, Ont.
Sofija ir Stasys Rakščiai,
Fruitland, Ont.
Alvina ir Vladas Ramanauskai
J. ir A. Ramonai,
Oakville, Ont.
K. J. Rugiai
Danutė ir Mykolas Regina
L. O. Rimkevičiai ir šeima
Jonas ir Aldona Ranoniai
Jonas Riauba
Vilija Rasutytė
J. O. Ražauskas
Jonas ir Angelė Šulcai
Kun. A. Sabas,
Sudbury, Ont.
L. ir Č. Senkevičiai
Genovaitė ir Augustinas Senkai
Erika ir Vincas Sakavičiai,
Hamilton, Ont.
J. J. Šarūnai
D. ir Br. Staškevičiai,
Verdun, P. Q.
Gražina, Petras, Antanas ir Paulius Stauskai
J. O. Staškevičiai,
Port Colborne, Ont.
Vincas Sinkevičius
Zuzana ir Bronius Ščepanavičiai
P. Ščepavičius
Ona Savickienė,
Hamilton, Ont.
Juozas, Zuzana ir Ramunė Stravinskai
Marija, Bronys, Audrius Stundžios
Jadzė ir Jonas Stanaičiai,
Hamilton, Ont.
Arija ir Stasys Škėmos
Šiūlių šeima,
Hamilton, Ont.
Liucija Skripkutė,
Hamilton, Ont.
Marija Šenferienė
Gražina ir Antanas Stankai
Viktoras, Ona ir Danutė Skukauskai
A. T. Sekoniai,
Stayner, Ont.
Onutė Skrebūnienė ir sūnūs
B. Trukanavičius
G. B. Trinkos ir šeima
P. Trečiokienė,
Delhi, Ont.
Ignas Urbonas
Aldona ir Jonas Vaškevičiai
Marytė, Vacys ir Rūtelė Vaitkai
Marijonas ir Rasa Valaičiai
J. Valiukienė
Aldona, Vladas ir Leta Vaitoniai
Audrey, Irena ir Stepas Varankos
Emilija, Paulius Vindašiai,
Delhi, Ont.
P. J. Vėgelis,
Oakville, Ont.
Dr. Aleksas ir Aldona Valadkos
Stasys ir Vanda Vaitkai
Antanas ir Genė Vinerskiai,
Hamilton, Ont.
J. A. R. Vanagai
B. V. Vytai ir šeima,
Tillsonburg, Ont.
Elena ir Bronius Vyšniauskai,
Eden, Ont.
Balys Vaišnoras
V. Zavadskienė,
Winnipeg, Man.
Tusė ir Zigmas Zaleskiai
Antanas ir Stasė Zimnickai
Monika Žėkienė
M. J. Zubrickai
Anelė ir Tomas Žiliai
A. O. Želviai,
Oshawa, Ont.,
J. D. Žiogai,
Delhi, Ont.
Delfina Zulonienė
K. B. Žutautai
Elena, Pranas ir Sigitas Žuliai
Vladas Žemaitis
Marija ir Bronius Žėkai
Alina ir Kazys Žilvyčiai,
Mount Hope, Ont.
M. ir J. Zurliai,
Hamilton, Ont.
Irena ir Anicetas Zalagėnai

HAMILTON ONT

"AIDO" PLOKŠTELĖS išleidimą parėmė, tapdamas rėmėju, Bronius Mackevičius iš Toronto, paaukojęs $100. Taip pat plokštelės išleidimą parėmė $25 auka P. Gulbinskas iš Toronto. "Aidas" nuoširdžiai dėkoja už paramą. **J.P.**

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ ruošia KLB Hamiltono apylinkės valdyba š. m. gruodžio 31 d. Jaunimo Centre. Nors didžiąją valdybos dalį sudaro jaunimas, ji planuoja kuo gražiau papuošti salę, kad kiekvienas atvykęs rastų jaukią Naujų Metų sutikimo nuotaiką. Todėl visi stenkimės dalyvauti šių metų sutikime. Bilietus galima įsigyti sekmadieniais po pamaldų Jaunimo Centre arba pas valdybos iždininkę Dalią Pajarskaitę tel. 545-1085. Kaina — $22.50 asmeniui, porai $45, pensininkams ir studentams — $19. Už šią kainą bus šilta vakarienė, šalti užkandžiai ir šampanas. Valdyba kviečia visus iš anksto įsigyti bilietus.

MŪSIŠKIS TEATRAS "AUKURAS" grįžo iš teatrų festivalio Čikagoje pavargęs, bet laimingas, nes laimėjo pirmą vietą. Šiam festivaliui jis buvo paruošęs originalią, dar niekur nevaidintą B. Pūkelevičiūtės 3 v. komediją "Antroji Saliomėja paniavose". M. Kalvaitienė vertintojų komisijos buvo pripažinta geriausia aktore. Ta proga sveikiname visus aukuriečius! Plačiau apie tai — sekančiame "TŽ" nr. **K.**

KRISTAUS gimimo
ir NAUJŲ METŲ

proga sveikiname visus lietuvius šiapus ir anapus, linkėdami džiaugsmo, ištvermės lietuviškame darbe ir viltingų
1981 metų.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA

ŠV. Kalėdų ir Naujų Metų

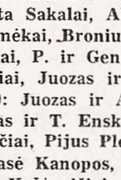

proga sveikiname brolius bei seses šaulius ir linkime daug šventiško džiaugsmo laimės 1981 metais, gražaus ir sėkmingo šauliško darbo —

HAMILTONO DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPOS VALDYBA

Užuot siuntę šventinius atvirukus,
Kalėdų ir Naujų Metų
proga nuoširdžiai sveikiname pavergtoje Tėvynėje Lietuvoje ir visame pasaulyje esančius savo artimuosius, gimines, bičiulius, draugus ir pažįstamus, linkėdami malonių švenčių bei sėkmės 1981 metais,

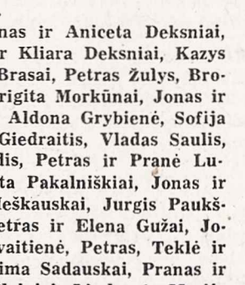

kartu aukodami Tautos Fondui:

$50: Stasys ir Sofija Rakščiai, Juozas Svilas, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas.

$35: Petras Latauskas.

$30: Feliksas ir Albina Rimkai, Otanas ir Zelma Stasiuliai, Anicetas ir Francis Povilauskai, Vytautas ir Antanina Januškos.

$25: Juozas ir Stefanija Domeikos iš Brantfordo, Pranas ir Zita Sakalai, Al. ir Augustė Patamsiai, Pranas ir Lilija Kažemėkai, Bronius ir Ona Vengriai, Vytautas ir Marija Leparskai, P. ir Genovaitė Breichmanai, Alf. ir Nijolė Juozapavičiai, Juozas ir Elena Bubniai.

$20: Juozas ir Antanina Asmenavičiai, Jonas Romikaitis, Pranas ir T. Enskaičiai, Antanas ir Marija Garkūnai, J. G. Skaisčiai, Pijus Pleinys, Motiejus ir Danutė Jonikai, Povilas ir Stasė Kanopos, Jonas ir Ona Adamauskai, Vincas ir Aldona Kežėnaičiai, Antanas Mingėla.

$15: Zigmas ir Albina Pulianauskai, Juozas ir Elvyra Bajoraičiai, Mykolas ir Jievutė Repečkos, Albertas ir Dara Jankūnai, Alfonsas ir Aldona Erštikaičiai, Bronius ir mama Grajauskai, Jurgis ir Elena Mažulaičiai, Juozas Stonkus, Petras ir Irena Zubai, Juozas Liaugminas, S. A. Urbonavičiai.

$12: Leonas ir Eugenija Klevai.

$10: Stasys ir Nijolė Senkai, Jonas ir Aniceta Deksniai, Antanas ir Stasė Šukaičiai, Kazys ir Kliara Deksniai, Kazys ir Elena Simaičiai, Petras ir Emilė Brasai, Petras Žulys, Bronius ir Ema Milašiai, Vytautas ir Brigita Morkūnai, Jonas ir Elena Steibliai, Vincas Narkevičius, Aldona Grybienė, Sofija Elvikienė, Ignas Varnas, Katarina Giedraitis, Vladas Saulis, Antanas Muliuolis, Marcijonas Juodis, Petras ir Pranė Lukošiai, Balys, Regina ir duktė Anita Pakalniškiai, Jonas ir Magdė Tarvydai, Kostas ir Lucy Meškauskai, Jurgis Paukštys, Bronius ir Bronė Venslovai, Petras ir Elena Gužai, Jonas Rastauskas ir šeima, Stefa Kalvaitienė, Petras, Teklė ir šeima Kareckai, Jonas, Birutė ir šeima Sadauskai, Pranas ir Stasė Ročiai, Jeronimas ir šeima Pleiniai, Liudas ir Marija Borusai.

$5: Petronelė Vitienė, Juozas Butkevičius, Stasys Pilipavičius, Kazys ir Marija Kvedarai, M. C. Choromanskiai, Simas Vyšniauskas, Vladas Bagdonas, Viktorija Lukoševičienė, Klemas Jurgelis.

Už aukas mūsų laisvės kovai nuoširdus ačiū
TAUTOS FONDO
HAMILTONO APYLINKĖS ATSTOVYBĖ

DELHI-TILLSONBURG, ONTARIO

IŠ KLK MOTERŲ DRAUGIJOS DELHI SKYRIUS VEIKLOS. 1980 m. birželio 23 d. — skyriaus narių susirinkimas. Paskaita kun. dr. J. Gutausko tema "Lietuvės katalikės moters ideologija". Po vasaros atostogų, tabako derliaus nuėmimo vėl buvo sušauktas susirinkimas spalio 26 d. su dr. Nijolės Šernaitės-Laansoo paskaita "Sveikų dantų išlaikymas ir jų higiena". Praktiška, įdomi paskaita, pailiustruota skaidrėmis. Lapkričio 16 d. metinis parapijos balius-pietūs savoje salėje. Rengėjai — KLK Mot. Draugijos Delhi skyrius ir parapijos komitetas. Talkino visos narės ir parapiječiai. Išplatinta 131 bilietas po $10. Pajamų gauta $1305. Atskaičius išlaidas, pelno liko per $1000. Programai gražiai vadovavo P. Augaitis.

KLK Moterų Draugijos skyrių suvažiavime lapkričio 22 - 23 d. d. Montrealyje Delhi skyriui atstovavo 4 narės: S. Steigvilienė, B. Dirsienė, V. Garnelienė ir A. Ratavičienė. Skyriaus veiklos pranešimą padarė S. Steigvilienė.

Metinė draugijos šventė — gruodžio 7 d. Paskaita — farmacininkės Ritos Augustinavičiūtės-Jurkuvienės.

Pakviesti su paskaitomis ir kiti iš mūsų apylinkės kilę jaunosios kartos augštuosius mokslus baigusieji vyrai ir moterys. Birutė Augaitytė-Malloy kalbės apie Kanados švietimo administravimą (ji dirba Ontario švietimo ministerijoje), dr. Renis Lapienis — akių ir regėjimo klausimais, Dalia Norkutė-McIntosh — apie bankinės operacijas, investavimus, Danutė Augustinavičiūtė — Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje (joje ji dirbo vienerius metus). Dail. Jonas Stankus kalbės meno klausimais ir gal ta proga suruoš ir savo kūrinių parodą.

Skyriui vadovauja darbšti valdyba: pirm. M. Povilaitienė, vicepirm. Z. Augaitienė, sekr. S. Steigvilienė, ižd. B. Dirsienė, parengimų vadovė P. Laureckienė, dvasios vadas — kun. J. Gutauskas.

SANTUOKOS per 1980 m. įvyko daugiausia tarp augštuosius mokslus baigusių asmenų-akademikų.

1. **Angelė Jūratė Lukošiūtė,** skaučių draugovės "Birutės", jaunimo choro ir "Palangos" ansamblio dalyvė, ištekėjo už **Vytauto Repšio,** taip pat susipratusio lietuvio jaunuolio, besireiškiančio lietuviškoj veikloj, 1980 m. gegužės 17 d. Sutuoktuvės įvyko Šv. Jono kat. šventovėje Delhi, vaišės — vokiečių salėje, kuriose dalyvavo apie 400 svečių.

2. **Ritos Lapienytės** ir **dr. Eimučio Birgiolo** santuoka palaiminta gegužės 3 d. Lietuvos Kankinių šventovėje Mississaugoje. Vaišės įvyko Prisikėlimo parapijos salėje Toronte. Svečių buvo apie 400. Abu jaunavedžiai ne tik gražiai kalba lietuviškai, bet ir yra veiklūs lietuviškose organizacijose.

3. **Nemira Teresė Steigvilaitė** sumainė aukso žiedus su **Peter Charles Fentum** liepos 5 d. Šv. Kazimiero šventovėje Delhi. Vaišės — lenkų salėje. Svečių — apie 250. Nemira buvo ir skautė, ir jaunimo choro narė, ir "Palangos" ansamblio šokėja.

4. **Irenos Mačiulytės** su **Osamu Kunii** sutuoktuvės įvyko Our Lady of Sorrows kat. šventovėje Aymler, Ontario, liepos 26 d. Vaišės — Saxonia salėj Aylmeryje. Svečių — apie 300. Irena, studijuodama Tokijo mieste, Japonijoje, išmoko japonų kalbą, susipažino su to krašto papročiais, kultūra. Ten susipažino ir su savo būsimuoju vyru.

5. **Rūtos Augustinavičiūtės** su **Shaunne Melnyk** sutuoktuvės įvyko rugsėjo 13 d. Our Lady of LaSalette šventovėje. Vaišės — belgų salėje. Svečių dalyvavo apie 500. Rūta kalba ir taisyklingai rašo lietuviškai, buvo aktyvi dalyvė šios apylinkės lietuviško jaunimo sambūriuose.

6. **Janet Olekaitė** ištekėjo už **Vytauto Krikščiūno** iš Toronto. Vestuvės įvyko rugsėjo 20 d. Santuoka palaiminta St. Mary's šventovėje Tillsonburge. Vaišės — Tillsonburgo Community salėje. Dalyvių — apie 400. Abu jaunavedžiai lietuviško nusistatymo. Janet nuo pat vaikystės — puiki šokėja ir muzikė.

7. **Irijos Birutės Gampp** ir **Edvardo Kastyčio Lukošiaus** sutuoktuvės įvyko rugsėjo 27 d. Lietuvos Kankinių šventovėje Mississaugoje. Vaišės — Anapilio salėje; svečių — apie 500. Irija gimė ir augo Šveicarijoj tautiškai mišrioj šeimoj. Atvykusi į Torontą tolimesnėms studijoms ir apsigyvenusi pas savo močiutę, per trejus metus gražiai išmoko lietuviškai kalbėti. Po vaišių padėkos žodį tarė lietuviškai ir vokiškai. Į vestuves buvo atvykusių iš Šveicarijos ir vokiškai kalbančių giminių. Kastytis buvo Mišių patarnautojas, vėliau jaunimo choro ir ansamblio "Palanga" dalyvis. (Nukelta į 22-rą psl.)

Visiems lietuviams linkime džiugių šv. KALĖDŲ ir laimingų NAUJŲ METŲ –

THE J. B. MARLATT
615 Main St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 528-6303

Visiems draugams ir pažįstamiems linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų naujų 1981 metų linki –

Vytautas ir Genutė Agurkiai
Hamilton, Ont.

SVEIKINAME
visus mūsų mielus klientus, bičiulius bei pažįstamus ir linkime
linksmų šv. Kalėdų ir laimingų, sveikų naujų metų.

Sakas Parcel Service
620 Barton St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 544-7239

Savininkai
E. V. Sakai - Sakavičiai

SVEIKINAME

mielus savo gimines, bičiulius ir pažįstamus, linkėdami malonių bei džiaugsmingų
ŠV. KALĖDŲ
ir sėkmingų
NAUJŲ 1981 METŲ –

O. V. Kudžmienė ir šeima
Hamilton, Ont.

Linksmų švenčių!

Friedrich's Meat & Delicatessen Ltd.
232 -234 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 545-4563

Hamiltono Lietuvių Mergaičių Choras "AIDAS",

vadovas bei tėvų rėmėjų komitetas sveikina visus geraširdžius rėmėjus, bičiulius, lietuviško jaunimo meninius vienetus bei visas organizacijas KALĖDŲ švenčių proga ir linki darbingų 1981 METŲ.

Linksmų ŠV. KALĖDŲ ir Laimingų Naujų METŲ

lietuviams linki savininkai —

VLADAS ir ANTANAS KYBARTAI

OTTAWA MEAT & CATERING
298 OTTAWA STREET NORTH
HAMILTON ONTARIO
L8H 3Z9
MEAT DEPT. 544-0144
CATERING DEPT. 544-0611

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

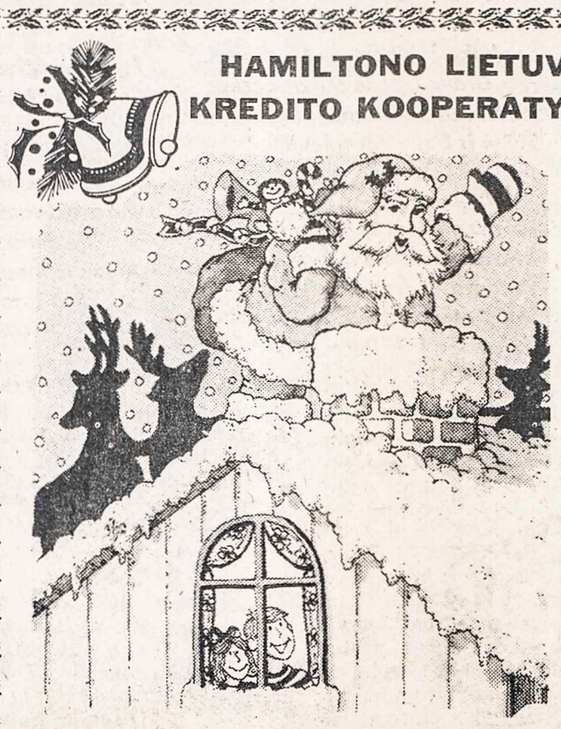

Kalėdų
ŠVENČIŲ ir
Naujų Metų
proga sveikina visus savo mielus narius ir linki sėkmės bei Dievo palaimos ateityje –

VALDYBA

Linksmų Kalėdų švenčių, turtingų ir laimingų naujų metų linki savo klientams –

Knight TV
AND APPLIANCES LTD.
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Telefonai: 522-5028 522-5652
Krautuvės savininkas AL PILYPAITIS

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Kalėdų pamaldos: Kūčių naktį 12 v. tradicinės Bernelių Mišios (išpažinčių bus klausomos nuo 11 v.v.); pirmą Kalėdų dieną Mišios — 10 ir 11 v.r.; antrą Kalėdų dieną Mišios — 7.30 v.r. ir 10 v.r. Naujų Metų dieną Mišios — 10 ir 11 v.r.

— A.a. Stasys Čepas, 80 m. amžiaus, mirė gruodžio 11 d. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse gruodžio 15 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės.

— Berniukai, norintys mokytis tarnauti Mišioms, prašomi kreiptis pas kun. Albertą Stalioraitį.

— Pavergtų Tautų Komitetas Kanadoje gruodžio 21, sekmadienį, skelbia Maldos Dieną už Lenkiją ryšium su dabartiniais grėsmingais įvykiais.

— Parapijos skoloms mokėti paaukojo po $100: Stepas Pusvaškis, F. Juodienė, J. Prišas, A. Valiūnas, dr. A. Pacevičius.

— A.a. klebono kun. P. Ažubalio atminimui parapija gavo $200 auką iš p.p. Kuniučų.

— A.a. Jono Evaškos 25-tųjų mirties metinių proga parapijai paaukojo $100 Ona Evaškienė.

— Dufferin-Peel katalikiškųjų mokyklų vadovybė praneša, kad šioje apylinkėje trūksta kvalifikuotų mokytojų, sutinkančių kartas nuo karto pavaduoti dėl ligos ar kitų priežasčių negalinčius pamokoms atvykti nuolatinius mokytojus. Tokių pavaduotojų reikia pradžios mokykloms ir gimnazijoms. Suinteresuotieji prašomi kreiptis į mokytojų personalo koordinatorę ponia Barbara Easton — tel. 270-4630, ext. 10.

— Lietuviškų kapinių aptvėrimui aukojo: $250 — dr. A. ir A. Valadkos; $100 — Regina ir Stasė Gaidukytės iš Hamiltono, J. Poška, A. ir Z. Vaičeliūnai, A. ir S. Kalūzos; $50 — Stasys Jokūbauskas, Kostas ir Irena Meškauskai iš Hamiltono, Leonas Rzešauskas iš Montrealio, Petras Ščepavičius, Balys Trukanavičius, P. Daržinskas; $20 — M. Liegienė.

— A.a. Eugenijos Staškevičienės laidotuvių proga Religinei Lietuvių Šalpai $35 paaukojo "Canada Packers Research Department" darbuotojai.

— Mišios gruodžio 21, sekmadienį: 10 v. r. už Kymantų šeimos mirusius, 11 v.r. už a.a. Petrą Baltrukonį.

— Gruodžio 28, sekmadienį, 11 v.r., bus Mišios už a.a. dr. Stasį Pacevičių mirties metinių proga.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Trečiadienį apie 5 v.v. konfirmandų pamoka.

— Sekmadienį Advento pamaldos 1.30 v.p.p. bus pravedamos jaunimo. Po jų bus moterų draugijos Kalėdų eglutė. Pamaldose giedos choras.

— Kūčių vakaro pamaldos — 7 v.v. su šv. Komunija.

— Kalėdų ryto pamaldos — 9.45 v.r. be Komunijos.

Lietuvių Namų žinios

— Vaiko Diena buvo paminėta LN Karaliaus Mindaugo menėje gruodžio 7 d. Programą atliko vaikų darželis, "Gintaro" ir "Atžalyno" jaunieji šokėjai, ateitininkų grupė ir Maironio mokykla. Scenoje iš viso pasirodė apie 60 vaikų, kurių įdomiausi buvo vaikų darželio 17 auklėtinių, vadovaujamų seselės Loretos. Programą sekė apie pora šimtų mažųjų ir vyresniųjų žiūrovių.

— LN kalėdinis pobūvis įvyko gruodžio 9 d. Karaliaus Mindaugo menėje, kuriame dalyvavo apie 150 LN pareigūnų, talkininkų ir tarnautojų.

— Nauju Metų sutikimas rengiamas gruodžio 31 d. LN Karaliaus Mindaugo menėje. Bilietai po $22, pensininkams po $18 parduodami LN raštinėje darbo dienomis ir sekmadienių popiečių metu.

— LN valdybos narys advokatas A. S. Pacevičius savo įstaiga perkėlė į patogesnes patalpas. Jo naujas adresas: Suite 303, 2299 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6R 1X7, tel. (416) 537-2643.

Anapilio knygyne jau gautas vilniečių leidinys "Rytų Lietuva", redaguotas dr. A. M. Budreckio. Kaina — $15.00. Taip pat gauta nuplėšiamų kalendorių.

A. a. Miliušui Juliui mirus, draugai bei artimieji aukojo Kanados Lietuvių Fondui: $50 — Eugenijus J. Bersėnas; $30 — Marija Šenferienė; po $25 — J. Bersėnas, Juzė Valaitis; po $10 — A. Čepaitis, P. Bersėnas, H. Sakalauskas, J. Žiurinskas, L. Z.; po $5 — J. Dambaras, St. Jokūbaitis, St. Jakubauskas, P. Žymantas.

A. a. Trečiokui Albinui, SLA garbės nariui, mirus, draugai ir artimieji savo aukas skyrė Kanados Lietuvių Fondui. Aukojo $20 J. Gataveckas; po $15 — J. K. Dervaičiai, J. S. Piragiai; po $10 — B. Abromaičiai, A. Garkūnas, K. Jonušas, A. Firavičius, L. Novogrodskienė, J. Šarapnickas, A. Trečiokas, J. A. Trečiokai, J. Vieraitis, Mr. Mrs. pavardė neišskaitoma; po $5 — O. Indrelienė, K. Lingys, M. S. Petruliai, V. J. Rusliai; $4 — E. Trečiokas; $3 — P. A. Poškai. Iš viso $177.

Prisikėlimo parapijos žinios

Bernelių Mišios — 12 v. naktį; prieš jas — 11.15 v.v. tradicinis koncertas, kurį atliks parapijos choras, solistai ir instrumentalistai. Kalėdų dieną Mišios — kaip sekmadienį.

— Naujų Metų išvakarėse, gruodžio 31, mūsų šventovėje Mišios 7 v.v. N. Metų dieną — kaip sekmadienį, bet vakare Mišių nebus.

— Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo nariai ir svečiai dalyvavo 9 v. Mišiose mūsų šventovėje. Koncelebracines Mišias atnašavo prel. J. Balkūnas, kun. A. Simanavičius ir kun. B. Pacevičius. Patriotinį pamokslą pasakė Tautos Fondo garbės pirm. prel. J. Balkūnas.

— Prieškalėdinio susikaupimo tvarka: gruodžio 19, penktadienį, 9 v.r. ir 7.30 v.v., Mišios su pamokslais; šeštadienį, gruodžio 20 — 11 v.r. Mišios ir pamokslas, 7.30 v.v. bendruomeninis pasiruošimas Atgailos sakramentui, palaiminimas su Švenčiausiu ir išpažintys. Sekmadienį pamokslai per visas Mišias. Pirmadienį, gruodžio 22 d., 7.30 v.v. Mišios su gydymo apeigomis. Pamokslininkas — kun. Jonas Bacevičius, OFM.

— Skautų Kūčios šį sekmadienį, gruodžio 21, 5 v.v., Prisikėlimo salėje. Kalėdų senelis — 3.30 v.p.p. Parodų salėje.

— Parapijai aukojo: A. O. Pleiniai $300, A. Evaškienė savo vyro a.a. Jono atminimui $100, K. E. Aranauskai $50. Kalėdų gėlėms: A. Dromantienė $20. Parapijos skoloms mokėti: K. G. Budreckai $200, J. Poška $200, J. K. Žabai $150, J. J. Ignatavičiai $100, A. Žilėnas $100, St. T. Pranckevičiai $100, J. E. Puodžiukai $70, A. S. Šergaliai $60, B. A. Arūnai $50, A. Dromantienė $30, V. E. Janulevičiai $25 ir kiti (kalėdojant) po mažiau.

— Bilietai į N. Metų sutikimą gaunami mūsų salėje po 10 ir 11.30 v. Mišių sekmadieniais.

— Kalėdų laikotarpyje pensininkai pobūvių neturės. Sekantis suėjimas — 1981 m. sausio 7 d.

— Kalendorius knygos formoje, išleistas mūsų parapijos finansų sekcijos pirm. St. Prakapo, jau pardavinėjamas šį sekmadienį parapijos salėje.

— Parapijos banke galima gauti sieninį 1981 m. kalendorių. Bankas neveiks gruodžio 25, 26 ir sausio 1 d.d. Šį sekmadienį, gruodžio 21, bus dalinami saldumynai jauniams.

— "Žingsniai prieš nevilį" — kun. B. Pacevičiaus atsiminimų knyga gaunama sekmadieniais salėje.

— Surinkta aukų nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo Italijoj $988.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Praną, Kazimierą ir Janiną Jurevičius, užpr. V. S. Jurevičiai, 9 v. už Morkūnų ir Leskeuskų šeimų mirusius, užpr. I. J. Morkūnai, 10 v. už Adolfą Šapoką, užpr. A. E. Sudikiai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Juliją ir Aleksą Virmauskus, užpr. E. Prialgauskienė.

A. a. Jono Matulionio atminimui "TŽ" aukojo $10: A. O. Biveiniai, Cambridge, Ont.

A. a. Eugenijos Staškevičienės atminimui "TŽ" aukojo $25: Bronė Galinienė; $10: Rita ir Juozas Karasiejai.

Kun. dr. J. Prunskis, buvęs Lietuvoje dienraščio "XX Amžius" redaktorius, Amerikoje — "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius, 1980 m. gruodžio 15-16 d. d. lankėsi Anapilyje. Kaip spaudos žmogus, domėjosi "Tėviškės Žiburiais", Lietuvos Kankinių šventove, kapinėmis. Iš Anapilio nuvyko į Hamiltono Aušros Vartų parapiją vesti adventinių rekolekcijų. Kun. dr. J. Prunskis yra parašęs visą eilą religinio ir visuomeninio turinio knygų, keletą jų suredagavęs. Ir dabar jis aktyviai reiškiasi ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių spaudoje, talkina ALTai. Pastarosios siunčiamas, buvo nuvykęs į Madridą ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija.

Sol. S. Žiemelytės dainų plokštelės išleidimui aukojo: prof. ir dr. A. E. Zubriai — $50, Toronto Lietuvių Namų valdyba — $100, KLB Toronto apylinkės valdyba — $100, Kazys ir Roza Ražauskai (Detroite) — $1000. Solistė nuoširdžiai visiems dėkoja. Jeigu būtų norinčių ir galinčių prie šio kultūrinio solistės užsimojimo prisidėti, prašoma kreiptis į Vidą Paškovičienę, 18 Idyllwood Cres., Toronto, Ont. M6P 3G4. Telef. 766-7984.

Teologijos studentas Andrius Valevičius, atliekantis noviciata jėzuitų vienuolijoje V. Vokietijoje, gruodžio 30 d. atvyks pas savo tėvus į Mississaugą ir čia viešės 4-5 dienas. Iš čia vyks porai mėnesių į Čikagą pas lietuvius jėzuitus. Jis priklauso lietuvių jėzuitų provincijai. Būdamas noviciate, kas savaitę aplanko prof. A. Maceiną, gyvenanti Muensteryje.

Iškilmingas NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS Anapilyje gruodžio 31, trečiadienį, nuo 7 v.v.

1. Šilta vakarienė su vynu
2. Šalti užkandžiai 10.30 valandą vakaro
3. Nemokamas baras
4. Šampanas
5. Šokiai, geras orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir šiokiadieniais pas p. Ščepavičių 766-3726 arba vakarais pas R. Celejewską 231-8832.

Vakarienę ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė.

Visus dalyvauti maloniai kviečia — Lietuvos Kankinių parapijos komitetas

ŠIS "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" NUMERIS yra šių metų paskutinis. Sekantis numeris išeis po Kalėdų švenčių su 1981 m. sausio 1 d. data.

Kredito kooperatyvas "Parama" praneša, kad švenčių laiko tarpyje, t. y. gruodžio 25, 26 d. d. ir 1981 m. sausio 1 d. bus uždarytas. Kitomis dienomis dirbama normalia tvarka.

Šalpos vakaronė, rengiama KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus, įvyks sausio 11 d., 4 v. p. p., Prisikėlimo par salėje. Jos tikslas — sutelkti lėšų kalinių šeimoms okupuotoje Lietuvoje. Ši vakaronė organizuojama mergvakarių pavyzdžiu, tik su tuo skirtumu, kad dalyvauti kviečiami ir moterys, ir vyrai. Meninę programą atliks rašytoja B. Pūkelevičiūtė iš Čikagos ir "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės. Informacijas teikia valdybos pirm. B. Birutienė tel. 261-4312 ir valdybos narės — dr. J. Čuplinskienė 533-7425, J. Kulikauskienė 233-9692.

Radijo programai "Tėvynės prisiminimai" 30 metų sukaktis. 1981 m. sausio 27 d. sueina 30 metų, kai pirmą kartą oro bangomis Kanadoje pasigirdo reguliarus lietuviškas žodis ir lietuviška muzika. Ši programa girdima ir dabar kiekvieną sekmadienį 1.30 v. p. p. iš Toronto radijo stoties CHIN banga 100.7 FM. Šios programos vedėjas tebėra Jonas R. Simanavičius. Šiai sukakčiai paminėti sausio 10 d. Prisikėlimo parapijos auditorijoje, 1021 College St. Toronte, yra rengiamas "Tėvynės prisiminimų" šokių vakaras su programa ir trumpa iškilme. Visi programos klausytojai ir jos rėmėjai kviečiami atsilankyti ir paminėti šią sukaktį.

"Tėvynės prisiminimai"

Vietoje siuntinėjimo kalėdinių atvirukų "T. Žiburiams" aukojo $30: Albinas Gačionis ir šeima; $25: Alina ir Kazys Žilvičiai, Mount Hope, Ont., V. Kalendrienė, Onutė Skrebūnienė ir sūnūs, Alfredas ir Nora Kulpavičiai, Burlington, Ont.; $22: Vladas ir Levutė Pavcevičiai.

$20: V. V. Augėnai, Liucija Skripkutė, Hamilton, Ont., Kazimieras ir Birutė Čepaičiai, S. Grizickas, A. ir V. Poškaičiai, Holland Centre, Ont., A. T. Sekoniai, Stayner, Ont., Joana, Vladas Plečkaičiai, B. V. Vytai ir šeima, Tillsonburg, Ont., P. V. Dalindos, Marija ir Vladas Miceikos, Simcoe, Ont., J. J. Šarūnai.

$15: Juozas, Zuzana ir Ramunė Stravinskai, Jadzė ir Jonas Stanaičiai, Hamilton, Ont., Vytas Kulnys ir šeima, J. Bersėnas ir šeima, Hamilton, Ont.; Juozas Barzevičius, Viktoras, Ona ir Danutė Skukauskai, M. ir J. Zurliai, Hamilton, Ont., Irena ir Anicetas Zalagėnai, Balys Vaišnoras, Stasė ir Balys Matulevičiai, St. Petersburg Beach, Fla.; $11: Elena ir Bronius Vyšniauskai, Eden, Ont.

$10: Zenta ir Vilius Gvalda, Vladas Žemaitis, Jadvyga, Jonas ir Edvardas Ignatavičiai, Jonė Černiauskienė ir dukra Sigita, Antanas ir Genė Vinerskiai, Hamilton, Ont., Povilas ir Irena Girniai, Hamilton, Ont., Marija, Bronys, Audrius Stundžios, Roma, Vytas ir dukra Daina Akelaičiai, Balys ir Ada Arūnai, George ir Amelia Palmer, Hamilton, Ont., Valerija Anysienė, Marija Šenferienė, Julija ir Jonas Čegiai, London, Ont., Vilma ir Kazys Gapučiai, M. ir J. Jakaičiai, London, Ont., Linda ir Edm. Cicėnai, London, Ont., S. ir K. Jūknevičiai, P. Trečiokienė, Delhi, Ont., Julė ir Leonas Jakaičiai, Hornby, Ont., Ignas Urbonas, Šiūlių šeima, Hamilton, Ont.

$6: Vincas Lukauskas, Montreal, P. Q., J. O. Ražauskas, Marija ir Bronius Žėkai; $5: Arija ir Stasys Škėmos, J. A. R. Vanagai, Birutė Norkienė ir dukra.

Įdarbinimo ir imigracijos ministerija leidžia trimėnesinį biuletenį — žurnalą "Kaleidoscope Canada" anglų ir prancūzų kalbomis. Jame daug rašoma apie tautinių grupių veiklą Kanadoje, jų laikraščius, knygas, kultūrinį gyvenimą ir t. t. Jame būna mažai žinių apie lietuvius, nes niekas neparuošia jų ir nenusiunčia redaktoriui G. Bonavia. Kurį laiką jame buvo matyti nemažai žinių ir apie lietuvius, kai vienas Otavos lietuvis jas paruošdavo. 1980 m. spalio lapkričio-gruodžio numeryje yra informacija apie dailininkų Tamošaičių leidinį "Lithuanian National Costume".

Kaikurie VLIKo seime dalyvavę veikėjai, užbaigę darbus, gruodžio 15 d. aplankė Anapilį ir "T. Žiburius": B. Venskuvienė, prancūziškosios ELTOS biuletenio laidos redaktorė Paryžiuje, J. Giedraitis, Tautos Fondo pirmininkas J. Pažemėnas iš Niujorko.

Kaip Maskva sudorojo disidentus, plačiai rašė Kevin Klose "Sunday Star" 1980. XI. 16. Ten minimi ir lietuviai Antanas Terleckas bei Julius Sasnauskas. Jiedu pasirašė 45 baltiečių memorandumą ir už tai gavo po trejus metus ir 18 mėnesių lagerio ir po penkerius metus tremties. Pabrėžiama, kad A. Terleckas esąs vienas iš didžiųjų veikėjų Vilniuje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame mieliems draugams už suruoštas mums puikias išleistuves, išvykstant į Arizoną, ir už labai gražią dovaną —

Irena ir Antanas Ambraškos

STAYNER, ONTARIO

Naujų Metų SUTIKIMAS

gruodžio 31 d.
7 v. vakaro iki 1 v. ryto
"Golden Apple Inn" restorane
Kviečiame iš anksto užsisakyti vietas telefonu
(705) 428-2105
Rengia — savininkai

AL Būsimoms nuotakoms

MŪSŲ SUKAKTIS — YRA JŪSŲ ATEITIS.

Per dvejus metus turėję gerą pasisekimą savo versle, mes galime duoti 20% nuolaidą nuo visų 1981 metų pavasarinių ir vasarinių vestuvinių drabužių. Nuolaida galioja iki 1980 metų gruodžio 20 dienos.

Skambinti tel. 274-5301 Ona Stončius
1150 LORNE PARK RD., MISSISSAUGA, ONTARIO

Laimingų ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ

visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems linki –

Salomėja, Jonas Andruliai ir šeima
Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai
Rainis Valiūnas
Grasilda, Juozas Kaknevičiai ir šeima
Bronė, Stasys Prakapai ir šeima
Felicija, Vytautas Urbonai ir šeima
Brampton, Ont.

MONTREALQUE

Kalėdų ir Naujų Metų progomis Montrealio Lietuvių Kredito Unija "Litas" nedirbs gruodžio 25, 26, 27, 28 dienomis ir sausio 1, 2, 3, 4 dienomis (abiejų savaičių ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį). **P.**

Pirmasis Aušros Vartų parapijos choro dirigentas muz. Aleksandras Piešina lygiai prieš 25 metus, eidamas į šventovę, širdies ligos pakirstas mirė gatvėje. Š.m. gruodžio 7 d. buvo atnašautos šv. Mišios, užprašytos velionies žmonos ir sūnų. Choras giedojo A. Piešinos išmokytas giesmes ir jo kompoziciją "O Dieve, Tėve mūsų, mes skurdūs kaip našlaičiai be motinos tėvynės, be tėviškės laukų." Po Mišių Piešinų šeima parapijos klebonijoje suruošė chorui vaišes.

Aušros Vartų parapijos choras gruodžio 21 d. pakviestas dalyvauti tarptautiniame kalėdinių giesmių festivalyje Plateau salėje, 3720 Calixa Lavallee, Lafontaine Park, 7 v.v. Pelnas skiriamas UNICEF šalpos reikalams.

Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė bus gruodžio 21 d., 4 v.p.p., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Mokykla jau seniai ruošiasi šiai šventei. Programa bus įdomi ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Kalėdų senelis bus duosnus ir visus apdovanos lauktuvėmis. Jas gaus ir tie vaikai, kurie nelanko mokyklos. **A. A.**

Montrealio Lietuvių Kredito Unija "LITAS"

sveikina visus savo narius ir nares
ŠV. KALĖDŲ
IR
NAUJŲ METŲ
proga bei linki pakilioje dvasioje praleisti didžiąsias šventes

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6%	Asmenines nuo	15.5%
Taupomąsias s-tas	9.25%	Nekiln. turto nuo	14.25%
Pensijų planas	10.5%	Čekių kredito	18%
Term. ind. 1 m.	12.25%	Investacines nuo	15.25%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemokama gyvybės drauda iki $10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Namų draudimas yra įvairus

Siūlome apdrausti:

INVENTORIŲ — pagal naujo daikto vertę.

BRANGIUS DAIKTUS — kailinius, brangenybes iš aukso, deimantus ir laikrodžius pagal atskiro daikto vertę betkokios nelaimės atveju.

APDRAUSTI brangius daiktus tik namuose nuo gaisro ir vagystės.

Yra bendrovių, kurios draudžia brangenybes namuose $2000 sumai automatiškai (kai dauguma draudžia dar tik $1000).

VAGYSTĖS — dažnas atsitikimas.

Apsidrauskite nuo vagystės!

ADAMONIS Insurance Agency Inc.
Telefonas 722-3545

VYRAS JIEŠKO KAMBARIO su galimybe naudotis virtuve. Skambinti Algirdui tel. 533-0621 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

FOTOGRAFAS.
Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818

AUGŠTOS ŠILDYMO KAINOS!
Šalta žiema, mes turime pūkus užkloti jums. Lietuvio b-vė parduoda pūkines antklodes (kaldras). Užsakyti tel. 787-8378 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

DŽIAUGDAMIESI KALĖDŲ ŠVENTĖMIS,
užsisakykite arba atnaujinkite pūkines bei plunksnines antklodes (kaldras), pagalves, miegmaišius ir pūkinius švarkus. Telefonai
787-9021, 368-1017
Toronte

TORONTO

"Dirvos" savaitraščio rėmėjai, vadovaujami Augustino Kuolo, gruodžio 14, sekmadienį, Toronto Lietuvių Namuose surengė minėto laikraščio 65 metų sukakties minėjimą. Jį pradėjo Aug. Kuolas įvadiniu žodžiu apie lietuviškos spaudos vaidmenį. Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas pasidalino mintimis apie spaudos reikšmę atgaunant Lietuvos nepriklausomybę ir apie "Dirvos" būdinguosius bruožus, pabrėždamas ypač toleranciją. Sveikinimo žodį tarė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, pasidžiaugdamas "Dirvos" nueitu keliu. Kun. Pr. Gaida iškėlė lietuviškos spaudos gajumą, jos idėjinį pobūdį, įvairumą ir palinkėjo "T. Žiburių" vardu ištvermės ateityje. Inž. E. Bartkus kalbėjo Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardu, o T. Blinstrubas — "Dirvos" vardu, keldami paramos reikalingumą. Pagrindinę kalbą pasakė inž. J. Jurkūnas iš Čikagos, "Vilties" draugijos vicepirmininkas. Jis priminė išeivinės spaudos didėjančius sunkumus, periodinių bei neperiodinių leidinių ir skaitytojų mažėjimą. Tokioje būklėje esanti ir "Dirva", kuri po gaisro atsigavusi ir yra neblogai susitvarkiusi. Dirba su kukliu personalu ir vienu redaktoriumi, nes tiek teleidžia lėšos.

Pobūvio dalyvių tarpe buvo ir VLIKo seime dalyvavę tautiečiai iš JAV — Br. Bieliukas, A. Skirius — "Lietuvių Dienų" leidėjas, J. Pažemėnas, J. Giedraitis — T. Fondo valdybos pirm., Z. Juras — D. Britanijos Lietuvių S-gos pirmininkas ir kiti.

Meninę programą atliko lietuvių moterų sekstetas "Antroji jaunystė", padainavęs visą eilę vien lietuviškų dainų. Pranešėja buvo A. Jucienė, akompanavo J. Govėdas.

Po žodinės ir vokalinės programos pobūvio dalyviai, kurių buvo per 130, vaišinosi J. Bubulienės paruošta vakariene ir rengėjų suneštiniais pyragais. "Dirvai" paremti surinkta per $400 aukų.

"Tėviškės Žiburiams" aukojo $50: Toronto Lietuvių Golfo Klubas; $25: DLK Algirdo Hamiltono šaulių kuopa.

Ontario Arts Council, vyriausybės agentūra, kasmet skiria arti dviejų milijonų dolerių meno vienetams bei paskiriem asmenim. 1979/1980 m. duota finansinė parama 416 menininkų ir 366 meno organizacijom. 1980-1981 m. numatoma skirti meno bei kultūros reikalams $12,500,000. Paskelbtame paramą gavusių sąraše nėra nė vienos lietuviškos pavardės, išskyrus lietuviškai skambančią Michael Zizis. Iš baltiečių meno vienetų paramą gavo estų Šv. Andriejaus choras — $1,795, latvių moterų choras "Zile" — $383. Vertėtų šia galimybe susidomėti ir lietuvių meno vienetams bei asmenims. Adresas: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Informacijas teikia Barbara Sheffield, Information Office, (416) 961-1660.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame rengėjoms, gausiai atsilankiusioms viešnioms ir toms, kurios negalėjo dalyvauti, už taip naudingą pradžios gyvenimui priešvestuvinį kraitį. Jūsų parodytas nuoširdumas pasiliks mudviejų širdyse.

Taip pat sveikiname su šv. Kalėdomis ir linkime laimingų 1981-jų metų.

Vida ir Algis Senkai

TIKRAI TURITE LIETUVOJE GIMINIŲ, kurie domisi žvejojimu, buriavimu ar motorvalčių sportu. Pasiųskite jiems paštu B. Stundžios paruoštą gausiai iliustruotą knygą "Burės ir varikliai". Gaunama pas platintojus arba pas Jūrininkystės Knygos Fondo sekretorę E. Namikienę, 302 Wright Ave., Toronto, Ont. M6R 1L9. Kaina $6.

• **Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $10,00.**

"Ontario Welcome House" — Ontario Ateivių Namų atidaryme svečiai ir vyriausybės pareigūnai. Iš kairės: J. Karka, J. C. Thatcher — paslaugų ministerijos viceministeris, Marija V. Mikelėnaitė-Soucie — paslaugų ministerio asistentė, Douglas Wiseman — vyriausybės paslaugų ministeris, Reuben Baetz — kultūros ministeris, dalyvavę šios institucijos atidaryme Toronto mieste **Nuotr. Steve Behal**

Anapilio narių susirinkimas

Metinis Anapilio Sodybos Korporacijos narių susirinkimas įvyko 1980 m. gruodžio 7 d. Anapilyje. Pirmininkavo A. Rinkūnas, sekretoriavo D. Keršienė. Pasimeldus už mirusį Anapilio steigėją kun. P. Ažubalį ir revizijos komisijos pirmininką Paulių Vyskupaitį, pradėti pranešimai.

A. Rinkūnas apibūdino situaciją, susidariusią po mirties kun. P. Ažubalio, kuris kartu buvo ir korporacijos reikalų vedėjas. Gausius jo darbus teko paskirstyti keliems vienetams. Eilė finansinių sunkumų susidarė dėlto, kad Velionis kun. P. Ažubalis nepaliko testamento. Dėl kaikurių nuosavybių nėra dar visai aišku, ar tai buvo jo asmeninis turtas, ar Anapilio, kun. P. Ažubaliui pasirašant kaip administratoriui. Šie dalykai neliečia Anapilio centro nuosavybių ir kapinių, kurių perdavimo Anapiliui aktai buvo sudaryti jau prieš kelerius metus.

Ižd. J. Andrulis pateikė apyskaitą, subalansuotą 1979 m. sausio 31 d. Naują situaciją aiškino žodžiu. Visa ši situacija susidarė dėlto, kad 1980 m. susirinkimas nebuvo laiku sušauktas dėl pirmininko A. Rinkūno ir a. a. klebono kun. P. Ažubalio fizinių negalavimų. Susirinkimas nutarė, kad sekantis metinis susirinkimas būtų šaukiamas statutiniu laiku (t. y. kovo mėnesį) ir kad jame būtų svarstomas 1980 m. balansas.

Kitas svarbus pranešimas buvo kapinių komisijos, kuriai pirmininkauja J. Andrulis. Komisiją dabar sudaro: J. Andrulis — pirmininkas, kun. J. Staškus — vicepirmininkas, Br. Norkus — iždininkas, Pr. Ališauskas ir J. Jasinevičius — administratoriai, L. Rudaitis — sekretorius, J. Jasinevičius — kapinių plano tvarkytojas, D. Keršienė — kartotekos vedėja, A. Aulinskas — bendrųjų reikalų vedėjas. Iždininko pareigas tuo tarpu eina Br. Norkus. Dalis komisijos narių buvo išrinkti praėjusiame metiniame susirinkime, kiti — kooptuoti. Pirm. A. Rinkūnui painformavus apie valdžios reikalavimą, kad visi kapinių komisijos nariai turi būti visuotinio susirinkimo rinkti, augščiau minėti asmenys buvo vienbalsiai išrinkti sekančiai trejų metų kadencijai, kartu padėkojant už didelį iki šiol atliktą darbą.

Toliau iš J. Andrulio pranešimo paaiškėjo, kad iki šiol naudota kapinių dalis būtų buvusi jau visai užlaidota, jeigu ne rytinė sekcija, kuri buvo palikta vaikams ir paaugliams. Toji sekcija nebuvo populiari — joje palaidoti tik keli. Todėl nutarta tą sekciją, kurioje yra 150 kapaviečių, naudoti laidotuvėms normalia tvarka, o ankstyvą pavasarį paruošti atidarymui likusią kapinių dalį — apie 700 kapaviečių. Kilus diskusijoms, kaip turėtų atrodyti naujosios kapinės, nutarta tam reikalui pavasarį šaukti specialų susirinkimą.

Piniginis vajus kapinių tvorai eina gerai — jau yra surinkta netoli pusės reikalingos sumos. Nutarta ateityje padaryti tą mokestį privalomą, pridedant jį prie kapo kainos, nes tvora yra būtinai reikalinga estetiniu ir saugumo atžvilgiu. Tvarkant tvorą, nutarta senąjį įvažiavimą per Dixon Rd. visai uždaryti, išgrindžiant ir sutvarkant įvažiavimą per Anapilio autoaikštę.

Dr. J. Sungaila painformavo apie galimybes pastatyti Anapilyje poilsio namus vyresnio amžiaus tautiečiams. A. Rinkūnas priminė, kad a. a. kun. P. Ažubalis buvo didelis to projekto entuziastas ir būtų jį įvykdęs, jei būtų ilgiau gyvenęs. Nepriėjus konkrečių išvadų, klausimas atidėtas kitam susirinkimui.

Revizijos komisijos vardu pranešimą padarė L. Rudaitis. Viskas rasta geroje tvarkoje.

Pagal statutą, reikėjo įvykdyti kelis rinkimus. Rotacine tvarka kadencija buvo pasibaigusi dviem valdybos nariam — J. Andruliui ir P. Bražukui. Abiem sutikus kandidatuoti, jie buvo perrinkti. Kapinių komisija jau buvo išrinkta. Liko tik išrinkti dar vieną revizijos komisijos narį vietoje mirusio P. Vyskupaičio. Išrinktas V. Aušrotas.

Specialus susirinkimas statutiniams reikalams įvyko tuoj pat metinį susirinkimą užbaigus. Jame pirmiausia buvo priimta deklaracija, pagal kurią Anapilio Sodybos Korporacijos valdybai leidžiama paimti betkurio didumo paskolas (By-law No. 3). Toliau pakeistas bendrojo statuto paragrafas 21: Valdybą sudaro mažiausiai šeši visuotinio susirinkimo rinkti nariai ir exoficio Lietuvos Kankinių parapijos klebonas ir Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos Toronte atstovas (By-law No. 4).

Ilgesnes diskusijas sukėlė trečiasis dokumentas — kapinių administravimo taisyklės, kurios, pagal valdžios reikalavimą, taip pat turėjo būti priimtos visuotiniame susirinkime, nes šis susirinkimas yra kapinių savininkas. Valdžiai patvirtinus, šios taisyklės bus skelbiamos atskirai. Svarbesni šių taisyklių nuostatai yra šie:

a. Duobės reikalavimas turi būti praneštas vienam iš reikalų vedėjų nevėliau kaip prieš 48 valandas. b. Kapinių apsodinimas medžiais ir krūmais yra kapinių komisijos žinioje. Asmuo, norėdamas ką didesnio pasodinti ar ką pašalinti, nors ir ant ar nuo savo sklypo, turi gauti administratoriaus leidimą. c. Naujose kapinėse bus leidžiama palaikyti lovelį gėlėms tik iki 50 centimetrų paminklo priekyje. Visa kita bus mašina pjaunamą žolė. d. Ant vienos ar dviejų kapaviečių solidūs paminklai (neįskaitant kryžių) galės būti tik iki 2 metrų augščio. Pradedant nuo trijų kapaviečių, paminklų dydis nėra ribojamas, bet jų projektas turi būti kapinių komisijos patvirtintas. e. Naujos kainos už vieną kapavietę: žemė — $250, aptarnavimas — $200. Į aptarnavimą įeina duobės iškasimas, tvoros mokestis, žolės priežiūra, vanduo ir kiti tvarkymo reikalai. Kainos pakeltos ne tik dėl didesnių aptarnavimo išlaidų, bet ir dėlto, kad yra likusi dalis valdžiai priklausančios skolos. **A. R.**

Tautietis Čemelis - komunistas

Dalis lietuvių, kurie į Kanadą atvyko 1927-29 m., nuėjo prokomunistiniais keliais, ypač tie, kurie dirbo fabrikuose. Tais keliais nenuėjo tik tie, kurie buvo vedę, nors ir vietines katalikes moteris. Iš tų laikų ir kaikurios lietuvės nuėjo komunistiniais keliais.

Vienoje Kanados vietovėje gyveno lietuvis komunistas, kuris, kalbėdamas su kitu lietuviu, dažnai vartodavo žodį — "čemelis". Dėlto kaikas jį vadindavo Čemeliu. Jis sakydavo: "Taip, čemeli, aš esu komunistas, bet, kiek girdžiu, kaip dabar tvarkomasi Lietuvoje, tai galiu pasakyti, kad jie tenai nemoka tvarkytis. Jie nėra tikri komunistai, o tik tuo vardu prisidengę. Anksčiau mums komunistai kalbėdavo, kad prie komunistinės valdžios nebus išnaudojimo ir persekiojimo: visi turės laisvę, darbą, gerą atlyginimą, visi bus aprūpinti maistu, drabužiais, avalyne ir visu tuo, kas žmogui yra reikalinga. O dabar Lietuvoje to nėra. Tikrai jie tenai nemoka tvarkytis".

Čemelis mėgo išgerti ir buvo pokštininkas. Kartą jis užėjo į tos vietovės lietuvių komunistų susirinkimą. Įėjęs į susirinkimo kambarį, jis iškėlė dešinę ranką ir šūktelėjo: "Heil Hitler!" Susirinkime esantiems komunistams toks jo pokštas nepatiko, ir jie jį išmetė iš kambario. Čemelis aiškino, kad ir Stalinas draugavo su Hitleriu. Ko bijoti pasakyti "Heil Hitler"? Nors Čemelis buvo išmestas iš to komunistų susirinkimo, bet jis ir toliau pasiliko komunistu, tik ne tokiu, kokiais buvo jo draugai čia ar komunistai pavergtoje Lietuvoje.

Pagaliau jis sulaukė pensininko amžiaus ir išėjo į pensiją. Tuo pat metu iš Lietuvos atvyko jo žmona. Po 40 metų atskiro gyvenimo ir jų šeimos gyvenimas buvo atšalęs. Jo žmona, Kanadoje pagyvenusi porą metų, grįžo į Lietuvą. Jis pasiliko Kanadoje. Bet po kiek laiko ir jis nusprendė grįžti į Lietuvą, kad nors numirtų tėvų žemėje. Tik suabejojo, ar jis Lietuvoje gaus keptų viščiukų, kuriuos čia taip mėgo valgyti. Jis sakėsi pamokysiąs Lietuvos komunistus, kaip reikia gyventi, kaip reikia kurti žmonėms gerovę. Žmonėms reikia maisto, o ne žmogžudiškų ginklų. Jis žadėjo savo pažįstamus Kanadoje apie tai painformuoti laiškais. Naujieji ateiviai lietuviai, kurie su juo sustikdavo, jam pasakė, kad Lietuvoje nemėgintų mokyti komunistų, nes gali atsidurti Sibiro kacete ar po velėna. Netokiems komunistams buvo užčiauptos burnos. Čemelis išvyko į pavergtą Lietuvą.

Praėjo metai kiti, bet niekas iš Čemelio negauna laiško ir nieko apie jį nežino. Bet štai jau trečią kartą į pavergtą Lietuvą nuvyko tos vietovės lietuvių komunistų vadas. Jis turėjo progos susitikti su Čemeliu. Šis labai pasikeitęs, sulysęs ir nekalbus. Jis tik trumpai pasakė, kad Kanadoje buvo geriau gyventi. Daugiau kalbėti nedrįso, nes kalbėjo su komunistu. Greičiausiai Čemelis buvo jau nebe komunistas. Žinoma, Čemelis savo klaidą gali greitai išpirkti, nes jis jau netoli 80 metų amžiaus.

Čemelio buvęs vadas yra gudresnis komunistas. Jis sakė, kad, kai tik gaus pensiją, važiuos gyventi į Lietuvą, kuri dabar yra "nepriklausoma respublika". Jis jau yra pensininkas ir į "nepriklausomą respubliką" buvo nuvykęs tris kartus, bet nuolatiniam gyvenimui tenai nepasiliko. Ir jam Kanadoje geriau valgyti keptus viščiukus, negu "nepriklausomoje respublikoje" jieškoti nusipirkti bulvių, kurių sunku gauti. Jis sakė, kad jo brolis, buvęs ūkininkas, dabar yra kolchozininkas-pensininkas, kuris jau tada — 1968 metais gavo į mėnesį 14 rublių pensijos. Jis laiko karvę, o jai pašaro pasirenkąs pagrioviuose. Brolio gyvenimo sąlygos, matyt, jį atgrasino nuo grįžimo į "nepriklausomą respubliką". Taigi komunistų vadas gudresnis: jis Kanadoje valgo keptus viščiukus, o Čemelis su krepšeliu turguje dairosi, kad gautų nusipirkti bulvių.

Čemelis anksčiau kalbėjo, kad Lietuvos komunistai nemoka tvarkytis, o tas buvęs vadas ir dabar sako, kad Lietuva yra nepriklausoma respublika. Tik jis bijo į tą respubliką važiuoti ir pastoviai apsigyventi. **J. V.**

SVEIKINAME visus

Kristaus gimimo švenčių proga,

linkėdami laimės ir taikos ateinančiais metais.

SIGITA ir VYTAUTAS AUŠROTAI

Ontario Ateivių Namų "Welcome House" atidaryme Toronte etninės spaudos atstovai ir kiti svečiai klauso pareigūnų kalbų **Nuotr. Steve Behal**

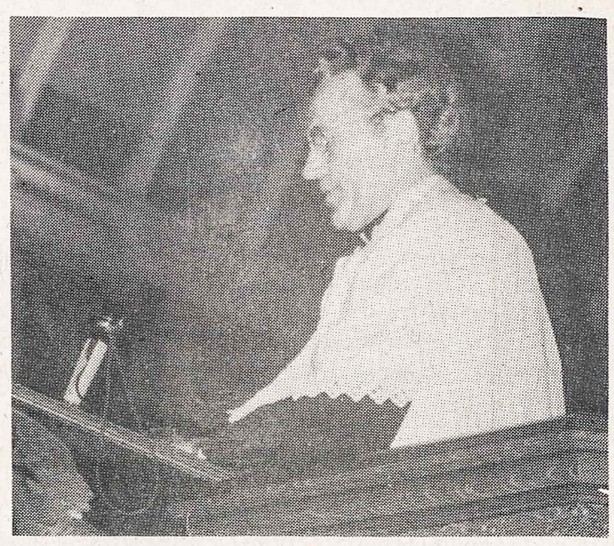

KRISTAUS gimimo šventėje

sveikinu visus Otavos lietuvius, brolius kunigus, gimines, bičiulius, pažįstamus išeivijoje ir pavergtoje Lietuvoje, linkėdamas gaivaus džiaugsmo, sveikatos bei ištvermės. Tegu nauji 1981 metai būna pradžia dešimtmečio, vedančio į mūsų krikščioniškų ir lietuviškų vilčių išsipildymą —

kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas,
Otavos kalėjimų kapelionas-koordinatorius ir Otavos lietuvių katalikų misijos kapelionas-vedėjas

Kalėdų

ŠVENČIŲ ir NAUJŲ 1981 METŲ proga sveikiname visus savo bičiulius —

Anastazija ir Antanas Tamošaičiai

Linksmų šv. KALĖDŲ ir laimingų NAUJŲ METŲ

linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems —

HENRIKAS, DALIA STEPONAIČIAI
DUKRA KRISTINA ir SŪNUS PETRAS

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga visus savo klientus draugus ir pažįstamus nuoširdžiai sveikina —

ALGIRDAS, DONATA PUTERIAI
ir DUKRELĖ LIDIJA

Tel. 763-1144

LAIMĖS ir SĖKMĖS nuoširdžiai linkime mieliems kooperatyvo nariams ir visiems tautiečiams ŠVENTŲ KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga —

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

SVEIKINAME

visus mūsų rėmėjus, tėvus, mokytojus ir mokinius

šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga, kartu reikšdami padėką už jūsų paramą ir pasitikėjimą —

Toronto Maironio mokyklos tėvų komitetas

ŠV. KALĖDŲ *ir* NAUJŲ METŲ

proga visus mielus kolegas, ir koleges sveikina bei daug džiaugsmo ir laimės linki —

KANADOS LIETUVIŲ MEDIKŲ DRAUGIJOS VALDYBA

Švenčių proga,

geriausi linkėjimai

visiems draugams ir pacientams —

DR. A. D. DICKSONAS

Sveikinu su šv. KALĖDOMIS ir linkiu laimingų NAUJŲ METŲ

draugams, pažįstamiems ir klientams —

J. KUDABA

COMMERCE REAL ESTATE LTD.

894 St. Clair W., tel. 653-3225,
namų — 783-2105

Po čikagiškės "Dainavos" suvaidinto "Čičinsko" Toronte. Iš kairės solistai: J. Savrimas, M. Momkienė, V. Radys, A. Simonaitytė-Gaižiūnienė, V. Paulionis, R. Mastienė, V. Liorentas, R. Strimaitis, rež. P. Maželis. Trūksta dirigento bei kompozitoriaus A. Jurgučio ir libreto autoriaus A. Kairio — Nuotr. St. Dabkaus

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

PARODŲ SEZONAS neduoda meno mylėtojams ramybės. Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, lietuvių skaučių seserijos vadija lapkričio 21-30 d.d. surengė Danguolės Šeputytės-Jurgutienės spalvingos tapybos parodą. Detroitiškė dailininkė išstatė apie 40 savo darbų. Yra dalyvavusi amerikiečių ir lietuvių rengtose parodose. Neseniai įsteigta "Galerija" miesto centre XI.21 — XII.6 rodė Gintauto Vėžio lietuviškų ekslibrisų rinkinį, apimantį ir Lietuvos, ir išeivijos menininkų kūrinius. Balzeko lietuvių kultūros muzėjuje XI. 2-16 buvo išstatytos Edvardo Valaičio akvarelės, siandien rečiau matoma meno forma. (Šis muzėjus skelbiamas lentelėse prie Čikagos greitkelių ir gatvių).

BALZEKO MUZĖJUJE Brighton Parko apylinkėje yra 10.000 rodinių knygynas, kuriuo pasinaudoja studentai, lietuvių kilmės žmonės ir mokslininkai. Jame yra 370 retų knygų, kurių 174 padovanojo L. Kibartas. Irenos Balzekienės žemėlapių rinkinys prasideda XVI š. egzemplioriais. Didelis turtas yra buvusio bibliografinės tarnybos vadovo a.a. Alekso Ružancovo 1945-1966 m. lietuviškos spaudos rinkinys, velionies šeimos padovanotas muzėjui.

LIETUVIŲ KULTŪROS VADOVĖLĮ studentams žada ruošti Illinojaus un-to lituanistinių studijų studentai, jeigu 1981 m. pradžioje sulauks JAV valdžios paramos iš "National Endowment for the Humanities". Pirmojo žingsnio lėšos padės veikalo ruošą planuoti, o antrosios darbo dalies parama jau eis pačiam leidiniui. Surašydami fondui prašymą, studentai pastebi, kad nėra (anglų ar lietuvių kalba) lietuvių kultūros vadovėlio jaunimui. NEH specialus jaunimui fondas skiria lėšas darbams, kuriuos atlieka 16-21 m. amžiaus žmonės. Pavyzdžiui, istorinėje dalyje studentai savo akimis apžvelgtų Lietuvos istoriją, Amerikos lietuvių istoriją ir istoriografinius metodus, kurias rašo šių laikų istorikai čia ir Lietuvoje. Projekto dalis bus ir mokslininkų vadovaujami kursai, kuriuose studentai išmoks rinkti istorinę medžagą iš gyvų liudininkų ir paruošti apžvalgas iš parapijų, draugijų ir lietuviškų centrų leidinių bei archyvų. Pagrindinės sritys — literatūra, istorija, tautosaka, religinis gyvenimas, šeimose pasikeitimai — turės savo patarėjus iš lietuvių profesorių ar kitų "humanistų" (taip angliškai suaugę patarėjai vadinami). Leidinio ruoša užtruktų dvejus metus. Sulaukę moralinės ir kartais finansinės paramos iš lietuviškų organizacijų bei įstaigų, studentai darbą atliks patys (to NEH fondas reikalauja), o spausdinimui reikės atskirų lėšų. Jaunimo dalyvavimas dvejopas: centre UICC studentai, o tada antrinė grupė — visas JAV lietuviškas jaunimas, kurį per LB ir organizacijas jie galėtų pasiekti.

Planavimo metu studentai turės pasirinkti sritis, nes visų kultūros apraiškų apimti negalės. Tarp klausimų, kuriuos projekte iškelia, yra šie: kaip mišrios šeimos jaučiasi lietuviško gyvenimo dalimi; kuo skiriasi ir kuo panašios įvairių imigracijos bangų lietuvių šeimos; kokie panašumai tarp didmiesčių ir mažų miestelių ar ūkiuose gyvenančių; kiek ir kaip jaunimas kalba lietuviškai ir kodėl stengiasi lietuvių kalbą vartoti; kokia dainų svarba lietuvių kultūroje; kaip lietuviai skatina kultūrą ir kūrybingumą jaunimo tarpe; kaip ypatingi įvykiai — šokių bei dainų šventės, stovyklos, kongresai ir kt. — paveikia jaunimą; kodėl jaunimas lietuviškoje veikloje dalyvauja; kokios yra lietuvių nesantaikos priežastys; kaip ir kiek lietuviai veikia Amerikoje ar savame mieste; kiek lietuviai turi politinės įtakos; kaip suprasti įvykius okupuotoje Lietuvoje istorinėje perspektyvoje; koks yra jaunimas Lietuvoje; kokie buvo žmonės įvairiais Lietuvos istorijos laikotarpiais; kokia socialinė Lietuvos istorija; kaip Lietuvos jaunimui perduoti tas Lietuvos istorijos dalis, apie kurias mažai, klaidingai ar visai negirdi okup. Lietuvos mokyklose; koks Lietuvos praeities ryšys su dabartimi.

Pagrindiniai NEH fondui prašymo rėmėjai yra UICC (universiteto) slavistikos skyrius (jam priklauso lituanistinės pamokos) ir Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjus.

PADĖKOS DIENĄ Čikagą apklojo pirmasis šios žiemos sniegas, per kurį minios traukė į V teatrų festivalį. Penkių dienų dramos šventė sutampa su amerikiečių Padėkos Diena.

AL. KIRSININKAS, Illinojaus universiteto studentas, š.m. savo šeimos kalakutą laimėjo lenktynėse, 2,8 mylių nuotolį nubėgdamas per 16:18 min., dviem minutėm greičiau už kitus bėgikus. VI metinėse "turkey trot" lenktynėse studentams ir profesoriams buvo išdalinta 10 kalakutų.

LIETUVIAI ČIKAGOS MIESTO RIBOSE visokiais būdais stiprina savo veiklą ir ryšius. Marquette Parko namų savininkai (narių 900) su pirm. Juozu Bacevičium nuolat svarsto būdus lietuviškai salai ir centrui išlaikyti. Nevisi savininkai ar prekybininkai prisideda, bet dauguma jaučia, kad Čikagos lietuvių veiklai išplėsti reikalingas lietuvių apgyventas centras. Brighton Parko LB apylinkė su pirm. Juozu Šlajum lapkričio 15 d. surengė metinę šventę. Viena iš veikliausių apylinkių surado 7 organizacijas, kurios remia jau 31-uosius metus einančią Brighton Parko lituanistinę mokyklą, nuolat aukoja įvairiems reikalams. Trečioji Čikagos etniniame žemėlapyje pažymėta lietuvių kolonija Bridgeportas, savo vardą gavęs iš paupyje gyvenusio lietuvio.

VYDŪNO JAUNIMO FONDAS aštuntąją metinę $500 premiją įteikė Nijolei Pupienei, 1980 m. įvykusios šokių šventės vadovei. Be visų kitų šventės rūpesčių, N. Pupienė paruošė savo šokių grupę "Suktinį", veteranų būrelį "Lėtūną", Čikagos augštesniosios lit. mokyklos grupę. Tautinių šokių ji moko nuo 1956 m., jau 20 metų jų moko ir ČALM ir Dariaus-Girėno (pradžios) lit. mokykloje. VJF šiais metais norėjo išrinkti premiją švietimo atstovą.

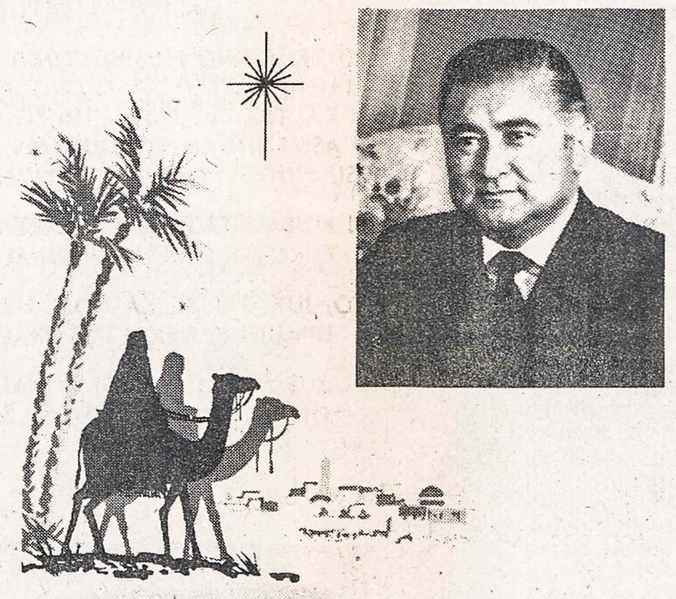

DŽIUGI NAUJIENA

Garbė Dievui augštybėse, ramybė žemėje geros valios žmonėms, kuri ir vėl ataidi nuo Betlėjaus laukų, tebūnie nauju taikos bei meilės įkvėpimu šiame laikotarpyje.

Telaimina jus bei jūsų šeimas Betlėjaus Kūdikis ir teveda per ištisus metus.

STEPHEN B. ROMAN
Chairman of the Board

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

Kalėdų taika tebūnie su Jumis, o NAUJI METAI teatneša visokeriopą laimę —

ALEXANDER CHUMAK,
Trustee
Toronto Board of Education
Ward 1

Sveikiname visus lietuvius su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "PARAMA"

1573 Bloor St. West, Toronto

Telefonas LE 2-8723,

Džiugių šv. Kalėdų ir sėkmingų naujų metų

visiems klientams ir pažįstamiems linki —

ED. KONDRATAS,
vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas
1113 Dundas Street West, Toronto
Telefonas LE 3-5454

Linksmų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujų Metų

linki mieliems bičiuliams —

North Sylva Co. Ltd.
nariai ir bendradarbiai

ŠV. KALĖDŲ *ir* NAUJŲ METŲ proga

sveikiname visus savo klientus, draugus ir pažįstamus

Candlelight Caterers
tel. 667-8260, 667-8280

JOANA IR STASYS BUBULIAI

Vilniečių rūpesčiai

Naujoji Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos valdyba, išrinkta spalio 11 d. suvažiavime Čikagoje, buvo susirinkusi posėdžio Česnulių sodyboje 1980 m. lapkričio 22 d. Dalyvavo šie pareigūnai: pirm. A. Misiūnas, vicepirm. visuomeniniams reikalams J. Gaižutis, ižd. V. Gurka, spaudos fondo vedėja E. Bulotienė, vicepirm. organizaciniams reikalams Br. Saplys, spaudos fondo vedėjas Kanadai J. Cicėnas, narys informacijai Stp. Varanka, narys P. Česnulis. Sekr. V. Osteikienė negalėjo dalyvauti.

Atstovu į VLIKo tarybą buvo išrinktas J. Gaižutis, antrininku — K. Dirikis, bet vėliau jie susikeitė pareigomis. ALTos valdybon įeis J. Lekas, tarybon — V. Gasperienė ir J. Pakalka. Atstovais į VLIKo seimą Toronte išrinkti J. Cicėnas ir Stp. Varanka. Posėdyje nutarta, kad veikalo "Rytų Europa" po vieną egz. gaus lietuvių laikraščių redakcijos, svarbesnės JAV ir Kanados bibliotekos, lietuviškos mokyklos nemokamai. Be to, nutarta 1 egz. pasiųsti Paryžiaus lenkų žurnalui "Kultura", kuris dažnai rašo apie Lietuvą ir lietuvius. Kanadoje platinimo atstovu yra J. Cicėnas (21 Alhambra Ave., Toronto, Ont.). Knyga kainuoja $15.00, pašto išlaidoms pridėti $1.00. Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "Parama" (1573 Bloor Street West) atidaryta "Rytų Lietuvos" sąskaita nr. 6554. Ten galima siųsti mokestį už norimą gauti knygą ir aukas angliškajai laidai.

"Rytų Lietuva" laukia ne tik žinovų, bet ir eilinių žmonių pasisakymų. To veikalo išleidimo istorija yra labai ilga ir surišta su politiniais "gudrumais". Vieni rėmė jo pasirodymą, kiti vengė ir prisibijojo kaimynų pykčio. Nepripuolamai knyga yra išleista su data Spalio 9-oji. Tai lyg ir priminimas, kad toji praeities diena nepasikartotų. Iš recenzentų ir skaitytojų laukiame nurodymų bei patarimų, kad angliškoji laida būtų pagerinta ir papildyta.

Stepas Varanka

Naujoji Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba. Iš kairės stovi: Albertas Misiūnas, Eugenija Bulotienė, Petras Česnulis, Vytautas Gurka; sėdi: Br. Saplys, Stepas Varanka, Jeronimas Cicėnas; trūksta Valentinos Osteikienės

Nuotr. S. Varankos

Atsiliepiant į profesoriaus pastabas

L. Rūtenis

Dar kartą apie prof. A. J. Greimo viešnagę Vilniaus universitete — rašo pogrindžio "Alma Mater"

Užsienio lietuvių laikraštis **"Tėviškės Žiburiai"** perspausdino mano straipsnį "A. J. Greimo viešnagė Vilniaus universitete" (iš "ALMA MATER" 1979 m. nr. 3). Kartu buvo spausdinamos ir paties A. J. Greimo pastabos, kuriomis norėta kaiką patikslinti.

Pirmiausia norėtųsi padėkoti "Tėviškės Žiburiams" ir gerbiamam profesoriui už dėmesį, ypač už norą apie save išgirsti tik tiesą.

Tačiau kartu yra tikslinga ir pasidalinti kaikuriomis mintimis tiek perspausdinto straipsnio, tiek profesoriaus pastabų, tiek pagaliau ir interviu su V. Baltrėnu atžvilgiais.

Pirmiausia dėl gerbiamo profesoriaus pastabų.

Profesorius vienoje pastaboje taip sako: "Šių metų gegužės mėn. lankiausi Lietuvoje, atsakydamas visų pirma į VU kvietimą atvykti su paskaitomis" (čia ir kitose citatose neužtikrinamas absoliutus žodžių autentiškumas, kadangi dėl suprantamų aplinkybių neturiu prieš akis paties teksto).

Šia pastaba profesorius, matyt, norėjo patikslinti tą mano straipsnio vietą, kur aš teigiu, kad A. J. Greimo viešnagę VU apsprendė TSRS — Prancūzijos kultūriniai mainai. Bet aš tą patį teigčiau ir dabar, žinodamas, kad iš TSRS buvo išvykęs vienas profesorius skaityti paskaitų į Prancūziją. Tai, kad A. J. Greimą kvietė ir VU, nekeičia esmės. TSRS un-tai kviečia tada, kai gauna augštesniųjų instancijų sutikimą arba nurodymą. Teisę savarankiškai kviesti neturi jokia T. Sąjungoje augštoji mokykla, juo labiau Lietuvoje.

Profesorius sako: ". . . universiteto rėmuose turėjau visą eilę s e m i n a r ų, pašnekesių. Šiems pašnekesiams pravesti man buvo pasiūlyta didžioji rektorato salė, kurioje be vargo kaskart tilpdavo apie 200 klausytojų". Šiais ar panašiais žodžiais profesorius, matyt, norėjo sušvelninti mano straipsnio tas mintis, kur buvo kalbama, kad su patalpomis neviskas buvo gerai. Iš tikrųjų su profesoriumi galima sutikti, jei turėsime galvoje nevisas paskaitas ir nevisus atvejus.

Toliau prof. A. J. Greimas pastebi: ". . . nors lituanistikos institute ir neužteko laiko pasinaudoti jo turimais archyvais, tačiau gavau progos pasikalbėti tiek su tautosakos, tiek su kalbos skyrių vadovais bei bendradarbiais". Tai tikra tiesa. Profesorius daug su kuo kalbėjosi. Todėl mano straipsnyje ir neteigiama, kad jam nebuvo leista kalbėtis su mokslininkais arba šiaip kultūrininkais. Tai, kad gerbiamas profesorius nebeturėjo laiko (jei būtų turėjęs, galimas daiktas, būtų pasinaudojęs archyvais), nepaneigia to fakto, kad "institute buvo užsuktas biurokratinis aparatas". Šito profesorius galėjo net nepajusti. Tokiuose dalykuose nevisada susiorientuoja net ilgai gyvenę Lietuvoje. "Užkulisiai" kartais yra tiek rafinuoti, kad vėliau net stebėtis tenka. Ypač tie "užkulisiai" veikia, kai turima reikalo su įžymesniais svečiais iš užsienio.

Toliau prof. A. J. Greimas sako, "kad . . . viešnagės metu globojo ne mano studijų draugas Prancūzijoje Aleksas Churginas, o VU filosofijos katedra . . ."

Tai irgi tiesa. Bet tokio fakto, kad "globojo" A. Churginas, neteigia nė mano straipsnis. Jame pasakyta, kad "Churginas buvo pasišovęs globoti". Yra esminis skirtumas tarp to, kas buvo numatyta ir neįvyko, ir tarp to, kas įvyko. O kad A. Churginas buvo "pasišovęs globoti", deja, to fakto negalima paneigti ir dabar. Bet šiuo atžvilgiu profesorius nieko dėtas: "globos klausimas" buvo sprendžiamas dar tada, kai A. J. Greimas tik ruošėsi vykti į Lietuvą.

Prof. A. J. Greimas laiške "Tėviškės Žiburių" redaktoriui pažymi, kad "šios kelios pastabos padės susidaryti pilnesnį viešėjimo VU vaizdą".

Apie tai spręsti nesiimu. Bet man norėjosi išgirsti iš gerbiamo profesoriaus tokių papildymų, apie kuriuos nerašiau savo straipsnyje. Bet jeigu to nepadarė profesorius, tai nebekalbėsiu ir aš.

Profesorius turėjo interviu su "Gimtuoju Kraštu". Įdomu pastebėti tą faktą, kad mano straipsnyje iškelta "pranašystė", **kada** sovietinėje spaudoje pasirodys tas interviu, pasitvirtino. O kad jis pasirodė VU jubilėjinės šventės proga, **pasirodymo laikas** turi nemažą potekstę . . .

Apie šį interviu kol kas jokių papildymų ar patikslinimų negirdėjome, todėl susilaikysiu ir aš nuo betkokio komentavimo . . .

Atkreipsiu dėmesį tik į vieną detalę . . . Svečias iš Prancūzijos (pagal profesoriaus norą ar atsitiktinai) nusifotografavo kartu su J. Baltušiu. Ši nuotrauka buvo įdėta "Gimtajame Krašte" (1979.IX.27, nr. 39) **neatsitiktinai!** Dar visi gerai prisimena liūdnai pagarsėjusį su J. Baltušio parašu straipsnį, kaip atsakymą į "Figaro" korespondento įspūdžių Lietuvoje aprašymą. Nuo to laiko labai žemai krito J. Baltušio "akcijų kursas". Sunku pasakyti, kas kam pasitarnavo: "Gimtasis Kraštas" J. Baltušiui ar atvirkščiai. Tik viena aišku — nuotrauka turėjo tikslą: ji turėjo teigte teigti — žiūrėkite. J. Baltušis yra garbingas žmogus, jei net pasaulinį garsą turįs mokslininkas, iš niekur kitur, **o iš tos pačios Prancūzijos bendrauja su juo! . . .**

Galimas daiktas, kad apie tai prof. A. J. Greimas nė galvot nepagalvojo. Bet absoliučiai tikra, kad apie tai galvojo ir J. Baltušis, ir "Gimtojo Krašto" redakcija. Nieko nepadarysi — faktas lieka faktu!

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

ST. PETERSBURG, FLORIDA

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ praėjo su dideliu pasisekimu. St. Petersburgo Lietuvių Klube lapkričio 20 d. susirinko pilnutėlė salė žmonių. Minėjimą surengė Romo Kalantos šaulių kuopa talkinama jūrų šaulių kuopos "Palanga". Salė buvo gražiai papuošta dailininko Jurgio Juodžio.

Minėjimą pradėjo įžanginė kalba Romo Kalantos kuopos pirmininkas ir pristatė atsižymėjusius asmenis. Savanoris majoras Verbickas plačiai apibūdino Lietuvos kariuomenės kūrimąsi ir kautynes su žymiai stipresniais priešais. Dr. K. Bobelis, ką tik grįžęs iš Europos, kalbėjo apie Madrido konferenciją. Kun. Gasiūnas, R. Kalantos kuopos kapelionas, iškvietė pasižymėjusius šaulius, šaules, kurie buvo apdovanoti "Šaulių žvaigžde". Jų tarpe buvo jūrų šaulių kuopos Mikalauskienė ir kuopos pirm. J. Kalpokas.

Meninę dalį atliko St. Petersburgo dainos vienetas, vadovaujamas p. Rūkštelienės, ir vyrų choras, vadovaujamas muz. Armono. Vienas jaunuolis padeklamavo keletą eilėraščių. Programa baigta Amerikos ir Lietuvos himnais.

Kitame salės gale buvo paruošti šaulių sesių stalai su skaniais užkandžiais ir kavute. Rengėjai vaišino dalyvius nemokamai. Taip turėtų būti per visus tautinius minėjimus. Ateitų daugiau dalyvių. Tokiems minėjimams ir lietuvių salės turėtų būti nemokamos, nes pastatytos visuomenės aukomis.

Lapkričio 23 d. Mišios už kritusius Lietuvos karius, savanorius, partizanus, šaulius. Atnašavo keturi kunigai. Pamaldose dalyvavo Romo Kalantos ir "Palangos" kuopų šauliai, atnešė ir vyčių vėliava. Šv. Vardo šventovė buvo pilna tautiečių. Giedojo dainos vienetas, vargonavo ir solo giedojo muzikas A. Mateika.

Jonas Griovelis

• **Atsiųskite adresus savo pažįstamų, kurie dar neskaito "Tėviškės Žiburių" — jie gaus keletą numerių susipažinti nemokamai.**

Ilgiau gyvensi dirbdamas

"U. S. News & World Report" 1980 m. rugsėjo 1 d. išspausdino pasikalbėjimą su geriatristu (senatvės ligų specialistu) dr. S. Leslie S. Libowu. Čia pateikiu jo santrauką.

Dabartinis gyvenimo ilgis baltiesiems vyrams — apie 70 metų, o baltosioms moterims — 78. Juodiesiems šie skaičiai yra mažesni šešeriais metais. Tačiau sulaukus 65 metų amžiaus, skaičiai yra skirtingi. Baltasis ar juodasis vyras, sulaukęs šio amžiaus, gali dar gyventi apie 14 metų, o moterys — apie 18.

Tinkamo maitinimosi klausimas yra neišspręstas. Duomenys aiškiai nerodo, jog perdidelis svoris trumpina gyvenimą. Taigi, jeigu tik šiek tiek perdaug sveriate, galite ilgiau gyventi nei būdamas perdaug liesas.

Dauguma žinovų mano, jeigu žmonės galėtų sumažinti maistą, turintį daug cholesterolio ir valyto cukraus, ankstyvame ir viduriniame amžiuje, būtų mažiau jautrūs širdies priepuoliams ir paralyžiui. Bet, jeigu sulaukė 65 metų amžiaus be cholesterolio kontrolės, nėra daug įrodymų kad cholesterolio dieta daug padėtų.

Yra įrodymų, kad maistas, turįs daug pluošto — vaisiai, daržovės, javai — palaiko kraujo cukraus pusiausvyrą, ypač asmenims, linkusiems į cukraus ligą. Be to, manoma, kad žarnų problemos, kaip vidurių užkietėjimas ir net vidurių vėžys, gali būti netokios dažnos pas asmenis, kurie vartoja daug pluošto turintį maistą.

Nėra abejonės, kad gera savijauta ir pagerėjusi gyvenimo kokybė yra susijungusi su mankšta (bėgiojimas, tenisas, važiavimas dviračiu, plaukiojimas, šokiai. . .). Geriausia pradėti mėgstamą mankštą kaip galint anksčiau savo gyvenime. Po 40 metų negalima pradėti energingos mankštos, neatsiklausus savo gydytojo. Reguliari ir pastovi fizinė mankšta, greičiausiai, turi ryšį su žemesniu kraujo spaudimu ir galbūt su pagerėjimu cholesterolio kiekio kraujuje. Visa tai mažina širdies ligų ir paralyžiaus riziką.

Valstybinio Sveikatos Instituto senų žmonių studija rodo, kad tie, kurių įprastinė kasdienybė yra įvairi ir sudėtinga, gyvena ilgiau, kaip tie, kurių gyvenimas yra nuobodus. Tokia teigiama veikla gali būti: šokiai porą kartų į savaitę, plaukiojimas, bėgimas, skaitymas, lankymas giminių, draugų, dalyvavimas naudingame projekte.

Kartais senesni žmonės pergyvena depresiją (psichinį prislėgimą), n e s jų gyvenime trūksta tikslo ir įvairumo. Psichiškai prislėgtiems žmonėms labai padeda vaistai. Kai jie nepadeda, elektrinio šoko terapija yra labai sėkminga.

Augšto kraujo spaudimo kontrolė sumažina paralyžiaus riziką viduriniame ir vėlyvame amžiuje.

Nustatyta, kad **nustojus rūkyti**, nors ir vėlyvame **amžiuje, pagerėja** sveikata, ypač **turint** širdies ir plaučių **ligas.**

Alkoholizmas **yra vėlyvo amž**iaus problema, **nors daug senų** žmonių linkę tai **neigti. Tačiau** saikingas alkoholio **vartojimas,** atrodo, gali **būti naudingas.** Šimtą kartų **didesnė problema** yra nenuosaikus **vaistų vartojimas.** Problemos **kyla, kai ligonis,** šalia gydytojo **prirašytų** vaistų, perka be **recepto gaunamus** vaistus. **Dažnai liga pablogėja** ir dargi **atsiranda naujos** ligos. Dviejų ar **daugiau vaistų** tarpusavis veikimas **sukelia maišatą,** seksualinę **negalią...**

Senesnieji žmonės **turėtų turėti** piniginėje **ar rankinuke** kortelę, kurioje **būtų pažymėtas** jų sveikatos **stovis ir imami** vaistai. Tai gali **išgelbėti** gyvybę nelaimingų **atsitikimų** atvejais.

Paruošė: **J. Str.**

Lietuviai, jūsų laukia Daytona Beach, Florida!

Riverwood

Port Orange City, Daytona Beach, Fla.

Nauja, gražiai planuojama gyvenvietė. Ideali visais atžvilgiais vieta lietuviams gyventi. Iki Atlanto vandenyno tik 5 mylios. Planuojamas "Lithuanian Village". Įvairaus išplanavimo namai. Augšta namų kokybė, kainos prieinamos. Užtikrintas investavimas. Gyvensite ramioje, gamtos apsuptoje aplinkoje. Sprendimą darykite dabar! Informacijas teikia:

Adolfas Andrulis,

7 Talo Circle, Port Orange, Fla. 32018, USA.

Telefonas 904-761-3625.

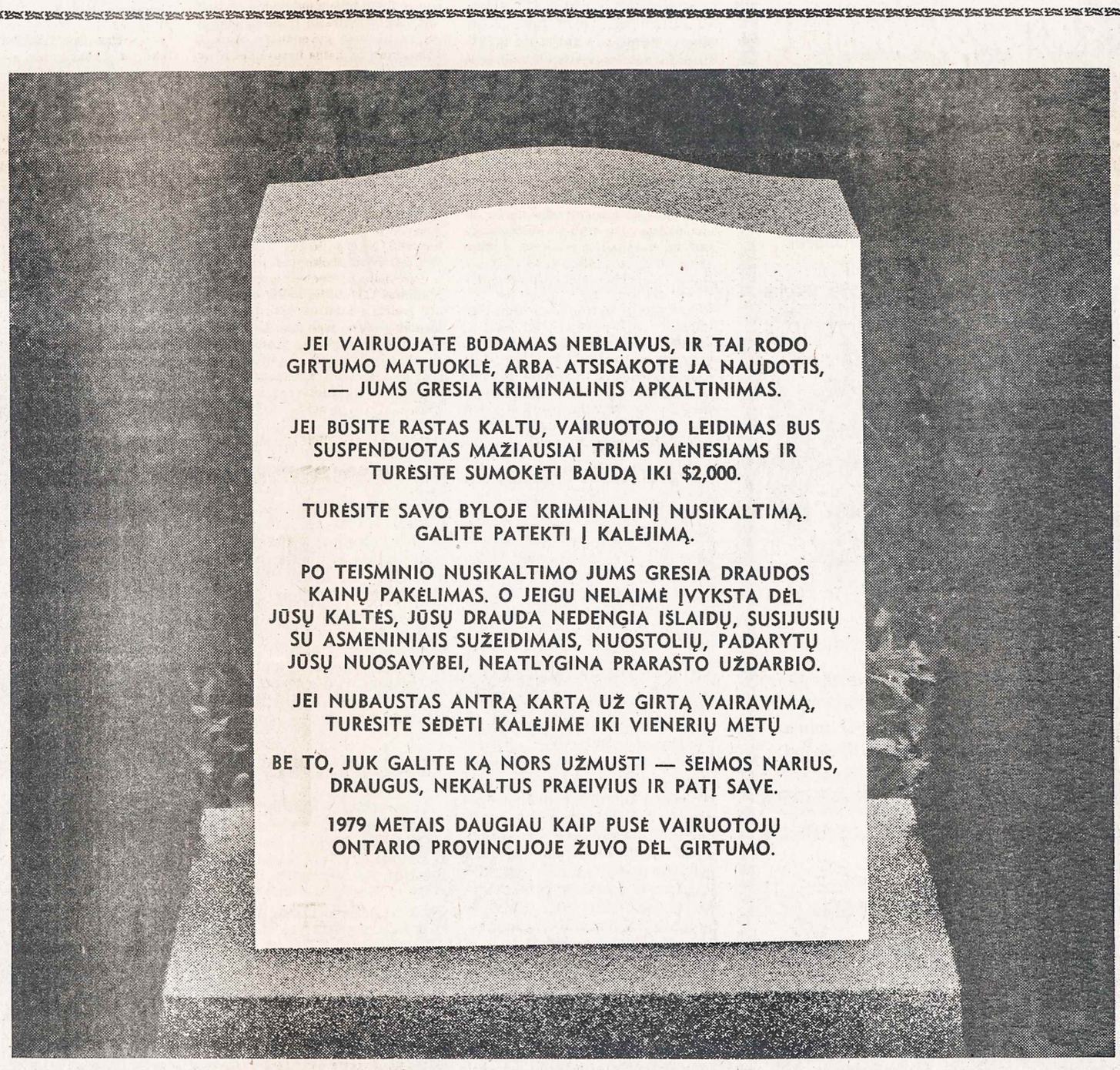

GRĖSMINGI FAKTAI

JEI GERIATE, NEVAIRUOKITE

Ontario

Roy McMurtry, Attorney General
Solicitor General
William Davis, Premier

SVEIKINAME visus gimines, draugus ir pažįstamus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga —
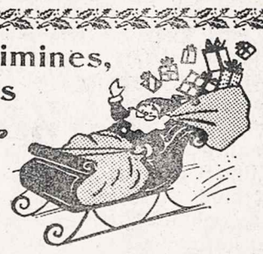
A. J. ARŠTIKAIČIAI Brampton, Ont.

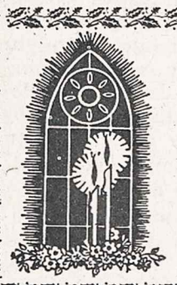
Nuoširdžiai sveikiname
gimines, draugus, pažįstamus su
šv. Kalėdomis ir linkime
laimingų bei džiugių
NAUJŲ METŲ —
Apolinaras ir Bronė Beresnevičiai
Toronto, Ont.

ŠV. KALĖDŲ
švenčių proga sveikinu visus savo gimines, draugus, pažįstamus ir linkiu džiugių bei laimingų
NAUJŲ METŲ —
Mikas Žaliauskas

Linksmų šv. Kalėdų
bei laimingų ir sveikų NAUJŲ METŲ
LINKIU GERB. DVASIŠKIAMS, GIMINĖMS, BIČIULIAMS BEI VISIEMS LIETUVIAMS.
NUOŠIRDŽIAI —
Marija F. Yokubynienė

Jaukių
ŠV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ
1981 METŲ
linki artimiesiems, draugams bei pažįstamiems —
Nijolė, Vida, Marija ir Juozas Mockevičiai

Sveikiname
gimines, draugus ir pažįstamus su
ŠV. KALĖDOMIS
ir linkime laimingų
bei sėkmingų
NAUJŲ METŲ —
R. J. Karasiejai ir šeima
G. R. Gaižučiai ir šeima
Mama

SVEIKINAME
Kalėdų ir Naujų Metų
proga savo vaikus, vaikaičius, gimines, draugus ir pažįstamus, gyvenančius Kanadoje ir Amerikoje, linkėdami linksmų švenčių bei laimingos ateities 1980 metais.

Jūsų ANGELĖ ir ALFONSAS. ŠMIGELSKIAI

Berankis Kanados dailininkas **MYRON ANGUS** piešia gamtos vaizdus. Jis gimė 1926 m. vasario 28 d. paralyžuotom rankom ir dabar skatina kitus panašius invalidus pasekti jo pėdomis. Kanadoje yra dr-ja "Association of Mouth and Foot Painting Artists", turinti 54 narius dailininkus ir 98 mokinius

ATGARSIAI IŠ IZRAELIO

Lenkijos darbininkų keliu

JIGAELIS BAR-AMAS

Žmonės, atvykę pastaruoju metu iš Sovietų Sąjungos į Izraelį, pasakoja, kad Lenkijos darbininkų streikai ir laisvųjų profesinių sąjungų pripažinimo faktas sukėlė didžiulį susidomėjimą ir viltis sovietų pavergtuose kraštuose.

Pasipriešinimas

Pasipriešinimas komunistų diktatūrai prasidėjo tuoj pat po revoliucijos ir, nepaisant nuožmaus teroro, niekad nesiliovė. Rusijoje pasipriešinimas daugiausia reiškėsi ginkluotų sukilimų forma, o nerusiškuose imperijos pakraščiuose — tautinio išsivadavimo judėjimais. Specialistai-sovietologai, akyliai stebintieji raudonosios Rusijos imperijos istorinę raidą, laikosi vieningos nuomonės, būtent, demokratinių tradicijų stoka sąlygojo kraštutinių ekstremistų vyravimą beveik visuose opoziciniuose judėjimuose. Ekstremizmas reiškėsi sukilimų, partizaninių karų ir net kolaboravimo su išoriniais valstybės priešais formomis. Darbininkai, nepaisant skurdžių atlyginimų, blogų darbo sąlygų ir plataus vartojimo prekių, kartais net maisto stokos, beveik niekad nestreikavo, nes toks demokratinio pasipriešinimo ir protesto būdas ten niekam nėra žinomas.

Šeštojo dešimtmečio pradžioje tiek Rusijoje, tiek ir tautiniuose imperijos pakraščiuose ėmė reikštis įvairių krypčių disidentų grupės, pradėjusios ideologinę kovą su komunistine diktatūra. Tai kokybiškai naujas reiškinys raudonojoje imperijoje ir jis neabejotinai su laiku padarys tam tikrą poveikį visuomenei, visų pirma susilpnins visuotinės baimės kompleksą, būdingą žmonėms, gimusiems ir subrendusiems nelaisvės sąlygomis.

Baltijos kraštuose ir kitur

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ideologinis pasipriešinimas reiškiasi pogrindinės spaudos leidimu ir platinimu, įvairių komitetų žmogaus teisėms ginti steigimu, atvirais protestais prieš konstitucinių laisvių (jei apskritai tokių esama) pažeidimus ir t. t. Tačiau tarp ideologinės kovos veikiančių įstatymų rėmuose iki masinių veiksmų, formaliai konstitucijos leistinų, didžiulė distancija.

Vengrijoje pirmą kartą komunistinės diktatūros sąlygomis pavyko sujungti ideologinę kovą su masiniu liaudies pasipriešinimu. Garsusis vengrų intelektualų Petefi vardo klubas drauge su katalikų organizacijomis sugebėjo įtikinti plačius gyventojų sluogsnius veikti įstatymų rėmuose. Gana organizuotai prasidėjęs procesas, deja, vystėsi greičiau negu buvo tikėtasi, prie jo prisiplakė kraštutiniai elementai, ir jis įgavo ginkluoto sukilimo formą. Reikėtų priminti, kad Vengrijoje, kaip ir Rusijoje, niekad nebuvo demokratinių tradicijų ir todėl visos pastangos kontroliuoti bei nukreipti įvykių raidą pageidautina linkme nedavė rezultatų. Pažymėtina, kad Vengrijos sukilimas vyko šaltojo karo metais, kai Maskvai nebuvo jokio reikalo paisyti laisvojo pasaulio nuomonės. Sovietiniai tankai nuslopino sukilimą niekuo nerizikuodami — juk dėl Vengrijos niekas nepradės atominio karo.

"Prahos pavasaris", skirtingai nuo Vengrijos sukilimo, buvo "revoliucija iš viršaus". Atolydis dar nebuvo prasidėjęs, ir Maskva vėlgi niekuo nerizikavo. Tankų pagalba rusams pavyko pakeisti Prahos viršūnes ir užgniaužti laisvės siekimus.

Lenkijoje

Lenkijoje pasipriešinimas komunizmo diktatūrai ir tuo pačiu Rusijos imperializmui reiškiasi dabar darbininkų streikais, labai sumaniai bei atsargiai ideologiškai Katalikų Bendrijos remiamais. Laisvoji profesinė sąjunga "Solidarija" veikia K. Bendrijos, teisingiau tarus, tikinčių darbininkų-katalikų remiama. Tai nepaprastai svarbi aplinkybė. Būtina pažymėti, kad nepriklausomoje Lenkijos valstybėje tarp Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų buvo įvesta demokratinė santvarka, veikė darbininkų partijos, laisvos profesinės sąjungos, kurios orientavosi ne tik į socialdemokratų, bet ir į krikščionių demokratų partiją. Dabartiniai streikai Lenkijoje — tai pirmas ir kol kas sėkmingas bandymas priversti raudonąją biurokratiją skaitytis su plačiais gyventojų sluogsniais. Sunku pasakyti, kaip plėsis lenkų darbininkų kova. Galimas dalykas, kad rusiškieji tankai vėl bus paleisti į darbą. Kaip įvykiai vystysis ateityje, kol kas sunku numatyti, tačiau jau dabar jie sukėlė didelį susidomėjimą pačioje Rusijos imperijoje.

Inžinierius iš Talino, neseniai atvykęs į Izraelį, pokalbyje su manim pareiškė, kad įmonėje, kurioje jis dirbo, buvo imtasi žygių organizuoti streiką ir iškelti reikalavimus, sutampančius su Gdansko laivų statyklos darbininkų reikalavimais. Tekintojas iš Kauno man pasakojo, kad po Gdansko ir Ščecino streikų Kauno pramonės įmonių komunistinių profsąjungų veikėjai (greičiausiai pagal nurodymą iš viršaus) ėmė žymiai mandagiau elgtis su darbininkais, kartais netgi, kilus konfliktui su administracija, užstoja juos. Advokatas iš Charkovo, palaikęs ryšius su ukrainiečiais disidentais, sako, kad pastarieji nutarė žymiai aktyviau veikti darbininkų tarpe.

Padėtis Lietuvoje

Du svarbūs faktoriai apsprendė Lenkijos darbininkų kovos sėkmę. Pirmasis — didžiulė Katalikų Bendrijos įtaka pagrindinei gyventojų masei ir antrasis — visuomenės vienalytiškumas tautine prasme. Lietuvoje sąlygos, deja, skirtingos. Didelė lietuvių darbininkų dalis daugiau ar mažiau yra katalikai, tačiau Lietuvos Katalikų Bendrijos vyresnybė laikosi nuolankaus lojalumo politikos ir stengiasi izoliuoti kunigus nuo visuomeninių reikalų, betarpiškai nesusijusių su religija. Tik atskiri kunigai drąsiai stoja ginti tikinčiųjų interesus, sutampančius su jų tautiniais bei socialiniais siekiais.

Be to, reikia turėti galvoje ir tą aplinkybę, kad beveik kiekvienoje stambesnėje įmonėje yra nemaža rusų darbininkų, kurie kiekvieną aktyvų lietuvių veiksmą ne be pagrindo laikytų nukreiptą prieš juos. Rusai, gyvenantieji Lietuvoje, puikiai žino, kad tarp antisovietinių ir antirusiškų nuotaikų nėra jokio skirtumo ir todėl, kilus konfliktui, bandytų sužlugdyti betkokį streiką dar ankstyvajame jo ruošimo etape. Maskvos kolonizatoriai sėkmingai naudojasi senu ir praktikoje nekartą išbandytu būdu — skaldyk ir valdyk.

SAULT STE. MARIE, ONTARIO

AUKOTOJAI TAUTOS FONDUI 1980 Metais. $50: KLB Sault Ste. Marie apylinkė; $30: J. Meškys; $25: V. Mockus, Vytas Skaržinskas, J. Žebraitis; $20: J. Malskis, H. Matijošaitis, A. Skardžius, A. Žemaitis.

$10: N. Aukštikalnis, A. Balčiūnas, S. Druskis, R. Galinienė, Ig. Genys, J. Kvosčiauskas, J. Puteikis, A. Petronis, A. Skaržinskas, J. Valas, A. Vanagas.

$5: E. Dabulskienė, J. Duoba, V. Cote, R. Gasperas, R. Galinytė, Ig. Girdzevičius, V. Goldbergas, L. Jakomaitienė, V. Kramilius, S. Kvosčiauskas, V. Liudavičius, E. Liudavičius, A. Motiejūnas, A. Motuzas, J. Pareigienė, G. Poderys, V. Poškus, J. Skardis, J. Skardis, jn., K. Sližys, A. Šimkevičius, A. Trakinskas, P. Umbrasas, V. Vainutis, K. Valis, V. Žiūrauskas.

$3: J. Okamanas. $2: P. Cipas, Vincas Skaržinskas.

Iš viso surinkta $497. Visiems nuoširdus ačiū.

J. Gasperienė,
TF įgaliotinė

Džiugių šv. Kalėdų
ir turtingų
Naujų Metų

linki visiems klientams, draugams bei pažįstamiems —
SAULIUS MASIONIS,
Martonmere Securities
Tel. 869-7277

Toronto Lietuvių Moterų
Šalpos Grupė "Daina"
sveikina visus šalpos rėmėjus, linkėdama
Linksmų
ŠV. KALĖDŲ
ir laimingų bei
sveikų naujų metų
Prisiminkime tautiečius, kurie negali savimi apsirūpinti.
Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupė "Daina"

Sveikinu
gimines draugus ir pažįstamus su
ŠV. KALĖDOMIS
ir ateinančiais 1981
NAUJAIS METAIS —
JUOZAS ŽIURINSKAS

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų Metų!
linkime draugams bei pažįstamiems —
Ona ir Vytautas Taseckai
su šeima

Džiugių
šv. Kalėdų
ir laimingų
NAUJŲ METŲ
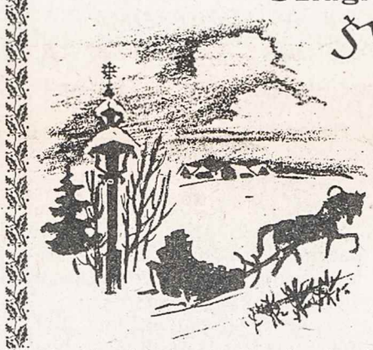
linkiu visai giminei bei artimiesiems —
JURGIS JUODIKIS

Sveikiname
KRISTAUS GIMIMO ŠVENČIŲ
proga, linkėdami laimės ir džiaugsmo
NAUJAIS METAIS —
R. A. GRIGONIAI

Kalėdų
švenčių ir
Naujų Metų

proga sveikiname visus gimines, draugus bei pažįstamus —
M. B. GENČIAI ir MAMA

Džiugių Kalėdų

švenčių bei pilnų sėkmės
ir sveikatos 1981 metų

visiems giminėms, draugams
ir pažįstamiems
nuoširdžiai linki —

A. B. Liškauskai ir sūnūs

Bogotoje, Kolumbijos sostinėje, 1980 m. lapkričio 4-11 d.d. buvo surengta lietuvių dailės ir tautodailės paroda. Nuotraukoje — keletas dalyvių atidaryme. Iš kairės: Jadvyga Klovaitė, Kazys Slotkus, Adriana Jocytė, Janina Klovienė. Ir lietuviai, ir kitataučiai gyvai domėjosi rodiniais iš Kanados ir JAV

Visus gimines, draugus ir
pažįstamus sveikiname

KALĖDŲ švenčių
proga

ir linkime laimingų 1981 metų.

J. J. A. V. V. Valiuliai

ŠV. Kalėdų

ir Naujų Metų

švenčių proga sveikiname
gimines, Toronto dvasiškius,
draugus bei pažįstamus —

Ina, Bronė, Jonas Maziliauskai

ŠV. KALĖDŲ IR
NAUJŲ METŲ

proga sveikiname visus savo
gimines, draugus ir
pažįstamus —

Ona ir Juozas GATAVECKAI

AR REIKALINGI SLAPYVARDŽIAI?

Nekartą teko pastebėti skaitytojų nepasitenkinimą dėl spaudoje vartojamų slapyvardžių. Kaikurie vartoja antrąjį savo vardą arba savo gyvenvietės pavadinimą. Kiti dar ką nors sugalvoja. Pvz. Lietuvos nepriklausomybės laikų poetas Aleksandriškis-Kuosu buvo tą slapyvardį padaręs iš savo mylimų moterų vardų pirmųjų raidžių (kaikas jį vadindavo kuosa). Klemensas Jūra (gyv. P. Amerikoje) prisipažino, kad jis vartoja net septynis slapyvardžius. Torontiškis veikėjas a. a. Jonas Matulionis, rašydamas į moterišką žurnalą, pasirašydavo moteriška pavarde, nes reikėjo sudaryti įspūdį, kad ten tik moterys reiškiasi.

Reikėtų paanalizuoti, ar yra iš to kokia nauda. Visų pirma naujai besireiškiančiam spaudoje yra drąsiau išeiti viešumon su slapyvardžiu, prisibijant neigiamo įvertinimo. Laikraščiui ar žurnalui yra taip pat patogiau ir gal net naudingiau, jei dažnai rašantis pakeičia pavardes. Tuo būdu sudaromas įspūdis, kad yra daugiau rašančių, daugiau korespondentų. Taip sudominami ir skaitytojai. Nepaslaptis, kad ir patys redaktoriai nevisur pasirašo savo tikrąja pavarde. Praktika parodė, kad geriau slapyvardis, negu visai be pavardės, nes kartais nekaltam korespondentui tenka nukentėti.

Dar viena svarbi priežastis rašančius periodinėje spaudoje verčia naudoti slapyvardį — tai apsisaugojimas nuo priešų kritikos. Nėra naujiena, kad skaitytojas, pastebėjęs nemėgstamą pavardę po straipsniu, visai jį ignoruoja — neskaito. O kai autoriaus nežino, perskaito ir kartais net pagiria, paragindamas kitus pasiskaityti. Be to, skaitant kas savaitę to paties autoriaus rašinį jau iš anksto atspėjama jo mintis ir netaip įdomu, nesigilinama. Tik šmeižtų laiškai ar rašiniai dažniausiai būna anoniminiai ir nepageidautini.

Muzikos mene kartais anonimika taip pat turi teigiamos reikšmės. Tenka išgirsti iš rimtų operos mėgėjų, kad svetima, nesuprantama kalba jos yra labiau žavinčios (ypač, jei gražios melodijos), nes dažnai sentimentalūs ir kvaili žodžiai sumažina melodijos bei balso vertę. Taip pat nepaslaptis, kad ir katalikų pamaldos bei visos religinės apeigos, kai buvo atliekamos lotyniškai, turėjo kažkokią mistišką didybę (žinoma, gal daugiau tiems, kurie lotyniškai visai nesupranta).

Mano nuomone, slapyvardžiai spaudoje yra reikalingi. Iš jų yra trejopa nauda — spaudai, rašytojui ir skaitytojui.

Čia rašanti taip pat turi keletą slapyvardžių, o kai bus visi išaiškinti, sugalvosiu ir dar vieną.

Žiežula

London, Ontario

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS įvyks parapijos šventovės salėje. Londono apylinkės valdyba nuoširdžiai kviečia visus Londono ir apylinkių lietuvius bei jų draugus atsilankyti į šį šeimynišką Naujų Metų sutikimą. Mūsų gretos mažėja, todėl nesisklaidykime, ateikime visi, kad galėtume maloniai sutikti 1981 metus. Visas pelnas, jeigu jo bus, skiriamas Vasario 16 minėjimui. Dėl platesnių informacijų bei vietų užsisakymo prašome kreiptis į valdybos narius arba skambinti šiuo numeriu 455-3428.

APYLINKĖS VALDYBOS RENGTAS "Snaigių" vakaras praėjo labai malonioje nuotaikoje, valgiai buvo labai skaniai pagaminti. Valdyba nuoširdžiai dėkoja G. Mačienei, maisto šeimininkei ir visiems kitiems, kurie prsidėjo prie šo vakaro surengimo.

Šių metų snaigių karalaite buvo išrinkta Baltijos ansamblio šokėja Cindy Vilembrektaitė. Jai asistavo "Baltijos" ansamblio šokėjas Romas Genčius — šio vakaro princas.

"BALTIJOS" ANSAMBLIS puikiai pasirodė Delhi šaulių kuopos surengtame Lietuvos kariuomenės šventės minėjime. Delhi ir apylinkių lietuvių ansamblis buvo labai nuoširdžiai priimtas. Padėka ir garbė jiems viciems. Ansamblių išsilaikymas mažose kolonijose yra labai sunkus. Dažnai jie yra užmirštami didžiųjų kolonijų. Tai pastebima ypač per Kanados Lietuvių Dienas ir kitus didžiųjų kolonijų parengimus.

Šiuo metu "Baltijos" ansamblį sudaro Rodney, Londono, Tillsonburgo ir Delhi jaunimas. Garbė tiems, kurie nesibijo ir didesnių nuotolių atvykti į repeticijas. Garbė ir padėka tiems tėvams, kurie remia šį jaunimo pasiryžimą. **M. CH.**

Trys žymenys iš 5...

(Atkelta iš 7-to psl.)

kraustėme paskutinius daiktelius į autobusą ir jau rengėmės išvažiuoti, kai pasirodė dar du autobusai, iš kurių pradėjo savo daiktus kraustyti būrys žmonių. Paaiškėjo, kad tai "Čičinskas" grįžo iš Toronto. Keleiviai nuvargę, bet pilni geros nuotaikos ir gražių prisiminimų. Kažkaip tuo laiku pajutome, kad Čikagos Jaunimo Centras yra tikras lietuvių kultūros centras, be kurio Čikagos mums neįmanoma įsivaizduoti. Linkime jam ir toliau likti lyg kokiu švyturiu šiame audringame pasaulyje.

Pradėjome kelionę atgal. Pavargę, pilni įspūdžių, naujų idėjų ir pasididžiavimo, kad iš penkių žymenų tris parsivežame Kanadon. Dalinomės įspūdžiais, juokavome ir net dainelę sukūrėme apie šią kelionę ir žymenų vakarą, kol nuovargis vieną po kito nuvedė į sapnų karalystę.

Tylu buvo šiame amžinai pasiklystančiame autobuse, kuris nakties tamsoje riedėjo greitkeliu ir vežė dalelę Lietuvos.

Aitvarietė

Šv. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga sveikiname Tėvus Pranciškonus, savo krikšto dukras ir sūnų, draugus bei pažįstamus Kanadoje ir Amerikoje —

J. O. K. DRĄSUČIŲ ŠEIMA

ŠV. KALĖDŲ

švenčių proga sveikinu visus savo gimines, draugus, pažįstamus ir linkiu džiugių bei laimingų NAUJŲ METŲ —

Juozas Birgelis

Gimines, draugus bei
pažįstamus sveikiname su

šv. KALĖDOMIS
ir linkime laimingų

NAUJŲ METŲ —

Regina, Gary, Ray Daugėlos

ŠV. KALĖDŲ

švenčių proga sveikiname
visus mūsų draugus bei
pažįstamus ir linkime
visiems sveikų, laimingų
ir sėkmingų
1981 metų.

Gabrielė ir Henrikas Chvedukai
Lily ir Andrius Chvedukai

Linksmų
ŠV. KALĖDŲ

švenčių, ir laimingų
bei sveikų
NAUJŲ METŲ

linkime giminėms, draugams bei visiems
pažįstamiems —

PETRAS, ZUZANA ir
RITA JONIKAI
Missisauga, Ontario

Mielus savo klientus,
draugus bei
pažįstamus
Kalėdų ir
Naujų Metų proga

SVEIKINA
WALTER DAUGINIS
Namų — gyvybės — automobilių — komerciniai
Įvairių draudos bendrovių atstovybė

1613 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Tel. 533-1121, namų 822-8480

Sveikinu
visus bičiulius,
draugus bei pažįstamus,
gyvenančius Toronte ir kitur,
ŠV. KALĖDŲ *bei*
Naujų Metų proga —

Jonas Maniuška

ŠV. KALĖDŲ

sveikinimai
su geriausiais sėkmės
ir laimės linkėjimais
1980 metais visiems
klientams, bendradarbiams
ir tautiečiams —

LIETUVIŲ SPAUSTUVĖ
LITHO-ART LIMITED
971 College St., Toronto, Ont.
Tel. 533-4363

Visiems draugams ir
pažįstamiems

KALĖDŲ švenčių
IR
NAUJŲ METŲ

proga linki tyro džiaugsmo —

KAZYS YURKŠTAS
ir
JUOZAS KOZERIS

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų NAUJŲ METŲ
visiems lietuviams linki —

Okulistas R. SCHMID
OPTICAL STUDIO
1586 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A7
Telefonas 535-6252

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2160 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ

proga nuoširdžiai sveikiname visus savo gimines,
draugus ir pažįstamus — *Br. Br. VENSLOVAI,*

CHERRY BEACH MOTEL, Stoney Creek, Ont.

SVEIKINAME

gimines,
draugus,
pažįstamus
ir visus
lietuvius

ŠV. Kalėdų proga ir linkime
laimingų naujų metų —

Eugenija, Adolfas Sageviičiai
ir šeima

ANAPILIO KNYGYNAS
sveikina
lietuviško žodžio ir dvasios bičiulius, linki
Linksmų Šv. Kalėdų
ir viltingų Naujų Metų!

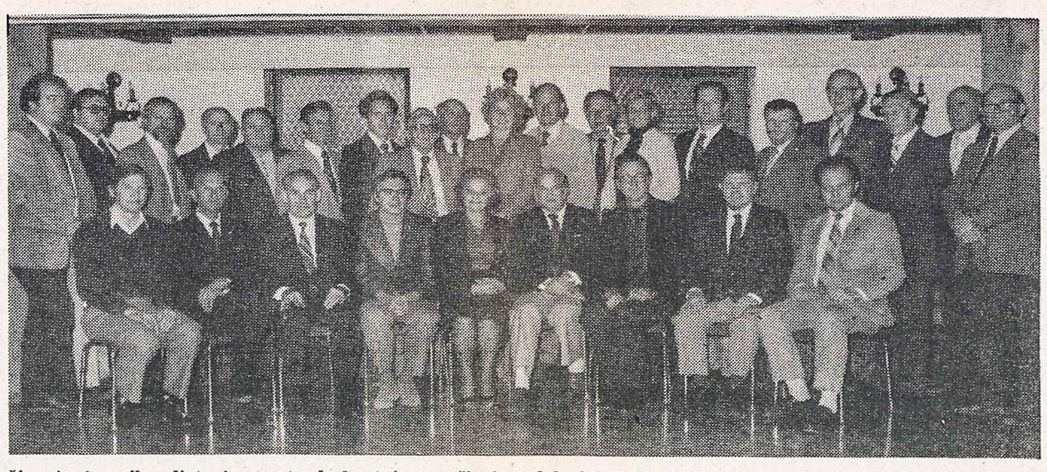

Šiaurės Amerikos lietuvių sporto darbuotojų suvažiavimo dalyviai Toronte. Ketvirtas iš dešinės — ŠALFASS pirmininkas Pr. Berneckas. Suvažiavimas įvyko 1980 m. lapkričio 8 d. Lietuvių Namuose

Šv. Kalėdų
ir NAUJŲ METŲ
proga sveikiname savo gimines, draugus bei pažįstamus, linkėdami daug sveikatos, laimės ir džiaugsmo —
TERESĖ ir VLADAS BAČĖNAI

SVEIKINAME
šventų Kalėdų ir Naujų Metų proga gimines bei pažįstamus, linkėdami geriausios sėkmės ir laimės —
Antanas ir Marija Basalykai

Sporto darbuotojų suvažiavimas

Po kelių užuominų spaudoje visuotinis ŠALFASS vadovų ir darbuotojų suvažiavimas Toronte žadėjo nesibaigiančias diskusijas, tačiau, išskyrus kelis darbotvarkės klausimus, metinis suvažiavimas tapo kasdieniškų — praėjo sklandžiai ir tilpo vienos dienos rėmuose.

Suvažiavimas pradėtas lapkričio 8 d. įprasta eiga. Sporto darbuotojų pastangos jungti ir auklėti lietuvišką jaunimą neliko nepastebėtos — suvažiavimas susilaukė daug sveikinimų.

Centro valdybos pirm. Pr. Berneckas metinės veiklos pranešime nusiskundė nuoširdumo stoka santykiuose su PLB valdyba, ypač po neaiškių pažadų remti sportininkų išvyką Australijon. Tačiau suvažiaviman atvykęs PLB vicepirm. Vaclovas Kleiza užtikrino, kad PLB valdyba siekia bendradarbiavimo, nori remti ir rems sportininkų užmojus. Tokiu būdu šis opus klausimas buvo išspręstas taikiai ir neliko abejonės ateičiai.

Sekantis opus klausimas buvo sportininkų išvyka Australijon. Po išvykos vadovo Zigmo Žiupsnio pranešimo paaiškėjo, kad kelionei užtikrinti reikalingas užstatas $5.000. Centro valdyba ir PLB atstovas sutiko paskolinti užstatui reikiamą sumą pinigų ir tuo užtikrino sportininkų kelionę Australijon.

Sportinės veiklos pranešimuose teko išgirsti stiprius Čikagos tinklininkų pasirodymus. Penkios komandos dalyvavo AAU pirmenybėse ir Neries tinklininkai buvo išrinkti geriausiais žaidikas.

1981 m. Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynes įvyks gegužės 16-17 d.d. Baltimorėje. Centro valdybos pirm. Pr. Berneckas pastebėjo, kad sąjunga dar nėra oficialiai pakviesta į Pasaulio Lietuvių Dienas, nors laiko jau nebedaug teliko. Taip pat atsirado abejonių, ar Čikagoje galima bus surasti pakankamo dydžio patalpų šio masto žaidynėms.

Suvažiavime taip pat vėl iškilo sporto fondo klausimas. Po eilės pasisakymų buvo nutarta fondą palikti Kanadoje pagal anksčiau nustatytas gaires — kapitalas liko neliečiamas, o metinės palūkanos bus skiriamos sportinei veiklai Kanadoje ir JAV-se.

Suvažiavime tylos minute prisimintas ir pagerbtas pajėgus šachmatininkas, uolus sporto darbuotojas ir žurnalistas Kazys Merkis, kurio šiais metais staigiai netekome.

Suvažiavimo posėdžiai vyko patogiose Toronto Lietuvių Namų patalpose. Dalyvavo apie 40 atstovų iš Niujorko, Klevelando, Čikagos, Detroito, Hamiltono ir Toronto **A.S.**

Iškilūs sportininkai

Vitui Gerulaičiui 1980 m. pradžia buvo ypatingai sėkminga — laimėjo kelis turnyrus ir iškovojo pergales prieš J. Connors ir J. McEnroe. Tačiau vėliau kartais tekdavo pralaimėti mažiau žinomiems tenisininkams. Neseniai Milane įvykusiame uždarų patalpų turnyre pasiekė baigminį žaidimą, kurį pralaimėjo VIII pasaulio žaidėjui Gene Mayer 6-4, 6-2 pasekme.

Londone paskelbtame pasaulio geriausių tenisininkų sąraše V. Gerulaitis įrašytas V vietoje. Dešimties geriausių sąrašas taip atrodė: 1. B. Borg, Š, 2. J. McEnroe, JAV, 3. J. Connors, JAV, 4. G. Vilas, Arg., 5. V. Gerulaitis, JAV, 6. I. Lendl, Čeksl., 7. H. Solomon, JAV, 8. G. Mayer, JAV, 9. E. Teltscher, JAV, 10. B. Gottfried, JAV. Žaidimuose laimėtų pinigų atžvilgiu V. Gerulaitis eina ketvirtuoju: 1. B. Borg $521,-312, 2. J. McEnroe $488,633, 3. J. Connors $408,897, 4. V. Gerulaitis $313,851, 5. I. Lundl $273,912.

Leonas Rautinšas sėkmingai pradėjo naują krepšinio sezoną Syrakiuzų universiteto komandoje. Syrakiuzų krepšininkai įveikė Kolumbijos universiteto komandą 108-81 ir L. Rautinšas įmetė 16 krepšių. Už jį daugiau teįmetė T. Bruins — 21.

Gintautas Stirbys yra dar tik 16-kos metų, tačiau jau yra atlikęs net 3 maratono bėgmus. Jaunasis Toronto bėgikas dalyvavo 1979 ir 1980 m. Toronte ir Hamiltone įvykusiuose maratono bėgimuose. Iki šiol jo geriausia pasekmė pasiekta 1979 m. maratono bėgime Toronte — 779-ta vieta ir laikas 3:30:00.

Ritas Žiupsnys pasižymi kaip puikus tinklinio žaidėjas. George Williams kolegijoje išrinktas 1980 m. geriausiu tinklinio žaidėju, gavo stipendiją ir pagerbtuvių pokylyje buvo apdovanotas specialiu žymeniu.

Vida Vitkūnaitė žaidžia krepšinį Silverthorne mokyklos komandoje ir dažnai pasižymi kaip gera metikė. Jos mokykla laimėjo pirmą vietą, Etobicoke mokyklų varžybose baigminiame žaidime įveikusi Kipling 34:25. V. Vitkūnaitė šiose rungtynėse įmetė 11 krepšių. **A.S.**

GOLFO ŽINIOS

Toronto Lietuvių Golfo Klubas, įsteigtas 1977 m., pasiekė jau keturių sėkmingos varžybinės veiklos metų tarpsnį. Tai dar jaunas, jungiantis arti 100 aktyvių įvairaus amžiaus golfininkų į vieną darnią sporitnę šeimą vienetas.

Š.m. gruodžio 5 d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje buvo sušauktas metinis narių susirinkimas. Išklausyta valdybos narių — pirm. S. Kėkšto, varžybų vadovų Algirdo Banelio, V. Vaitkevičiaus ir iždininko A. Klimo pranešimų. Svarstyta 1981 m. sezono varžybinės veiklos apimtis, o taip pat išrinkta sekančių dvejų metų kadencijai nauja vadovybė: Markus Ignatavičius, Raimundas Kymantas, Petras Stauskas, Antanas Klimas ir Sigitas Kražauskas; revizijos komisijon — Algis Simanavičius, Denis Laurinavičius.

Vienas didesnių renginių šios valdybos kadencijos metu — tai 1982 m. Š. Amerikos lietuvių golfo žaidynės Toronte. 1978 m. Pasaulio Lietuvių Sportinių Žaidynių metu Toronte šio klubo vadovybei teko organizuoti pirmenybes, kuriose dalyvavo 156 golfininkai. Jos visais atžvilgiais buvo sėkmingos. Reikia tikėtis, kad ir 1982 m. ŠALFASS golfo pirmenybės Toronte bus gerai suorganizuotos.

Vienbalsiai naujajai valdybai buvo palikta teisė apspręsti nario mokesčio pakėlimo, turnyrų vietų parinkimo, metinio pobūvio organizavimo, klubo leidinio ir kt. klausimus. Susirinkimą baigus buvo parodytas Jurgoi Juodikio paruoštas filmas iš golfo laukų. Senoji valdyba vaišino sūrių, vynu ir kava. Susirinkimui pirmininkavo Herbertas Stepaitis, sekretoriavo Irena Kymantienė. **Sig. K.**

TORONTO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

KLB Toronto apylinkės tarybos susirinkimas įvyko 1980 m. gruodžio 9 d. Lietuvių Namuose. Apylinkės valdybos pirm. R. Jonaitienė pranešė apie 1980 m. atliktus darbus: Vasario 16 minėjimas, kelios politinės-visuomeninės demonstracijos, Pietų Amerikos menininkų ir Šakalio sutikimas, keliais atvejais dalyvavimas susitikimuose su valdžios pareigūnais Otavoje. Numatomi ateities darbai: Vasario 16 minėjimas (šiemet universiteto patalpose), pagalba statant Toronto pensininkų namus, Karavanas, "LKB Kronikos" platinimas ir Kanados Lietuvių Dienų Toronte rengimas.

Gražiai paruošta finansinę apyskaitą referavo ižd. A. Šimonėlienė. Revizorius B. Saplys pranešė radęs viską tvarkoje.

Diskusijose daugiausia buvo sustota prie spaudoje mesto kaltinimo, kad apylinkės tarybos rinkimai nebuvo tvarkingai pravesti. Dalykų nagrinėjant paaiškėjo, kad savų rinkiminių taisyklių Toronto apylinkė neturi, o buvo naudotasi krašto tarybos rinkimo taisyklėmis, kurių procedūra nevisur tiko apylinkės tarybos rinkimams. Jeigu ir buvo nesklandumų, tai už juos tektų apkaltinti ne apylinkės valdybą, bet rinkimų komisiją. Nutarta pavesti valdybai sudaryti komisiją KLB Toronto apylinkės rinkimų taisyklėmis paruošti. Tos taisyklės turės būti svarstomos kitame apylinkės tarybos posėdyje.

Buvo iškelta abejonė, ar verta dalyvauti Karavane, nes jis pareikalauja daug darbo, o finansinė ar politinė nauda labai maža. Jaunimui pageidaujant, dalyvavimas Karavane patvirtintas.

Susirinkime dalyvavo 22 rinkti tarybos nariai (iš 25) ir 11 organizacijų atstovų. Gražiai pirmininkavo V. Bireta, sekretoriavo E. Senkuvienė. Buvo smagu matyti tokį didelį jaunosios kartos veikėjų būrį, aktyviai dalyvaujantį Bendruomenės gyvenime. **A.R.**

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų, džiugių
Naujų Metų
giminėms, draugams ir bičiuliams linki —
M. J. A. Tamošiūnai

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME
su Šv. Kalėdomis gimines, draugus, pažįstamus ir linkime laimingų, džiugių
NAUJŲ METŲ
Marta Adomavičienė
duktė Danutė ir žentas Ted

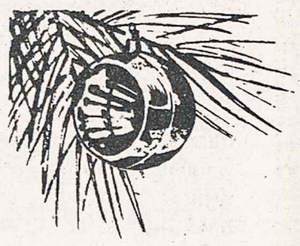

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ
švenčių proga sveikiname gimines, draugus ir pažįstamus —
Juozas Andriukaitis ir Adelė Andriukaitienė

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga
proga sveikiname visus gimines, draugus, pažįstamus, linkėdami daug tyro džiaugsmo ir laimės.
PIJUS ir ALESĖ GRIGAI

Linkime visiems pažįstamiems
Linksmų Šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų Metų!
ONA IR ALFONSAS BIVEINIAI

Cambridge, Ontario

Švenčių ir
NAUJŲJŲ
METŲ
proga sveikiname visus gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdami sveikatos ir laimės
ADA ir EDVARDAS SUDIKAI

Kalėdų švenčių ir
Naujų Metų proga
nuoširdžiai sveikina mielus klientus, draugus bei pažįstamus, linkėdamas sveikatos ir sėkmės sekančiais metais —

V. Bačėnas
All Seasons Travel Agency
1551 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Telefonas 533-3531

Sveikiname
su šv. KALĖDOMIS
ir linkime
laimingų
NAUJŲ METŲ
visiems klientams, draugams bei pažįstamiems —
IRENA IR ANTANAS AMBRAŠKOS,
2545 N. 36th St.
Phoenix, Arizona 85008, USA

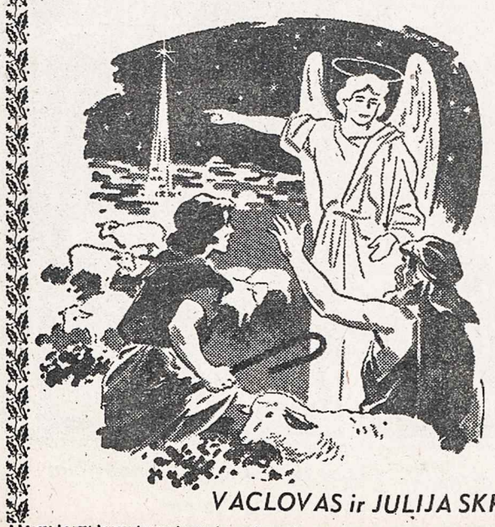

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ BEI PILNŲ SĖKMĖS IR SVEIKATOS 1981 metų visiems savo giminėms, draugams, bendradarbiams bei pažįstamiems linki —
VACLOVAS ir JULIJA SKREBUTĖNAI

Džiugių švenčių ir
turtingų naujų metų
linki visiems lietuviams
BALIO MASKELIŪNO
draudos agentūra
Telefonas 251-4864
2405 Lakeshore Blvd. West., suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C5

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga nuoširdžiai sveikiname visus gimines, draugus bei pažįstamus, linkėdami daug laimės ir džiaugsmo —
D. K. J. Dervaičiai
St. Catharines, Ont.

Sveikinu gimines, draugus, pažįstamus su
šv. Kalėdomis
bei ateinančiais
1981 metais –

ADELĖ VAITKEVIČIENĖ

Šventų
KALĖDŲ

proga visus gimines, pažįstamus bei artimuosius bičiulius sveikina ir laimingų NAUJŲ METŲ linki —

G. A. Slaboševičių šeima
ir S. Jankauskaitė

Linksmų
KALĖDŲ
švenčių ir
laimingų naujų metų
visiems klientams,
draugams ir pažįstamiems
linki —

JONAS M. GUOBA,
advokatas

šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų

proga sveikina gimines, bičiulius, draugus bei pažįstamus —

Dana ir Miras Chainauskai
London, Ontario

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų bei sėkmingų
Naujų Metų

linki – **ABC motel**
(On Higway 401 and 3B)
3048 Dougall Road,
Windsor, Ontario N9E 1S4
Savininkas V. BALTRUŠIŪNAS

Laimingų
ir linksmų
KALĖDŲ
sėkmingų
bei gausių
maloniomis
kelionėmis NAUJŲJŲ METŲ

savo giminėms, draugams, klientams linki

Simon's Travel Service ir
Simon's Television

savininkas VYTAS SIMINKEVIČIUS

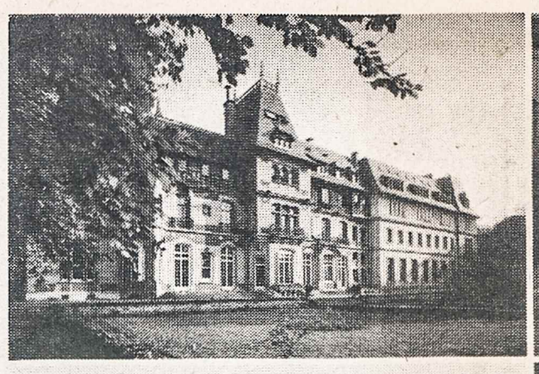

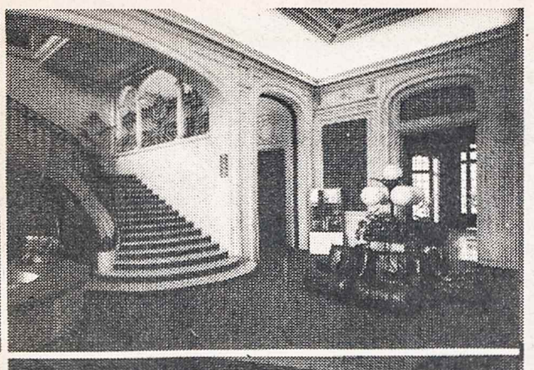

crear
CHATEAU DE
MONTVILLARGENNE

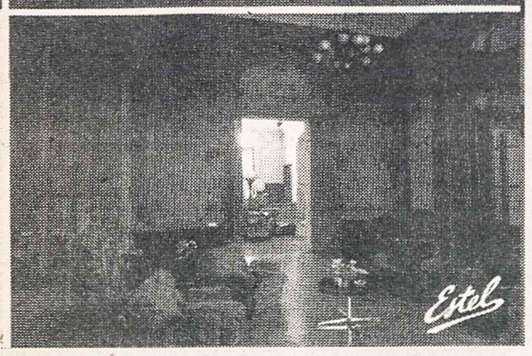

Šioje Prancūzijos pilyje įvyks 1981 metų Europos lietuvių studijų savaitė, jau dabar kviečianti registruotis

Lietuviška malda Lurde

K. KAKNEVIČIUS

Traukinys jau lėtėja. Pro traukinio langą matyti gražūs kalnai ir slėniai. Štai prieš akis pasirodo kalnas, augštesnis už kitus, ant kurio viršaus stovi kryžius. Jau matyti ir Lurdo katedros bokštai. Širdis greičiau plaka — artėju ton vieton, apie kurią esu daug girdėjęs ir dabar savo akimis pamatysiu.

Apsistoju viešbutyje, kuris prižiūrimas seselių vienuolių. Čia gaunu žemėlapį visos apylinkės ir smulkius nurodymus žymesnių vietų. Kadangi jau vėlus laikas, einu pailsėti, tačiau ilgai negaliu užmigti.

Rytą atsikeliu anksčiau už kitus ir nekantraudamas laukiu, kad visi, pasimeldę viešbučio koplyčioje ir pavalgę pusryčius, galėtume pradėti Lurdo lankymą.

Viešbučio kapelionas, pamatęs mane kunigo drabužiuose ir sužinojęs, jog esu klierikas, pakviečia mane tarnauti Mišiom ir skaityti maldas. Kvietimą mielai priimu ir lieku kunigo pagalbininku keliom dienom.

Po pusryčių skubu į Lurdo katedrą, kur jau randu daug žmonių. Išklausęs antras Mišias, einu prie Marijos pasirodymo vietos. Tai uola, virš kurios dabar stovi Marijos statula. Tenai randu gausybę degančių žvakių ir žmonių minias, besimeldžiančias ir giedančias. Aplankau šv. Bernadetos tėvų kapus, pievas, kuriomis šv. Bernadeta kadaise vaikštinėjo. Ir tenai randu grupes žmonių: vieni kalba Rožinį, kiti gieda ar susėdę ratu klausosi vadovo pasakojamos istorijos. Matau, kad dalis žmonių eina į esančius virš katedros kalnus. Einu ir aš pažiūrėti. Palypėjęs matau, kad tai Kryžiaus Kelių pradžia, kuri veda augštyn. Statulos didesnės už normalius žmones ir skoningai išdėstytos kiekvienoje sustojimo vietoje.

Žmonės keliais slenka augštyn. Prisijungiu ir aš. Neskubėdamas ir melsdamasis einu Kryžiaus Kelius ir jaučiu, kad aš jau nukeliavęs atgal į praeitį 2000 metų. Pirmą kartą gyvenime su dvasios pakilimu ėjau Kryžiaus Kelius.

Ketvirta valanda po pietų. Skubu dalyvauti Švenčiausiojo procesijoje. Priekyje kryžius ir palydovai, ligoniai, tautybės ir visokios grupės, dvasiškija ir Švenčiausias, nešamas po baldakimu. Aš irgi stoju į eilę, kad galėčiau dalyvauti procesijoje. Mūsų grupė sulaikoma, nes į priekį turi ateiti nešamas kryžius, palydovai ir ligoniai (daugiausia invalidai). Invalidai ties mumis ir pradeda rikiuotis. Tokios gausybės, tokių beviltiškų ligonių vienoje vietoje nebuvau savo gyvenime matęs: be rankų, be kojų, sudžiūvusiom rankom, paralyžuotų, aklų ir t. t.

Mano žvilgsnis ir susijaudinimas juos pamačius turbūt buvo didelis, nes aš pabudau iš savo apstulbimo tuomet, kai jau ir šie invalidai pastebėjo mano nustebimą, gailestį ir susijaudinimą. Štai jie šypsosi man, mojuoja rankomis net taria paguodos žodį (man sveikam).

Procesija prasideda ir garsiai suskamba "Ave, Ave, Ave Maria". Aš stebiu judančius procesijoje invalidus, matau jų šviečiančius veidus ir girdžiu, kaip jie gieda. Aš visa tai matau, tačiau savo akimis nebetikiu. Pradedu ir aš judėti bei giedoti. Jaučiu, kaip ašaros bėga per skruostus. Procesija trunka visą valandą, kol visi grįžta į katedros aikštę ir po palaiminimo pradeda skirstytis. Aš stebiu vežamus atgal ligonius, bet negaliu suprasti jų prakaituotame ir skausmo išvagotame veide matomo džiaugsmo.

Vakare visi renkasi prie Marijos uolos, kur Marija pasirodė šv. Bernadetai. Pirmiausia yra kalbamas bendras Rožinis (paprastai lotynų, prancūzų, italų, vokiečių kalbomis). Po to visi užsidega žvakes ir rikiuojasi procesijai. Vėl dalyvauja invalidai, laikydami žvakes ir giedodami, bet jų šį kartą mažiau.

Po procesijos nueinu atsisveikinti Mariją prie uolos. Čia dar minios besimeldžiančių žmonių. Daugybė degančių žvakių, kurių dydis — nuo paprastos žvakelės iki žvakės, kurios vienas vyras nepakeltų ir nepaneštų.

Sekantį rytą skubu į požeminę katedrą, nes tenai bus laikomos iškilmingos pamaldos kardinolo, arkivyskupų, vyskupų ir kelių šimtų kunigų. Požeminė katedra bematant prisipildo. Jos dydis — šimtam tūkstančių žmonių.

Po Mišių praeinu pro ligonius ir su gailesčiu žvilgteriu į juos, kuriem net Komunija kunigų išnešiojama kiekvienam prie vežimėlio ar lovos.

Šią dieną prisijungiu prie dienos maldininkų grupės ir su jais aplankau gimtuosius šv. Bernadetos namus, jos tėvo malūną, daboklę, kur šeima kurį laiką gyveno, šventovę kur ji krikštyta, ligoninę, kurioje buvo operuota.

Viešbutyje, kuriame apsigyvenau, buvo kelios šeimos iš Airijos, kurios atvažiavo aplankyti Lurdo su savo invalidais šeimos nariais. Jie reikalingi priežiūros dieną ir naktį. Aš matau besišypsančius invalidus ir jų šeimos narius, kurie yra tikri tarnai savo šeimos ligoniams.

Apie 6 v. v. aš vėl ateinu prie Marijos uolos. Tenai pasimeldęs žingsniuoju prie šv. Bernadetos stebuklingojo šaltinio. Išgirstu, kad į mane kažkas angliškai kreipiasi. Atsisuku: moteriškė sėdi invalido vežimėlyje ir prašo mane, pastumti ją į pavėsį. Jos sesuo paliko ją kaitrioje saulėje ir negrįžta. Aš su malonumu jai patarnauju, o ji šypsodamasi dėkoja.

Rytą kunigas dalina Komuniją, o aš patarnauju. Prieinu prie moteriškės, kurią vakar vežiau į pavėsį. Šito atsitikimo padrąsintas pradėjau ieškoti atsakymo, kuris jau mane kelias dienas kamuoja, būtent, ar tie ligoniai nebus nusivylę Lurdu? Štai keletas paaiškinimų.

Ligonis, nuo pat jaunystės paralyžuotas, kalbėjo: "Aš esu patenkintas savo padėtimi. Dėkoju Dievui, kad šiame trumpame gyvenime turiu tą fizinį kryžių ir puikią galimybę rengtis amžinam gyvenimui, į kurį visi einame. Galbūt kitose sąlygose aš negalėčiau rengtis amžinybei. Be to, pasaulyje yra tūkstančiai tokių kaip aš, bet neturi progos čia dalyvauti."

Žmogus, apie 40 metų, suvytusiom kojom: "Aš čia nepirmą kartą. Mano namiškiai mane atveža į šią šventą vietą pasidžiaugti ir padėkoti Dievui už man teikiamą malonę. Man gaila jūsų, fiziškai sveikų, kurie esate pastatyti į daug didesnį pavojų keliaujant į amžinybę."

Išgirstu ir daugiau panašių atsiliepimų. Mano nuomonė visiškai pasikeitė. Mes esame fiziškai sveiki, bet dvasios elgetos. Jie yra fiziniai ligoniai, bet dvasiniai milžinai.

Kuomet vakare prieš žvakių procesiją žmonės jau rinkosi ties Marijos apsireiškimo uola Rožiniui, aš ėjau prie Marijos uolos, kur ruošiasi kunigai. Prašau leidimo, kad Rožinio "Sveika Marija" leistų man kalbėti per garsiakalbį lietuviškai. Atsiranda vienas iš tenai buvusių kunigų, kuris užtaria mane ir sakosi Lietuvą žinąs. Atsistoju prie uolos po Marijos statula. Prasidėjus Rožiniui, esu pristatomas kaip asmuo, kuris lietuviškai kalbės "Sveika Marija". Suskamba per garsiakalbį nuo Apsireiškimo uolos lietuviška "Sveika Marija". Esu šaukiamas lietuviškai kalbėti "Sveika Marija" kiekvienoje paslaptyje.

Traukinys eina vis greityn, ir visas Lurdo vaizdas tolsta. Matyti tiktai augštas kalnas su kryžiumi, bet ir jis greitai prapuola. Dar kurį laiką mano akys nukreiptos į tą pusę. Jaučiu, kad per skruostus rieda ašaros, bet kokios — skausmo, gailesčio ar džiaugsmo — nežinau.

Brangiai
MAMYTEI

mirus, VYTAUTUI STAŠKEVIČIUI ir jo artimiesiems gilaus liūdesio valandoje reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —

Hamiltono "Aukuras"

BRANGIAI MAMYTEI
A†A
EUGENIJAI STAŠKEVIČIENEI
mirus,

kuopos kapelionui kun. klebonui JONUI STAŠKEVIČIUI bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Vlado Pūtvio šaulių kuopa
Toronte

SVEIKINAME su
šv Kalėdomis,
linkime laimingų
Naujų Metų
mieliems giminėms, klientams ir draugams —
Petras ir Aldona Šimonėliai

Visai mielai giminei,
draugams ir pažįstamiems
linkime džiugių
ŠV. KALĖDŲ
ir sėkmingų 1981
NAUJŲ METŲ

Joana ir Juozas Rovai

SVEIKINU
savo mielus bičiulius
ŠV. KALĖDŲ ir
NAUJŲ METŲ
proga, nuoširdžiai linkėdama visiems daug džiaugsmo, laimės ir sveikatos —
BRONĖ ČIRŪNIENĖ

Džiugių Kalėdų
švenčių ir sėkmės
kupinų naujų metų
bičiuliams ir artimiesiems
nuoširdžiai linki —

Sofija ir Jonas Tumosa

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga sveikiname visus draugus ir pažįstamus, linkime daug laimės ir džiaugsmo —

J. J. Pilipavičiai
ir Rima

Mielus gimines,
draugus ir
pažįstamus
sveikiname
šv. KALĖDŲ
ir
NAUJŲ METŲ
proga, linkėdami
džiaugsmo ir laimės —

Bronė Žiobienė
ir sūnūs

Šventiniai sveikinimai visiems lietuviams

Kalėdų ir Naujų Metų proga

spaustuvė
TIME PRESS
82 QUEEN ELIZABETH BLVD.
Tel. 252-4659

AMBER DRAPERIES & INTERIORS
sveikina visus draugus, bičiulius ir klientus su
šv. Kalėdom bei naujais metais
ir linki daug laimės —

A. J. Jankaičiai
2231 Bloor St. W., Toronto, Ont.
II-me augšte
Telefonas 762-3838

Geriausi linkėjimai
KALĖDŲ
ir
Naujų Metų proga

visiems klientams, draugams bei pažįstamiems —
DUFFERIN RADIO a. TV. 1000 COLLEGE ST.
Savininkas P. Užbalis

Dėkojame mieliems savo klientams lietuviams už dėmesį, sveikiname juos
šv. Kalėdų proga
ir linkime gerų
naujų metų –
ASTRA MEAT PRODUCTS & DELICATESSEN
2238 Bloor St. W. Tel. 763-1093
Sav. J. CZANIECKI

LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ GAMINTOJAI
Stouffville Creamery savininkai
Stasė ir Aloyzas VISKONTAI
šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
SVEIKINA VISUS LIETUVIUS PLAČIAJAME PASAULYJE, DRAUGUS, GIMINES IR PAŽĮSTAMUS, LINKĖDAMI DAUG DŽIAUGSMO IR LAIMĖS.

Linkiu jums palaimos pilnų Kalėdų, laimingų bei sėkmingų naujų metų

WM. UBBENS LTD.

Drauda ir nuosavybių pardavimas
Telefonas 741-1470

Hamiltono moksleiviai ateitininkai, pasiruošę programai metinėje šventėje. Iš kairės stovi: Edis Labuckas, Ramona Ciparytė, Rimas Šiūlys, Rūta Sadauskaitė, Almis Lukavičius, Algis Venslova; iš kairės sėdi: Rūta Kamaitytė, Elytė Budininkaitė, Daina Skvereckaitė
Nuotr. M. Borusienės

KANADOS ĮVYKIAI

Didės parlamentarų algos

Didelį algų padidinimą iki 1983 m. vidurio Kanados parlamento nariams pasiūlė šį klausimą svarstęs komitetas, kurį sudaro buvęs konservatorių ministeris L. Balceris ir buvęs liberalų parlamentaras C. McIsaacas. Jie siūlo dabartinį metinį parlamento n a r i o atlyginimą $30.600 padidinti iki $57.213, senatorių — iki $49.159. Pagal tuos pasiūlymus min. pirm. P. E. Trudeau alga pakiltų nuo $82.000 iki $133.732, J. Clarko — nuo $66.700 iki $114.070, E. Broadbento — nuo $50.000 iki $100.961. Esą tokį padidinimą katina faktas, kad augštieji valdžios tarnautojai uždirba daugiau už parlamento n a r i u s. Spauda šį pasiūlymą sutiko skeptiškai. Pirmiausia primenama, kad iš tikrųjų parlamentarų atlyginimas yra gerokai didesnis negu $30.600, nes šios sumos $14.000 nepaliečia pajamų mokestis. Jie taipgi gauna įvairių priedų, įskaitant nemokamas keliones lėktuvais, puikius pietus parlamento valgykloje tik už $2.50, metinį atlyginimo didinimą pagal infliacijos nuošimtį, užtikrintą pensiją po palyginti labai trumpo laiko parlamente. Ji pradedama mokėti nepaisant amžiaus, kai tuo tarpu kiti kanadiečiai turi laukti 65 metų amžiaus.

Augštiesiems valdžios tarnautojams šiemet algos buvo padidintos 9,5%. Dabartinis metinis jų atlyginimas yra tarp $53.100 ir $87.500. JAV-se tokių pareigūnų atlyginimas svyruoja tarp $33.600 ir $71.700. Primenama, kad augštus atlyginimus gaunančių valdžios tarnautojų skaičius prieš 10 metų tesiekė 1.000, o dabar jau yra peržengęs 4.000. Kritiškai į parlamento narių algų padidinimas žiūri ir buvęs ilgametis liberalų ministeris P. Hellyeris. Jis teisingai primena, kad nevisi parlamentarai pasižymi dideliu darbingumu. Yra tokių, kurie parlamente praleidžia tik savo laiką, kurie privačiame sektoriuje nebūtų verti net dabar gaunamo atlyginimo. P. Hellyeris pataria tuojau pat įvesti komisijos pasiūlytą algų padidinimą, bet tokias algas kasmet sumažinti pagal infliacijos nuošimtį. Jis pranašauja, kad tokiu atveju parlamentas tuojau pat pradėtų kovą su infliacija bei ekonominėmis Kanados problemimos, kurios dabar dažnai yra ignoruojamos.

Briuselyje posėdžiavę Atlanto Sąjungos užsienio reikalų ministeriai paskelbė vienbalsiai priimtą perspėjimą Sovietų Sąjungai dėl galimos invazijos Lenkijon. Pasak gen. sekretoriaus J. Lunso, tai iš esmės pakeistų pagrindinius dabartinės tarptautinės politikos principus. Invazija būtų sutikta stipriomis politinėmis, ekonominėmis ir diplomatinėmis sankcijomis. Posėdžiuose dalyvavo ir Kanados užsienio reikalų min. M. MacGuiganas. Spaudos konferencijoje Otavoje žurnalistus nustebino min. pirm. P. E. Trudeau pareikšta kritika Atlanto Sąjungos gen. sekr. J. Lunsui. Esą toks grasinimas nepriimtinas, nes gali sudaryti įspūdį apie Atlanto Sąjungos kišimąsi į Lenkijos vidaus reikalus. Dėl šios priežasties jo reikia vengti. Konservatorių vadas J. Clarkas norėjo, kad Kanados parlamentas paskelbtų savo perspėjimą sovietams, bet nesusilaukė liberalų pritarimo. P. E. Trudeau pareiškė, kad šiuo reikalu jis parašė laišką L. Brežnevui. Jo tekstą jis atsisakė paskelbti. Ar buvo gautas atsakymas, taip pat liko neaišku. Šia proga spauda vėl priminė P. E. Trudeau 1971 m. su L. Brežnevu pasirašytą draugiškumo protokolą, jo vyriausybės staiga atšauktą kviečių pardavimo Sovietų Sąjungai suvaržymą, kurį buvo įvedęs min. pirm. J. Clarkas dėl Afganistano invazijos. Esą tai padaryta tokiu nevykusiu laiku, kai dabar naujas pavojus gresia Lenkijai.

Valstybinis Kanados bankas savo paskolas kitiems bankams pabrangino iki 16,14%. Tuo pačiu b a n k ų paskolos kanadiečiams šoktelėjo iki 17%. Atrodo, nebus išvengta ir dar didesnio paskolų brangimo, nes JAV už jas jau reikalaujama 20%. Dėl šios priežasties vėl prasidėjo dolerių bėgimas į JAV, kanadiško dolerio vertę sumažinęs iki 83,02 cento. Tokia žema dolerio vertė tebuvo pasiekta 1933 m., kai pasaulyje siautė ekonominė krizė. Dėl paskolų pabrangimo nepakeliami p a s i d a r y s mortgičiai namų savininkams, sunku bus išsiversti mažoms įmonėms Kanados finansų min. A. MacEachenas pažėrė priekaištų JAV vyriausybei dėl jos finansinės politikos, kuri kenkia Kanadai ir kitoms valstybėms. Iš tikrųjų prez. J. Carteris ten veda kovą prieš infliaciją, ją bandydamas sumažinti paskolų pabranginimu, kuris tuo pačiu sumažina infliaciją didinantį pergausų pinigų skolinimą. Kanada lig šiol nesiima jokių priemonių. Toronto dienraštis "The Globe and Mail" specialiu vedamuoju priminė, kad dėl dolerio kritimo yra kaltas ne tik užsienis, bet ir pati Kanada. Esą doleriai nebėgtų iš Kanados net ir tuo atveju, jeigu palūkanos už paskolas būtų gerokai žemesnės kaip JAV. Jiems sulaikyti būtinos finansinės nuolaidos dolerius investuojantiem asmenim ir bendrovėm. Jei jos užtikrintų didesnį pramonėn investuoto kapitalo pelną tolimesnei ateičiai, doleriai liktų Kanadoje. Tai ypač pastebima naftos pramonėje. Lig šiol Kanadoje buvo 570 bokštų su grąžtais naujiems šaltiniams ieškoti. Dabar jie sparčiai mažėja, nes išvežami į JAV, kur bendrovių laukia užtikrintas pelnas dėl ten įvestų pasaulinių naftos kainų. Naftos ieškojimus Kanadoje stabdo neaiški bendrovių ateitis dėl nesutartų naftos kainų tarp Otavos ir Albertos. Naujasis Kanados biudžetas taipgi padidino 8% pajamų mokestį naftos bendrovėms.

Valstybinio masto laidotuvių susilaukė vėžiu miręs Kvebeko liberalas Jean Lesage, Kvebeką valdęs 1960-66 m. Jis yra laikomas tyliuoju revoliucininku, pakeitusiu Kvebeko gyvenimą. Premjero J. Lesage valdymo laikotarpyje buvo sustiprinti švietimo reikalai, padidinę gimnazijas lankančių kvebekiečių skaičių. Šešeriopai šoktelėjo išlaidos sveikatos reikalams, trigubai pakilo gerovės išlaidos. Į savo ministerių kabinetą jis įjungė anuometinį liberalą R. Levesque, dabartinį premjerą, separatistinės partijos vadą. Velionies kūnas buvo pašarvuotas Kvebeko parlamento rūmuose. Priekaištų susilaukė premjeras R. Levesque, išvykęs oficialiam vizitui į Belgiją ir Prancūziją ir dėlto atsisakęs dalyvauti laidotuvėse.

Ateitininkų žinios

Jaunesnieji Toronto sendraugiai ateitininkai 1980 m. lapkričio 23 d. turėjo organizacinį posėdį Algio ir Donatos Puterių namuose po 10 v. Mišių. Dalyvavo 20 asmenų. Toronto sendraugių veikla rūpintis sutiko Gabija Petrauskienė ir Danguolė Kuolienė. Kadangi praeityje didžiausia problema būdavo išjudinti jaunesniuosius sendraugius, nuspręsta metų veiklą pradėti atskiru ogranizaciniu pasitarimu su jais ir tęsti tolimesnę veiklą su visais Toronto sendraugiais kartu.

Pirmame organizaciniame susirinkime taip suplanuota veikla: 1. sausio-vasario mėnesiais surengti šeimų iškylą su rogutėmis sekmadienio popietę, užbaigiant iškylą šeimų Mišiomis namuose. 2. Atkreipiant didesnį dėmesį į "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" ir pogrindžio veiklą, pakviesti Gintę Damušytę paskaitai-pasikalbėjimui pavasarį. G. Damušytė dirba Lietuvių Informacijos Centre Niujorke. 3. Atkreipiant dėmesį į dvasinio gyvenimo ugdymą, surengti kovo 28-29 d.d. rekolekcijas tema: "Kur dingo nuodėmė šiandieniniame gyvenime?" Rekolekcijas vesti sutiko kun. A. Saulaitis, SJ, iš Čikagos ir seselė Ignė Marijošiūtė iš Toronto. Rekolekcijos vyks seselių namuose dvi pilnas dienas. 4. Atkreipiant didesnį dėmesį į šeimų bendravimą, suruošti gegužinę birželio mėnesį (pradžioje vasaros), kurioje dalyvautų įvairaus amžiaus ateitininkai. Gegužinė įvyks Toronto miesto parke, bus įvairios varžybos su dovanėlėmis bei "suneštinių" pobūdžio maistas. 5. Atkreipiant dėmesį į platesnių ryšių palaikymą su ateitininkais kituose miestuose, organizuotai vykti į ateitininkų sendraugių stovyklą Dainavoje. Vykstant organizuotai, tikimasi, susidarytų palankesnės sąlygos šeimoms ir paskiriems asmenims dalyvauti sendraugių stovykloje.

Dalyvavusieji pirmame jaunesniųjų sendraugių organizaciniame susirinkime tikisi, kad šis veiklos planas pritrauks ir daugiau esančių, buvusių bei prijaučiančių ateitininkų. Ateityje numatoma siųsti kvietimus bei detalesnes informacijas kiekvienam sendraugiui, esančiam sąrašuose. Taip pat bus skelbiamos informacijos šiame skyriuje "Tėviškės Žiburiuose". **GJP**

Skautų veikla

• Budėkime taip, kad vis būtume lydimi Amžinosios šviesos, kad artėtume prie prmųjų Kalėdų prasmės, kad pastangos siekti ir kilti nenuviltų, bet grūdintų ir stiprintų. Ateinantieji 1981 metai teleidžia atlikti bent dalelę pasiryžimų.

• Mūsų Kūčios — gruodžio 21 d., 5 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Kviečiami tėvų komiteto nariai, Romuvos valdyba ir komitetas, sesės-broliai akademikai, skautininkų-kių ramovė.

• Kalėdų senelis — gruodžio 21 d., 3.30 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje. Visi kviečiami į šį linksmą susėjimą.

• Kalėdų sueigą Mindaugo dr-vė turėjo gruodžio 15 d. Pritaikyti skilčių pasirodymai ir vaišės sudarė šventišką nuotaiką.

• Turime jau 20 "Aguonėlių" ir "Dobilinkų", kuriems vadovauja v. sl. G. Gaižutienė, pav. ps. D. Bardžiūtė. Sueiga Anapilyje — po 11 v. Mišių gruodžio 21 d.

• Sausio 6 d., 7.30 v.v., skautų būklė šaukiamas "Šatrijos" ir "Rambyno" vadovų-vių pasitarimas Vasario 16 reikalu. **Č.S.**

• Supažindikite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ir laimingų naujųjų metų linki visiems savo klientams, draugams bei pažįstamiems
Valteris Drešeris
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA
Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661, namų tel. 233-4446
3830 BLOOR ST. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza)

Geriausi linkėjimai šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų proga
visiems klientams, bičiuliams ir pažįstamiems
P.T. SERVICE CENTRE
Sav. A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas
1862 Mattawa Ave., Mississauga, Ont.
Tel. 279-4371

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų 1981 metų
linkime mieliems klientams, bičiuliams ir visiems pažįstamiems
BALTIC EXPORTING CO.
S. ir F. JANAVIČIAI
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Savo mieluosius klientus ir draugus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ 1981 METŲ
proga sveikinu, linkėdamas sėkmės
JONAS V. MARGIS, Phm. B.
"MARGIS DRUGS"
408 Roncesvalles Ave., kampas Howard Park Ave.
Telefonas LE 5-1944, Toronto, Ontario

Gerbiamus klientus, bičiulius bei pažįstamus
šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga nuoširdžiausiai sveikiname ir linkime viso geriausio
PARKSIDE MEAT MARKET
MAISTO KRAUTUVĖ
335 Roncesvalles Avenue Telefonas LE 5-1258

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų Metų!
ROTH-STERN LTD.
119 Spadina Ave., 12-tas augštas
Telefonas 367-9827-8
SAM ROTH
Moteriški apsiaustai, eilutės ir lietpalčiai

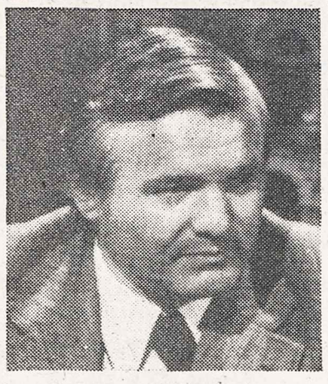

Ontario gyventojų ir vyriausybės vardu malonu man išreikšti nuoširdžiausius KALĖDŲ sveikinimus.

Šimtmečiais žmonija Kristaus gimimo šventėje rasdavo taiką, džiaugsmą ir gerą valią.

Kai ir vėl gyvename Kalėdų nuotaika, dalinamės nuoširdaus davimo palaima bei džiaugsmu, ryžkimės, kad Kalėdų pažadinta meilė, duosnumas, nuoširdumas įsitvirtintų ir pasklistų visame sudrumstame pasaulyje bei sujungtų visus žmones broliškumo ryšiu.

Visiems jums reiškiu nuoširdų dėkingumą už ištisais metais atsidavusias rankas ir širdis stiprinant Kanadą, už praturtinimą savito jos daugiakultūrio gyvenimo. Linkiu, kad 1980 metų Kalėdos jums ir jūsų artimiesiems būtų laimingos ir iškilios.

WILLIAM G. DAVIS

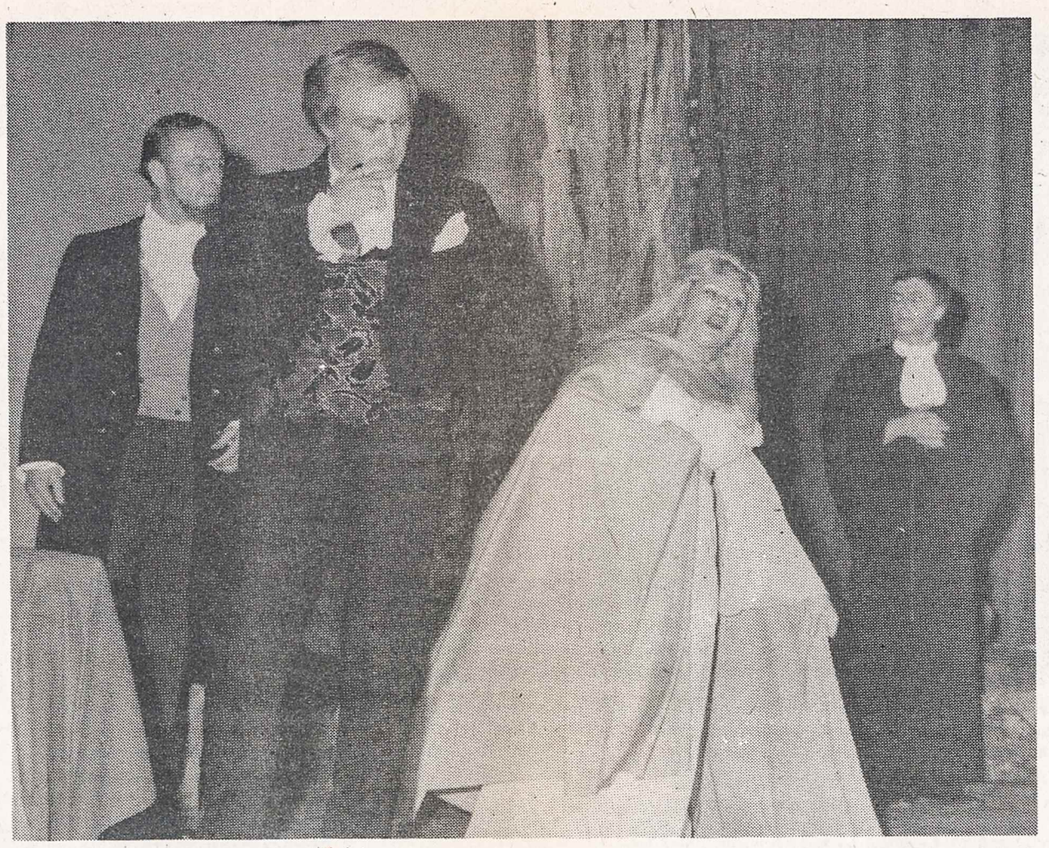

Operinė drama "Čičinskas" Toronto Central Technical School mokyklos scenoje. Iš kairės: dvaro užvaizda Kmita — V. LIORENTAS, dvarininkas Čičinskas — R. STRIMAITIS, Bagdono sužadėtinė Vanda — R. MASTIENĖ, Teologas — V. PAULIONIS

Nuotr. St. Dabkaus

Mindauginis Lietuvos laikotarpis

Paskaičius istorines rašytojo J. Kralikausko pastabas

P. LELIS

Rašytojas J. Kralikauskas š. m. "TŽ" 39 nr. iškėlė senovės lietuvių aktyvumą, kuris akivaizdžiai parodo jų ryžtą ne tik gyventi, bet ir augti, plėstis.

Pasiremdamas kronikomis ir metraščiais, autorius nurodė senovės lietuvių karinius žygius į Livoniją, Rusiją, Prūsiją, paminėjo mūsų istorijoje rečiau girdėtus kunigaikščius, bet nenurodė jų genealoginių ryšių bei giminystės. Mums gėriau pažįstama Lietuvos istorija, pradedant Gediminu, nes jis buvo užmezgęs ryšius ir susirašinėjo su užsienio valdovais, vyskupais, net popiežiumi. Dėlto jo laikotarpio istorija yra paremta patikimesniais istoriniais dokumentais.

Nepatikimi dokumentai

Priešmindauginio laikotarpio ir Mindaugo laikų Lietuvos istorija yra miglota, nes ją pažįstame tik iš įvairių kronikų, metraščių, legendų, kurios yra dažnai klaidingos. Istorikas Z. Ivinskis LE rašė: "Visos tos žinios (kronikose ir metraščiuose) patikimesniuose šaltiniuose neturi jokios atramos. Boychovco kronikos duodama Erdvilo giminystė, kad jis atstovaująs penktai Palemono kartai, yra supainiota ir klaidinga" (LE 15 t., 17 p.).

Istorikas V. Gidžiūnas, rašydamas apie Algirdą ("Karys" š. m. 7 nr.), taria: "Peržiūrėję visus prieinamus rusiškus metraščius ir jų fragmentus, kurie liečia Algirdą, patiriame kad jie nėra patikimi, nes juose pripinta daug netiesos, sumaišyti asmenų vardai, įvykiai, datos. Tai pamatome palyginę juos su kitais autentiškais metraščiais ir oficialiais dokumentais".

J. Kralikauskas savo istorinius fragmentus pateikė skaitytojams be jokių pastabų. Kadangi juose randame nesutapimų ir prieštaravimų, tai vertėtų tuos "istorinius faktus" plačiau aptarti ir papildyti.

Senoji Kijevo Rusia

"1162 m. lietuviai prie Gorodeco nugalėjo Kijevo kariauną, vadovautą Iziaslavo Vasilkovičiaus. Senoji Kijevo Rusia buvo galinga valstybė". Autorius turbūt nepastebėjo, kad toji Kijevo Rusios galybė pasibaigė su Vladimiru Monomachu 1125 m., kai Kijevo Rusia buvo padalinta į tris atskiras valstybes, būtent: Didžiojo Novgorodo respubliką, Haličo-Volynijos kunigaikštystę ir Rostovo-Suzdalio-Vladimiro kunigaikštystę. Monomacho sūnus Jurgis Ilgarankis (1120-57), įsteigęs Maskvą, perkėlė ten sostinę iš Vladimiro, o jo sūnus Andr. Bogoliubskis (1157-74) užkariavo Kijevą, apiplėšė ir perkėlė viską į Maskvą. Kijevas liko tik nežymi kunigaikštystė — galingojo Haličo-Volynijos vasalas. Minimas lietuvių 1162 m. žygis prie Gorodeco, kuris yra į šiaurę nuo Tvero, buvo jau ne Kijevo, bet Novgorodo respublikos ribose.

Lietuvos metraštyje (Bychovco kronikoje) yra pridėtas XIII š. lietuvių, lenkų, jotvingių, kryžiuočių ir totorių karinių žygių žemėlapis su nurodytais žygių metais. Iš jo matome, kad lietuvių žygis į Toržoką buvo atliktas ne tik 1245 m., kaip nurodė Kralikauskas, bet ir anksčiau — 1225 ir 1235 m. Ten parodytas lietuvių žygis prie Zubcovo (Volgos augštupyje) 1245-48 m.

Kunigaikščio Ringaudo dinastija

Apie legendinį kunigaikštį Ringaudą, kitur vadinamą Rimgaudu, J. Kralikauskas rašo, kad jis valdęs maždaug nuo 1180 m. ir jam tekę susidurti su Kijevo kniaziumi Sviatoslavu Vsevolodovičium, bet nenurodė ką jis valdė. Tada gi Lietuva dar nebuvo sujungta į vieną valstybę. Ukrainietis istorikas D. Dorošenko savo veikale "A survey of Ukrainian History" p. 43 rašo, kad po Bogoliubskio Kijevo apiplėšimo ir metropolito iškėlimo į Vladimirą senoji Kijevo valstybė niekuomet nebeatsigavo. Kijevas buvo valdomas Haličo, o vėliau Maskvos paskirtų vietininkų. Tai su kuo Ringaudas galėjo susidurti? Dr. Ivinskis LE abejoja Ringaudo istoriškumu, tardamas: "Ringaudas pasilieka ir toliau dar iš miglų neišryškėjęs Lietuvos kunigaikščio vardas".

Visdėlto Ringaudo pradėtoji Lietuvos kunigaikščių dinastija, nors ir turinti spragų, Lietuvos istorijos pažinimui yra idomi, todėl ją čia trumpai išdėstysiu, kaip Bychovco kronikoje nurodyta.

Ringaudas turėjęs du sūnus — Mindaugą ir Dausprungą ir dvi dukteris, kurių viena buvo ištekėjusi už Žemaičių kunigaikščio Vykinto. (Jis 1236 m. sumušė kalavijuočius prie Saulės). Vykinto sūnus Treniota, susitaręs su Nalšios (Utenos) kng. Daumantu, 1263 m. nužudė karalių Mindaugą. Nužudymo priežastys buvo politinės ir šeimyninės. Norėdamas išsilaikyti karaliaus soste, Mindaugas pradėjo šalinti nuo valdymo ir žudyti savo giminaičius. Mirus jo žmonai Mortai 1262 m., Mindaugas pakvietė į laidotuves Daumanto žmoną, kuri buvo Mortos sesuo — bevaikė. Po laidotuvių ją pasilaikė, kad prižiūrėtų jo vaikus. . . Nužudžius Mindaugą, prasidėjo giminių sąmokslai, žudynės ir pilietinis karas, kuriame grūmėsi dėl valdžios keli pretendentai. Treniota, nužudęs savo konkurentą pusbrolį Tautvilą, jau buvo įsistiprinęs ir užėmęs vyriausią valdžią, bet Mindaugo sūnus su savo šalininkais jį nužudė ir pats užėmė tėvo sostą. Daumantas, Vaišvilko šalininkų nugalėtas, pabėgo į Pskovą, kur dėl karinių gabumų tapo Pskovo valdytoju. Jis ten susigiminiavo su riurikaičiais, vedęs Aleksandro Nevskio sūnaus dukrą.

Abi Mindaugo dukros buvo ištekėjusios už Haličo-Volynijos kng. Danieliaus sūnų — Švarno ir Romano. Vaišvilkas, pavaldęs iki 1268 m., perdavė Lietuvos valdymą savo svainiui Švarnui ir grįžo į vienuolyną, bet neužilgo trečias Danieliaus sūnus Levas jį nužudė už tai, kad jis atidavė Lietuvą valdyti ne jam, o broliui.

Mindaugo brolis Dausprungas buvo vedęs Vykinto seserį ir turėjo du sūnus — Tautvilą su Eidividu ir dvi dukras, kurias išleido — vieną už Novgorodo kng. Aleksandro Nevskio, o kitą — už Haličo-Volynijos kng. Danieliaus. Sūnus Tautvilas valdė kaip Mindaugo vietininkas Polocke, bet kartu buvo savo dėdės varžovas. Kaip minėta, jį nužudė kitas varžovas Treniota.

Švarnas valdė Lietuvą tik metus, nes iškilęs naujas pretendentas į sostą kng. Traidenis jį pašalino iš Lietuvos ir vėliau nužudė. Nuo 1270 m. Traidenis galutinai įsistiprino ir išmintingai valdė Lietuvą iki 1282 m., kai Daumanto pasiųsti šeši žudikai jį staigiai užklupę nužudė.

Traidenio sūnus Lauras-Rimantas, keršydamas už tėvo nužudymą, pradėjo kovą prieš Daumantą ir toje kovoje išdidus Pskovo kunigaikštis buvo užmuštas 1299 m.

Po Traidenio mirties Lietuvą valdė jo sūnus Pukaveras 1282-1295 m. Jis laikomas Vytenio ir Gedimino tėvu. Vytenis valdė 1295-1316 m., o Gediminas 1316-1341 m.

Po tų brolžudiškų karų prasidėjo ramesni laikai. Kng. Gediminas išplėtė Lietuvos ribas, sukūrė stiprią valstybę ir pastovią valdovų dinastiją, išsilaikiusią 250 metų.

Palemono giminė ir Živibuntas

J. Kralikauskas paminėjo dar vieną, mažai žinomą Lietuvos kunigaikštį Živibuntą (Lietuvos metr. vad. Živinbudas), kuris po Ringaudo valdęs Lietuvą ir kurį Dausprungas su savo svainiu Vykintu nuvertė, bet nenurodė kas jis toks buvo.

Pagal Bychovco kroniką, pirmąją Lietuvos kunigaikščių dinastiją pradėjo atkeliavęs iš Italijos su daug palydovų Romos kng. Palemonas. Jie pabėgo iš Venecijos nuo Atilos žudynių. Plaukė laivais Viduržemio jūra, vandenynu ir prų Danijos sąsiaurius. Jie turėjo astronomą, kuris rodė kelią. Pasiekę Nemuno žiotis, plaukė Nemunu iki Jūros ir Dubysos upių, kur, suradę gražias ir patogias vietas, apsigyveno.

Palemonas turėjęs tris sūnus: Barkų, Kūną ir Spėrą. Barkus įsteigė miestą prie Jūros upės ir pavadino jį Jurbarku (faktinai Jurbarkas yra ne prie Jūros, bet prie Mituvos). Kūnas įsteigė Kauną ir kitą miestą už Neries, kurį pavadino savo sūnaus Kerniaus vardu — Kernavė. Trečias sūnus apsigyveno prie Širvintos upės ir ten esantį ežerą pavadino Spėra (tas ežeras ir dabar taip vadinamas).

Kūnas turėjo du sūnus — Kernių ir Gimbutą. Mirus tėvui, Kernius valdė Užnerio kraštą iki Breslaujos ir Daugavos upės. Gimbutas paveldėjo Kauną, Jurbarką ir visą Žemaitiją. Jis turėjo sūnų Montvilą, kuriam pavedė valdyti Žemaitiją. Montvila turėjo du sūnus — Vykintą ir Erdvilą. Pastarasis įsteigė Gardino miestą ir valdė

(Nukelta į 22-rą psl.)

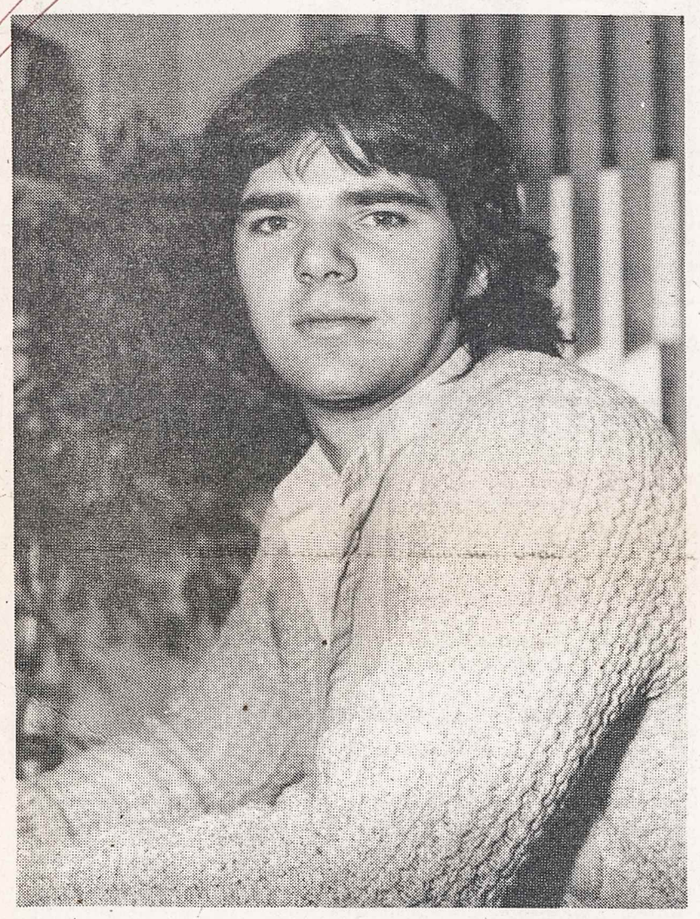

Muzikas ALEKSANDRAS STANKE-STANKEVIČIUS, naujasis Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos chorvedys

Garsėjantis muzikas

Montrealio Aušros Vartų parapijos choro vargonininkei ir dirigentei Madeleine Roch iš pareigų pasitraukus, klebonui kun. J. Kubiliui atsirado naujas rūpestis, būtent, kas galėtų tas pareigas perimti? Atrodė, kad Montrealyje lietuvių tarpe tikrai tinkamų nėra. Tačiau reikalai netikėtai gerai susiklostė, ir jau turime naują, daug žadantį chorvedį-vargonininką.

Montrealiečiams jisai jau žinomas kaip jaunas muzikas, kuris ir lietuvių tarpe laikas nuo laiko pasirodydavo. Tai 23 metų augštas, lieknas, malonaus elgesio jaunuolis — Aleksandras Stankevičius (Stanke). Šis pilnas jaunatviško entuziazmo vaikinas yra sūnus Aloyzo Stankevičiaus ir Marie Josee Beaudoin.

Vieną vakarą užsisukau CIEL FM radijo stotį ir išgirdau Aleksandro iki šiol sukurtą muziką ar pasikalbėjimą su juo. Jisai yra "pop" muzikos kompozitorius. Rašo dainas moterų ir vyrų balsams, daro orkestracijas. Jo muzika — šių laikų jaunimo, bet nėra ryškiai ir yra maloni klausytis, ritmiška, bet nėra stiprių elektrinių gitarų. Kaikurios romantiškesnės kompozicijos pereina į klasikiškumą. Ir dainos, ir orkestriniai kūriniai — malonūs ausiai.

Studijas A. Stanke pradėjo Montrealyje 1962 m. Muzikos konservatorijoje studijavo pianiną, kompoziciją, džiazo techniką ir populiarios muzikos kompoziciją. 1973-79 m. jis tobulinosi Marianapolio kolegijoje, McGill universitete studijavo kompoziciją ir dirigavimą. Turėjo eilę pasirodymų su savo originalia muzika. McGill universitete buvo septyni koncertai, Place des Arts 1978 m. — baletas pagal jo parašytą muziką "La danse de la maturite", "One man show" Paryžiuje 1979 m. Kuria muziką radijo ir televizijos programoms, taip pat ir filmams Hollywoodui, Paryžiui, Montrealiui. "Orange crush" ir "BMR Hardware" rodomų reklamų muzika televizijoje yra taip pat Aleksandro kūryba.

Šiuo metu A. Stanke rengia plokštelę ABC bendrovei. Jau dveji metai vadovauja mišriam chorui "Island City Singers", kuris susideda iš 30 žmonių ir duoda 10 koncertų per metus.

Aleksandro svajonė — patekti į Hollywoodą ir tenai kurti muziką filmams. 1979 m. Los Angeles specializavosi dainų kompozicijoje ir turėjo progos šiek tiek susipažinti su tenai esamomis galimybėmis.

Manome ir į Aušros Vartų parapijos chorą šis jaunas muzikas atneš naujų idėjų, kad choras ir toliau tobulintų muzikalinį lygį. Pats Aleksandras šiame chore giedojo bosu apie pora metų ir akompanavo chorui keliuose koncertuose. Kalba prancūziškai, angliškai ir šiek tiek lietuviškai.

Malonu, kad Aleksandras prisideda prie mūsų kultūrinio gyvenimo ir jį praturtina savo talentu. Jaunam muzikui belieka tik palinkėti sėkmės jo pasirinktame kelyje, kad jo kūryba plačiai pasklistų.

Gina Čapkauskienė

Nuoširdžiausi linkėjimai
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
visiems savo klientams ir bičiuliams
GIFTS INTERNATIONAL INC.
N. ir J. VAZNELIAI
2501 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro dirbinių pasirinkimas.

LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖS
MOHAWK FURNITURE LTD.
savo mieliems klientams linki
linksmų šv. KALĖDŲ ir laimingų NAUJŲ METŲ
137 Roncesvalles Ave. Tel. 537-1442
2448 Danforth Ave. Tel. OX 9-4444

Linksmų ŠV. KALĖDŲ ir Laimingų NAUJŲJŲ METŲ
visiems linki —
LOUIS IR MARGARET TEMPORALE
Canadian Art Memorial Ltd.
176 Lakeshore Road West
Port Credit, Ont. L5H 1G4
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Džiugių ŠV. KALĖDŲ ir laimingų NAUJŲ METŲ
linkime visiems lietuviams —
TURNER & PORTER
Laidotuvių Namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,
Tel. 533-7954

Sveiki sulaukę ŠV. KALĖDŲ!
Laimingų NAUJŲ METŲ visiems!
ADAMONIS
Insurance Agency Inc.
NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME
už patikėjimą mums jūsų draudimų
27 metų laikotarpyje
Tebūna mūsų darbas paskatinimu lietuviškam jaunimui eiti į savarankiškumą betkurioje verslo ar profesijos srityje.
PETRAS ADAMONIS,
Chartered Insurance Broker

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

Nuoširdžiai sveikinu visus klientus draugus bei pažįstamus šv. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga —

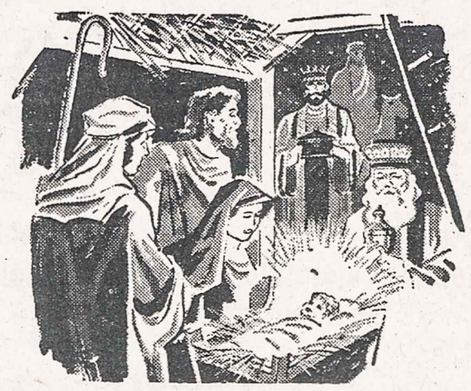

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Lietuvos laisvės kovotojas VLADAS ŠAKALYS, neseniai pasiekęs Š. Ameriką, kalba Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavime Hamiltone Kanados Lietuvių Dienų išvakarėse Nuotr. A. Šeškaus

Delhi, Ontario

(Atkelta iš 11-to psl.)

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS Delhi skyrius gruodžio 7 d. turėjo savo metinę šventę. Pasimelsta už mirusias ir gyvas nares. Dvasios vadas kun. dr. J. Gutauskas pasakė Marijos šventei pritaikytą jautrų pamokslą. Parapijos salėje prie kavutės ir užkandžių pirmininkė M. Povilaitienė pradėjo iškilmę pakviesdama prisiminti mirusias dr-jos nares, o kun. J. Gutauską maldai už jas. Farmacininkė Rita Augustinavičiūtė-Jurkuvienė skaitė gerai paruoštą paskaitą apie vaistus. Ji buvo apiberta daugybe klausimų, į kuriuos meistriškai atsakinėjo, įpindama sveiko humoro. Klasytojų 90% buvo pensininkai, todėl tema buvo tikrai aktuali ir naudinga. Džiugu buvo klausyti Ritos, taip puikiai lietuvškai kalbančios, turint galvoj, kad ji čia gimė ir užaugo.

NAUJŲJŲ METŲ sutikimą Delhi apylinkėj ruošia LKM Draugija vietos lietuvių parapijos salėje. Bus muzika, vaišės, baras, rengėjų šampanas ir meninė dalis. Įėjimas — $6 asmeniui. Pradžia — 7.30 v.v.

PRIEŠKALĖDINIS DVASINIS SUKAUPIMAS Šv. Kazimiero parapijoj įvyks š.m. gruodžio 20-21 d.d. Jam talkins kun. A. Staliioraitis iš Toronto. Pradža — šeštadienį, 7 v. vakaro.

Kor.

Ottawa, Ontario

AUKOS TAUTOS FONDUI. Šiais metais Lietuvių Fondo įgalotiniui mūsų apylinkei pavyko surinkti fondui didžiausią sumą, būtent, $1725. Tai aštuonioliktieji jo veiklos metai. Iš viso per tą laiką, t.y. nuo fondo įsisteigimo, čia pasiekta per $12.000 suma. Šių metų vajus bus baigtas Kalėdų eglutės sueigos metu. Bus paskirstytos dovanos burtų keliu parėmusiems šių metų vajų. Šis vajus daromas padidinti bendrajam Otavos lietuvių įnašui 23 nr., kuriam atstovauja fonde apylinkės v-ba. Šis įnašas jau sudaro $5.400 sumą.

Šiais metais vietoj kalėdinių sveikinimų Lietuvių Fondu aukojo: J. ir O. Leveriai š Campbell's Bay, Que., A. ir K. Poviloniai iš Richmond, Ont., A. ir A. Paškevičiai. Iš viso $40. Šie pinigai nukreipti padidnti įnašui 23 nr.

KALĖDŲ EGLUTĖ rengiama gruodžio 21 d. St. Hyacinth parapijos salėje, 201 Labreton N. Programą atliks Dr. V. Kudirkos mokyklos mokiniai. Ruošia — mokyklos tėvų k-tas. Pamaldas laikys svečis kunigas iš Montrealio — S. Kulbis, SJ.

A. Paškevičius

Jaunavedžiai — ANGELĖ-JŪRATĖ LUKOŠIŪTĖ iš Delhi, Ont., ir ANTANAS-VYTAUTAS REPŠYS iš Londono, Ont.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga sveikiname visus klientus, draugus ir pažįstamus —

1576 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRIAUČIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

ŠV. KALĖDŲ
ir Naujų Metų
proga sveikinam visus klientus, draugus ir pažįstamus
AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 489-1543.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
term. indėlius 6 mėn. 11¼%
term. indėlius 1 metų ..... 12 %
term. indėlius 3 metų ..... 12 %
pensijų ir namų s-tą ..... 11 %
taupomąją s-tą 9½%
spec. taup. s-tą 10½%
depozitų-čekių s-tą ..... 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo ..... 14 %
mortgičius nuo ..... 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Mindauginis Lietuvos...

(Atkelta iš 21-mo psl.)

Naugarduke. Žuvus Vykintui, jis paveldėjo ir Žemaitiją. Gimbuto brolis Kernius turėjo sūnų Živibuntą, kuris, tėvui mirus, valdė visą rytinę Lietuvą.

Ši Palemono giminės istorija greičiausia yra tik graži legenda, nes laiko skirtumas tarp Palemono ir Živibunto amžių yra 800 metų. Jeigu tikėti, kaip kronikos rašo, kad Erdvilas buvo Palemono penktos kartos ainis, tai vienos kartos amžius būtų 160 metų. Gal senovėje žmonės ilgiau gyvendavo?

Totorių antplūdis

Toliau J. Kralikauskas rašo: 1240 m. totorių chano Batu vadas Kaidanas sunaikino Gardiną ir Naugarduką, o 1241 m. kng. Skirmantas prie Kaidanavos atmušė totorių antplūdį.

Kiek žinome iš patikimesnių šaltinių ir BK žemėlapyje parodytų chano Batu žygių, užkariaujant Rusiją, totoriai 1237-41 m. Lietuvos ribų nebuvo pasiekę. Novgorodo, Livonijos ir Lietuvos jie nelietė. LE apie Mindaugą p. 499 pasakyta: apie Mindaugo susidūrimą su totoriais autentiškų žinių nėra.

1238 m. Batu armijos užėmę šiaurinės Rusijos kunigaikštystes ir, pasiekusios Toržoką, pasuko į pietus. 1240 m. užėmę Kijevą, traukė į vakarus, pakeliui užimdamos Kameneco, Vladimiro ir Liublino miestus. Praleidę žiemą prie Sandomiriaus, 1241 m. suskirstė armiją į dvi dalis, kurių viena ėjo į Krokuvą ir Budapeštą, o kita, vadovaujama Kaidu (turbut Kaidanas), žygiavo į Sileziją Breslavo link. Prie Lignico jiems pastojo kelią jungtinė lenkų, kryžiuočių ir Silezijos kariuomenė, bet totoriai ją sumušė ir žygiavo tolyn. Tame mūšyje žuvo Silezijos karalius Henrikas II. Tuo metu Lenkijos karalium buvo Boleslavas V, o kryžiuočių magistru — Gerhard von Wallberg. Jei tie trys karaliai nepajėgė atlaikyti totorių antplūdžio, tai nuostabu, kaip juos galėjo "atmušti" prie Kaidanavos koks ten kunigaikštukas?

Totorių armijos, pasiekusios Adrijos jūrą, išgąsdino V. Europos valdovus. Popiežius jau rengėsi organizuoti kryžiaus karą, bet staiga totoriai pradėjo trauktis atgal. Batu, gavęs žinią, kad mirė didysis Ogadai, viską pametęs, skubinosi į kuraltajų (vyr. chano rinkimus), nes norėjo pats tą vietą užimti. Bet dėl didelio atstumo jis pavėlavo ir vyr. chanu buvo išrinktas nepilnametis mirusio sūnus Ku-juk, už kurį valdė jo motina kaip regentė. Batu mirė 1255 m.

Vėliau, 1258 m., kažkoks totorių vadukas Burundai surengė žygį į Lietuvą, buvo pasiekęs Naugarduką ir Vilniaus apylinkes, bet apie tą žygį nėra jokių žinių nei LE, nei L. Metraštyje. Jis parodytas tik BK žemėlapyje.

Apie Kaidanavos mūšį LM taip parašyta: stokojant žinių, vieni istorikai Kaidanavos mūšį atmeta, kiti nurodo įvairias datas.

Mindaugo krikštas

J. Kr. pateikia trumpų žinių apie Mindaugo krikštą ir vainikavimą. Tai jau seniai buvo žinoma iš Lietuvos istorijos vadovėlių, bet turbūt nevisiems žinoma ką apie tai sako kronikos. Ipatjevo ir Bychovco kronikose Mindaugo krikštas nusakytas taip: Mindaugas nusiuntė pas popiežių pasiuntinius ir priėmė krikštą, bet jo krikštas buvo apgaulingas — jis slaptai nuolat aukojo aukas savo dievams — visų pirma namų dievui Kalveliui ir dievui rikiui, žuikių dievui ir namų deivei Medynai; jis degino mirusiųjų kūnus ir viešai išpažino pagonybę. Mindaugas buvo priėmęs krikštą tik dėlto, kad užtikrintų taiką su Livonijos ordinu. Nutrūkus sąjungai su ordinu, jis atkrito ir nuo krikščionybės.

Mindauginio laikotarpio Lietuvos istorija tebėra miglota. Iki šiol nežinome kur buvo Mindaugo sostinė. Minėtoji "Voruta", kur Mindaugas buvo užsidaręs gintis nuo priešų koalicijos, BK žemėlapyje parodyta kaip piliakalnis esantis tarp Nesvyžiaus ir Naugarduko.

Lietuviai Britanijoje

1979 m. pabaigoje jaunimo tarpe kilo sumanymas turėti savo tautinių šokių grupę. Mėnesio laikotarpyje buvo sudaryta grupė "Žaibas". Šią grupę sudaro jaunuoliai, jau anksčiau šokę tautinius šokius, todėl jie labai greitai pasirodė plačiajai visuomenei. Iki šiol jau šoko po keliolika kartų Londone ir Lietuvių Sodyboje, Nottinghame, Wolverhamptone, Mančesteryje. Tik, deja, nesuskubo užsiregistruoti į VI tautinių šokių šventę Čikagoje.

Savo metinėmis paminėti "Žaibas" surengė Londono lietuviams priešadventinį vakarą lapkričio 29 d. sporto ir socialinio klubo patalpose. Programos praturtinimui pakvietė Londono latvių tautinių šokių grupę, vadovaujamą Viktoro Grigulio, Nottinghamo lietuvių vyrų ir mišrų chorus, vadovaujamus jaunos solistės Vidos Gasparienės.

Programoje pats "Žaibas" pasirodė su penkiais šokiais. Grupės vadovė — Aldona Pukštytė. Lietuvių tautinių šokių grupė pirmą kartą pasirodė pas lietuvius. Matyt, jaunimas remia jaunimą. Jie lietuviams parodė, kaip yra gražūs jų šokiai. Nottinghamo vyrų choras sudainavo penkias liaudies dainas, o mišrus choras — irgi penkias. Choram vadovauja Vida Gasparienė, akompaniatorė — Nijolė Vainoriūtė. Programa užbaigta bendru pasirodymu, choramas dainuojant "Suk, suk ratelį".

Gausiai susirinkęs jaunimas, kvietė vyresniuosius pabendrauti kartu. Nors lauke buvo šalta, bet salėje buvo šilta nuotaika.

Londonas neturi jaunimo sąjungos skyriaus, bet "Žaibas", lyg koks skyrius, atlieka kur kas daugiau. Dalis žaibiečių dalyvauja Londono lietuvių chore, kuriam vadovauja Justas Černis, o kiti dalyvauja sporto ir socialinio, Šv. Kazimiero parapijos klubų valdybose.

S. Kasparas

• Neturėkime dvejopos sąžinės: vienos katalikiškos asmens gyvenime, antros pagoniškos visuomeniniuose ir valstybiniuose reikaluose. Skaudu žiūrėti, kaip kartais tėvynės vaikai stoja vienas prieš kitą.

VYSK. K. PALTAROKAS

Šypsenos

Islandija ir vedybos

Islandija dažnai vadinama viengungių sala. Joje trys ketvirtadaliai vyrų tarp 25 ir 45 metų amžiaus — viengungiai. O tie, kurie jau ryžtasi vesti, būna nebejauni. Vidutinis besituokiančių Islandijos moterų amžius — 28, o vyrų — 33 metai.

Islandietis, paklaustas, kodėl neskuba vesti, atsako: "Kuriem galam aš turiu maitinti svetimo žmogaus dukterį?" Gal todėl iš Islandijos emigruoja daugiau moterų, negu vyrų.

Irgi poezija

Augščiau lūpų, virš panosės,
Įsitaisius sėdi nosis.
Broli, nosis tai ne koja,
Visą žmogų ji vairuoja...
(R. Kisielius)

• Meilę moteris gali slėpti 40 metų, tačiau pykčio ir neaypkantos ji negali nuslėpti nė vienos dienos.

Parinko Pr. Alš.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:
11¼% už 6 mėn. term. indėlius
12 % už 1 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
11 % už pensijų ir namų planą
10½% speciali taup. sąsk.
9½% už taupymo s-tas
6 % už čekių -s-tas (dep.)

IMA:
14% už asm. paskolas
13% už mortgičius

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBERS
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikiname savo gimines, draugus ir pažįstamus —

Vincas ir Veronika Kubiliai
Ottawa, Ont.

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980

Labai gera angliška vilnonė medžiaga vyriškai arba moteriškai eilutei; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" džinsai, mėlynos arba rumbuoto velveto; "crimplene" medžiaga moteriškai eilutei arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški geri odiniai pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $350.00

Taip pat dar galima į šį siuntinį įdėti 9 svarus prekių: medžiagos — ir dirbtinio minko kailio apsiaustui 2.75 m

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:

Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv.	$305.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui, sveria 6sv.	120.00
Džinsai "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti du), sveria 2 sv. Kaina už vienus	56.00
Džinsai "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti du), sveria 1½ sv. Kaina už vieną	56.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv.	50.00
Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojinės	4.00
Vilnonės arba šilkinės skarelės	16.00
Sudedamas lietsargis, sveria ½ sv.	15.00
Geresni marškiniai	25.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1½ sv.	60.00
Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv.	39.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv.	78.00
	89.00
	128.00
Kalkuliatorius "TI-33 Texas"	78.00
Stetoskopai, sveria ½ sv.	75.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: ½ sv. arbatos — $5.50, ½ sv. kavos (nescafe) — $8.00; 1 sv. kavos — $9.00; 1 sv. šokol. saldainių — $9.00.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais, tarpininkaujame išrūpinant pensijas.

BALTIC STORES & CO.
(Z. JURAS)
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01 460 2592

TORONTO MIESTAS

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

KALĖDOS, KETVIRTADIENIS, 1980 m. gruodžio 25

ANTROJI KALĖDŲ DIENA, PENKTADIENIS, 1980 m. gruodžio 26

NAUJI METAI, KETVIRTADIENIS, 1981 m. sausio 1

Civilinėje tarnyboje yra šventos dienos. Tomis trimis dienomis nebus išvežamos atmatos.

Atmatos bus surenkamos sekančią normalaus išvežimo dieną, t.y. pirmadienį ir antradienį — 1980 m. gruodžio 29 bei 30 ir penktadienį — 1981 m. sausio 2.

Reguliarus stambių daiktų ir laikraščių išvežimas bus atliekamas trečiadienį, t.y. 1980 m. gruodžio 24 ir 1981 m. sausio 7. Stambūs daiktai ir laikraščiai nebus išvežami trečiadienį, t.y. 1980 m. gruodžio 31.

Jūsų talka išnešant išvežtinas atmatas atitinkamom dienom labai laukiama.

R. M. BREMNER, P. Eng. F.I.C E
Toronto miesto viešųjų darbų tvarkytojas

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 **Tel. 533-5454**

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Otavos lietuvių mergaičių chorelis "Ramunėlės", kuriam vadovauja RŪTA ŠIŪLYTĖ, buvusi ilgametė hamiltoniškio "Aido" choristė. Iš kairės: Vida Balsevičiūtė, Rūta Jurkutė, Lina Radžiūtė, Rima Radžiūtė, Rasa Jurkutė, Julija Mitalaitė. Choreliui akompanuoja Loreta Lukšaitė

Nuotr. J. V. Danio

Pavergtai Lietuvai laisvės siekiant

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas Toronte 1980 metų gruodžio 13-14 dienomis

Seimui rengti komitetas buvo sudarytas Toronte. Jo pirm. dr. A. Pacevičius gruodžio 13 d., 10 v. r., Toronto Lietuvių Namuose pakvietė dr. K. Bobelį, VLIKo valdybos pirmininką, pradėti seimo darbus. Dr. K. Bobelis, padėkojęs dr. A. Pacevičiui bei visiems, pagelbėjusiems suruošti šį suvažiavimą, pradėjo seimo posėdžius ir pasiūlė priimti atspaustą ir visiems išdalintą darbotvarkę. Pažemėnas siūlė visas paskaitas nukelti į antros dienos posėdžius, o pirmą dieną skirti tik darbo posėdžiams. D. Krivickas prašė įtraukti jo pranešimą. Z. Juras prašė pastudijuoti lietuviškos spaudos reikalus. Dr. K. Bobelis pranešė, kad V. Šakalys neatvyks ir jo paskaitos nebus, tad užteks laiko pasiūlytai darbotvarkei. Jurkūnas siūlė darbotvarkę priimti be pataisų. Visi paplojo.

Dr. K. Bobelis pakvietė prel. J. Balkūną sukalbėti maldą. Į darbo prezidiumą pakvietė Augaitį, Jakubicką, Varanką, Pranevičių ir Bartkų. Visi pritarė. Jis prašė partijų delegatus pasiūlyti raštu savo kandidatus mandatų ir rezoliucijų komisijoms, kurios bus sudarytos vėliau. Seimo pirmininko pareigas perėmė Bartkus.

Sveikinimai

VLIKo seimą sveikino gen. Lietuvos konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas, linkėdamas ieškoti to, kas jungia, o ne kas skiria. PLB vardu seimą sveikino dr. J. Sungaila, primindamas, kad tarp VLIKo ir PLB buvo nuoširdus bendradarbiavimas nuo 1964 m. spalio mėnesio, bet tas bendradarbiavimas dabar yra žiauriai pažeistas. Nesantaika VLIKo ir PLB labai kenkia Lietuvos laisvinimo darbui. Tai yra jaučiama ne tik centruose, bet ir įvairiose vietovėse. Reikia negailėti laiko ir pastangų šiam reikalui teigiamai išspręsti.

Seimą sveikino J. Kuraitė, KLB valdybos pirmininkė, R. Jonaitienė, Toronto LB valdybos pirmininkė, L. Beržinytė, KLJS pirm., ALTos pirm. dr. K. Šidlauskas. Pastarasis paminėjo, kad Lietuvių Charta nėra tobula. Ją galima įvairiai interpretuoti, bet nesantaiką reikia rimtai nagrinėti. Dr. K. Valiūnas sveikino seimą telegrama.

Dr. V. Šimaitis, VLIKo tarybos pirmininkas, pranešė, kad nuo 1979 m. gruodžio taryba turėjo penkis posėdžius.

Pirmininko pranešimas

Dr. K. Bobelis, VLIKo valdybos pirmininkas, savo pranešime paminėjo VLIKo įsteigimą, jo tikslus bei uždavinius. Lietuvių kova už tautos laisvę ir savo valstybę nesikeičia. Ji yra nuolatinė, visuotinė, besąlyginė ir vedanti į pergalę. VLIKo darbai yra tęsiami pagal 1979 m. veiklos planą: lietuvių politinės veiklos išplėtimas bei koordinavimas ir Lietuvos reikalų atstovavimas tarptautinėje plotmėje.

Pirmininkas 1980 m. aplankė P. Ameriką, susipažino su lietuvių organizacijoms ir jų veikla. Argentinoje, Brazilijoje ir Venecueloje veikia VLIKo atstovybės. Tada ten buvo plačiai aprašyti Lietuvos reikalai ispanų spaudoje. Su Kanados lietuviais VLIKas turėjo artimus ryšius. Madrido konferencijos proga buvo įteiktas memorandumas Kanados ministeriui pirmininkui. Šis seimas yra gražus pavyzdys VLIKo ir KLB artimų ryšių. Europoje buvo apiankyta 12 valstybių ir įteikti jų užsienių reikalų ministerijoms Lietuvos diplomatinės tarnybos ir VLIKo memorandumai Lietuvos laisvinimo reikalais. Koordinacija Lietuvos politinės bylos tarp pasaulio lietuviškų institucijų ar organizacijų jau esanti gana gerai sutvarkyta. VLIKas artimai bendradarbiauja su diplomatine Lietuvos tarnyba, ALTa, BALFu, Šaulių Sąjunga.

JAV esanti didelė trintis tarp ALTos ir JAV LB, kuri paliečia ne tik tas organizacijas, jų kultūrinę ir politinę veiklą, bet sukelia žiaurų antagonizmą lietuvio prieš lietuvį. VLIKo valdyba ir taryba turinčios problemų su PLB valdyba. Pirmininkas pareiškė, kad ateityje bus stengiamasi atstatyti sutarimą tarp organizacijų.

VLIKo delegacija nuvyko į Madridą 1980 m. lapkričio 8-9 d. d. Delegacijos nariai įvairiais būdais skleidė informaciją ir liteatūrą apie Lietuvos būklę. Lapkričio 11 d. delegacijos nariai dalyvavo Madride baltiečių demonstracijoje, kuri buvo labai sėkminga, nes Madrido laikraščiai ją plačiai aprašė, pavaizduodami fotografijomis.

Kitų pareigūnų pranešimas

Dr. K. R. Jurgėla padarė politinės veiklos pranešimą, kuris lietė beveik tuos pačius pirmininko minėtus dalykus. Dr. Krivickas plačiai kalbėjo žmogaus teisių įgyvendinimo komisijos vardu, prisimindamas politinių įvykių eigą Europoje nuo II D. karo, kuri privedė prie Madrido nesukalbamos konferencijos, ginklavimosi ir dabartinių įvykių Lenkijoje. Pastebėjo, kad 105 milijonams žmonių yra paneigta apsisprendimo teisė.

Ponia Noreikienė perskaitė L. Griniaus pranešimą, kuriame buvo pabrėžtas VLIKo pirmumas lietuvių veikloje greta diplomatinės Lietuvos tarnybos, BALFo ir Lietuvių Bendruomenės. Visi šie pagrindiniai lietuvių veiksniai esą privalo dirbti darnoje, remdami vienas kito pastangas ir siekdami pagarbos vienas kitam ir juose dirbantiems. Jei šių keturių veiksnių tarpe kyla nesantarvė, kaltę reikia skirti ne struktūrai, bet veiksnių vadovams, tai yra atskiriems žmonėms.

Ponia Noreikienė perskaitė ir dr. J. Balio paruoštą pareiškimą spaudos klausimu. VLIKo žinioje veikianti ELTA — informacijos tarnyba reguliariai spausdina biuletenius lietuviškai, angliškai ir itališkai kas mėnuo, prancūziškai — 4 kartus

(Nukeltą į 24-tą psl.)

1981 metu ekskursijos i Vilniu ir kitus Europos miestus

1. Gegužės	14	– 22
2. Gegužės	28	– birželio 11
3. Birželio	18	– liepos 2
4. Liepos	16	– 30
5. Rugpjūčio	13	– 27
6. Rugsėjo	17	– 25
7. Spalio	1	– 9

Teirautis žemiau nurodytu V. Bačėno adresu ir telefonu

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiem skaitytojam **tik $10.00 metams**

reguliari metinė prenumerata – $15.00

Prašau siuntinėti "Tėviškės Žiburius" ištisus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

.....

.....

Siunčiu prenumeratą .....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės Žiburiai",
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus. ADMINISTRACIJA

Advokatas
Algis S. Pacevičius,
B.Sc.,LL.B.
2299 Dundas St. W., suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
įstaigos (416) 537-2643
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Kasdienybė Lietuvoje

Šiuo metu okupuotoje Lietuvoje, šalia visokių kombinavimų, labai paplitęs vagiliavimas. Tai tiesioginė pasekmė pragyvenimui nepakankamų atlyginimų.

Vytautas Eidukaitis, Kauno satyrikas, tokį sovietinį žmogų taip apibūdina:

Jis nebuvo
Tinginys.
Kur prilindo,
Viską griebė:
Jei ne kepalą,
Tai riekę,
Jei ne kirvį,
Tai vinis.
Net svečiuos,
Išmaukęs kvortą,
Grūdo į kišenę tortą . . .
O dabar, girdėjau,
Sėdi —
Reikia žmogui
Pailsėti.

Taip daro ne vien suaugusieji. Ėjo šešiolikametis vidurinės mokyklos dešimtokas Arūnas Petrauskas gatve (rašoma viename rajoniniame laikraštyje), žiūri — namo balkone džinsai — kiekvieno jaunuolio svajonė — padžiauti. Jis juos nuo virvutės nutraukė, po balkonu padėjo, o vėliau į namus parsinešė. Bet kiek ilgai su džinsais vaikščiosi nepastebėtas!

Vienuolikos metų Regimantas Krūminis, tik pavasarį pabaigęs pradžios mokyklą, per vasarą padarė keturias vagystes. Pradėjo nuo briedžio ragų, paskui perėjo prie laikrodžių ir laikrodukų, pagaliau pavogė iš kaimyno šimtą rublių, už kuriuos nusipirko mopedą ir motorinį dviračio variklį.

V. Maksimas, pasiėmęs motorinį dviratį, važiavo į vaistinę parvežti tėvui vaistų. Sutiko vidurinės mokyklos septintoką Svajūną Vosylių. Tas pareikalavo, kad jam duotų pasivažinėti dviračiu. Maksimas nesutiko. Tada Vosylius atėmė dviratį, pasivažinėjo ir paliko gatvėje.

Vosylius ir mokykloje pasižymėjo: atiminėjo iš vaikų kapeikas, lošė iš pinigų, paauglių stovykloje įsilaužė į ūkį ir išdaužė mėgintuvėlius, gesintuvais "išdažė" sienas.

Nepilnamečių reikalų komisija visų tų vaikų motinoms pareiškė viešą papeikimą, bet ar tas papeikimas neturėjo būti pareikštas visai sovietinei tvarkai? **J. J.**

● **Fašizmo laikais žmonės sakydavo: "Tarp sovietų ir fašistų tėra toks skirtumas — jei turite penkias karves, sovietai paims keturias ir paliks vieną; fašistai gi paliks visas karves, bet ateis ir melš visas". Prisibijau, kad rytoj galėsime panašiai sakyti: "Sov. Sąjungos komunistai atims beveik visą jūsų laisvę, bet Italijos komunistai žada palikti ją nepaliestą. Tikrovėje betgi taip nėra" (Jonas-Paulius I).**

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Dalyvaudami bendrame Kristaus gimimo šventės džiaugsme, sveikiname Lietuvos Kankinių parapijos narius, rėmėjus, talkininkus, bendradarbius, linkėdami jiems krikščioniško džiaugsmo ir palaimos lydimų Naujų Metų —

kun. J. Staškus
kun. Pr. Gaida
kun. A. Stalioraitis

A†A

STASIUI ČEPIUI

mirus,

jo žmoną EUGENIJĄ, dukras IRENĄ, MARGARITĄ ir JOANĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

D. I. Turūtos *D. V. Karosai*

A†A

EUGENIJAI STAŠKEVIČIENEI

mirus,

jos vyrui JUOZUI, sūnums — kunigui klebonui JONUI, VYTAUTUI, dr. ROMUI, dukrai VALENTINAI bei jų šeimoms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Bronė Galinienė

Pasigėrėkite

lietuvių tautinių šokių šventė savo namuose.

Galite matyti 1980 metų tautinių šokių šventę savo televizijoje, panaudodami "Beta" formato vaizdines juosteles, maždaug vienos valandos ilgumo. Tautiniai šokiai matomi nuo šventės pradžios iki pabaigos. Siųskite $65.00 dar šiandieną:

Tai graži dovana!

M. KRIVINSKAS
P.O. Box 902
Elyria, Ohio 44036, USA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $15,000,000

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A) 6%
santaupas 11½%
term. depozitus 1 m. 12%
term. depozitus 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 10%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 14-15%
asmenines paskolas 16%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's Travel Service

kviečia keliauti kartu!

Šv. Kalėdos ir Nauji Metai su giminėm.

Vilnius-Ryga 1980 m. gruodžio 22 d. iki 1981 sausio 5 d.

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageidaujamą maršrutą bei datą. Smulkesnių informacijų teirautis: tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's **TELEVISION**

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Pavergtai Lietuvai laisvės siekiant

(Atkelta iš 23-čio psl.)

į metus ir ispaniškai — du kartus į metus. Pernai buvo išleistos dar 8 specialios laidos. ELTA informuoja ir apie VLIKo valdybos veiklą, kartais pacituoja iš mūsų spaudos pozityvius atsiliepimus apie VLIKą. Be to, buvo pasiaiškinta dėl netinkamo Lietuvos žemėlapio bei informacijos atspausdinimo, kuris vėliau buvo atšauktas.

VLIKo įgaliotinis Britanijoje Z. Juras pranešė apie lietuvių veiklą Anglijoje, p. Venskuvienė — apie veiklą Prancūzijoje, o dr. K. Bobelis trumpai paminėjo Venecuelos, Argentinos ir Italijos lietuvių veiklą. VLIKas neturi atstovybių Kanadoje ir Australijoje.

Pažeménas paklausė, ar dėl nesantaikos nėra kitų organizacijų skirtingų mandatų paneigimo? Ar VLIKo valdyba veikia kaip kolektyvas, ar kaip atskiri asmenys, kad tiek daug pranešimų, kurie labai panašūs? Dr. K. Bobelis atsakė, kad jis sutiktų veikti su visais: diplomatine tarnyba, ALTa, BALFu, o ir PLB-nei nedraudžia politinio darbo. Tik tas turi būti koordinuotas. VLIKo valdyba dirba kaip kolektyvas, bet atskiri asmenys individualiai atlieka savo srities darbą.

Dr. J. Sungaila pasidžiaugė, kad dr. K. Bobelis sutinka su mandatų persvarstymu ir prašė seimą priimti rezoliuciją, pakartojančią pirmininko žodžius. Dr. K. Bobelis sutiko, kad tokia rezoliucija būtų priimta.

Po pietų pertraukos pirmininko pareigas perėmė Augaitis.

Tautos fondas

Gruodžio 13-tosios popietė pradėta Tautos Fondo pareigūnų pranešimais. Tarybos pirm. A. Vakselis pareiškė, kad aukų gausumas Lietuvos laisvinimo reikalams daug priklauso nuo VLIKo politikos. Vyresniajai kartai retėjant, mažėja ir aukotojų skaičius. Svarbu perduoti jaunajai kartai tikėjimą į Lietuvos prisikėlimą ir vyresniosios kartos kovingumo dvasią. VLIKo veikla galėtų būti finansuojama iš nuošimčių, jeigu TF turėtų vieną milijoną dolerių kapitalo.

Konkrečių duomenų pateikė TF valdybos pirm. J. Giedraitis. Jis pareiškė, kad TF išleidžia beveik visas surinktas lėšų sumas. Pastaruoju metu sudarytas Lietuvos Laisvės Iždas, kurio kapitalas nejudinamas. Jame dabar turima $24.000.

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje vardu pranešimą padarė jos pirm. A. Firavičius, per 9-rius metus surinkęs $174.110. Šiemet, t. y. 1980 m., surinkta Kanadoje $36.150, be to gauta palikimų ir stambių aukų (K. Baltramaitis — $1000). Scenoje A. Firavičius įteikė TF pirmininkui p. Giedraičiui $45.000. Tai Kanados lietuvių parama Lietuvos laisvinimui.

Bendruomenės paskirtis — lietuvybės išlaikymas išeivijoje ir Lietuvos laisvinimas. Ji yra išeivijos organizacija su plataus masto paskirtimi. Jai turėtų priklausyti visi išeivijos lietuviai. Deja, taip nėra. JAV-se nedaug senųjų ateivių yra Bendruomenės eilėse. Ir tai sudaro nemažą problemą. Nors Bendruomenė pirmoje eilėje darbuojasi kultūrinėje srityje, tačiau neužmirština, kad kultūrinė veikla plačia prasme apima ir politiką. VLIKas esą steigia savo atstovybes įvairiuose kraštuose, bet tai atsirėmimas į paskirus asmenis, o ne visuomenę, kuri visa turi dalyvauti Lietuvos laisvinime.

Baigdamas prel. J .Balkūnas pabrėžė, kad mūsų veiksniai, laikydamiesi savo prigimties bei paskirties, gali darniai veikti. Jo paskaita buvo perduota labai įspūdingai, oratoriškai ir klausytojų sutikta atsistojimu bei plojimu.

Koncertas — vakarienė

Po paskaitų nekilo jokios diskusijos, ir posėdis buvo baigtas pranešimu apie sekmadienio darbotvarkę — pamaldas katalikų ir evangelikų šventovėse ir baigiamąjį posėdį. Vakare įvyko koncertas, kurio meninę programą atliko sol. V. Paulionis, akompanuojamas J. Govėdo. Po jo VLIKo seimo dalyviai ir torontiečiai vaišinosi gausia vakariene, dalindamiesi dienos ispūdžiais. Buvo ir šokiai, bet nedaug kas jais domėjosi ir apie 11 v. v. pradėjo skirstytis poilsio.

Baigiamasis posėdis

Sekmadienio posėdžiui pirmininkavo inž. E. Bartkus. T. Blinstrubas prašė, kad prel. J. Balkūno kalba būtų paskelbta spaudoje. Prel. Balkūnas kalbos originalą perdavė prezidiumui ir sutiko su siūlymu.

Inž. J. Jurkūnas, komisijos pirmininkas Lenkijos įvykiams svarstyti, paminėjo, kad komisijos mintys perduotos valdybai. Jis nesutiko, kad jos būtų skelbiamos prieš rezoliucijų komisijos pranešimą. Kaikurie atstovai reikalavo, kad mintys būtų plačiau diskutuojamos, o kiti sutiko su inž. Jurkūno siūlymu. Po ilgesnių diskusijų buvo nubalsuota plačiau šio klausimo nekelti.

Rezoliucijų komisijos pirm. D. Krivickas perskaitė devynias seimo rezoliucijas, kurios buvo seimo priimtos su mažomis pataisomis. Rezoliucijos buvo tik juodraštyje, tad tenka jas tik paminėti. Jose pareikšta: seimas džiaugiasi nepr. Lietuvos diplomatinės tarnybos veikla ir

Z. Juras iš Britanijos pranešė, kad aukos TF renkamos daugiausia per "Europos Lietuvį", visa surinkta suma persiunčiama TF, išlaidas padengia DBL Sąjunga.

Palikimai

Adv. Armanienė kalbėjo apie testamentų sudarymą bei palikimus, sovietų pastangas paglemžti giminėms paliktas sumas. Sovietinė injurkolegija, sužinojusi apie esamą palikimą Š. Amerikoje, išgauna įgaliojimus iš giminių Lietuvoje ir išreikalauja perduoti palikimą pinigais. Tokiais atvejais nukenčia giminės, nes beveik viską pasiima valdžia — jiems lieka tik trupiniai. Iš viso testamentų bei palikimų klausimas esąs sudėtingas ir nelengvai sprendžiamas. Lengviausia procedūra būna, kai testamentu turtas užrašomas fondams ir panašioms institucijoms.

P. Samatienė iš Vašingtono perskaitė ilgą eilę sveikinimų, gautų raštu iš diplomatinės Lietuvos tarnybos pareigūnų, vysk. A. Deksnio, organizacijų pirmininkų ir t. t.

Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 15 partijų bei grupių su 44 atstovais, turinčiais teisę balsuoti.

Slaptos veiklos epizodas

Algirdas Vokietaitis papasakojo apie save veiklą Švedijoje, kur jis buvo VLIKo ryšininku. Slaptais keliais dukart buvo atvykęs Lietuvon vokiečių okupacijos laikais, tarėsi su tuometiniu VLIKo pirm. inž. Stp. Kairiu, nustatė slaptą radijo ryšį su Kaunu. Tuo būdu iš Švedijos per lietuvių komitetą paskleisdavo žinias apie padėtį Lietuvoje ne tik Švedijoje, bet ir kituose kraštuose. Grįžtant į Lietuvą antrajai sovietų okupacijai, Švedijoje su amerikiečių pagalba buvo sudarytas planas evakuoti iš Lietuvos visuomenės veikėjus, bet jis negalėjo būti įgyvendintas. Pats A. Vokietaitis, grįžtantis laiveliu Švedijon, vokiečių buvo sulaikytas ir per Liepoją nugabentas į Stutthofo lagerį. Ten baigėsi jo misija.

Veiksnių paskirtis

Prel. J. Balkūnas dėstė apie paskirtį veiksnių — VLIKo, ALTos ir Bendruomenės. VLIKas esą kalba Lietuvos valstybės bei jos tautos vardu, ALTa — JAV lietuvių vardu, o Pasaulio Lietuvių Bendruomenė — išeivijos vardu. Nepriklausomos Lietuvos atstovai — diplomatai kalba kaip oficialūs Lietuvos respublikos pareigūnai ir nėra maišytini su kitais visuomeniniais veiksniais.

Visi anie veiksniai Lietuvos laisvinimo srityje daugiau ar mažiau susiliečia. Buvo laikas, kai ALTa kreivai žiūrėjo į VLIKo žmonių lankymąsi Vašingtone, bet vėliau išsiaiškino ir susitarė. Dabar keliama abejonė dėl Bendruomenės paskirties. Pagal VLIKo sudarytą chartą, atstovavimu; VLIKas yra vyriausias veiksnys Lietuvos laisvinimo darbuose; išplėsti, palaikyti ir tęsti nuoširdžius santykius su PL Bendruomene; remti ir palaikyti ryšius su Europos tautų parlamentu; sustiprinti VLIKo informaciją viešosios opinijos formavime ir radijo tarnybose; seimas reiškia pasitenkinimą VLIKo v-bos veikla Lietuvos laisvinimo srityje; dėkoja Toronto organizaciniam komitetui už suruoštą suvažiavimą; dėkoja Tautos Fondui ir visuomenei už gausias aukas, už sveikinimus ir pritarimą VLIKo veiklai.

Fronto Bičiulių atstovas siulė priimti rezoliuciją, kad būtų sudaryta neutrali komisija VLIKo ir PLB valdybų nesutarimams išlyginti, bet po ilgų diskusijų ir poros balsavimų ši rezoliucija nepriimta.

Prezidiumo pirmininkas nuolat kartojo tokius "lietuviškus" išsireiškimus: "visi in feivor pasakykite ai", "turi būti padarytas "amendment", "komentarai nuo floro", o vėliau pasitaisė — "pasiūlymas nuo grindų".

Seimo posėdžius baigė VLIKo valdybos pirm. dr. K. Bobelis uždaromąja kalba, po kurios dalyviai sugiedojo Tautos himną.

V. M. G.

JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos surengtame darbuotojų suvažiavime Klevelande. Viršuje kalba Tomas Venclova; apačioje iš kairės: A. Balašaitienė, T. Venclova, kun. L. Zaremba, SJ, V. Kleiza, J. Stempužis ir kiti dalyviai Nuotr. V. Bacevičiaus

Gruodis – spaudos mėnuo

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba šių metų gruodžio mėnesį skelbia **SPAUDOS MĖNESIU.**

Tą mėnesį užsisakykime lietuvišką laikraštį ar žurnalą. Praturtinkime savo knygynus lietuvių autorių kūriniais. Paremkime spaudą aukomis. Panaudokime laikraščio, žurnalo prenumeratas ar knygas kaip kalėdines dovanas savo šeimos nariams, giminėms, bičiuliams. Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybas prašome organizuoti talkas, garsinimus, kad spaudos mėnuo neliktų tik žodis be vaisių.

JAV LB Kultūros Taryba

• Toje savo (laisvės) kovoje mes negalime tikėtis greito laimėjimo, nes istorijos įvykiai bręsta tik lėtai. Mes tad neturime nekantraudami įvykių eigą matuoti trumpo savo gyvenimo matu. DR. J. ERETAS

PADĖKA

Mirus brangiam mūsų tėveliui ir vyrui

A†A MAMERTUI GIRČIUI,

nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, jį lankiusiems koplyčioje. Dalyvavusiems laidotuvėse, gausiai užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Kanados Lietuvių Fondui, pareiškusiems mums užuojautą liūdesio valandoje. Taip pat gili mūsų padėka Toronto Prisikėlimo parapijos kunigams už palydėjimą į amžiną poilsio vietą.

Giliame liūdesyje likę —

S. Girčienė ir šeima

A†A

STASIUI ČEPUI

mirus,

gilią užuojautą reiškiame dukrai MARGARITAI ZUBRICKIENEI su šeima, jos mamytei ir seserims su šeimomis —

Laima, Petras Butėnai
Krikšto dukra Marytė Akelaitienė
su šeima

Mylimai MAMYTEI

A†A

EUGENIJAI STAŠKEVIČIENEI

mirus,

mūsų kleboną kunigą JONĄ STAŠKŲ ir jo artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Lietuvos Kankinių parapijos choras
St. Gailevičius
J. Govėdas

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

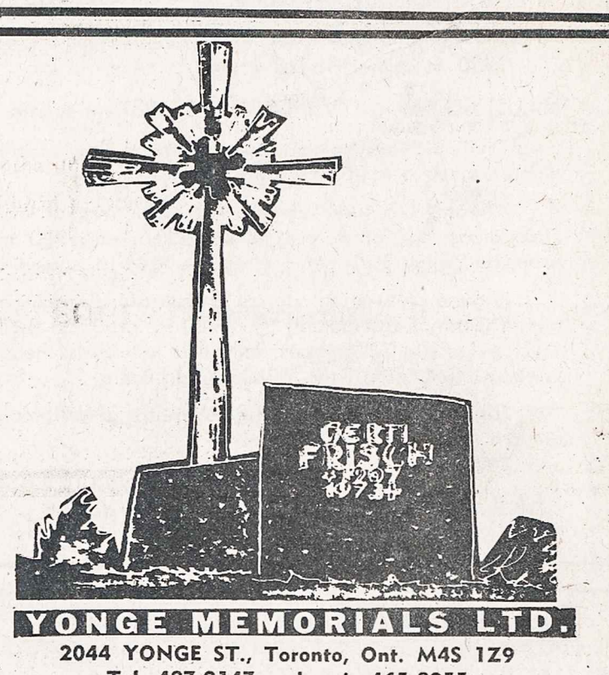

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.